

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

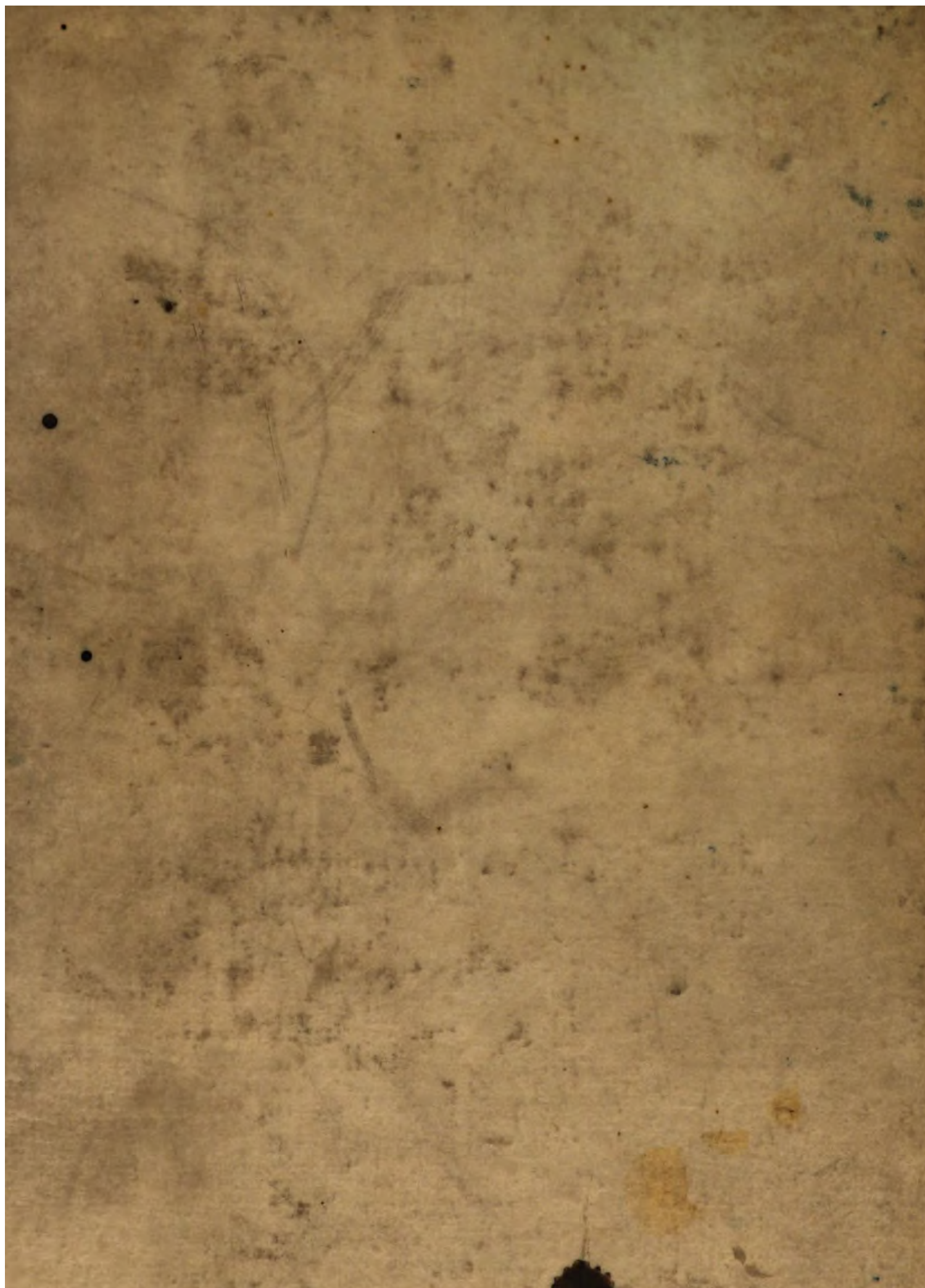
This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

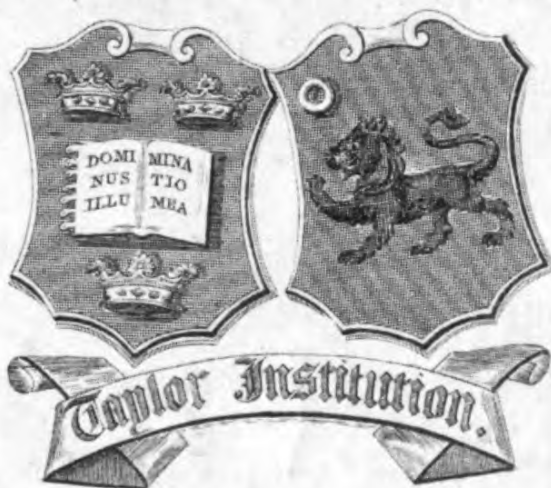
<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

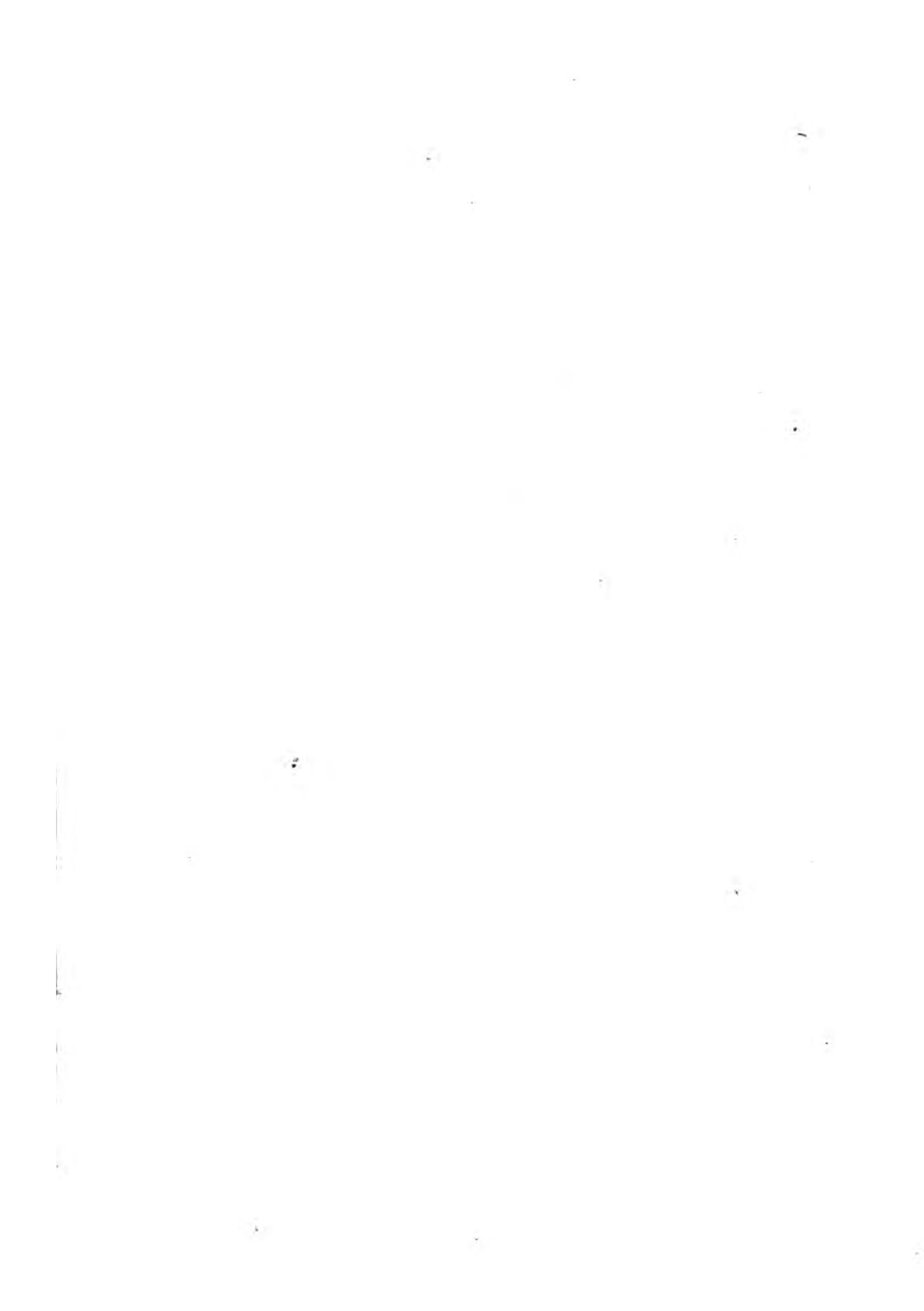

55. d. 12.

1896.

Conclia van Tolhu kous

Miss Hapgood's

Letter of June 18

By N. Y. Rev. J. Kimball

D E W A A R E
G E L U K S B E D E E L I N G,
B R I E V E N,
E N N A G E L A A T E N
G E D I C H T E N,
V A N

LUCRETIA WILHELMINA VAN WINTER,

gebooren *VAN MERKEN.*

[1792.]

1792.

1

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DEPARTMENT OF CHEMISTRY
5408 S. UNIVERSITY AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60637

RECEIVED

NOV 15 1964

FROM

DR. J. H. GOLDSTEIN

TO

DR. R. W. WILSON

RE

RESEARCH REPORT

NO. 100

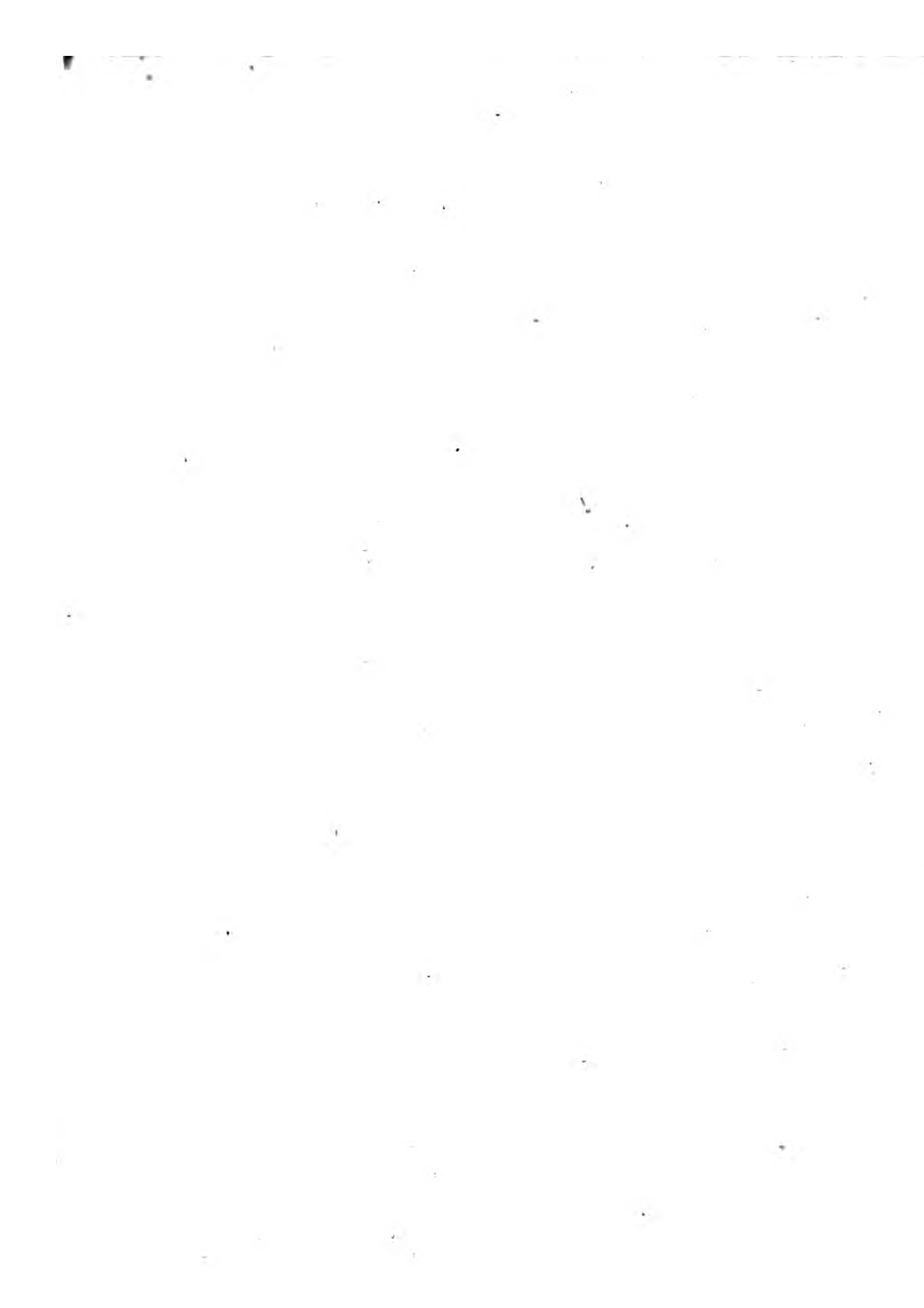
DATE

D E

W A A R E

G E L U K S B E D E E L I N G .

M. Deboer del. delin. sculp.

Rein. Vinkles fecit.

LUCRETIA WILHELMINA VAN WINTE
GEBOOREN VAN MERKEN.

P. J. Wyltenbroek excud.

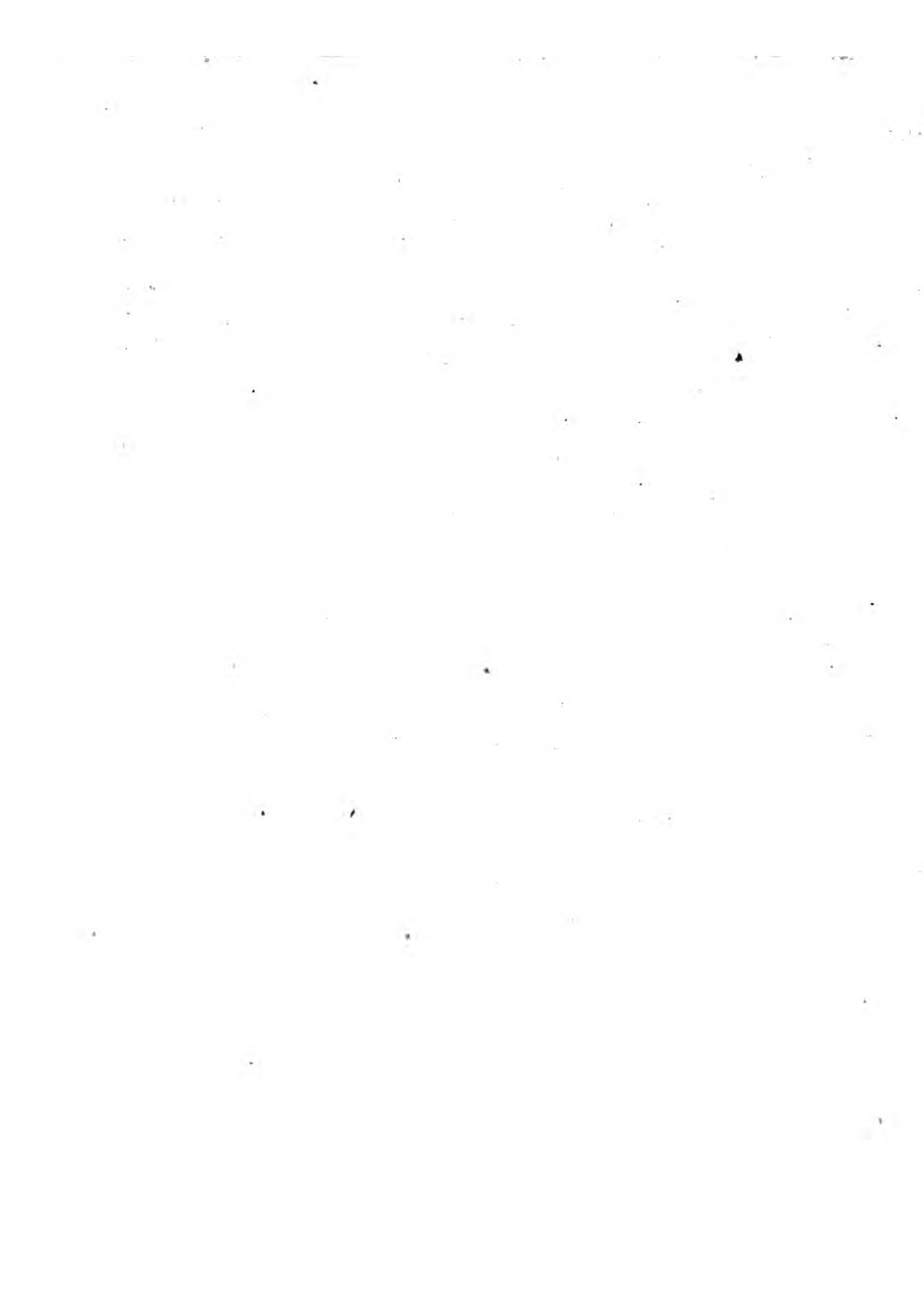
N. Winteren ad viv. delin 1771.

J. Neuberker fecit 1778.

NICOLAAS SIMON VAN WINTER.

P. J. Mylenbroek excud.

Amstelred.

D E

W A A R E

G E L U K S B E D E E L I N G .

Hy, die 't opmerkend oog, beneên de starrekringen,
Op 't onderscheid van stand en staat
Van 't allerschoonst Gewrocht des Scheppers aller dingen,
Het eenig reedlyk Wezen slaat,
Kan dikwerf zich op dat beschouwen
Van heimlyk zuchten niet weêrhouên,
Om 't groot verschil van hunnen stand;
Daar dees geschapen schynt tot onbepaald regeeren;
Die, om in slaverny zyn medemenschen te eeren;
En echter zyn ze al t'saam 't gewrocht van de eigen hand.

6 DE WAARE GELUKSBEDEELING.

Het lieflyk levenslicht is elk van God gegeven.

Een Konings of een Landmans spruit
Is even hulpeloos by de intrede in dit leven,
En draagt 'er even weinig uit.

De zon blinkt van de hemeltransen
Hen beiden toe met de eigen glansen,
Zy ademen dezelfde lucht;

Doch 't wichtje, in de arme hut eenvoudig opgetoogen,
Vind aan zyn moeders borst, in spyt van 't onvermogen,
Meer liefde en teêrheid dan de Vorstelyke vrucht.

Die hier de vryheid vond van zich een lot te keuren,
Verkoor gewis dat van 't gemeen;

Dan ach! 't onnoozel kind kon 't voorrecht naauw' bespeuren
Dat met de moedermelk verdween.

Het ziet de vruchten weelig groeien,
Het graan in gouden halmen gloeien,
Doch alles is voor 's ryken disch.

De speelsche kindsheid wykt op 't zien der bange zorgen,
Die 't jongske jaagen van den morgen tot den morgen;
Een morgen die mischien nog akeliger is.

DE WAARE GELUKSBEDEELING. 7

De nyvre werkzaamheid raad hem haar juk te fleepen;

Dat menigwerf ondraaglyk juk:

Hy vat het zuchtende op, eer hem door feller neepen

De hongersnood nog zwaarder drukk'.

Zyn zucht om 't onheil té verzachten

Doet hem naar nutte kunsten trachten;

Maar och! de kunst vraagt zelve om brood.

Hy ziet een fluksche maagd, en vind in haar behaagen;

Doch zo hy ooit besluit om haar ten echt te vraagen,

Maakt hy haar van zyn' ramp en zorgen deelgenoot'.

De zuivre zucht tot haar, die hy met kracht wil smooren,

Baart nieuwe kwelling aan zyn hart;

De last des arbeids drukt nog zwaarder dan te vooren,

Vermeerderd door zyn boezemsmart.

Hy wil, hy moet het eindlyk waagen:

Ze is ook gewoon het juk te draagen:

Hy zal, gelyk een eerlyk man,

Tot steun van 't nedrig huis zyn' arbeid bly verrichten;

Een onvermoogend mensch weet ook van deugd en pligten,

Kan hy niet wat hy wil, hy wil zo veel hy kan.

Thans

8 DE WAARE GELUKSBEDEELING.

Thans aan zyne Echtgenootte en rampgenoot' verbonden,

Valt hy aan 't werk met nieuwen moed.

Zy, die hem tot een hulp fchynt van omhoog gezonden,

Torscht nevens hem zyn' tegenspoed.

Hun echt, verrykt met keur van looten,

Die by 't gewoel de zorg vergrooten,

Is echter vreedzaam en vernoegd.

En zo slechts de armoê, die hen eindeloos doet beeven,

Op hunn' herhaalden wensch hun wooning wou begeeven,

Zy dankten de Almagt bly voor 't lot hen toegevoegd.

Doch nu die onverzochte en lastigfte aller gasten

Niet wyken wil uit hunne hut,

Hen onophoudlyk met haar byzyn blyft belasten,

Zy maaken die zichzelf ten nutt'.

Schoon zy geen schatten overgaêren,

De hooge nood leert zuinig spaaren;

En 't Oog, dat beider yver ziet,

Doet aan hun graage maag geen voedzaam brood ontbreeken,

En 't zuiver stroomkristal der koele en klare beeken

Ontzegt het dorstig hart zyn frische teugen niet.

Zo ſleekt hy 't leven voort, tot de uitgeputte krachten
 Het afgematte lyf ontvliên;
 En de ouderdom te vroeg, in weêrwil zyner klagten,
 Hem zwakker ſteunfels aan durft biên;
 Hy blyft die vruchteloos verſmaaden,
 Daar hy reeds wankelt op zyn paden,
 En grypt ze eerlang al ſiddrende aan;
 Doch zygt, in 't eind', beroofd van arbeidzaam vermogen,
 Vermoeid, en afgesloofd, en kwynend neêrgeboogen,
 Op 't veege krankbed neêr, om nooit weêr op te ſtaan,

De waare tederheid van zyn geliefde vrouwe,
 Geen valſche ſchyn door goud gekocht,
 Laat in dit ongeval, ten teeken van haar trouwe,
 Niets tot zyn redding onbezocht;
 Al zou ze, om haaren man te hoeden,
 Zichzelve en 't kroost ten halve voeden,
 Al wat zy immer heeft geleên
 Is niets by 't lyfsgevaar van haar' beminden hoeder;
 En 't hulploos huisgezin ſmelt by de droeve moeder
 In heete traanen weg, en weent op haar geweên.

40 DE WAARE GELUKSBEDEELING.

Doch hy, die 't wanklend huis tot nu door vlyt bleef schraagen,
En 't einde van zyn zorgen ziet,
Erkent met dankbaarheid dat in zyn levensdagen
Gods gunst hem nooit geheel verliet.
Hy toont zyn droef gezin Gods goedheid,
Die 't bitter altoos mengt met zoetheid,
De elende bystaat in haar' druk;
Dus zelf in God getroost, en teër met hen bewoogen,
Beveelt hy, stervend', hen aan 't gunstryk Alvermogen,
De beste toeverlaat in 't woedend ongeluk.

Verlaaten wy de hut om in 't paleis te treden.

Wy zien de Vorstelyke spruit

Door eenen dienstbren stoet gevierd en aangebeden.

Elk munt voor hem in yver uit.

De pracht poegt hem op 't rykst te tooien.

Men ziet de weelde roozen strooien

Langs al de paên die hy betreed.

De gunstige overvloed stort uit haar' vollen horen

Gewillig in zyn' schoot al wat hem kan bekooren,

En 't lagchende vermaak staat op zyn' wenk gereed.

Dit fchyngeluk bekoort een poos de jonge zinnen.
 Hoe moedig draagt zyn hoofd de kroon!
 Doch de onverschilligheid begint haast veld te winnen.

De Vorst word d'overvloed gewoon.

De grootheid en de pracht verveelen.

De weelde, die hem schein te streelen,

Baart walging midden in de vreugd.

Hy word, daar hy allengs haar roozen ziet verbleeken,
 Met smart en spyt gewaar hoe fel haar doornen fleeken;

En dat het valsch vermaak de ziel nooit recht verheugt.

Misnoegd dat zich zyn oog door fchynglans liet verblinden,

Zoekt hy, ten troost in zyn verdriet,

In hof en gallery naar ongeveinsde vanden;

Doch waare vriendschap woont 'er niet.

Hy vind ontelbren die hem vleien,

En hem door fchyn van trouw mislefen;

Elk bied hem bloed en leven aan;

Maar 't is om schatten door zyn mildheid te verkrygen,

Of door zyn gunst ten top van eer en staat te stygen,

Geenzins om hem in nood standvastig by te staan.

Hy wenscht eene Echtgenootte, opdat hy zyne zorgen
 En hartsgeheimen met haar deel',
 Doch 't voorwerp dat hy zoekt blyft aan zyn oog verborgen.

Maar 't listigvleiend kunstpenceel
 Bied ruime keuze van Vorstinnen.
 Wie zou dit minzaam beeld niet minnen!

Zyn trouw word fluks haar aangeboôn.
 Ze aanvaard die op zyn' wensch, en spoed zich naar zyn staaten.
 Hy, die op verw en doek te ligt zich heeft verlaaten,
 Verwacht eene engelin, en vind geen zweem van schoon.

De neiging zal misfchien hun harten t' faamen binden.

Hun aart stemt mooglyk overëen.

Maar neen, in dag en nacht is min verschil te vinden

Dan in hun beider zinlykheên.

Zy flyten in verdriet hun dagen,

Daar ze onderling elkaêr mishaagen.

Of eifchen staatkunde en belang

Dat ze onder fchyn van liefde een poos hunn' afkeer smooren,

En word een noodig kind uit hunne trouw gebooren,

't Hart voed slechts feller haat, verbitterd door dien dwang.

Hy

Hy zoekt vergeefs meer vreugde in groeiend staatvermogen
 En aanwas van zyn ryksgebied.

De staatzucht vind ligt stof tot bloedige oorelogen,
 Daar zy de kans zich gunstig ziet.

Hy laat zich door haar' raad beleezen.

Hy kan, hy zal verwinnaar wezen,

En landen hechten aan zyn kroon.

Men denkt aan 't lyden niet der schuldlooze onderdaanen;
 Aan 't woedend volksverderf, aan weêuw- en weezentraanen;
 De staatzucht is 't gezicht dier rampen lang gewoon.

De vyand wykt hem niet; men moet een' veldslag waagen,
 En fryden om een voetbreed grond.

Triomf! de Vorst verwint; zyn haaters zyn verflaagen;
 't Viel alles wat hem tegenstond.

Hy vest, vermoeid van zich te wreeken,
 Met schrik het oog op gantsche beeken

Van wreedvergooten menschenbloed,

Dat wraak schreit over hem en zyne legerschaaren.

Ach! ik had duizenden het leven kunnen spaaren

Dus zucht hy by zichzelf, ontsteld en afgewoed.

Thans keert hy naar zyn hof, misnoegder dan te vooren;

Doch vind 'er stof tot nieuw verdriet.

Daar slaat reeds de Erfprins, wien de scepter is beschooren,

Laatdunkend de oogen op 't gebied.

Het ryzend licht word aangebeden.

Hy trekt des volks genegenheden,

Door dezen nieuwen glans verblind.

De gryze Vorst bespeurt te spade, dat een Koning

Nooit recht gelukkig is in al zyn praalvertooning,

Indien hy 't waar geluk niet in zichzelf vind.

Hy stort op 't veege bed, en siddert op 't herdenken

Dat heerschzucht, die geen makker duld,

Hem ieder oogenblik een gouden kelk kan schenken

Met gif voor artzeny gevuld.

Daar duizend zorgen hem beftryden,

Wenscht hy naar 't einde van zyn lyden;

Terwyl de vleiers, die welëer

Hem volgden op zyn' wenk, hem achteloos begeeven.

Zy snellen naar zyn' Zoon, door eigenbaat gedreeven.

Een Vorst die zieltoogt is voor hen geen Koning meer.

Gelukkig zo een mensch uit vriendlyk mededoogen
 Hem bystaat in den jongsten nood;
 Zyn laatste zuchten vangt; en, met zyn' ramp bewoogen,
 Hem sterkt in 't woeden van den dood!
 Hy deed aan elk zyn gunst bespeuren,
 Doch vind'er geen die hem betreuren.
 De schyn der smart verbeeld de daad:
 Een zaal, met zwart bekleed, bezaaid met zilvern traanen,
 Vertoont den rouw van 't hof en dien der onderdaanen;
 En droefheid kleed zich in 't naar rang geschikt gewaad.

Hoe veel gelukkiger die, middelbaar gezeten,
 Deze aklige uitersten ontvlied!
 Hy sleept, op rykdoms last, geen zwaare gouden keten,
 En 't juk der armoë drukt hem niet.
 Kan hy zyn' heilstaat slechts bevroeden;
 Zichzelven voor verleiding hoeden;
 Vernoegd zyn in zyn' stillen staat;
 Dan is geen sterveling gewenschter lot beschooren;
 Dan word hem elken dag een nieuw geluk gebooren,
 En gulle vrolykheid verzelt hem waar hy gaat.

Zyn hart herdenkt met vreugd hoe in zyn vroege dagen

Zyn wanklend wiegje wierd behoed

Door de onvermoeide zorg van zyn geliefde maagen;

Hoe hem hun trouw heeft opgevoed;

Hoe hunne gunst geen pooging spaarde

Om zyn' gelukstaat op deze aarde

Te vestigen zo veel men kan;

Door 't jeugdig hart het goed van 't kwaad te leeren schiften

Te wapnen tegen 't woën der onbezonnen driften;

En hem te vormen tot een' wyz' en eerlyk' man.

Al heeft hy door hun dood hun zorg te vroeg verlooren,

Geen nood; het zaad der zuivre deugd

Groeit weelig in zyn ziel, en laat haar vrucht niet smooren,

Maar schenkt een' ryken oogst van vreugd.

Hy smaakt, in eenzaamheid gezeten,

De blyde rust, die 't rein geweeten

Het liefst aan peinzende uren paart.

't Geluk van al wat leeft is 't voorwerp van zyn wenschen.

Zyne onbekrompen ziel acht al zyn medemenschen

Een vriendelyke zorg, een zuivre liefde waard'.

De goedren, waar Gods gunst zyn' yver meê bedeelde,
Gebruikt hy met een milde hand.

De Vorst verarmt zyn volk, en spilt zyn' fchat in weelde,
En de armoê ploegt om brood het land;
Maar hy versterkt door zyn vermogen
Den ftaat in vrede en oorelogen,
En geeft den moeden arbeid kracht.

Dus ftrekt het eerlyk goud, door deugd en vlyt verkreegen,
Niet slechts terwyl hy leeft aan Vorst en Volk ten zegen,
Maar zelfs de hoop en fteun van 't laate Nageflacht.

Zyn geest, altoos bedaard, laat zich niet ligt beroeren,
Schoon hem de boosheid fmaadlyk hoont:

De gramfchap zal hem nooit van 't rechte fpoor vervoeren,
Daar hy zyn' vyand liefst verfchoont.
Zelfs met zyn fpoorloosheid bewoogen,
Befchouwt hy hem met mededoogen;
En daar zyn moed de wraak veracht,
Stuit hy op 't fchild der deugd de blaam hem aangewreeven;
En kan zyn weêrparty 't geleeden leed vergeeven;
Hem zelfs in 't ongeval befchermen naar zyn magt.

Zyn hart laat zich niet ligt door fchyn van trouw verblinde

Maar zo hy ooit een' boezemvriend,

In 't woên des ramps beproefd, kan op deze aarde vinden,

Hy weet wat zulk een fchat verdient.

Hy deelt hem willig, op zyn bede,

Zyn ftille hartsgeheimen mede.

Geen wifeling van ftand of ftaat,

Geen heil of onheil kan hunn' vriendschapsband verbreeken.

En wat ooit wanklen moog', zyn hart blyft onbezweeken,

En ftrekt zyn' waarden vriend een' vasten toeverlaat.

Kan hy zyn vryheid om eene Echtgenoot' verzaaken,

't Is om het voorwerp, dat hy mint,

Door zyne tederheid gelukkiger te maaken

Dan zy zich zonder hem bevind.

Bevryd van fnoode zelfbelangen,

Laat hy niet onbedacht zich vangen

Door fchoonheid zonder zielfieraên;

Door een misvormd gelaat, uit goudzucht aangebeden;

Door trotsche hovaardy, noch dartle aanvalligheden.

De wysheid wenscht altoos met deugd gepaard te gaan.

Hun beider vroom gemoed is aan elkaer verbonden
 Zelfs eer zich beider hand verbind.

Hunne onderlinge trouw rust op onwrikbre gronden.
 Hun hart is altoos eensgezind.

Zy deelen blyde elkanders zorgen.

Hun beider heil groeit elken morgen.

Hun liefde wacht naar wet noch pligt.

Hun gastvry huis is voor de vriendschap gul ontflooten;
 De vrede en vrolykheid zyn hunne dischgenooten;
 En 't waar genoeg en zweeft op beider aangezicht.

Word uit hun echtverbond een lieve Spruit gebooren,

Hun liefde zoekt in 't speelend wicht

Met heimelyk vermaak de flikkring op te spooren

Van 't pasontluikend redenlicht.

Hoe poogt hun trouw dien glans te kweeken;

's Kinds ziel in eedle zucht te ontfteeken

Tot weetenschap en zuivre deugd!

Terwyl eerlang dit pand, hun troost en welbehaagen,

Der Oudren roem verstrekt, en in hun gryze dagen

De zorg hen mild vergeld, beweezen aan zyn jeugd.

Dus nadren zy allengs de grenspaal van hun leven,
 Vernoeqd in 't lot hen toegeschikt;
 En, 't zy de voorspoed vleie of tegenspoed doe beeven,
 Niets is 'er dat hun ziel verschrikt;
 Ten waar' de vrees dat een van beiden
 Zich van zyn weêrhelft zal zien scheiden,
 En eenzaam dwaalen langs deze aard';
 En mogt hun teder hart zyn' liefsten wensch verwerven,
 Zy zouden op een' stond vernoeqd te saamen sterven,
 En vliegen hand aan hand al juichend hemelwaart.

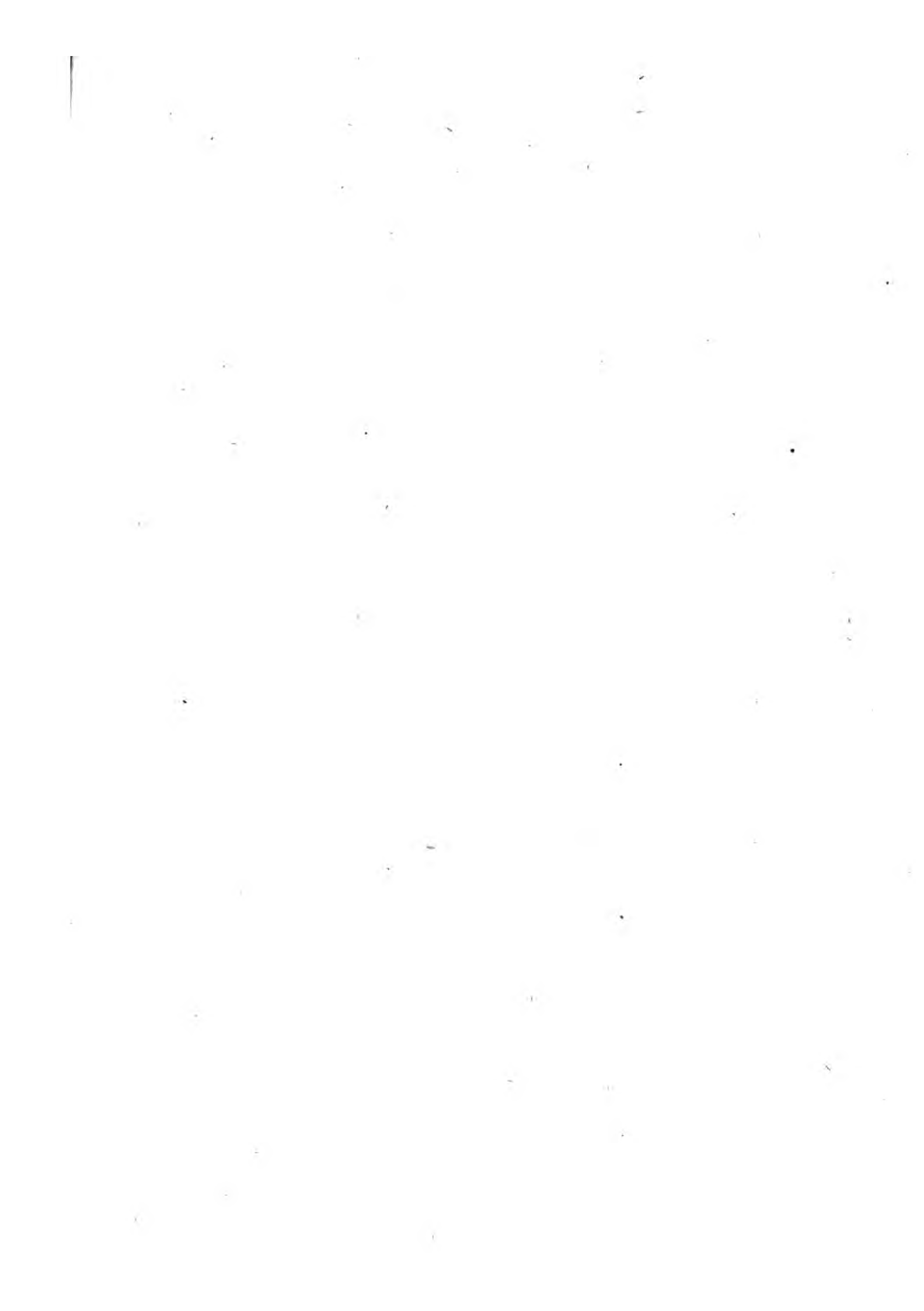
Doch schoon die wensch mislukt, zy vinden stof tot hoopen
 Op 't weêrzien van hun trouwgenoot.
 Hun levensuurglas, reeds ten grooten deel verloopn,
 Voorfpelt hen 't nadren van den dood.
 En hy, die ovrig is gebleeven,
 Voldaan van 't feestmaal van dit leven,
 Groet dien verlosfer bly te moê;
 Gevoelt door zyne komst in 't eind' zyn traanen droogen;
 Beveelt zyn ziel aan God, en reikt met stervende oogen
 Zyn zwakke hand alreeds zyn wenkende Egaê toe.

Gelukkig sterfing, zo ge uw heil slechts kunt beseffen,
Aan wien dit lot is toebedeeld!
Misgun de grootheid niet aan hen die zich verheffen;
't Is al geen goud dat ge u verbeeld.
Verhoor der armen nedrig smeeken;
Doe hen in nood geen hulp ontbreken,
God zelf staat uit zyn' troon hen by;
Laat uw' natuurgenoot niet vruchteloos verlangen:
Denk, schoon gy blyder lot op aarde hebt ontfangen,
Dat gy niet waarder aan uw' Schepper zyt dan hy.

De Vorst moog' zyn verdriet door schynvermaak verdooven,
En de armoê slaaven om haar brood;
Het waar genoeggen woont in stulpen noch in hoven;
Dees zyn haar te eng, en die te groot.
ô Mensch! leer des in tyds beseffen
Wien de allerminste rampen treffen;
En, leeft ge in middelbaaren staat,
Dank de Oppermagt, die u van de uitersten bevrydde,
Dat gy de schaamle hut en 't prachtig hof vermydde,
En 't waar geluk geniet der gouden middelmaat.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
540 EAST 57TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637
TEL: 773-936-3000
WWW.CHICAGO.EDU

B R I E V E N.

S A L Ó M E,

DOCHTER VAN ZEDEKIAS,

KONING VAN JUDA,

A A N

D A N I È L,

D E N P R O F E E T.

Godvruchte Daniël, die, verr' van Salems wallen,
Gevangen weggevoerd in wreede flaverny,
Geen ooggetuige zyt van Sions ongevallen,
En 't jammerlyk bederf van Judaas heerschappy!
Geliefde Bloedvriend, die, na 't slaaken uwer boeien,
Sints uw verstand het hart van Asfurs heerscher won,
Van uur tot uur uw' roem en achting aan ziet groeien,
En aller eerbied wekt in 't prachtig Babylon,
Daar u Gods geest bestraalt met onbezwalkte klaarheid,
En 't allerdiepst geheim ontdekt in 't helderst licht;
Daar gy den Vorst, hoe trots, doet luistren naar de waarheid,
En nevens zynen troon uw' zetel ziet gesticht!

'k Bezweer u by den naam van David, van Jozias,
 Hoewel hun Vorstlyk huis zyn' rang en roem verloor,
 Vergun de droeve Telg van blinden Zedekias,
 Vergun Salóme, uw Nicht, een oogenblik gehoor.
 Doorlees, doorlees haar' brief, ô Toeverlaat der Vroomen!
 Beweeg den Koning selv' tot deernis met haar lot;
 Ten zy ge ons bystand bied is 't uit, is 't omgekomen,
 Met Davids Vorstlyk huis en Judaas overschot.
 Het volk, dat de Almagt zich ten volk had afgezonderd
 Is door des vyands hand geroofd of omgebragt.
 Gods Tempel is verbrand, Jeruzalem geplonderd,
 En och! de Priesters zyn in 't heiligdom geslagt.
 Ach! had Oom Jojakim, in 't maaken van verbonden
 Met Memfis Opperhoofd, door eigenbaat verleid,
 Den sterken vriendschapsband met Asfur nooit geschonden,
 Nooit waar' de Staat gebragt tot slaaffche dienstbaarheid.
 Nooit had men Babels magt het Erfland zien beroeren,
 Noch u, ô Vorstentelg! op Asfurs streng bevel,
 Met de Edelsten des Lands geboeid naar Babel voeren;
 Dit, dit wrocht ons bederf, en dat van Israël.
 Ik, toen een kind, zag u, in 't bloeiendst uwer dagen,
 Daar 't hof weêrgalmde van het jammerlyk gekerm,

Van 't ouderlyke hart, van 't hart van al uw maagen,

By 't laatst vaarwel gefcheurd, gerukt uit onzen arm.

Gy weet wat fints gebeurde; all' Judaas ongevallen,

All' die van 's Konings huis; en dat Jeruzalem

Tot tweemaal wierd bestormd; tot tweemaal in haar wallen

De wet van Asfur eerde, en nederboog voor hem.

Dat Babels Vorst in 't eind' myn' Vader Zedekias,

Na zo veel leeds en ftryds, verëerde met de kroon;

't Verbond op nieuw bezwoer, geflooten met Jozias,

Hem voor zyn' vriend erkende, en vestigde op den troon.

Dat Judaas vry gewest zich cynsbaar zag verklaaren.

Tot Hofras, van den Nyl, ons zyn gezanten zond,

Met bede dat ons heir zich by zyn heir zou fchaaren

Om Babel 't hoofd te biën; en dat tot dit verbond

Myn Vader zich in 't eind', helaas! liet overreeden;

Schoon Jeremias toen alreë, met lyfsgevaar,

't Verbond den Vorst ontried, als ftrydig met zyne eeden;

En dat Asfiriën zich wapende op die maar';

Terwyl zyn Heerscher zwoer zich op het strengst te wreeken

Op al de volken die niet boogen voor zyn magt.

Dat hy aan allen kant de krygstrompet liet fteeken,

En een ontzagchlyk heir met zich te velde bragt.

't Is u bewust dat hy al 't Syrifche geweste

Doorliep gelyk een ftroom, die alles floopt en velt.
Zyn' Vorstelyken stoel in Riblaas muuren vestte,
En, als een blikfemschicht op Sion aangefneld,
Het groots Jeruzalem omringde met zyn benden.

Dat Hofras, aangespoord door Judaas groot gevaar,
Ons byftond met een heir, hem dwong het hoofd te wenden

Doch eindlyk vluchten moest voor dien geweldenaar,
Wiens leger toen op nieuw 't beleg floeg voor dees wallen

Dit alles is bekend in Asfurs ryksgebied;
Maar al het leed in die beleegring voorgevallen,

En wat ons thans weêrvaart, helaas! dit weet ge niet.
Lees, lees den faamenloop der akeligste elenden,

Die my de ziel verscheurt door angst en droefenis,
My van den boord des grafs dwingt u deez' brief te zenden

En uit te zien naar troost, zo troost te vinden is.

Na Hofraas nederlaag keerde Animon, magteloozer

Tot Isrels onderftand, te rug naar zyn gebied,
En Ribla groette op nieuw vorst Nabuchodonozer;

Die Salems zwaar beleg zyn krygsheir overliet.
Nergeleär, het hoofd van Asfurs legergrooten,

Bestormde reis op reis de naauwömringde ftad;

Daar Judaas dapperheid hem telkens 't hoofd deed stooten,
 En van haar muuren dreef, met zweet en bloed bespat.
 De fiere burgery, kloekmoedig uitgevallen,
 Bestreed zelfs 's vyands heir; des zocht hy beter kans;
 Omringde Sions vest met hooggebouwde wallen,
 Bestreed haar torens zelfs, van zynen torentrans,
 Met werpspiets en met schicht; en bragt zyn stormgevaarte
 Voor 't zwakste deel der vest, en ramde fel den wal,
 Of schoot met steenen van zo schrikkelyk een zwaarte,
 Dat alles daverde of verplet wierd door hunn' val.
 In dezen toestand hield godvruchte Jeremias
 Bestendig aan, den Staat te dreigen met Gods straf,
 Ten zy men 't ongeval verhoedde; en Zedekias
 Voor Babel zich verneêrde, en Sion overgaf.
 Het stond den Godstolk dier 's Ryks ongeval te spellen.
 De grooten hielden hem geboeid, terwyl de Vorst,
 Onmagtig den Profeet in veiligheid te stellen,
 Hem niet dan in den nacht en steelswyz' spreekten dorst.
 Zelfs had de moedwil hem een' wreedten dood beschooren.
 Men rotte oproerig t'saam, en eischte 's Konings stem,
 Om hem in 't zwaar moeras van eenen put te smooren;
 Doch Ebedmelechs trouw verbad en redde hem.

Nochtans kon 's Vorsten gunst zyn hechtenis niet keeren.

Het volk sprak stout; men vreesde een felle burgertwist.

Men zwoer ten jongsten aêm zich voor de stad te weeren;

En ging geweld en list te keer met kracht en list.

Na negen maanden was de voorraad meest verflonden:

De duurte nam steeds toe; 't ontbrak de bange vest
Eerlang aan spys voor zo veel hongerige monden,

En ach! de honger baarde eerlang de veege pest.

Van buiten velde 't zwaard de dappre legerschaaren,

Wier moed voor Sion streed; van binnen schein de dood
In 't uitgemergeld volk door al de stad te waaren;

De burgerstand bezweek; de rykdom schreide om brood;

De jammrende armoê trok, door honger uitgelaaten,

Verworpen struik en blad haar broedren uit de hand;

De onnoozelheid versmachtte op de onbevolkte straaten;

En Levy zocht zyn spys in bloed en ingewand

Van de offers, God gewyd. Ginds bood een droeve moeder,

Mistroostig, 't gierend kind haare uitgedroogde borst;

Terwyl eene andre, door den hoogsten nood verwoeder,

In haar gestorven spruit de tanden zetten dorst.

Hier wierd een talryk huis door veege pest getroffen;

Daar bleef een broeder dood by 't broederlyke graf;

Ginds zag men kindren by haar moeder nederploffen,
 Terwyl de vader zelf den bangen doodfnik gaf.
 Verschoon me, ik kan niet meer. Laat my een poos bedaaren.
 Ik zie de elende nog der felbesprongen stad,
 Waar Asfurs leger, in 't beleg steeds voortgevaaren,
 Na eindeloozen ftryd nu bres verkregen had.
 De Veldheer had, bericht van alle onze ongelukken,
 Zyn' legerknecht gespaard en 't stormen opgeschort;
 De vischpoort was gereed voor d'yzren ram te bukken,
 En 't flot Hananeël ten halven neêrgestort.
 De dappre burgery, door wanhoop aangedreeven,
 Daar zelfs in 't Vorstlyk hof reeds alle spys ontbrak,
 Getroostte zich in 't wee den veegen geest te geeven,
 En zwoer aan elk den dood die thans van opgaaf sprak.
 Dit zette, na verloop van zesmaal zestig dagen,
 De hoofden van het heir, vergaêrd in 's Veldheers tent,
 Eenpaarig aan om weêr een' fellen storm te waagen;
 Den laatsten storm, helaas! die Salems val volënd.
 't Was nacht. ô Bange nacht! Wat stond het naar geschapen
 Wanneer de krygskreet rees op 's vyands stormbevel!
 Wat weêrstand bieden kon vloog in der yl te wapen,
 En wenschte gade en kroost het hoopeloos vaarwel.

De onweerbre vrouwenfchaar liep jammrend naar de altaaren

Om in Gods heilig huis haar klagten en gefchrei
Met 's Hoogepriesters ftem en Levys beê te paaren;

En de Almagt om 't behoud van Judaas heldenrei
In dezen jongften nood met hart en mond te fmeeken.

'k Was met myn Zusters, en een' troosteloōzen ftoet,
Op 't vaderlyk gebod, ook derwaart heen geweeken;

En had den vroomen Vorst, helaas! het laatst begroet.
ô Groet! ô jongfte groet! nooit zal ik u vergeeten;

'k Bezweek van doodsangst in 't omärmen zyner kniën.
Ach, had ik in dien ftond myne oogen blind gekreeten,

Zo had ik voor het minst geen grooter ramp gezien!

'k Hoor nog 't rameijen op de fterkgebeukte wallen,
En flag op flag, gevolgd van akelig gefchreeuw.

'k Hoorde in 't gebed, helaas! de vischpoort nedervallen,

Die, tot den laatften fchok verweerd door den Hebreeuw,
Den vyand en den vriend in haaren val verplette;

Terwyl 't Chaldeeuwfch gejuich tot aan den hemel klom,
Daar hem dit ongeluk de wegen openzette

Naar Zedekias huis en 's Hoogften heiligdom.

't Gefchrei verdubbelde en nam toe in al de ftraaten.

Hier blonk de krygsbazuin by 't klettren van 't geweer;

Daar

Daar ving het oor 't gefchreeuw van Judaas onderzaaten;
Ginds gilde 't vluchtend volk: Och! Sion is niet meer!
Wy waaren raadeloos, en wagtten in het midden
Des vrouwenvoorhofs vast des vyands aanval af.
Terwyl Gods Priester, die nog aanhield in het bidden,
Ons beevende en beschreid den jongften zegen gaf,
Kwam held Gedalias ten tempel ingevloogen
Met weinig dappren; 't zwaard, met 's vyands bloed bespat,
Nog in de vuist, het schild aan d'arm, de dood in de oogen.
Och! riepen ze, 't is uit: de vyand won de stad.
De vischpoort ligt omverre, en 't leger der Chaldeeuwen
Trok reeds de vesten in, en slagte vast wyd en zyd
Het magtloos overfchot der dappere Hebreewen,
Dat hem wanhoopig nog in straat by straat bestryd:
Vergeefs; hy wint steeds veld, en komt den tempel nader,
Terwyl de lucht alom weêrgalmt van 't moordgerucht.
Ach! borst ik fchreijende uit: Hoe staat het met myn' Vader?
Die is, dus fprak de Held, God lof! 't gevaar ontvlucht,
En met een fterk gevolg naar Jericho geweeken.
Men fluit', vervolgde hy, terftond de tempelpoort,
Of 't my gelukken mogt Nergeleär te fpreken,
En deez' onnoozlen floet te hoeden voor den moord.

Verëenigt al uw kracht, getrouwe Priesterfchaaren!

Behoed den ingang van het binnenst heiligdom

Voor d'aandrang van het volk. Men blyv' de poort bewaaren

Des voorhofs, op myn' last, totdat ik wederkom.

Dus sprak hy, en vertrok; doch naauwelyks genaderd

In 't buitenvoorhof, waar een tallelooze fchaar

Van vluchtelingen voor zyne aankomst was vergaderd,

Wierd hy getroffen door het jammerlykst misbaar.

't Chaldeeuwfche heir had reeds de bovenftad bedwongen,

En was, daar alles week voor zyn geduchte magt,

Met Judaas vluchteling ten voorhove ingedrongen,

Waar all' wat weêrftand bood erbarmlyk wierd geflagt.

Wie kan u onze elende en fmart en doodsangst melden?

't Vloog all' de trappen op naar 't priesterlyk verblyf,

Terwyl Gedalias met zyn getrouwe helden

Het voorhof nog befchermde, en Levys kroost noch lyf

Noch leven fpaarde om ons in 't uiterst' by te fpringen.

Verbeeld u al 't gewoel, al 't ftryden, al 't geweën,

Het flikkrend fakkellicht, de fchitterende klingen,

Den moord der Priesterfchaar: zie, zie al de yslykheën

Met Judaas bloed dien nacht voor 't nageflacht befchreeven.

Gedalias verhief, al deinzend, fteeds zyn ftem:

Laat af! Gehoor! Men zal den tempel overgeeven!

Doch niemand luisterde in het hevig woën naar hem.
Des week hy ook te rug, en wrong de kopren deuren
Des binnenvoorhofs toe, en stuitte de Chaldeën,
Wier heillooze overmoed vast spotte met ons treuren;
Totdat Nergeleär, de Veldheer zelf, verscheen;
De reedsgewonnen plaats door 't krygsvolk deed bezetten,
De balken nadren tot het rammen van de poort,
En 't Godshuis opeischte op den klank der krygstrompetten;
Terwyl Gedalias, beducht voor nieuwen moord,
Zyn wedereisfchen deed; het spaaren van ons leven,
En dat het heiligdom voor schennis werd behoed,
Of dat hy 't anders aan het vuur ten prooi zou geeven,
En nevens al het volk zou sneuvlen in dien gloed.
Deze onverschrokken taal deed 's vyands Veldheer vreezen.
Hy vlamde op 's tempels fchat. Hy had Gedalias
Reeds aan d' Eufraat gekend; zyn deugd en moed gepreezen,
Toen dees getrouwe Held gezant myns Vaders was;
Des trof hy wys 't verdrag. Toen werd de poort ontflooten,
Waarop Nergeleär gewapend binnentrad,
Gevolgd van eenen stoet Chaldeeuwfche Legergrooten,
Nog rookende van 't bloed, vergooten in de stad.

Hy kluisterde Arons Stam, deed ons al t'faam bewaaken,

En gaf bevel den moord en woeste plondering,

Op 't smeekend voorstel van Gedalias, te staaken,

Toen hy door Arimant, helaas! 't bericht ontving

Dat Zedekias huis bereids was ingenomen,

En 't Koningklyk geslacht naar Jericho gevloên.

Een stoet van dienaars, als gevangenen bekomen

In 't hof myns Vaders, wierd den Veldheer aangeboên,

En Jeremias zelf met die gebonden schaaren.

De Veldheer, onderricht van 't geen hy had voorspeld,

Ontboeide hem terstond, doch deed hem naauw bewaaren;

En Erkatampfar wierd ten spoedigste aangesteld

Om voor 't gevangen Volk en 't Priesterdom te zorgen,

Nabazar moest de stad behoên voor verdre schaê,

En Emegar 't paleis. Inmiddels rees de morgen,

En och! de Veldheer zelf trok toen myn' Vader na.

Men had bereids een deel van onze drukgenooten

Door al de stad verspreid, verzeld van sterke wacht.

De Priestren, Gods Profeet, Gedalias, 's Ryks grooten,

En wy onthielden sints, bewaakt door 's vyands magt,

Ons in Gods heilig huis; en wagtten, doodsverlegen,

Den verdren uitslag af. De dag was naauw' gedaald,

Wanneer we, ô bittre smart! de droeve tyding kreegen
Dat reeds Nergeleär den Vorst had achterhaald,
Hem en zyn huis geboeid, na 't vluchten zyner benden;
Dat hy dien buit eerlang naar Ribbla voeren zou,
En Babels Vorst van daar hem nadren last zou zenden.
'k Bezweek op dit bericht door overmaat van rouw.
Ach! had ik in dien stond den jongsten snik gegeven!
Maar neen, ô neen, ik wierd in zo veel ramps gespaard
Om grooter ramp te zien, meer onheils te overleven.
ô Heiligdom! ô Stad! ô Vader, my zo waard!
Geboeide Broedren! och! wie moest ik 't meest beklagen,
Toen ik, nog onbewust van 't lot aan ons bereid,
Met de overheerde schar een' tyd van dertig dagen
Doorworstelde in geweën en naare onzekerheid!
ô Lange en bange maand! waart ge echter nooit verdweenen
Om plaats te maaken voor den doodelyken dag,
Die Judaas nakroost door alle eeuwen zal beweenen,
En Vorst en Vaderland verplette met één' flag!
De zon rees naauw' in 't oost, of 't klinken der trompetten,
Met al de woeling die by 't krygsvolk wierd bespeurd,
Berichtte ons, die vol angst zelfs op hun treden letten,
Dat iets gewigtigs in de stad moest zyn gebeurd.

De schrikkelykste maar kwam fluks van alle zyden,
 Dat Nabuzardanes, het hoofd van 's Konings wacht,
 Op 's Vorsten last de stad het uiterst' zou doen lyden;
 En zelfs, tot aller schrik, de wreedste tyding bragt.
 Wat tyding, groote God! myn maagen waaren slaaven,
 Myn dierbre Broedren voor myn' Vaders oog geveld;
 Myn' Vaders øogen, (och! hoe melde ik 't?) uitgegraaven,
 En zelfs de blinde Vorst in ketenen gekneld.
 Al Judaas adeldom was reeds gedoemd te sneeven,
 De schat moest opgepakt uit heiligdom en hof,
 De tempel met de stad de vlam ten prooi gegeven.
 Beween, beween met my al 't onheil dat ons trof!
 Hoe schryve ik u al 't leed! hoe zult gy 't kunnen leezen!
 Maal onze wanhoop u, daar elk op dit bevel,
 Onzeker of hyzelf ter doodstraf was verweezen,
 Zyn' vriend of broeder kuste, en schreide 't laatst vaarwel.
 Nu viel 't Chaldeeuwfche heir, in roofzucht uitgelaaten,
 Op al de schatten aan in 't hof en in de stad,
 Ja in den tempel zelfs. De Godgewyde vaten,
 De gouden reukaltaar, Gods ark, 's Lands grootste schat,
 De toondisch, kandelaars, sprengebekkens, wierookfchaalen,
 Al 't priesterlyk sieraad, al wat in vroeger tyd

Op 't goddelyk bevel plåg in Gods huis te praalen,
En al wat Isrel fints den godsdienst had gewyd,
't Wierd alles weggerukt voor Judaas weenende oogen.
Nog was de plonderzucht der roovren niet voldaan;
Men viel, (hoe kon het God in zynen troon gedoogen!)
Met kracht van armen op 't onwrikbaar koper aan,
En sloeg het all' van één met bylen en houweelen.
Helaas! niets bleef verschoond in dit geheiligd oord;
De hoofdpilaaren met haar trotsche kapiteelen,
De groote kopren zee door rundren onderschoord,
't Wierd all' omverr' gerukt, verbryzeld of geschonden.
Verbeeld u, zo gy kunt, al 't aklig stormgedruis,
En hoe 't, in dezen stand, ons schreiend hart moest wonden
Dat ezel en kameel in Gods geheiligd huis
Voor ons verschrikt gezicht den reinen grond betraden,
En, onder 't schimpgejuich des dertelen soldaats,
Met al den tempelschat belast wierd en belaaden;
Ach! welk een schouwtooneel! en ach! op welk een plaats
't Lastdraagend heir was naauw' de vesten uitgedreeven
Of stad en tempel wierd drie dagen aan 't geweld
Der woeste legerschaar ter plondring opgegeeven,
En door de dolste woede in rep en roer gesteld.

Thans rees van allen kant de klank der krygstrompetten,
 En Nabuzardanes gaf op dien klank bevel
 Om 't groots Jeruzalem in volle vlam te zetten.

Inmiddels fleurde en dreef men 't kroost van Israël
 Alom de vesten uit, als beesten t' faam gebonden.

Denk, denk in welk een' staat al 't priesterlyk geslacht
 En de eedle vrouwenschaar zich in Gods huis bevonden

Toen Erkatampfar ons 't bevel des uittogts bragt;
 En meldde dat de toorts, in 's krygsmans vuist ontstoken,
 Reeds in Jeruzalem door al de wyken vloog.

Straks scheurde al't volk hun kleed, straks wierd elks hart gebroke

Elk zag zyn broedren aan met een mistroostig oog,
 En viel ter aarde neêr; en kuste, in 's Heeren tempel,

Verstomd door smart, voor 't laatst den godgewyden grond
 Men rukte ons vloekende op, en scheurde ons van den drempel.

Daar 't grootste deel der stad reeds in een' vuurgloed stond.

De woedende Chaldeeuw, met fakkels aangevloogen,

Stak fluks in 't cedrenhout des tempels 't heilloos vuur.

't Is wonder dat Gods vuur niet bliksemde uit den hoogen,

En 't heiligshendend rot ter neêr sloeg in dat uur.

Een zwarte en dikke rook, in wolken opgevaaren,

Verdoofde 't licht der zon. Men hoorde krak op krak.

Hier stortte een groots gesticht, daar welfsel of pilaaren ;

En ginder vloog de vlam alom uit dak by dak.

'k Zag 't Vaderlyk paleis ter lichterlajje branden.

Wat verder rookte en smookte Athaliaas gebouw,

En gloeide door den gloed der naastgelegen wanden.

Doet droefheid sterven ? neen , 'k waar' toen gestikt van rouw.

In 't midden van 't gewoel, van 't vloeken, schimpen, schreeuwen

Van 's vyands raazend rot, en 't voortslaan van de vlam,

Genaakten wy, half dood, het leger der Chaldeeuwen ;

Terwyl 't vernielend vuur zo groot een kracht bekwam

Dat Nabuzardanes zyn zorg niet kon ontveinzen,

Of ligt de felle gloed zyn leger mogt beschaên;

-Des gaf hy yllings last met al het heir te deinzen,

En verder van de vest de tenten neêr te slaan.

Intuschen zagen wy, in 't leger aangekomen,

De grootheid siddrende aan van Salems ongeval.

Een zee van golvend vuur schein Sion te overstroomen.

't Brandde all' wat branden kon op heuvel en in dal.

Terstond viel Jacobs kroost, als door één' geest gedreeven,

Verstomd, op 't aardryk neêr, van allen troost beroofd.

Men hoorde geen geweën, geen klagt die lucht kon geeven.

'tSloeg all' zich op de borst, 't strooide all' zich aarde op't hoofd,

Of ſtak de handen op om God zyn leed te klaagen,
Of zonk in onmagt neêr by 't buigen zyner kniën,
Daar 't vuur vast woeden bleef een reeks van naare dagen.

Zag iemand ooit elende, ik heb elend' gezien.
Nadat de felle gloed zichzelv' had doodgeloopen,

Gaf Nabuzardanes bevel den wal der ſtad
Te flechten tot den grond, en in de vest te floopen

Wat de afgeholde vlam niet neêrgefmeeten had.
Terwyl de legerknecht vol yvers die bevelen

Alom ten uitvoer bragt, wierd Judaas droeve ſchaar
Voor 's Veldheers tent gevoerd en zag zich daar verdeelen.

't Aanzienelykſte deel moest den geweldenaar
Verzellen naar d'Eufraat, in ketenen geflooten.

De Hoogepriester wierd met Jozadok, zyn ſpruit,
Den tweeden priester, ach! en meer dan tachtig Grooten

Naar Ribblaas vest gevoerd, daar 's Konings wreed beſluit
Het grootſte deel van hen verweezen had ter ſlagting.

Gedalias, wiens trouw den Veldheer had bekoord,
Die Memfis vyand was en aan d'Eufraat in achting,

Wierd aangeſteld tot hoofd van 't uitgeplonderd oord,
En 't armſte deel des volks zyn toezicht aanbevolen.

Wy, Zedekias kroost, in dat gering getal

Door zyn getrouwe zorg voor 't onderzoek verschoolen,
Wy bleeven hier met hem, doch tot ons ongeval.
Toen trok het juichend heir van Nabuchodonozer
Op 't klinken der klaroen uit ons verdelgd gewest,
Geschandmerkt met den roem dat niemand ooit godloozער
Zich met het zweet en bloed eens vyands had gemest.
De troostelooze schaar, gedoemd van ons te scheïen,
Zag telkens weenende om, en ons wanhoopig hart
Dorst nauwelyks bestaan zyn broedren na te schreien.
Was immer smart op aard' zo groot als onze smart?
De doodschrik had elks ziel zo hevig ingenomen
Dat ons het ritslen van een blad vol vrees deed vliên;
Het minst gerucht maalde ons den vyand weêrgekomen,
En elke schaduw deed aan d'angst Chaldeeuwen zien.
Verbysterd, raadeloos, en met onszelv' verlegen,
Vertoefden wy in 't veld, en wisten niet waarheen;
Tot Held Gedalias, naast 's Hemels dierbren zegen
's Lands jongste toeverlaat, voor ons gezicht verscheen.
Hy was in 't heir bemind, en had, door deugd gedreeven,
Den weggetrokken stoet al weenende uitgeleid;
Hen tot het uiterst uur nog blyk van trouw gegeven,
En 's Veldheers hart gesmeekt om mededoogendheid.

't Is of ik nog den Held, den vroomen Held, aanschouwe,
 Daar alles op zyn komst weêrgalmde van geklag.
 Myn Broedren! sprak hy, staakt dien maateloozen rouwe.
 God heeft zyn huis bezocht; 't is Sions jongste dag.
 Twist met uw' Maaker niet; zyn schikkingen zyn wetten.
 Hoewel hy stad noch staat noch tempel heeft gespaard,
 Hy kan nochtans een perk aan Judaas onheil zetten,
 En heeft een overschot zyns volks in u bewaard;
 Dat overschot, hoe klein, kan door zyn' bystand groeien.
 Beschouwt u niet geheel van allen troost beroofd.
 De Stam van Juda zal nog eens in luister bloeien;
 Schept moed, God is getrouw aan 't geen hy heeft beloofd
 Komt; durft, benevens my, uw lot hem overgeeven.
 Verlaat dit treurig oord, dees woonplaats van geweên.
 't Nabuurig Misper is nog het meest verschoond gebleeven,
 En heeft een' vruchtbaeren grond; men wyke derwaart heen.
 God zelf trekk' met ons op! men offere, eer wy scheiden,
 Op 's tempels rookend puin eerbiedig 't laatste lam;
 En troon', daar we op dit puin ons deerlyk lot beschreien,
 Zyn' zegen naar beneên op 't kroost van Abraham.
 Terstond wierd al het volk, tot nog door God beveiligd
 In al den rampspoed die zo duur aan 't Erfland stond,

Op 's Helds godvruchten last voor 't offerfeest geheiligd.

Wy trokken met den dag naar Salems droeven grond,
Daar al de weg weêrgalmde op onze treurmisbaaren.

Nooit, nooit vergeet myn ziel dat jammerlyk gezicht,
Noch d' uitgelaaten rouw der troostelooze schaaren

Op 't zien der plaats waar eens Gods zetel was gesticht;
En, ach! wie kon zyn smart bepaalen? wie zich troosten?

God zelf floeg uit zyn' troon den roem van Sion neêr.
ô Groots Jeruzalem! ô Oogelyn van 't oosten!

Geen tyd, geen eeuw geeft u uw' ouden luister weêr.
ô Heiligdom van God! ô Sterkgebouwde wallen!

ô Huis van David, zo beroemd in blyder tyd!
Treur, Sion! treur; de kroon is u van 't hoofd gevallen.

Gy zyt Gods dierbre gunst en met haar alles kwyt.
ô Godsstad, die voorheen zo glansryk hebt geblonken!

Wy zagen u in asch en gruis en puin misvormd;
Uw straten rood van bloed; uw huizen moordspelonken;

Uw heiligdom gefloopt; uw muuren omgestormd.
Gy, die d'Eufrates doet van uwen roem gewaagen!

Godvruchte Dániël! ik moord u met myn klagt;
Doch ken de grootheid van de elenden uwer maagen.

ô Broeder! sta ons by! wie smeekt u? uw geslacht.

De smart dryft my van 't spoor. Van Priestren en altaaren
 Verstoken in dien stond, slagtte een uit Levys Stam,
 Op Sions bloedig puin, met droeve kerkgebaaren,
 En traanenvocht voor wyn, ons eenig offerlam.
 't Verblyf in Salem scheen de wanhoop meer te wekken,
 Des deed Gedalias ons op den naasten dag
 Uit dat rampspoedig oord naar Mispaas grond vertrekken;
 Waar hy, zo veel hy kon, in ons behoud voorzag.
 Thans scheen een blik van heil in 't leed voor ons te daagen,
 Daar Jeremias, die met Judaas droeven Stam
 Geboeid was weggevoerd, op 's vyands last ontflaagen,
 Van Rama weêrgekeerd, te Mispa by ons kwam.
 De Asyrische Monarch, bericht hoe hy voordezen
 't Verbond met Memfis op des Hoogsten last bestreed,
 En de onderwerping aan zyn magt had aangepreezen,
 Gaf Nabuzardanes bevel om Gods Profeet,
 Indien hy 't licht genoot, de vryheid weêr te geeven;
 Hem een verblyf te biên by u, op Babels grond;
 Of, zo hy 't hof vermydde en elders wilde leeven,
 Het stond hem vry te gaan waar hy 't geraaden vond.
 De alomverstrooide schaar, die zich in bergspelonken
 Al vluchtend had gered voor 's vyand moordend zwaard,

Van 't onwaardeerbaar bloed van Sions Vorsten dronken,
En 't veege leven had geborgen onder de aard',

Kreeg haast bericht van ons; zy kwam uit kluis en hollen,
Uit bergspelonk en grot, en waar de elende al meer

Een schuilplaats had gezocht, en in 't gevaar geschoolen,

Van dag tot dag te Misper, en floeg zich by ons neêr:
Een hulpelooze stoet van allerlei staaten,

Van 't priesterlyk geslacht, van vrouwen met haar kroost,
Van legerhoofden zelfs, van burgers en soldaaten,

't Vloog all' naar Misper, naar Gedalias om troost.

Men zag 'er Serajas en Baruch zich vertoonen;

Het kroost van Ephai, gedaald uit vorstlyk bloed;

Johan en Jonathan, Kareäs dappre zonen.

Gedalias troostte elk, en gaf aan allen moed.

Myn Broedren! sprak hy, laat geen wanhoop u verheeren.

Gy kunt in vrede hier uw tenten nederflaan.

En moet ge aan Babels Vorst, thans Landheer, hulde zweeren,

Zyt aan dien eed getrouw, God ziet hem gunstig aan.

Elk gaf zyn' raad gehoor, en bleef den rang bekleeden

Dien hy in 't heir bezat eer Sion onderging.

Men luisterde naar troost, van 't jammren afgestreedden,

En de afgematte rouw geraakte in sluimering,

Ach!

Ach! om met grooter kracht te woeden by 't ontwaaken.

ô Held! ô Vader der verlaatene Hebreên!

Gy deed voor traanenbrood naauw' 't brood der rust ons smaaken

Als heillooze Ismaël, Nethanjaas zoon, verscheen.

Hy, vol staatzuchtige en arglistige gepeinzen,

Bezat een gladde tong, op vleien afgericht;

En wist zyn hartsgeheim met zo veel kunst te ontveinzen,

Dat niemand ooit zyn ziel bespeurde in zyn gezicht.

De ontmenschte, die, voorlang naar Ammons heerschappye

Gevloden, 's Konings hart had door zyn list misleid,

Wierd daar verwittigd hoe de nieuwe Landvoogdyë

Van Held Gedalias vast wies in mogendheid

En vreemdeling en vriend om stryd naar Misper toogen.

Dit wekte de afgunst op; en zyn hoogmoedig hart,

Dat 's Lands Beschermmer niet kon dulden in 't vermogen,

Baarde ons, rampspoedigen, de doodelykste smart.

Zyn heimlyk oogmerk was, helaas! om my te trouwen;

(Hoe spoorloos woelt en werkt het driftig zelfbelang!)

Zich door dien echt by 't volk als Vorst te doen aanschouwen

En Held Gedalias te ontzetten van zyn' rang.

Dees snoode trouw wierd my arglistig voorgeslaagen.

Hy drong den Landvoogd, als zyn' vriend, myn' tegenzin

Voo

Voor hem te keer te gaan; zyn wenschen te onderschraagen.

Och! moest ik 't voorwerp zyn van die gevloekte min!
Het denkbeeld van dien echt deed my, met reden, gruwen.

Wat hart zo spooreloos dat in myn' staat en stand,
Op d'oever van het graf, nog denken kan aan huwen,
Ter nood gered uit moord, uit flaverny, uit brand!
Ik zag Gedalias met myne smart bewoogen.

Hy billykte myn reën en nam ze gunstig aan;
Bragt snooden Ismaël myn' afkeer onder de oogen,
En dwong hem, tegen dank, van 't aanzoek af te staan.
Dit, dit wrocht ons bederf. Zyn wreede razernyë,

Te fel getergd door myne en 's Landvoogds weigering,
Verwon een oogenblik zyn diepe veinzeryë;

Hy zwoer de dood van hem aan wien 's Lands welzyn hing.
Kareäs dapper kroost, verwittigd van zyn woeden,

En dat hy aanhang won tot dien gesmeeden moord,
Zocht 's Lands getrouwen Vorst voor zyn geweld te hoeden,
En meldde hem den vloek uit zynen mond gehoord.

Dees Helden sloegen voor den booswicht om te brengen,

Met de Ammonietsche schar, aan zyn belang verknocht;
Doch 's Lands Beschermmer kon dien voorslag niet gehengen.

Een edelmoedig hart voed zeldzaam achterdocht.

Hy kende de afgunst niet van Judaas rustverstoorder,

En weet zyn snoode taal aan zyne oplopendheid.

Hy fprak hem minzaam toe, en noodigde zyn' moorder

Op 't feest der nieuwe maan, voor zyn gezin bereid.

Een deel der burgery, gesterkt door de oorlogsfchaaren

En legerhoofden, toog inmiddels uit de stad,

Om door het land alom de vruchten in te gaëren,

Daar de armoê veel behoefde, en weinig voorraad had.

Dus was men zonder hulp toen 't hoofd der eedgenooten

Met zyn gevloekt gevolg het heilig gastrecht schond.

De vroome gastrei wierd verraaderlyk doorstooten;

De Vader van ons volk, reeds jammerlyk gewond,

Zocht vruchteloos, helaas! den jongsten slag te ontwyken;

Zeeg in zyn stroomend bloed, en gaf zyn' geest aan God

En Judaas jongste hoop bezweek op zyn bezwyken.

Ach! alle troost is uit voor Sions overschot.

De leidstar, die voor ons zo glansryk had geblonken,

Zonk in de kim des grafs om nooit weêr op te staan;

En al de hoop dat ons Gods goedheid zou belonken

Is met dat blinkend licht voor eeuwig schuil gegaan!

Thans groeide 't woest geweld der helsche vloekgenooten.

Wat weêrstand bood wierd fluks erbarmelyk gemoord.

Men vluchtte, maar vergeefs; men vond de stad geslooten.

Dus wierden wy geboeid, en onze ramp gesmoord.

Inmiddels was 't verraad niet gantsch bedekt gebleeven.

Een, uit des Landvoogds huis, dien nacht in tyds gevloôn,
Had wyd en zyd bericht van 't gruwelstuk gegeven.

Het oogstend volk wierd door de hoofdliên fluks ontboôn,
Of kwam op deze maare al gillende aangevloogen.

't Weende all' wat weenen kon. De wanhoop won vast veld.
't Riep all': ô Johanan! gelei ons; sterk ons poogen;

Ter wraak naar Misper; wraak; wreek 's Lands getrouwen Held!
De Veldheer deed terstond de krygsbazuinen steeken;

Roofzuchtige Ismaël, bericht van zyn gevaar,
Besloot dien zelfden nacht van Mispa op te breeken,

En voerde ons-allen mede, in spyt van ons misbaar.
Zyn oogmerk was met ons naar Ammons ryk te trekken;

Te wel verzekerd dat der Stamgenooten trouw
Hem, die ons tot een' prooi van Asfurs wraak deed strekken,
In eeuwigheid niet in het Erfland dulden zou.

ô Lange en bange weg, besproeid met zo veel traanen!

Ach! had een vyand ons tot dezen ramp gebragt!

Maar neen: een bloedvriend, een van Judaas onderdaanen,
Een vorstelyke spruit, een telg uit ons geslacht,

Vernielt, nog wreeder dan de raazende Chaldeeuwen,

Door wien nog eenigen in 't woeden zyn gespaard,

Dat kwynend overschot der treurende Hebreewen,

En delgt ons stamhuis uit, en onzen naam van de aard'.

Wy zagen, Gibeon alreê voorbygetoogen,

De boorden der Jordaane in 't wykende verschiet,

Wanneer een wolk van stof zich opdeed voor onze oogen,

En Judaas veldbazuin haar' klank ons hooren liet.

De moorders beefden op het nadren onzer benden,

En dwongen ons tot spoed met schelden, vloeken, slaan;

Maar de ongelukkigen, die hun verlosfers kenden,

Bezaten moeds genoeg om traager voort te gaan.

De heldenstoet genaakte; en, door den nood gedreeven,

Ging 't heilloos moordrot hen een korte wyl te keer;

Maar vond zich ras geperst de krygskans op te geeven;

De woede van ons volk verwon hun tegenweêr.

Staatzuchtige Ismaël, die van zyn gruwelstukken

In 't prangend krygsgevaar geen vrucht meer hoopen dorst

Poogde in de vlucht, kon 't zyn, my met hem weg te rukken

En zette 't bloedig staal my dreigende op de borst.

Ach! had hy 't my in 't hart, in 't siddrend hart, gewrongen

Hy, op myn bang geschrei van alleñ kant bezet,

Zag zich zyn' prooi ontroofd, en tot de vlucht gedrongen.

Dus wierden wy nog ééns, helaas! nog ééns gered.

Gered! en tot wat einde? och! hadden we allen 't leven

Verlooren door 't Chaldeeusch of Ammonitiesch zwaard!

Nu dreigt ons grooter ramp. Nu doet Gods wraak ons beeven.

Was 't ongelukkig volk tot zulk een lot gespaard!

Wy mogten thans om ftryd den dankbren pligt volbrengen

Aan hen wier dapperheid ons redde van 't geweld;

Nog eens de traanen met hun aller traanen mengen,

En jammren om den moord van 's Lands godvruchten Held;

Een' moord, dien tyd noch eeuw aan Juda doet vergeeten;

En die den doodsteek geeft aan onzen veegen staat;

En ons, die schuldloos zyn, gewis zal zyn geweeten

Door Babels Opperheer en zyn' gestrengen raad.

Terwyl de droeve schar te rug naar Bethlem spoeide,

Trof hen dit denkbeeld met de onlydelykste smart;

En de angst voor Asfurs wraak, die onophoudlyk groeide,

Verwon in 't eind' het stoutst en onverschrokkenst hart.

Wat best bestaan? Helaas! te wyken of te blyven

Scheen beiden vol gevaars. Hier dreigde 't wreekend zwaard
't Rampspoedig overschot van Israël te ontlyven;

En och! waar was voor ons een schuilplaats op deze aard'?

In dezen tweeftryd ried een deel der legergrooten
 Ons-allen tot de vlucht naar Memfis grootfen staat;
 En andren vorderden dat niets hier wierd beflooten
 Dan op bevel van God en Jeremias raad.
 Men wierd het eindlyk eens den Godstolk raad te vraagen;
 En eischte dat hy God om licht smeekte in ons leed.
 Men zwoer eenpaarig zich naar 's Heeren last te draagen,
 En riep de Godheid tot getuige van dien eed.
 Na weinig tusfchentyds, gefleeten in gebeden
 En vasten en geweën door Judaas overschot,
 Zag elk den achtbren Man bedaard te voorschyn treden;
 Hy meldde in deze taal ons 't hoog bevel van God:
 Hoor, Sion! hoor myn stem; leen my aandachtige ooren.
 't Is God, der Vadren God, die heden tot u spreekt.
 Ik heb den eed gehoord dien Juda heeft gezworen;
 Ik zag de traanen daar my 't volk meê heeft gesmeekt.
 Indien ge u naar myn' wil in 't Erfland blyft onthouên,
 Zal myn barmhartig oog u gunstig gadeslaan.
 Uw land zal vruchtbaar zyn; ik zal uw huizen bouwen.
 Myn deernis pleit voor u, en zal 't u wel doen gaan.
 Vrees niet voor Assurs wraak en buitenspoorig woeden,
 Ik zorg voor uw behoud. Hoe groot zyn gramfchap schyn
 Myn

Myne almagt waakt voor u, en zal u allen hoeden;

Zyn hart is in myn hand, het zal u gunstig zyn.

Doch zo gy myn bevel weêrspannig durft verſmaaden,

En naar Egipte vlied, zal hongersnood en pest

U, van myn gunst beroofd, vervolgen op uw paden;

En 't zwaard, waarvoor gy vlucht, u flaan in dat gewest.

Gy zult de ſmaad, de vloek van vriend en vyand wezen,

Wier hart zich op de wraak, die u vervolgt, ontzet;

Zo leer' de ſiddrende aard' door u myne almagt vreezen,

Die onderdrukten helpt, en ſchuldigen verplet.

Zo ſprak de vroome Man, en blyft ons nog betuigen

Dat hy getrouw Gods last aan 't Erfvolk heeft verklaard.

Helaas! men weigert zich voor dit bevel te buigen.

't Weêrspannig Israëſl maakt zich Gods gunst onwaard';

En 't zyn de Grooten zelf die ons dien ramp verwekken.

Men ziet myn traanen aan, noch Jeremias beê. (trekken;

't Roept all': Maakt ſpoed, maakt ſpoed; laat ons naar Memfis

Wat doen wy langer hier? hier dreigt ons 't ſchriklykſt wee.

Nooit, nooit heeft de Almagt ons zo vreemd een' last gezonden.

Neen, Jeremias is 't die 't blyven ons gebied;

Hy was met Baruch lang aan Babels dienst verbonden.

Hy is des vyands vriend: 's Lands onheil raakt hem niet.

En

En zo men 't waagen durft de wederspannelingen

Te keer te gaan, en kiest te blyven in dit oord;

Men dreigt de onwilligen tot dezen togt te dwingen;

Togt, die ons overgeeft aan honger, pest en moord.

God, die onze eeden hoorde, en, met zyn volk bewoogen,

De traanen heeft geteld door Sions kroost geschreid,

Zal nooit het trotsch verſmaên van zyne gunst gedoogen.

Ons vonnis is geveld; men hoop' geen ſtrafloosheid.

Ach! kwam dit treurig ſchrift in tyds u nog in handen,

Geliefde Bloedverwant! mogt uw meêdoogend hart

Den Vorst verwittigen van 't onheil dezer Landen,

En melden hoe aan 't volk de dood des Landvoogds ſmart;

Gy zoud ons zekerlyk van 't jongst bederf bevryden.

God zelf, die uit zyn' troon de ſmart der vroomen ziet,

Bewoog den Koning door uw taal tot medelyden.

'k Verlaat my op zyn woord; God ſchend zyne eeden niet.

Maak ſpoed, getrouwe Held! maak ſpoed, of 't is te ſpade.

Meld hoe gy zyt geſlaagd, en pres uw' bode voort.

Bevry wanhoopigen van 's Hemels ongenade.

Dwing zelfs hen, tegen dank, te blyven in dit oord.

God, onzer Vadren God, getuige myner traanen,

Weet of ik voor myzelve u ſmeek om deerenis;

Ik smeek voor Abrams kroost , voor Sions onderdaanen ;

Voor de ongelukkigen , wier sterfdag nakende is.

Ik ben het leven moede , en moede van te kampen

Met zo veel ongevals , en wreede hartepyn ,

En jammren van den staat , en huisfelyke rampen ;

Het graf verschrikt my niet : het zal myn rustplaats zyn.

Versterk 't gevangen volk getrouw naar uw vermogen.

En zo gy in dien drang myn' blinden Vader ziet ,

Verftrek hem tot een' steun , bewys hem mededoogen ;

Maar meld hem 's Lands bederf en onze elende niet.

Doe spoedig door een' brief den schrik des volks bedaaren.

Schryf dat aan de onschuld geen genade word ontzeid :

Of , zo die hoop u mist , zo wy vertrokken waaren ,

Vaar wel dan , waarde Vriend ! vaar wel in eeuwigheid !

MATHEUS STUART,

GRAVE VAN LENNOX,

AAN ZYNE ECHTGENOOTE,

MARGARETHA DOUGLAS.

Myn waarde Margareet! hoe doet myn trouw my vreezen
Voor d'akeligen schok van uwe droefenis,
Wanneer gy dezen brief van myne hand zult-leezen,
Die meer met traanen dan met inkt geschreeven is.
Hebt gy uw' moed betoond toen wy uit Schotland vloode
Verjaagd door Hamilton en zyn' verwaaten stoet,
Toon thans uw' eedlen aart; thans hebt gy moed van nooden
Toen gold het have en erf, en nu ons dierbaarst bloed.
Het staat niet in myn magt deez' ramp voor u te smooren;
Het onbeperkt gerucht verbreid dien heinde en veer.
Ach! Darnly, al myn heil, uw eenige gebooren,
De vreugd van onzen echt, ... helaas! hy leeft niet meer
Hy leeft niet meer voor ons. En waar' hy uit dit leven
Geropen door den last der Allerhoogste magt,
Hoe groot een troost ware ons in 't leed niet bygebleeven
Maar neen, ô neen; hy is onmenschlyk omgebragt.

Gy fiddert. Ach! hoe zult ge uw' bittren rouw bepaalen?

Wie zal u troosten, als ge uit dit papier verstaat

Dat Bothwells razerny dien Vorst in 't graf deed daalen,

En dat de Koningin hem bystond in die daad?

Wat heb ik al verdriets voor u bedekt gehouên!

Ik vreesde 't scherpziend oog van schrandre Elizabeth,

En dorst het geen ik wist nooit aan een' brief betrouwen;

Nu heb ik niets te ontzien: de droefheid kent geen wet.

Onwaardige Marië, uit Stuarts Stam gebooren,

Zo groots van afkomst als onedel van gemoed!

Ach! had gy Darnly tot dat einde uw kroon beschooren?

Hebt gy hem daartoe als uw' Echtgenoot gegroet?

Stond hem voor al zyn deugd dit schriklyk loon te wachten?

Vond hy zyn moorderes op 't bruiloftsledikant?...

't Geweld der wreede snart vermeestert myn gedachten.

Best legge ik voor een poos de schryffen uit de hand...

Thans zal ik, zo ik kan, u 't ongeval verhaalen

Dat u en my, helaas! op bloed en traanen staat;

Maar, om voor uw gezicht dit moordtooneel te maalen,

Moet ik te rug zien naar een' blyden dageraad.

't Beroerde Schotsche Ryk schein tot zyn rust te keeren

Door de echtverbindtenis der jonge Koningin;

Zy deed ons Huwlykspand alom als Koning eeren ;

Elk roemde om ftryd den Vorst en 't voorwerp zyner min
Gewis , het aardryk zag nooit fchooner trouwgenooten

Dan dit bekoorlyk Paar , verknocht door 't echtverbond ;
Hun tedre liefde ftrekte een voorbeeld voor 's Ryks Grooten

Elk fpelde een' heildag uit zo fchoon, een' morgenftond ,
Toen ik naar Glasgow trok om voor het ryk te waaken.

De Koning fchreef me in 't eerst, en maalde my zyn vreugd
Dan hy befpeurde eerlang dat hy geen ftaat kon maaken

Op 't hart van zyne Gaê , geheel ontbloot van deugd.
Ik waande dat ze elkaêr nog als voorheen beminden ,

En leefde in dezen waan , bevryd van achterdocht ,
Toen Morton onverwacht te Glasgow my kwam vinden ,

En in myn ftil verblyf den jongen Koning zocht.
Denk welk een felle fmart myn tedre ziel doorgriefde

Op 't hooren dat Mary de huwlykswetten fchond ;
Een' vuigen vreemdeling verëerde met haar liefde ,

En tegen haar' Gemaal zich fnood met hem verbond.
Zy had haar' Echtgenoot uit haar gezicht verdreeven.

'k Vernam eerlang , hoe hy , gedwongen door den nood ,
Zich naar het noorderdeel van Schotland had begeeven ,
En omzworf van gevolg en onderhoud ontbloot.

De liefde, die zyn ziel zyn Gaê had togedraagen,

En die hem tot dat uur ontvonkte door haar' gloed,

Had hem belet dit leed aan eenig mensch te klaagen;

Helaas! hy had tot nog haare ontrouw niet vermoed.

De dappre Morton, en Lindsay, en Ruthven trachtten

Den twist te dooven; haar te toonen dat de smaad,

Dien Darnly onderging, 't volk reden gaf tot klagten.

Zy riep hem in het eind' te rug op hunnen raad,

En schein met hem verzoend, schoon zy haar rol bleef speelen

Met haaren Rizio, dien snooden Itaaljaan.

Uw zedig harte schuwt onzedige tooneelen,

Ik noem dien booswicht slechts, en zwyg zyn gruweldaên.

Genoeg is 't, dat hy door 's Ryks Grooten in haare armen,

Uit liefde voor den Vorst, geveld werd door het staal,

Terwyl zy schaamtloos dien verächten bleef beschermen,

Tot ze aan zyn zy' bezweek voor 't oog van haar' Gemaal.

Wie schetst haar' rouw om dien onwaardigsten der slaaven?

Zy liet, tot schande en hoon van 't koninglyk Geslacht,

Hem in haar' vaders graf gelyk een' Vorst begraaven,

Totdat door Bothwells troost haar droefheid werd verzacht.

Terwyl haar heilloos hart hoe langer hoe verwoeder

Ten prooi stond aan 't geweld van wraakzucht en van rouw,

Wierd zy begunstigd met den lieven naam van Moeder ;
 En kuste een dierbre vrucht van haar verbroken trouw.
 Nu dacht men dat ze in 't eind' den Vorst meer achting draagt
 En hem beminnen zou ter liefde van zyn' Zoon ;
 Maar neen : haar Echtgenoot bleef haar gezicht mishagen ;
 Zy schonk haar wufte gunst aan Bothwell, hem ten hoon
 Ik had het snood gedrag der Koningin vernomen ,
 En noodigde onze Telg, wiens ramp my 't harte trof,
 Dat hy in myn paleis te Glasgow by my komen
 En zich verwydren zou van Schotlands dertel hof.
 Hy gaf myn' raad gehoor. Maar naauwlyks 't hof ontweeken
 Wierd hy getroffen door een duldelooze pyn,
 Voor wier geweld zyn hart en krachten schier bezweeken,
 En die een werking was van toegebragt fenyn.
 Hy kwam te Glasgow krank, bedekt met zwarte vlekken,
 En afgemat door smart. Men stond hem spoedig by.
 't Gelukte aan zynen Arts den aart van 't gif te ontdekken,
 En 't zelfs te keer te gaan door heilzaame artzeny.
 Terwyl men yverde om zyn kwaal te doen verdwynen
 Door alles wat de zucht tot zyn behoud vermogt,
 Zag ik de Koningin in myn verblyf verschynen,
 Die, van zyn' ramp bericht, uit deernis hem bezocht.

Dit gaf de Ontmenschte voor, en dat haar mededoogen

Met haaren Echtgenoot zo sterk wrocht op haar hart,

Dat ze op de tyding van zyn leed kwam aangevloogen

Om hem haar hulp te biên, ten troost in zyne smart.

Zy vloekte 't heilloos gif, en die 't hem had gegeven.

Ach! sprak ze tot den Vorst, men heeft u snood misleid.

'k Was onvoorzichtig; 'k wierd te sterk door gunst gedreeven;

Maar nimmer was myn ziel besmet door trouwloosheid.

Gy hebt aan Rizio uzelv' te wreed gewroken.

Men heeft u opgeruid door ingebeelden hoon.

Had gy zyn hart gekend, gy had hem vrygesproken.

'k Vergeet nochtans zyn dood ter liefde van myn' zoon.

'k Vergeet de uitwerksels van uw haatlyk achterdenken,

Dat mynen roem bevlekt, en dat ik niet verdien;

En kunt ge aan uw Marië uwe achting wederfchenken,

Gy zult haare onschuld haast uit haare daaden zien.

Dus wist zich die Geveinsde een' nieuwen weg te baanen

Naar 't hart van haar' Gemaal, ontroerd door haar misbaar,

En valsche tederheid, en loosgestorte traanen;

Hy, door dien schyn misleid, verzoende zich met haar.

De arglistige Sireen bedroog de scherpziendste oogen.

Zy waakte by zyn bed, en toonde blyk op blyk

Van de onvermoeidste trouw , van 't werkzaamst mededoogen

En hy vergat eerlang 't geleeden ongelyk.

Marië kon altoos zyn vriendlyk oog bekooren.

Marië gaf altoos de wet aan 't minnend hart.

Door haar te aanfchouwen wierd zyn kracht allengs herbooren

Haar zorg, haar droefheid strekte een' balsam voor zyn smart

Zo haast de vroome Vorst het krankbed had verlaaten ,

Trok zy hem uit myn' arm door snoode vleijery.

Vertoon u aan myn zyde in 't hart van myne Staaten ,

Dus sprak ze , opdat myn volk zich in ons heil verbly'.

De Koning, nog te zwak om dezen togt te waagen ,

Toonde echter zich gereed, door haare taal misleid ,

En liet zich, op haar bede, in eenen draagstoel draagen ;

Ach ! om een prooi te zyn der wreedste onmenschlykheid

In 't vorstlyk Edenburg, niet verre van de wallen ,

Wierd, toen ge u hier bevond, u een kasteel vertoond ;

Een oud gesticht, dat, door 't geweld des tyds vervallen ,

Verlaaten van zyn' heer, door niemand wierd bewoond.

Dit flot had zy vooraf door Bothwells list doen huuren

Om 't moordtooneel te zyn, helaas ! van haar' Gemaal.

Zyzelf trok nevens hem in die vervallen muuren ,

En koos haar rustvertrek naby des Vorsten zaal.

De hofreis was te zwaar voor zyn verzwakte krachten,
 En stortte hem op nieuw op 't kwynend krankbed neêr.
 Zy bleef zyn lyden door haar byzyn steeds verzachten,
 En toonde hem haar gunst en vriendschap meer en meer.
 ô Hemel! tot wat einde! ik sidder op 't herdenken.

Een van het Hofgezin, die, aan haar' dienst verknocht,
 Zyn rechthand en hart eene eedle maagd zou schenken,
 Had haar met aandrang op zyn huwlyksfeest verzocht.
 Marië veinsde in 't eerst die beê te wederstreeven,
 Totdat de oprechte Vorst, met vriendelyk beleid,
 Haar zelf verzocht dat zy zich derwaart zou begeeven,
 En 't feest verëeren zou door dees toegeevendheid.
 Zy gaf zyn' wensch gehoor, en kuste hem in 't scheiën;
 Zy kuste hem, dien zy gedoemd had tot het graf;
 Hem, dien zy, daar zy juichte, omringd van bruiloftreien,
 Aan al de woede van zyn beulen overgaf.

Wat werkt uw boosheid niet, doemwaarde stervelingen!
 Hoe verr' misbruikt uw ziel Gods langgerekt geduld!
 Ach! Bothwell, die 't kasteel wilde in de lucht doen springen,
 Had al de kluizen reeds met buskruid opgevuld.

Dees nacht was door Mary tot Vorstenmoord verkooren,
 Opdat haar afzyn hem geen argwaan baaren zou.

Gedochten, tot bederf der vroomheid t'faamgezwooren!

Myn Zoon! myn Darnly! welk een loon verwerft uw trouw!

De middernacht verspreidde aan 's hemels blaauwe boogen

Zyn dikste duisternis, en schonk aan 't aardryk rust,

Toen Bothwell, met een' stoet van moorders aangevloogen,

Het eenzaam flot genaakte, op gruweldaên belust.

De Ontmenschte poogde alreê het schelmstuk aan te dryven

Wanneer hem inviel, dat de Koning, met het bed

Te faamen opgevoerd, nog kon behouden blyven;

't Had kunnen zyn; God heeft de vroomheid meer gered

Het denkbeeld van Gods magt vervulde hem met zorgen.

Hy vond, met zynen stoet, dien hy te rugge riep,

Geraên, den Vorst voorâf op 't ledikant te worgen,

Met een' getrouwen knaap, die in de rustzaal fliep.

ô Dierbaare Echtgenoot! ik voel myn kracht bezwyken:

Verbeeld u 't wreed geweld; den angst; de tegenweer.

Het vloekrot keerde in 't eind', beladen met de lyken,

En wierp ze in schaduw van 't geboomte op de aarde ne

Vergun een weinig rust aan myn gefolterd harte,

Dat in myn' boezem krimpt op 't schrikkelyk verhaal.

Getrouwe Lotgenoot! ik zie, ik zie uw smarte;

Bezwyk niet; spaar uzelf, ten troost van uw' Gemaal.

Ons ongelukkig Kroost had naauw' den geest gegeven,

Wanneer de brandmyn sprong met schrikkelyk gerucht;

Zy voerde met één' slag, die al de stad deed beeven,

Vloer, muur, gewelf, en dak, al tevens in de lucht,

En sloeg het all' vanéén, en keerde 't bovenste onder.

De stad vloog overeind'. Maar Bothwell, aangesneld,

Gaf listig voor, dit was een werking van den donder.

Wat, sprak hy, kan weêrstaan aan zyn geducht geweld?

De Moorderes, bericht hoe 't flot was opgevloogen,

En dat haar Echtgenoot beroofd was van het licht,

Begeerde 't lyk te zien. Men bragt het voor haare oogen,

En 't wierd door haar beschouwd met een bedaard gezicht.

De Grooten van het Ryk besproeiden 't met hun traanen;

Maar 't medelyden had op 't heilloos hart geen kracht.

Men spaar' de kosten van den rouw voor de onderdaanen,

Dus sprak ze, en breng' het lyk ter aarde, zonder pracht.

Men deed my fluks bericht van 't gruwelstuk ontfangen.

Ik vloog naar Edenburg, door wanhoop aangespoord,

En, schoon ik my niet vleide ooit recht van haar te erlangen,

Nog klaagde ik Bothwell aan van wreeden koningsmoord.

Maar ach! ik wierd geperst dit pleitgeding te staaken,

Toen die Ontmenschte, van wier naam natuur zelf gruwt,

Zich door den wreeden Beul van haar' Gemaal deed schaaken.

Thans is ze, ô gruwel! aan dien Moorder reeds gehuwd.
't Raakte alles op de been. De besten van 's Ryks Grooten

Begeerden wraak met my van 's Vorsten marteldood;
En andren, door belang lafhartig toegeschooten,

Verdedigden Marië en haaren Vloekgenoot.

Het vorstlyk Edenburg, bewoogen door myn traanen,

Heeft edelmoedig my zyn' bystand aangeboôn,

En voerde voor elks oog in zyne ontrolde vaanen

Het beeld van onze Telg en zyaen tedren Zoon.

Zy scheenen beiden God hun deerlyk leed te klaagen.

De Moorderes verbleekte, en beefde op dit gezicht.

Wy hebben voor de stad haar uit het veld geslaagen;

Doch 's Lands behoud hangt in een hagchlyk evenwigt.

Helaas! terwyl ik schryf word my bericht gegeven

Dat Bothwell is gevlucht, op raad der Koningin.

Men zend my brieven toe door hem en haar geschreeven;

Doemwaarde blyken van hun schandelyke min.

De Wreede is schuldig aan 't vergif; (wie zou niet yzen?)

Het springen van 't kasteel is overlegd met haar;

En voor de hulp, die haar de Moorder zou bewyzen,

Belooft zy hem haar hand voor 't heilig echtältaar.

Men ſchryft my dat ze alom de Grooten zoekt te trekken,
 En dat een deel daarvan reeds vliegt op haar geboôn ;
 Maar ik, ik zal de Snoode altoos ten vyand ſtrekken,
 En waaken voor 't behoud der Telg van onzen Zoon.
 En gy, ô Margareet! tracht hulp voor ons te winnen;
 Ontdek ons deerlyk lot aan wyze Elizabeth;
 Beweeg door uw gewezen den roem der Koninginnen;
 Stel haar Maria voor met Darnlys bloed befmet,
 Met zynen Beul gehuwd, en ſtrydend met zyn' Vader.
 Maal, maal haar Bothwell af, wiens eerste Gaê nog leeft;
 Wek al haar' toorn op dien bloeddorstigen Verraader,
 Wiens boosheid zo veel deels in onze rampen heeft.
 En zo zy weigren mogt te luistren naar uw ſmeeken,
 Ons hulp te bieden tot behoud der Schotsche kroon,
 Schep echter moed; God leeft, die Darnlys dood zal wreken,
 En 't bloed verhooren dat om wraak ſchreit voor zyn' troon.

* * *

A A N H E T V O L K.

GEVOLGD NAAR HET FRANSCH VAN DEN HEER

M. T H O M A S.

Gy, wien de hoogmoed tot verachte laagheid doemt,
Gy, die 't gemak niet kent, die op uw' Stam niet roemt,
Die al den zwaaren last der wet alleen moet draagen,
En Vorst en Vaderland door uwen arbeid schraagen!
ô Burgerfchaar, die vaak het spoor der deugd betrad,
Door 't Hof als laag verſmaad, door Wyzen hoog geſchat!
ô Volk! ik tart om u het ſchaamteloos vooroordeel.
Wie immer Grooten vleie, ik ſchryf ten uwen voordeel.
Ik hoor u op 't gezicht dier Grooten, welker pracht
Uw oog verblind, 't geluk vermoeien door uw' klagt,
Uw' ramp beſchreien, en hunn' luister hen benyden;
Ken uw waardy, en leer uzelv' uwe achting wyden.

Gy ſtut het ligchaam van den Staat door uw beleid;
De glori, de overvloed word door uw hand verſpreid
Altoos en overal; 't zy daar de Monarchyë
Een oorlogzuchtig volk hecht aan haar heerſchappyë;

't Zy

't Zy daar het vrye Volk, 't welk slaaf noch meester heeft,
En waard' is vry te zyn, naar wyze wetten leeft;
't Zy daar 't volftrekt Gezag, gesterkt door foltertuygen,
Al 't menschedom boeie, en dwing' zich voor een' mensch te buigen;
Uw arm, uw poogingen, uw vruchtbre naarftigheid,
Waardoor het levenszaad alom word uitgebreid,
Doen 't uitgestrekt heelal in vreugd en voorfpoed bloeien;
En honderd Koningen verëeren 't niets dan boeien.

Een Overwinnaar floopt, gy fchraagt het waereldrond;
Zyn arm verwoest het land, en gy bebouwt den grond.
De droeve menschlykheid, door dankbaarheid gedreeven,
ô Landbouw! eert in u het steunfel van haar leven;
Zoud ge immer fchandlyk zyn? neen: wie zulks dwaas vermoë,
Weldoener van den mensch! (die eernaam komt u toe,)
Uw ploeg, uw fpade fpreid meer luister voor myne oogen
Dan de ydele sieraên van pracht en van vermogen;
Dan ridderörden, waar de grootsheid ftout naar dingt;
Dan kroonen, en gefchut, het welk den troon omringt.
Uw kunst is de eerste kunst; zy voed het menschlyk leven,
En zag in 's aardryks jeugd zich de eerste altaaren geeven.

'k Ontwyk het vruchtbaar land, aan uwe vlyt verpligt,
Om ze elders gaê te slaan in 't zelfde glansryk licht.

Wy zien in Steden, waarop de aarde roem durft draagen,
 Het menschelyk geslacht in vollen luister daagen.
 Daar zyn de kunsten als veréënd tot zyn behoud,
 Zo die, waarin behoefte een' troost en steun beschouwt,
 Als die, uit zachte rust en overvloed gesprooten,
 Den blyden invloed van het nut vermaak vergrooten;
 En door wier vinding, van behendigheit verzeld,
 De rykdom als een' stroom door duizend adren snelt.
 Die kunsten zyn uw werk. Gy doet ze duizendmaalen
 Haar werking, ons ter gunste, op uw bevel herhaalen.
 Uw zwaare hamer smeed des yzers harde leên.
 Gy geeft het hout zyn' vorm, en kneed de klei tot steen
 Gy weeft der lammren wol, en spint het vlas tot draaden.
 Gy vormt van zyde en goud de prachtigste gewaaden.
 't Metaal, van ruwe stof gezuiverd door uw hand,
 Verstreckt voor 't Algemeen ten eedlen onderstand;
 En 't marmer, dat uw vlyt doet slypen en bewerken,
 Word pronksieraaden van paleizen en van kerken.
 Gy houd uw weldaën aan geen vaderland bepaald;
 De ruime waereld word door uw vernuft bestraald.
 Uw koopvaardy omvangt al de aarde in haare banden,
 En vormt een vaste brug tot aan de verste stranden.

Als de aarde aan d' eenen Vorst door d' andren word betwist,
 Word door uw dapperheid het oorlogslot beflist.
 Uw ligchaam strekt een muur wanneer 't ontbreekt aan wallen.
 Gy ondersteut den troon, die waggelend schynt te vallen.

'k Verächt den mensch, die zich aan zynen rang vergaapt,
 En in den schoot der weelde, onnut aan de aarde, slaapt;
 Die als een Crasus leeft, en myn gezicht durft hoonen
 Door vuige dartelheid op 't schandlykst elk te toonen.
 Men acht al goud dat blinkt, en vonnist dwaas naar schyn.
 De waare grootheid is aan 't menschdom nut te zyn.
 ô Volk! 't vooroordeel doet uw' roem u vruchtloos derven:
 Gy weet voor 't Vaderland te leeven en te sterven.

De Hemel heeft uw' staat nog meer geluks bereid:
 Uw wettig erfdeel is de blyde onnoozelheid.
 Een Vorst bezit zyn ryk, de Grooten waardigheden,
 De Ryken overvloed, maar 't Volk heeft zuivre zeden.
 Deze ongelukkige eeuw doet zelfs natuur geweld,
 Daar ze in den naam van zoon, van egaê, schande stelt.
 De ontmenschte Grootshheid zou in 't wreede hart zich schaamen
 Zich te vernedren tot die laagverächte naamen.
 Uw waan, Onëedlen! zet alleen hen laagheid by.
 De eenvoudige Natuur is edeler dan gy.

Die dierbre naamen zyn in 't hart des Volks beveiligd ;
 Het kent den hoogmoed niet, die snood natuur ontheiligt.

De trotsche hoveling, die, door 't vermaak vermoeid,
 Zichzelv' ten afgod strekt, ziet, daar zyn grootheid groeit,
 Het lyden der elend' met onverschillige oogen ;
 Maar 't hart des armen Volks is met haar smart bewoogen ;
 't Ontfermt zich over haar, deelt teêr in haar verdriet,
 En smaakt de zoetheid van de traanen, die 't vergiet.

't Volk kent aanloklykheên noch kunstjes van behaagen,
 Bedrieglyk voorrecht van de Grooten onzer dagen.
 Zyn geest, die 't voordeel der gebruiken nimmer wikt,
 Noch door verniste taal zich naar gewoonte schikt,
 Verächt de valsche mom door Grootshêd hoog gepreezen ;
 Die wel gevoeglykheid, maar nimmer deugd, kan weezen.
 Uw heusheid zelf toont uw bedorven zeden aan,
 Beleefde Hoveling, die, door 't belang geraên,
 Terwyl gy heilloos moord, u uitgeeft als erbarmer !
 Gy hebt by al den glans de hardheid ook van 't marmer.

ô Hoe veel waardiger is my de eenvoudigheid
 Eens gullen landmans, door natuur-alleen gelcid !
 Zyn edelmoedig hart, hoe ruw van schors, houd waarde ;
 't Is zuiver goud, omringd van een moeraslige aarde.

Hoe veele handen, aan verraad en roof gewoon,
Omgraaven 't ryksgebied, en schudden 's Vorsten troon!
ô Volk! ô dierbaar Volk! gy weet door looze laagen
Geen staat te ontroeren, de aard' geen doodschrik aan te jaagen
Of, zo ge uw hulp somtyds de snoode boosheid wyd,
En by haar werktuig ook haar deerlyk offer zyt,
Uw schepen dobberen op 't blaazen van de Grooten,
Die ze in een' rampörkaan eerlang te barsten stooten.
Het woedend boschgedierte, op moord en bloed belust,
Vernielt zich onderling, daar 't al het woud ontrust;
En in dat bloedig woud, te vrede met zyn' zegen,
Doorgraaft de mier gerust zyne onderaardsche wegen.

Dank zy d'algoeden God, wiens wysheid my onttrekt
Aan een' verheven rang, die eenen afgrond dekt!
Ik heb in myne wieg, by d'ouderlyken zegen,
Geen grooten naam, geen schat, geen waardigheên verkreegen;
Maar, zo ik deugd bezit; indien ik, naar myn magt,
Bedrog en flaverny kloekmoedig heb verächt;
Zo ik gevoelig ben voor 't werkzaam medelyden;
Zo ik der vriendschap een standvastig hart kan wyden;
En zo ik de ondeugd haat en moedig durf weêrstaan,
Dan ben ik waarlyk groot, en van 't geluk voldaan.

Zou 't waar geluk alleen in vorstenhoven wonen,
 Zich op een zegekoets, of op een' troon, vertoonen?
 Der Grooten rang, gezag, en disch, hoe ryk gespreid,
 Zyn menigwerf de bron van hun rampzaligheid.
 't Vergiftend zaad der smart besmet hun dartle onthaalen;
 Zy drinken hunne dood uit rykvergulde schaalen.
 Een vleiender fenyn, en van nog kwaader grond,
 Verwelkt hun dagen van hunn' levensöchtendstond.
 Vergulde Spookten! sleept, met afgepaste schreeden,
 Het kwynend overschot van uw verzwakte leden;
 Toont op uw bleek gelaat, door dartelheid alöm
 Met rimplen overspreid, uw' vroegen ouderdom:
 't Vermaak, dat al het volk verkwikt door blyde gaaven,
 Verstreckt aan u ten beul, en opent zelf uw graaven;
 't Misnoegen jaagt u na; de geest van eigenbaat
 Hecht eindelooze zorg en kwelling aan uw' staat;
 De staatzucht houd voor u 't verteerend vuur ontstoken;
 De nyd toont u haar slang; de haat gescherpte pookten;
 Noch goud, noch purper, dat van wroeging u bevryd;
 Men bid u aan als Goôn, terwyl ge als slaaven lyd.
 ô Volk! nooit doet de drift uw hart zo hevig branden.
 Uw kracht verkrygt meer kracht door d'arbeid uwer handen.

Wat baat de grootheid hem die uitteert door verdriet?

Men waakt in 't hof, gy slaapt gelukkig onder 't riet,
Bewaart uw rustigheid, en moogt in uw vermaaken,
Door arbeid opgescherpt, de waare zoetheid smaaken.
De glimlagch van een gade, een telgje, dat u vleit,
Een feest, in 't dorp gevierd met boersche vrolykheid,
Een heldre zomerdag, de zon, die gy ziet ryzen,
't Bekoort u alles, 't noopt u alles God te pryzen.
Uw vrolykheid is uit een zuivre bron geput ;
De eenvoudige Natuur werkt u -alleen ten nut.
Die zonder wroeging leeft moet zonder knaaging sterven.
Die zich van niets beklagt kan ligt het leven derven.
Ten top van eer gevoerd valt ons het sterflot straf.
De weg is yslyk van den rykstroon tot aan 't graf.
De dood doet onbepaald op de aard' zyn wetten gelden ;
't Sterft all' : de Koningen , Staatsdienaars , Wyzen , Helden ,
Niets , niets dryft boven op den afgrond van den tyd ;
Deze aardkloot is een zee , waar alles schipbreuk lyd.
't Verschilt hem weinig , die ter rust gaat uit dit leven ,
Of hy den scepter zwaaide , of 't kouter heeft gedreeven.
De kroon verspreid geen glans in de onderaardsche wyk ;
Het stof der Vorsten is der Slaaven stof gelyk.

ô Volk! ken uw geluk: beklaag u niet van 't leven;

't Snelt als een bliksem heen; de dood doe u niet beeven;

Hy maakt in 't stille graf een einde aan al uw pyn.

Uw lot is vergenoegd, uw glori nut te zyn.

De schuld alleen baart schande, en deugd alleen geeft waarde

En de allerbeste mensch is ook de grootste op aarde.

A A N E M I L I A.

Gy, die zo fpilziek met uw kostlyke uuren zyt,
En onöphoudlyk zorgt hoe 't kortst den dag te flyten!

Kent ge, ô Emilia! de waarde van den tyd;
En welk een schaê ge uzelf door zyn verlies moet wyten?

Myn vriendschap vreest met recht dat gy dien schat niet kent,
Dien schat, die, wél besteed, u zo veel heils zou baaren,
Wiens gadeloos verlies met deerniswaarde elend';
Met wreede wroegingen, uw hart eens zal bezwaaren.

Vergun my dat ik u een losse schets vertoon',
Hoe gy den tyd besteed, in 't opgaan uwer dagen.

Laat deze schets, Vriendin! al maalt ze uw beeld niet schoon,
Om haare oprechtheid, u verstooren noch mishaagen.

De Geever van al 't schoon, dat ziel en ligchaam fiert,
Heeft u bevalligheid van geest en leest gegeven:

Gy word alöm bemind, geleid, gevolgd, gevierd,
En 't leven, zonder u, schynt veelen naauwlyks leven.

Welk een geluk, Vriendin! indien ge uw' levensloop
Ten nutte van uzelve en andren wilt besteeden!

Maar welk een ongeval, indien gy, tegen hoop,
Den schat, in u gelegd, verächtlyk durft vertreeden!

De liefelyke zon zag nooit, hoe spaê zy rees,
U achtflaan op den glans van haar herbooren ftraalen.

Gy slaapt, Emilia! en slaapt zelfs zonder vrees,
Tot zy bykans haar' gloed van 't middagpunt laat daalen.

Die tyd valt u het kortst van uwen langen dag.

Gy ryst in 't einde uit nood omdat Souffleur zal komen,

Souffleur, wiens kapkunst thans het opperste gezag
In 't hart der juffren van uw' fmaak heeft aangenomen.

Hy komt, en kort voor 't minst twee uren van uw' tyd,
En meld gelukkig 't geen uw grootsheid meest kan ftreelen;

Dat Pompadour altoos uw' losfen zwier benyd,
En Rochefort fteeds wenscht in uwe gunst te deelen.

Na 't middagmaal bezoekt ge uw kleederkabinet,
En kiest met ryp beraad, uit veelerlei gewaaden,

De verw, waardoor uw oog meer glans word bygezet,
En laat voorzichtig u door uwen fpiegel raaden.

Hoe noem ik u, Vriendin? ligtvaardig zyt gy niet;
Maar, duld dat ik 't u zeg, gy wilt te veel behaagen.

Schept gy dan wellust in eens anders zielverdriet?

Neen, maar gy acht het groots dat veelen om u klaagen.

De Schouwburg heeft alreede een gantsch bedryf vertoond
Als gy verfchynt, en elk doet achtflaan op uw komen.

Gy hindert de aandacht, die uw grootsheid smaadlyk hoont,
En voor uw komst bereids elks geest had ingenomen.

't Gemeen, verbitterd door de woeling die het hoort,
Vloekt vruchtloos overluid u en uw speelgenooten:

Maar wie word om den vloek van 't laag gemeen verstoord?
Niets dan de lange duur van 't stuk heeft u verdrooten.

Geen wonder, want gy hebt geen enkel woord verstaan:
Waarom? of word ge nooit door kracht van taal bewoogen?

Neen: *l'aile des pigeons* van Ligthart deed u aan,
En 't rykgeboord gewaad van Goudschalk trok uwe oogen.

Ik zwyg de trekjes van kwaadsprekendheid en list
Om 't zedig kapsel van Sofia te begekken;

Of hoe Constantia zich schandelyk vergist
In een gewaad, dat haar niet aanzicht, aan te trekken.

De vleizucht roemt het uwe, en, in geen lof vermoeid,
Verheft ze uw oordeel en uw geestige manieren.

Met deze fausfen word uw avondmaal besproeid:
Al wacht koetsier en 't span, wie denkt om al die dieren?

De danszaal wierd nog naauw' ontflooten, en de glans
Van 't welgeschikt gewaad en 't schitteren der juweelen

Spreid best zyn' luister in den trippelenden dans:
Dit uur moet nog besteed, 't zou anders u verveelen.

Te rust, Emilia! te rust; 't is meer dan tyd.

Moet gy op morgen niet in de Opera verschynen?

De woensdag blyft altoos aan 't groot Confert gewyd:
't Salet volgt daags daar na: dus zal de tyd verdwynen.

Dus slyt ge uwe uuren in eene achtelooze vreugd;
En word by ongeluk een enkle dag gebooren,

Waarop Salet noch Spel noch Schouwburg u verheugt,
Gy hebt dien kwaaden stond een' fellen haat gezwooren:

Hoe komt hy doorgebracht! wat vallen de uuren lang
Aan een', die nimmer denkt dan door den nood gedreeven!

Verdoolde Emilia! kan niets dan spel en zang
En dans en woeling aan uw hart voldoening geeven?

Voldoening? neen; gy derft, in 't midden van 't vermaak
't Genoegen, dat gy zoekt, en dat u schynt te omringen.

Uwe eigen ziel, Vriendin! verschilt met u in smaak,
En houd zich niet voldaan door ydle beuzelingen.

Maar als ge op deze wyz' den nutten tyd verjaagt,
Bedenkt ge dan al recht wat ge elken dag moet derven?

Dat ieder uurtje iets van uw schoonheid met zich draagt,
En u een' wisten stap doet nadren aan het sterven?

Maakt weelde, weelde-alleen, den langen tyd u kort?

Den tyd, die, lang verwacht, zo langzaam schynt in 't komen

Maa

Maar die, gelyk een pyl, voorby ons heenen snort,
En dikwerf ons ontweek, zelfs eer hy wierd vernomen?
 Hoe veele jaaren zyn alreê dus voortgesnel!
Hoe weinig dagen zyn ons mooglyk nog voorhanden!
 Elk uur kan 't laatste zyn ons van omhoog gesteld
 Om rekening te doen van de aanbetrouwe panden.
 Zie alle uw dagen na: helaas! zy zyn niet meer.
Hoe weinigen van hen kunt gy als nuttig tellen!
 Zoud ge, als gy rekenfchap zult geeven aan uw' Heer,
Uw bezigheden op die lyst wel durven ftellen?
 De reeds verzuimde tyd keert nimmer wederom:
Hy fmelt in de eeuwigheid, en is geheel verlooren.
 Heet d' eerften stillen dag dan rustig wellekom,
Uit voorzorg of u ligt geen tweede wierd gebooren.
 Of wenscht gy dat dees dag zyn broeders na zal vliên?
Wilt gy op morgen, als all' de andren, hem beklaagen,
 En met berouw en fchaamte op hem te rugge zien,
Daar hy 't getal vergroot van uw verlooren dagen?
 Hoe veele pligten en roemwaarde bezigheên
Verschaffen ruime ftof tot korting van ons leven!
 Vrees niet dat dit papier ze u allen zal ontleên;
Eene enkle fchets, één trek, kan hier voldoening geeven.

Uw zwakke Vader wenscht uw byzyn in zyn smart:
 Uw dierbre Moeder, reeds in 't afgaan van haar jaaren,
 Verwacht met reden van uw ouderminnend hart
 Dat met haar huisbeleid het uwe zich zal paaren.

Uw Dienstboôn eischen ook uw zorgen in hunn' staat;
 Hun deerniswaardig lot verdient uw mededoogen.

Gy waart, Emilia! schoon gy hen trotsch vermaak,
 Met hen één vormsel in de hand van 't Alvermogen. (telt)

Die Dienstboôn, wien uw waan naauw' onder 't menschdom
 Voor wien ge een enkel woord te groot eengunst zoud houên,

Verschillen niet van u dan in gewaad en geld:
 't Zyn menschen, zò als gy, die u als mensch beschouwen.

Beschouw hen ook aldus: wat acht gy hen gering?
 Ligt is in één' van hen een hemelschat verhoolen:

Verzacht dan hunnen dienst, en zorg voor alle ding
 Dat hen uw voorbeeld niet op 't levenspad doe doolen.

Misfchien roept u eerlang de pligt van Echtgenoot'.
 Zult gy een' braav' Gemaal door wulpsch gedrag behaagen?

Zal 't moederliefde zyn, op eenen vreemden schoot,
 Aan een besmette borst, uw teder kroost te waagen?

Neen; neen, Emilia! sta van uw dwaaling af.
 Laat van dit oogenblik uw tydverkwisting vaaren,

Eer u de wroegingen, by 't akliggaapend graf,
't Verzuim verwyten van de dwaasverspilde jaaren.

Acht uwen dierbren tyd onëindig meer dan goud,
Dat, onbedacht verkwist, door vlyt word weêrgewonnen.

Ach! zoud ge een enkel uur, dat u te spaê berouwt,
Voor al den fchat der aarde ooit wederkoopen kunnen?

-Ik wil niet dat ge altoos in peinzende eenzaamheid,
Als een droefgeestig mensch, uzelve zult verteeren.

Verkies, naardien gy voor 't gezellig leven pleit,
Verkies Vriendinnen, die verftand en deugd waardeeren:

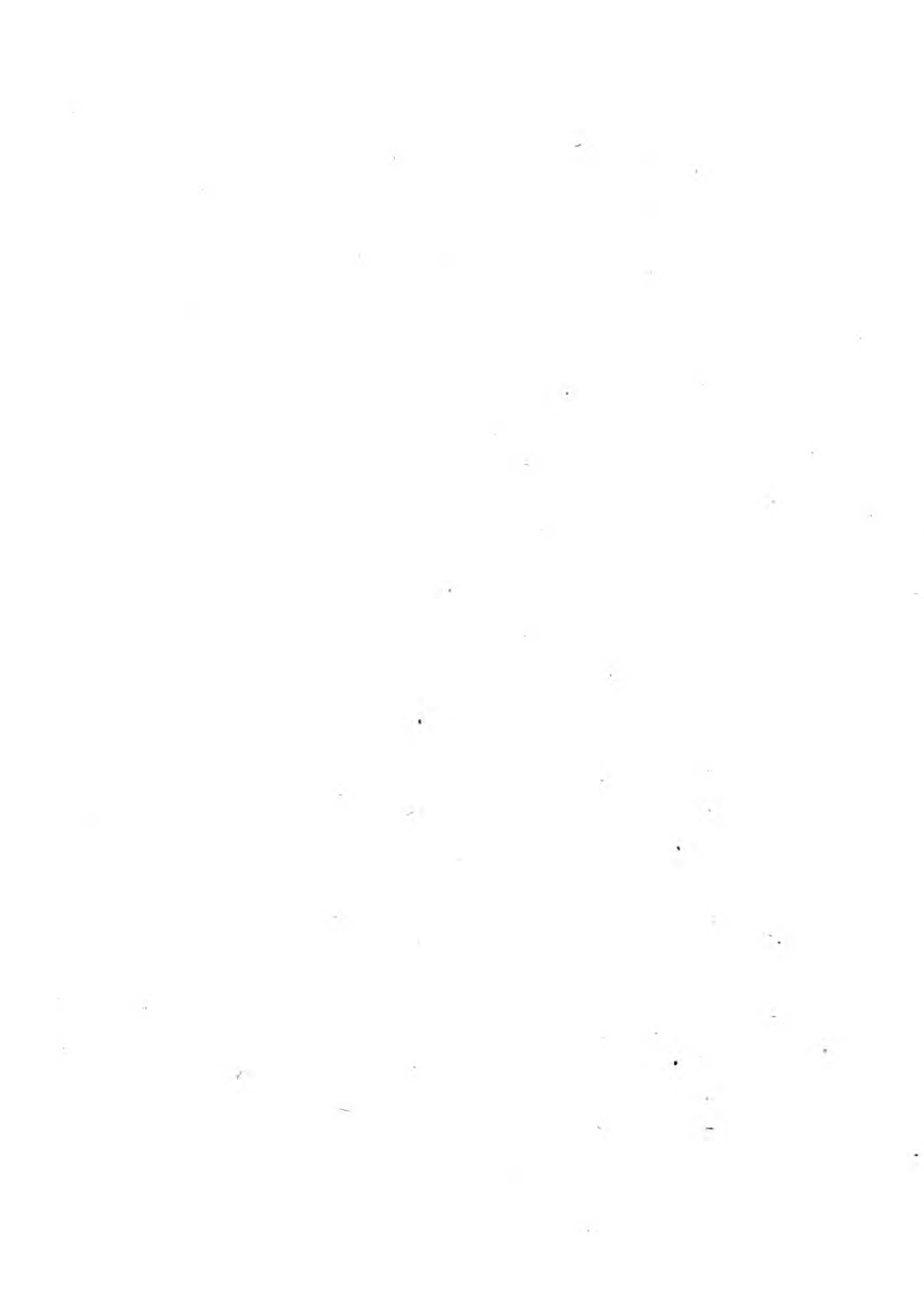
Gezelschap, dat zich juist aan billykheid verbind,
Dat God voor oogen houd, en achtflaat op zyn pligten,
Dat, zonder onderscheid, als mensch, al't menschdom mint,
En vaardig iets tot nut wil van een' mensch verrichten.

Leef met hen vrolyk; maar gemaatigd in uw vreugd.
Denk aan den ouderdom en aan zyn zwakke dagen.

Maak kennis met den dood in 't bloeien uwer jeugd;
Gy zult u nimmer die gemeenzaamheid beklagen,

Maar vrolyk rugwaart zien, als 't leven u begeeft,
Op al den tyd waarin ge u loflyk hebt gekweeten.

Indien dees raad op u een' nutten invloed heeft,
Heb ik dit vluchtend uur niet vruchteloos gefleeten.

N A G E L A A T E N
G E D I C H T E N.

V E R G E N O E G I N G .

Geleid door Godsdienst en door Reden,
Aan zelfbelang noch haat ten doel,
Leef ik met mynen staat te vreden,
In 't midden van het aardsch gewoel.
Het zy de gouden zon haar glansen
Verspreid aan onze hemeltransen,
Of elders praat met nieuwe pracht;
Myn heil ryst met den blyden morgen;
En ik geniet, bevryd van zorgen,
De zoetheid van den stillen nacht.

De sterke banden zyn ontbonden,
Wier knoop me aan de aarde hield verknocht;
En de eenzaamheid heeft my gevonden
Zelfs eer myn ziel haar heeft gezocht.
Moest ik met hartstochtstormen stryden,
Toen pligt en liefde en medelyden
My grieden door de wreedste smart,
De krankheên van myn waardste Maagen;
Nu zyn zy van hun leed ontslaagen;
Nu troost hun heil myn kwynend hart.

Het ongeval ontwykt myne oogen;
 De rust, myn nieuwe gezellin,
 Bewaakt my door haar bly vermogen,
 En laat geen felle ontroering in.
 De zucht tot schuldellooze blyheid
 Speelt zonder erg met gulle vryheid,
 En wenscht de deugd tot speelgenoot';
 Dus wacht ik, voor verdriet geveiligd,
 En aan de stilheid toegeheilgd,
 Het welkoomüurtje van den dood.

Geen goud- geen staatzucht trekt myn zinnen,
 Hoe schoon haar ydle schynglans blinkt;
 Ik wil geen vleiend dwaallicht minnen,
 Dat aan den boord van 't graf verzinkt.
 De heillooze afgunst, die het harte
 Verteert door duldelooze smarte,
 Befmet my niet door haar fenyn;
 En, zelf gelukkig, kan ik wenschen
 Dat wyd en zyd myn medemenschen
 Benevens my gelukkig zyn.

'k Misgun den Rykdom zyn vermogen,
 Noch 't Aanzien zyn' verheven staat;
 Het kleed der Godvrucht dekt myne oogen
 Voor 't licht van liefde en 't vuur van haat.
 Geen vrees beklemmt my in haar banden;
 En, dreigt myn levenshulk te stranden
 Op 's waerelds ongetrouwe zee,
 Geen nood, het welgegrond vertrouwen
 Doet haar van verre land beschouwen,
 En troost haar met een veilge reê.

Geen storm, geen onweêr, hoe verbolgen,
 Ontroert myn hart op deze baan;
 Myn blyde ziel zal willig volgen
 Waar haar Gods Voorzorg voor zal gaan.
 Ik wil, door zelf-myn' weg te kiezen,
 De ontschatbre glori niet verliezen,
 Die my van verre in de oogen blinkt.
 Algoedheid! sterk myn zwakke schreden;
 Maak me altoos met myn' staat te vreden,
 Schoon my al de aarde en 't aardfche ontzinkt.

TER VERJAARING VAN
MYNE WAARDE VRIENDINNE,
MEJUFROUW
JOHANNA MUHL,
ECHTGENOOTE VAN DEN HEER
NICOLAAS SIMON VAN WINTER.

Wat wensch ik best, ô Blydschap van myn leven!
ô Jongste Troost, die, op de rustlooze aard',
Door al myn' schat, myn maagschap, reeds begeeven,
In 's Hemels gunst my ovrig zyt gebleeven!

Wat wensch ik best in 't uur dat u verjaart?

Dees zelfde maand zag, nog geen jaar geleeden,
Myn Wilhelmyne ontflaagen van haar smart;
Zy voer, verheugd, naar 't Ryk der zaligheden,
En liet, helaas! vol rouws my hier beneden;
Nog gaapt die wonde in 't zusterminnend hart.

Toen kwam uw liefde, uw vriendschap my te stade;
Toen sterkte uw trouw myn al te ontroerd gemoed;
Myn schreiend oog ging met uw deugd te raade;
Gy troostte my door 's Oppersten genade,
En droogde in 't eind' myn' heeten traanenvloed.

En zou ik op uw' hoogen dag niet zingen?

Ik zwygen, daar al 't maagfchap vrolyk juicht,
Daar ze allen u op 't heilryk feest omringen,
Daar ieder smeekt om blyde zegeningen,

En door zyn' wensch zyn liefde aan u betuigt?

Neen, myn Vriendin! myn Vreugd! myn Welbehaagen!

Myn dankbaar hart, dat u zo hoog waardeert,
Wenscht u nog veele en blyde levensdagen;
Van al 't verdriet, van al de smart ontlaagen,

Die thans u drukt, die thans uw kracht verteert.

Kon u myn wensch ontlasten van uw kwaalen,

Hoe vry en bly, hoe vrolyk en bedaard

Zoud gy voortaan een' ruimen adem haalen;

Dan kende uw heil, uw echtheid, perk noch paalen,

En Winters min wierd nooit door angst bezwaard.

Dan blonk de vreugd in de oogen van uw Moeder,

Die Flonkerstar van godvrucht en verstand.

Dan paarden zich uw Zuster en uw Broeder,

Tot roem en prys van God, den Albehoeder,

Met uw' Gemaal en eenig Huwlykspand.

Ach! mogt myn ziel dat heilüur zien verschynen;
 Of konden we u verligten in uw' druk,
 Nooit deed het woên van folterende pynen
 Uw vriendlyk oog of teder ligchaam kwynen,
 En 't wenschlykst heil verdreef al 't ongeluk.

Doch wat God wil moet u en ons behaagen;
 Zyn wysheid weet wat u het wenschlykst zy.
 Wil zyne gunst in 't leed ons onderschraagen,
 Dan kunnen wy zelfs 't kruis blymoedig draagen;
 Die gunst, Vriendin, blyve u bestendig by!

Die zy uw troost in blydschap en in lyden,
 In nood en dood, in tyd en eeuwigheid;
 Die weere uw' druk, of sterke uw ziel in 't stryden!
 Zo mooge ons hart zich met uw hart verblyden
 In 't wys bestier der Hoogste Majesteit!

O P D E A F B E E L D I N G V A N

D E N B E R O E M D E N H E E R

M^R. H A R M A N U S N O O R D K E R K.

W elfpreekende Achtbaarheid, die 't heilig recht beschermt;
Oprechte Godvrucht, die niet liefdeloos veroordeelt;
Grootmoedigheid, die zich der onschuld steeds erbermt;
Belangelooze Deugd, die weêuw en wees bevoordeelt;
Een hoogverlichte Geest, van staat- en eerzucht vry;
Beleefde heusheid, die elks achting weet te wekken;
Bezielen 't Voorwerp van dit kunstryk Schildery:
Wie deugd, wie wysheid eert kent Noordkerk uit die trekken.
MDCCLIX.

O P D E A F B E E L D I N G V A N

D E N H E E R

N I C O L A A S S I M O N V A N W I N T E R.

Zie in Van Winter, die den lof des Amstels zong,
En 't altooswentlend Jaar in gouden vaerzen maalde;
Die naar de lauwrên van den grooten Vondel dong,
En eene onsterflyke eer door zyne kunst behaalde:
Een' teder' Echtgenoot, eene eedle Telg der Deugd,
Der onderdrukten Steun, en zyner Vrienden vreugd.
MDCCLXIII.

A A N

A A N D E N H E E R
J U S T U S V A N M A U R I K.
T E R G E L E G E N H E I D
D E R Z I L V E R E N B R U I L O F T E V A N
D E N W E L E D E L E N G E S T R E N G E N H E E R
J O Z U A V A N D E R P O O R T E N ,
E N V R O U W E
H I L L E G O N D A J O Z I N A V A N E Y K .

Van Maurik, 't belge u niet dat u dit schrift begroet,
Daar ge, op het zilvren feest uws Halsvriends aangezeten,
U in zyn heil verblyd met een oprecht gemoed,
En op deez' hoogen dag de koopzorg kunt vergeeten.

De zuivre vriendschap, die uw vriendenminnend hart
Aan braaven Jozua standvastig heeft gezworen,

Die voor- en tegenspoed en tydverwisfling tart,
Kon, ik ontken het niet, voorlang myn' geest bekooren.

Een trouwbevonden vriend is zeldzaam op deze aard',
Schoon veelen zonder grond op zulk een' zegen roemen;

He

Het heil der vriendschap is voor weinigen bewaard,
Maar die dat heil bezit kan zich gelukkig noemen.

Gy kent die zaligheid, en hebt ze jaar op jaar
Met uwen Jozua bestendig ondervonden:

Men noemt u aan het Y het edel Vriendenpaar.
Geen nyd, geen tweedragt heeft uw beider trouw geschonden.

Ik zag, toen gy my laatst in myn verblyf bezocht,
Hoe hoog uw vroom gemoed een' dierbren vriend waardeerde;

Hoe sterk aan Jozua uwe achting was verknocht;
En hoe oprecht uw hart zyne eedle gaaven eerde.

Wy spraaken onderling, ligt dat u zulks nog heugt,
Van 't algemeen verval in godsdienst en in zeden;

En hoe nog de achtbaarheid der hemelwaarde deugd
Den voortgang wederhield der ongeregeldheden.

Uwe onbekrompen ziel, geheel van afgunst vry,
Bragt, tot een blyk van 't heil dat godvrucht nog kan baaren,

Het voorbeeld van uw' vriend, van Van der Poorten by:
Ach! spraakt ge, zag men hem door veelen evenaaren.

Geleerdheid, deugd, verstand, en heufche minzaamheid
Versieren zyn gemoed en brein met al haar schatten;

Hoe veelen heeft hy niet op 't rechte spoor geleid,
Hoe veelen niet belet door driften uit te spatten!

Geen eerlyke armoë heeft ooit vruchtloos hem gesmeekt;
Hy beurt de vroomheid op, al ligt ze in 't stof verstoeten;

De kunsten worden door zyn heusheid aangekweekt;
De vriendschap vind altoos zyn huis en hart ontsloeten.

Sla zyne teêrheid gaê voor braave Hillegond:

Hoe hoog waardeert zyn ziel dat puikjuweel der Vrouwen!

Wat stort de reine liefde op hun gewenscht verbond
Al zegeningen uit! wat doet ze al heils beschouwen!

Gewis, de Hemel zelf heeft dit beminlyk Paar
Verëenigd in zyn gunst door de allersterkste banden;

Hun trouw, door zyne zorg geveiligd voor gevaar,
Bloeit zo bekoorlyk als hun dierbre Huwlykspanden;

Die lieven Looten, die in 't prilste van hun jeugd
Reeds eedle blyken van vernuft en wysheid geeven,

En in wier vriendlyk hart wy hunner Oudren deugd,
De deugd van hunnen Stam, met nieuwen glans zien leeven

Dus maalde uw vroom gemoed my 't beeld van uwen vriend
Terwyl ik, daar myn geest uw' eedlen aart bespeurde,

Verrukt de glori zag door Jozua verdiend,
En al zyne achting u stilzwygend waardig keurde.

'k Deed Van der Poortens deugd en uw verdiensten recht;
Ik eer en u en hem: wie kan twee harten scheiden.

Die de eedle vriendschap door haar' band heeft t'saamgehecht?
De roem, dien de een verwierf, verstrekt tot eer van beiden.

Ik maal me in eenzaamheid de vreugd van uw gemoed,
Nu gy, na d' ommezwaai van vyf en twintig jaären,

Uw' Hartvriend en zyn Gade op 't zilvren trouwfeest groet,
En de Almagt looft voor 't heil hen in hunn' echt weêryvaaren.

Hoe deel ik in hun lot! Myn hart vond zich bereid
Om 't rykgezegend Paar een' feestzang op te draagen,

Maar 't vond zyn vlyt gestuit door hunne zedigheid:
Dat andren streelen zou, zou Jozua mishaaغن.

Een ongeveinsde wensch is meerder waard' by hem,
Dan de uitgezochte kunst der zwierigste gezangen:

Een hart, dat vriendschap kent, vind wellust in haar stem,
En wensch van haar het liefst een gulle groet te ontfangen.

Van Maurik, weiger dan myn heufche bede niet.
Wanneer gy Jozua op 't feestmaal aangezeten,

En hem en zyne gaê vol dankbre blydschap ziet,
Zeg dan dat ik deez' dag niet achtloos heb vergeeten;

Zeg dat ik zingen zou, indien het mooglyk waar'
Dat hun geluk of roem vergroot wierd door myn snaaren;

En dat ik hartlyk hoop dat de Opperzegenaar
Hen 't gouden feest doe zien na vyftig huwlyksjaaren.

Wensch uit myn' naam aan hen het zaligendst geluk
Dat uwe oprechte ziel haar' liefsten vriend kan wenschen.

Zo ziet ge uw' Jozua, bevryd van smart en druk,
Nog lang na mynen tyd den blydsten aller menschen.

MDCCLXV.

D A N K Ö F F E R,

A A N D E N H E E R

J A N B I S S C H O P.

BY HET BESCHOUWEN VAN ZYN KUNSTKABINET.

Wat wonderbaar gezicht! ik sta als opgetoogen.

ô Bisfchop! 'k wachtte iets groots, maar wie had dit verwacht?

Hier zien wy d' eindpaal van het menschelyk vermogen:

Natuur en kunst vertoonen de oogen

Hier al haar heerlykheid en pracht.

Geen waerelddeel, hoe vreemd, hoe wyd van hier gelegen,

Of 't offert zyn sieraad aan ons verbaasd gezicht.

Hier tredt het Oosten 't West, het Noorden 't Zuiden tegen

't Brengt all' om ftryd zyn' rykften zegen

Naar uw verrukkend kunstgesticht.

Een ander onderscheit zo veele kunsttafreelen

Waardoor ons aarde en zee en lucht en vuur bekoort;

De geest dwaalt met het oog, en gaat te welig speelen.

Verrukking laat zich niet verdeelen,

Van alle zyden aangefpoord.

Het eerste denkbeeld word door 't volgende als verdreeven.

Dit wonderstuk is 't schoonst! ô neen, dat spant de kroon!
De Schepper der Natuur zy eindeloos verheven,
Die al dien glans haar heeft gegeven
Opdat zy ons zyn grootheid toon'!

Maar welk een wysheid viel beneên de starrenkringen

Het menschdom niet ten deel', door 's Hemels dierbre gunst!
Hoe blinkt Gods Almagt in 't gewrocht der stervelingen,
Daar zy, door vlytige oefeningen,
Natuur veréénigen met Kunst!

Dees graaft uit de aarde een' schat van kostbre mineraalen;

Die vormt de taaie klei, en fiert ze door 't penfeel;
Dees toont wat kunst vermag op blinkende metaalen,
Slypt schilderyen op bokaalen,
Of schildert leven op 't paneel.

Geleerdheid voert de pen, versterkt der braaven poogen,

En schryft hun naamen op tot hun gedachtenis;
ô Ja, 't is billyk dat wy kunstenaars verhoogen;
Maar boven al Gods Alvermogen,
Dat de Oorsprong aller wysheid is.

En gy, ô Bisfchop, die uw grootfche kabinetten,
 Vervuld met eedle kunst, en zéldzaamheên, en pracht,
 Voor vriend en vreemdeling zo gul wilt openzetten;
 En de opgetoogen ziel doet letten
 Op God, die 't all' heeft voortgebragt!

Nog lang moet zich uw geest in al den roem vermaaken
 Die u 't voldaan gemoed ten dankbren offer bied.
 Nog lang moet ge al het zoet van uwen arbeid fmaaken;
 Tot ge, als de ziel haar' band zal flaaken,
 U 't hemelhof ontflooten ziet.

Rotterdam,
 MDCCLXIII.

* *

*

O P

MYNE DRIE EN VEERTIGSTE

V E R J A A R I N G.

Vriendlyke Ochtend, die voordezen
't Eerst my streelde door uw licht!
Zie ik u op nieuw verreezen?
Blinkt ge op nieuw my in 't gezicht?
Voegt ge op nieuw een jaar by 't leven,
Dat, met vreugd en smart doorweeven,
Reeds dus verr' verlopen is?
Zal ik u nog meer ontmoeten?
Komt ge om my voor 't laatst te groeten?
Volgt u heil of droefenis?

't Albestierend Alvermogen,
Dat het rad der eeuwen wend
Boven lucht en starrenboogen,
Is alleen myn lot bekend.

't Blyf

't Blyft, ô nieuwherberbooren Morgen!

't Blyft gelukkig my verborgen.

Al de droefheid, al 't verdriet,
 Dat my neêrdrukte in 't Voorleeden,
 Maakte plaats voor 't vreedzaam Heden,
 En 't Aanstaande weet ik niet.

God, die in de tegenspoeden

My barmhartig gadesloeg,
 Blyft my tot dit uur behoeden;
 Zyn genade is my genoeg.

Zo zyn gunst my blyft bewaaren,
 Zyn de dagen, maanden, jaaren,
 (Of zy, in deez' aardfchen stand,
 My tot vreugd en blydschap wekken,
 Of op nieuw tot droefheid ftrekken,)
 Altoos welkoom van zyn hand.

Eeuwige Oorsprong aller dingen,

Door wiens magt ik 't licht geniet!
 Bron van alle zegeningen!

Oog, dat zelfs de ziel doorziet!

Laat u 't offer niet mishaagen,
 Door myn hart u opgedraagen
 By dit ryzend morgenlicht.
 'k Poog, hoewel met zwakke klanken,
 U het allerëerst te danken,
 Wien ik alles ben verplicht.

't Hart spant vruchtloos alle krachten
 Daar 't uw weldaën optelt in;
 Zy verslinden myn gedachten;
 Waar is 't einde, waar 't begin?
 Zag ik niet by elken morgen,
 Hoe bezwalkt door angst en zorgen,
 Blyk, ô God! van uw genaê?
 Schoon ik al myn waardste Maagen
 Voor myn oog naar 't graf zag draagen,
 Sloeg uw gunst my echter gaê.

Als myn ziel door rouw verflaauwde,
 Stond uw kracht myn zwakheid by;
 Als de krankheid my benaauwde,
 Was uw gunst myne artzeny.

Gy, gy gaaft my, in myn' rouwe,
 Braave Vrienden, in wier trouwe
 Zich myn hart gelukkig vind.
 En gyzelf, ô Bron myns levens!
 Gy, myn God en Vader tevens!
 Zyt en blyft myn beste Vrind.

Is myn jaarzon weêr verreezen,
 Lagcht zyn blyde glans my aan,
 Laat het in uw goedheid wezen;
 Blyf beftierder van myn paên.
 Doet uw gunst myn jaarzon ftygen,
 Doe myn deugd ook kracht verkrygen.
 Laat my nooit in vreugd of rouw
 Uw genade en byftand derven.
 Leer my leeven, leer my fterven,
 Altoos u, myn' God, getrouw!

MDCCLXIV.

A M S T E R D A M.

ô Amftelſtad, uit laag moeras gereezen
Ten top van heerlykheid en magt!
Sla op uzelve, is 't mooglyk, acht;
Zie wat gy zyt, en wat gy waart voordezen.
Ik ſpreek niet van uw' eerſten ſtaat,
Toen een eenvoudig landgewaad
Of ruwe py uw kleeding ſtrekte;
Toen in de ſchaduw van 't geboomt',
Waar langs de bogtige Amſtel ſtroomt,
Het rieten dak uw wooning dekte.

Neen, Amftelſtad! ik rep niet van dien tyd;
Ligt zou de naam van viſcherſtelgen
Of landliên thans uw burgren belgen;
Gy waart voorlang dat nedrig denkbeeld kwyt.
De beuzlaryen zyn vergeeten
Waarään ge uw' oorsprong dank moet weeten.
Maar mooglyk ſtrekt u niet tot hoon
De hulp aan uwen Graaf gegeven,
Toen hy, door dankbaarheid gedreeven,
Uw wapen fierde met zyn kroon.

Dit heugt u nog , dit denkbeeld streelt uw zinnen.

Ook heugt u hoe ge in laater stond

Met de andre Steden u verbond

Om d'eedlen hoed der Vryheid weêr te winnen.

Welân; herinner u alleen

Die dagen, die omstandigheên;

Toen zelfs, toen waart ge elks achting waardig.

Toen ging uw yvrig koopbeleid

Gepaard met gulle eenvoudigheid;

Toen waart ge nedrig en rechtvaardig.

Toen bleef de deugd voor uwe oprechtheid borg.

Ge ontmoette toen uw heilberaders

Eenvouwdig met den naam van vaders,

En 't hart des volks was dankbaar voor hun zorg.

Toen zaagt gy de echt- en lotgenooten

Om stryd elkanders heil vergrooten.

De Vader van het huisgezin

Sloeg 't waar geluk der zynen gade,

En slaafde en draafde vroeg en spade,

Op hoop van eerelyk gewin.

De trouwe zorg der welberaaden Moeder
Vond in de kweeking van haar kroost
En 't wigtig huisbestier haar' tooost,
En sloofde op 't spoor van haar' geliefden hoeder.
Hun hart was aan elkaêr verknocht.
Men kende twist noch achterdocht.
Hun Huis was voor geen gast geslooten.
Een vriendenmaal was haast bereid ,
En de ongezochte vrolykheid
Zweefde op 't gelaat der dischgenooten.

De Zoonen, tot den arbeid opgevoed,
Verfleeten hunnen dag niet ledig.
De Dochters waaren heusch en zedig,
Zo kuisch van oog als eerlyk van gemoed.
Tot ligting van den last der Oudren
Bood elk van hen om 't eerst zyn schoudren;
De godvrucht heerschte in 't lief gezin.
De deugd bleef aan de huispoort waaken,
En liet de onschuldige vermaaken ,
Maar nooit de zielverleidsters in.

Toen, Amstelstad! mogt elk uw glori zingen.

Toen waart ge een voedstervrouw der deugd,
Der weêuwen troost, der weezen vreugd,

De toevlucht van verdreeven vreemdelingen.

Toen floeg het Albeschouwend Oog
U gunstryk gade van omhoog,
En deed uw' nutten handel bloeien.

Uw koopvaardy wierd uitgebreid.

Men zag door vlyt en naarstigheid
U jaarlyks in vermogen groeien.

De Godsdienst had uw ongeveinsd gemoed

Voor drift en ongelooft beveiligd,

Getrouw aan 's Hemels wet geheiligd.

De rykdom deed, veréënd met d' overvloed,

In nieuwgestichte praalgebouwen

Elk d' aanwas van uw magt beschouwen;

Uw kreits viel u eerlang te kleen;

Gy drongt voor 't oog der nagebuuren

Tot driewerf uit uw nieuwe muuren.

Maar ach! die blyde tyd verdween.

De Weelde, die in overzeefche Ryken
 In vroeger eeuwen post gevat,
 En die allengs verkankerd had,
 Wierd onverwacht geperst van daar te wyken,
 Toen heerschezucht en geweld en list
 Door uit- en binnenlandfchen twist
 Die Staaten poogden om te wroeten.
 Zy nam, in haare rust gelftoord,
 De wyk naar Neêrlands bloeiend oord,
 Op hoop een gul onthaal te ontmoeten.

Uw Burgery, door haaren glans misleid,
 Ontfing haar gunftig in uw wallen.
 Haar zwier trok aller welgevallen;
 Elk zag zich blind aan haar bekoorlykheid.
 Dit gaf haar moed om aan te dringen
 Om fchuilplaats voor haar gunftelingen,
 Door haar in uwen kreits verwacht.
 Wie kan den weidfchen fleep bepaalen,
 Wie al de uitheemfche wezens maalen
 Die zy allengs te voorfchyn bragt?

De dwaaze Pracht, gevoed aan vreemde hoven;
 De Grootshheid, ryk in pronksieraad;
 De byna berstende Overdaad;
 De Wellust, die elks hart wint door belooven;
 De List, die eindloos strikken spreid;
 De halfgekleede Dartelheid,
 Gevolgd van dansen en van zangen;
 De Hoogmoed, die paleizen bouwt;
 De Dobbelzucht, die, heet op goud,
 Lafhartig speelt uit zelfbelangen.

Men zag dien stoet, verzeld van eenen rei
 Van Lyfbedienden, van Koetsieren,
 Uitheemsche Koks en Kamenieren,
 All' uitgedost in Weeldes hoflivrei;
 Toen wierd de Nedrigheid verstootten;
 't Vertrouwen vond elks beurs geflootten;
 Toen wierd de Zedigheid vertsaagd;
 De Eenvouwdigheid met smaad verdreeven;
 Gedwongen op het land te leeven;
 En gulle Oprechtheid loos belaagd.

De woningen, door d'Overvloed te vooren
 Gevestigd op uw grondgebied,
 Voldeeden aan de Weelde niet;
 Zy had uw' kreits meer heerlykheids beschooren.
 Uw glans blonk in haar oog te flauw;
 De huizen waaren nog te naauw;
 Men moest alom paleizen bouwen.
 Daar alles van haar wenken vloog,
 Rees muur en gevel fluks omhoog,
 Zo trotsch als wy die thans beschouwen.

Nu had de Pracht haar woningen gesticht;
 Nu kon de Weelde in kostbre zaalen
 Haar' grootschen vriendenstoet onthaalen;
 Maar 't huisfieraad mishagde aan haar gezicht.
 Fluks word het in een' hoek verschooven;
 De nieuwerwetsche smaak dryft boven.
 De Pracht, die niets te duur betaalt,
 Doet al het huis van zilver blaaken;
 En kleed de wanden tot de daken
 Door 't kunstpenfeel of door de naald.

Men zend om ftryd naar 't oosten en naar 't westen
 Om ryke keur van nieuw fieraad.
 't Komt all' de weidsche Pracht te baat.
 Men voert het all', ô Amftel! naar uw vesten.
 Dus word de wooning opgefierd;
 En hoe die buit verworven wierd
 Daar ligt de Pracht niet aan gelegen;
 Genoeg dat zy de Weelde vleit,
 Al wierd die ydle kostbaarheid
 Door ftroomen menfchenbloed verkreegen.

Nu, Amftelftad! nu blinkt uw luister fchoon;
 Nu kunt gy Weeldes oog behaagen.
 Maar 't word, helaas! in weinig dagen
 Aan al dien glans en heerlykheid gewoon.
 Wat raad? men moet den fmaak verdeelen.
 Men wykt naar ruime landpriëelen.
 Het veld heeft zyn bekoorlykheên.
 Doch by den hof behoort een wooning.
 Elk bouwt een luthuis als een koning.
 Men telt 'er honderden voor een.

De Dartelheid spreid middlerwyl haar laagen
 Voor 't hart der onbezonnen jeugd;
 Zy troont ze van het spoor der deugd,
 En leert ze alom de kunstjes van behaagen.
 De onnoozle jeugd, zo wuft als los,
 Rolt in haar prachtige karos
 Naar balen, feesten, of saletten.
 Men rent, men dobbelt, of men springt;
 Men kapt, men kleed, men danst, men zingt;
 Elk eert om stryd de uitheemsche wetten.

Dit is 't niet all'; de brassende Overdaad,
 Lang warsch van 't oud eenvoudig voedsel,
 Wil toonen dat haar hofgebroedsel
 Zich fyner smaak van dischgerecht verstaat.
 Men voegt verscheiden spyzen t'faamen,
 Vermomt ze door uitheemsche naamen,
 En mengt, hoe strydig, haar doorëen.
 De kiefsche gastrei, opgetoogen,
 Vind tevens oog en tong bedroogen;
 De smaak der Weelde is niet gemeen.

En of misfchien door de Overdaad te voeden
 De geldkist heimelyk bezwykt,
 Men ziet eerlang zich weêr verrykt:
 De flinksche List kan dit verlies vergoeden.
 Men ziet door haaren byftand ligt
 Eene onvoorziene fchaê verdicht;
 Of zo men dit te grof mogt keuren,
 En waagt men langs dien weg te veel,
 Een klein gedeelte van 't geheel
 Voldoe des noods de krediteuren.

Ach! Amftelftad! kunt ge uw bevallig beeld,
 Dat eertyds aller oog kon trekken,
 In dit tafreel met vreugd ontdekken,
 En word ge nog door zulk een fchets geftreeld?
 Gy kweekt een broeïnest van gebreken;
 Uwe oude Deugden zyn geweeken;
 Uwe ongeveinsde Godvrucht ziet
 Door huichlary haar' glans misvormen;
 Door 't ongeloof haar' troon bestormen;
 Ach! let ge op zo veel onheils niet?

Inmiddels vlamt de Nyd der Nagebuuren,
 Verzeld van listige Eigenbaat,
 Op d' ondergang van uwen Staat;
 Of haalt uw' schat al vleiende uit uw muuren.
 Uw rykdom, in gewenschter tyd
 De nyvre koopvaardy gewyd,
 Word by miljoenen hen gezonden;
 Door hoogen intrest dwaas bekoord,
 Verlaat ge u op hun wanklend woord,
 Reeds meer dan eens zo wuft bevonden.

Zo word uw magt verminderd en verzwakt
 Door loosbedachte uitheemsche laagen,
 Terwyl een heir van wreede plaagen
 Inwendig woed, en al uw krachten knakt.
 Het vleiend schoon der dartle Weelde,
 Waarvan ge u zo veel heils verbeeldde,
 Bederft het ligchaam en 't gemoed,
 Ik zie de zwakheên, ziekten, pynen,
 Alreê van allen kant verschynen:
 Waar bergt ge u in dien tegenspoed?

Ik zie met schrik in de omgelegen landen
 De Volken, op wier trouw gy slaapt,
 Aan wier gebruiken ge u vergaapt,
 Naar uwen roof reeds heimlyk waterstanden.
 Zy loeren altoos op 't bederf
 Van Batoos dal en Gysbrechts erf;
 Wat zal uw ydle weêrstand baaten
 Als gy beroofd zyt van uw' schat,
 Door wreede krankheên afgemat,
 En ach! van 's Hemels gunst verlaaten?

My dunkt ik zie 't verwoestend oorlogsvuur
 Alreede u door zyn' gloed bestormen;
 'k Zie uw paleizen wreed misvormen,
 Of neêrgeftort in dat beweentlyk uur.
 Dan wykt de Weelde uit uwe zaalen
 Om elders ruimer aên te haalen;
 Zy vlied uit uw besmette lucht;
 Zy laat u voor uzelve waaken,
 En sleept de blydschap en vermaaken
 Voor altoos mede in haare vlucht.

Zie, zie te rug door 't groot verloop der jaaren,

ô Vest, myn wieg en bakermat!

Zie in der Ouden letterschat

Al 't geen Egipte en Syrië is weêrvaaren.

Beschouw den Griek, den Perziaan;

Zie beider Staaten ondergaan.

Zie Rome zelfs in puin verkeeren.

ô Ryken, zo beroemd welëer!

Uw pracht, uw luister is niet meer.

Ach! mogt ge ons door uw voorbeeld leeren!

ô Amstelstad! vermy, vermy hun lot.

Ach! mogten nooit de vreemdelingen,

Gewoon uw heerlykheid te zingen,

Het oog slaan op uw deerlyk overfchot!

Dan toonden nooit de Nagebuuten

Uw half tot puin vergruisde muuren

En torens aan hun nageflacht;

Dan hoorde niemand hen verhaalen:

Hier pleeg een Waereldstad te praalen;

Zy viel door Overdaad en Pracht.

't Is meer dan tyd tot de oude deugd te keeren.

Zo winn' de Godvrucht weder veld;

Zo zal de Hemel 't woest geweld

Des waterwolfs genadig van u weeren.

Zo zal geen reiziger den grond

Nieuwsgierig peilen daar gy stond;

Of zeggen, op 't gezicht der golven:

Deze ongemeeten zee bevat

De voormaals prachtige Amstelftad;

Hier, hier ligt ze in het nat bedolven.

MDCCLXV.

H E T O N D E R S C H E I D
T U S S C H E N
Z Y N E N L E E V E N .

A A N D E N H E E R N . N .

O P Z Y N ' V E R J A A R D A G .

Zo ik aan het gros der menschen
Op een feest iets goeds moest wenschen,
Zou myn wensch, hoe wél gegrond,
Slechts aan weinigen behaagen;
't Grootste deel zou zich beklagen
Dat het zich beleedigd vond.

Echter zal ik altoos denken
Dat myn wensch hen niet kan krenken.
Hoor waarin die wensch bestaat:
Vrienden! 'k hoop dat God zal geeven
Dat gy haast begint te leeven
Eer het leven u verlaat!

Op dien wensch zoude elk verftommen.

Zy, wier jaaren 't hoogfte klommen,

Zouden vraagen, vol verdriet:

Spot gy met de gryze hairen?

Tellen wy geen hooge jaaren?

Zeg ons, leeven wy dan niet?

't Antwoord, dat hieröp zou voegen,

Gaf misfchien nog meer misnoegen,

Schoon 't de reden voor zich heeft:

Kan een mensch, die nooit van leeven

Eenig teeken heeft gegeven,

Zich beroemen dat hy leeft?

Leeft Argant, die, grys van zorgen,

Van den morgen tot den morgen

Slaaft en flooft om geld en goed;

Schoon 't een vreemdeling moet erven;

Schoon hy op zyn kruk loopt fterven?

Leeft de Schrokker? Neen, hy wroet.

Leeft Neraan, die in de kroegen
 Met een onbefuisd genoegen
 Tot den dageraad rinkinkt,
 En zyn' wyndorst niet kan lesfchen
 Aan een' dubblen trits van vlesfen?
 Leeft de Zwelger? Neen, hy drinkt.

Leeft Geront, die t' aller uuren
 Trouwe Vrienden, heufche Buuren,
 Door zyn norfche twistzucht kwelt;
 En door fchreeuwen, tieren, raazen,
 Vrouw en kinders kan verbaazen?
 Leeft de Wargeest? Neen, hy fcheld.

Kunt ge in Damons duivenvlerken
 Of Soubize leven merken,
 Schoon hy vleit en lagcht en lonkt;
 En door tabatiere en ringen
 Elk tot achting waant te dwingen?
 Leeft de Pochhans? Neen, hy pronkt.

Als Baillart de zonneſtraalen
 In het zuiderpunt ziet praalen,
 Daar hy op zyn bed nog gaapt;
 Of, van 't ledikant gekomen,
 Tot den avond ſtaat te droomen:
 Leeft de Domkop? Neen, hy ſlaapt.

Leeft Leander, die op aarde
 Niets van ongemeene waarde
 Dan zyn graauwe paarden kent;
 En voor 't kriecken van de dagen
 Ryd en roſt op zynen wagen?
 Leeft de Voerman? Neen, hy rent.

Als Tartuf met kromme klauwen
 De arme weduw durft benaauwen,
 Die hy byſtand heeft beloofd;
 Als hy veinſt haar te onderſchraagen
 Om haar tot op 't been te knaagen:
 Leeft de Woekraar? Neen, hy rooft.

Leeft Cleant, die, opgetoogen
Door Clorindes vriendlyke oogen,
Voor haar huis zyn dagen flyt;
En, indien hy haar moet derven,
Van verliefdheid zweert te fterven?
Leeft de Gekskap? Neen, hy vryt.

Leeft Chrzip in ftille hoeken
Als hy in een fchans van boeken
Zonder einde klad en wryft;
En onfterfelyk waant te wezen,
Schoon geen mensch zyn fchrift wil leezen?
Leeft dan 't Wyshoofd? Neen, hy fchryft.

En al staat het juist niet flimmer
Met het gros van 't Vrouwentimmer;
Echter houde ik voor gewis,
Schoon ik 't niet aan elk zou melden,
Dat het zelden, al te zelden,
By de Dames beter is.

Daar ik steeds in Amstels muuren
 Dees beweegende figuren
 Waaren zie langs markt en straat,
 Mag ik dan met recht die menschen
 Geen begin van leeven wenschen,
 Schoon hun hart dien wensch verfmaad?

Doch 't word tyd bericht te geeven
 Wat men moet verstaan door leeven.
 't Is geen leeven van een plant;
 't Is geen leeven van de dieren,
 Die hun driften niet bestieren;
 't Is het leeven van 't Verstand.

't Is van jongs af zich te wennen
 Om den Oorsprong wél te kennen
 Wien men 't wezen schuldig is;
 Hem met hart en ziel en zinnen
 Boven all' wat leeft te minnen,
 Met de diepste eerbiedenis.

't Is den naasten gunst te toonen;
Zyn gebreken te verschoonen;
Hem in allen rouw en pyn
Onzen bystand trouw te wyden;
Voor zyn' naam en goed te stryden;
Altoos hem een steun te zyn.

't Is ons van de kindfche dagen
Tot den jongften snik te draagen
Als 't een' mensch, een' christen voegt,
Die het goed van 't kwaad kan schiften,
Die geen slaaf is van zyn driften,
Wys, behulpzaam, en vernoegd.

Dus zou elk, om stryd verheven,
Op deze aarde waarlyk leeven
God ter eere, elkaâr ten nut.
Dus zou 't ongeluk ons - allen
Ongelooflyk ligter vallen,
Daar de deugd ons onderftut.

Gy, ô Roem der Jongelingen,
 Op wiens feest ik wensch te zingen!
 Gy, die, in uw' lentetyd,
 Daar ge uw' Schepper toont te vreezen,
 En elk tracht van nut te wezen,
 Ouder dan veel gryzaarts zyt!

Gy, die reeds met mannenstappen
 In het Choor der weetenschappen
 Naar verheven plaatsen streeft!
 Gy, de wellust uwer Maagen!
 Gy, een licht in duistre dagen!
 Gy bewyst ons dat gy leeft.

De eeuwige Almagt rekke uw jaaren;
 Wille uw dierbaar leven spaaren;
 Zy en blyve uw toeverlaat;
 Blyve uw neigingen bestieren;
 Leere u daaröp zegevieren;
 Veilige u voor zeedlyk kwaad!

Leef uwe Oudren tot een' zegen.

Toon, wat immer u bejegen',

Dat ge uw' Vaders Naam verdient.

Waardig Voorwerp van myn wenschen!

Leer, leer leeven aan de menschen,

En blyf tot myn dood myn Vriend.

MDCCLXV.

A A N

DEN WELEDELEN GESTRENGEN HEER

JOZUA VAN DER POORTEN,

EN DEN HEER

JUSTUS VAN MAURIK.

Hoe groot een' tegenzin ge ook voed tot brievenfchryven,
Sla nochtans op dees blaên uwe oogen gunstig neêr;
Myn yver floort zich niet dat ze onbeântwoord blyven;
't Is my genoeg dat ik de Schryfkunst wel verweer.
Wat roem verdient hy niet, die 't eerste heeft gefchreeven!
Hoe groots fchetst de Oudheid ons den fchrandren Cadmus af,
Die 't eerst de woorden maalde, en verw en zwier en leven
En ligchaam en gedaante aan zyn gedachten gaf!
Die 't eerst al zwygend fprak, en de oogen 't hooren leerde,
't Onzichtbaar denkbeeld fchetste op breede groene blaên,
Of met een rieten pen in buigzaam wasch graveerde;
En zelfs afwezend zich door merken deed verftaan,
Als hy behaagen vond zyn hartsgeheim te ontdekken
Aan een' verkooren vriend aan 's aardryks ander end',

Eer ganz- of zwaanenschacht met onbedwongen trekken

Gemaalen lywaad fierde of zuiver pergament!

Ach! had de Tlaskalaan dees nutte kunst geweeten,

Geen Spaansche Cortes had Montézuma verheerd;

Het stamhuis van dien Vorst waar' nog ten troon gezeten,

En 't juk der dwinglandy van Mexico geweerd.

Men had, wanneer men 't kroost des Castiljaans zag landen,

Zyn aantal en gedaante in weinig tyds gemaald,

En niet, door beeld by beeld met kunstelooze handen

Te schildren op 't paneel, het heil des Lands verdraald.

Maar, waartoe, verr' van huis, in andre waerelddeelen,

Bewyzen opgezocht van 't nut dat Schryfkunst baart?

Dit Land, ons Vaderland, verschaft ons zelf tafreelen

Dat deze kunst - alleen der Volken roem bewaart.

Hoe zou de Batavier zyn glori zien verkleinen,

Indien hy weeten kon dat zyn geschiedenis

Niet, dan ten kleinften deel', door 't schryven der Romeinen

En door hun pen vervalscht, voor ons in wezen is!

't Bataaffche Nakroost durfde op 't vlot geheugen bouwen;

Daar bleef der Barden zang geveiligd voor de nyd.

Nu zien wy met verdriet de vrucht van hun betrouwen;

Het listig Rome schreef: zyn roem verduurt den tyd.

Wat heeft de koopmanschap der Schryfkunst niet te danken!

De welvaart van het Land word door haar opgebouwd.

Nog houd ze die in stand, en vormt van stomme klanken,

Van enkele woorden schrifts, een' berg van louter goud.

Zy sterkt de wankle trouw, en stelt ze op vaste gronden;

Veréent de Volken, die nog flus elkaër bestreên,

Op 't witpapieren veld door plechtige verbonden;

En staaft 's Lands wyze wet, ten beste van 't gemeen.

Wat is de liefde niet verschuldigd aan haar poogen!

Hoe dikwerf heeft ze niet tot 's minnaars heil gestrekt;

En, daar geen smeeken baatte, een vonk van mededoogen

Door haar welspreekendheid in 't maagdenhart verwekt!

My dunkt, myn Vrienden! dat gy 't hoofd schud onder 't leezen.

Wie twyfelt, zegt ge, aan 't heil der Schryfkunst? dat staat vast;

En was reeds lang voor u met grooter kracht beweezen:

De Vriendschapsbrieven zyn alleen ons tot een' last.

Juist daar verwachtte ik u; en zal u klaar doen blyken

Dat deze brieven zelve een troost zyn voor ons hart.

Zoud ge een' getrouwen Vriend niet zwaar veröngelyken

Wanneer gy weigerde te deelen in zyn smart;

Te juichen in zyn heil; voor 't minst, zyn' raad te hooren;

Hem zelf te raaden, als hy 't vergde van uw trouw;

De waare middlen tot zyn' welstand op te spooren,

En hem te troosten in zyn zielverdriet en rouw?

Zoud gy hem 't zoet vermaak van uw bezoek misgunnen?

Hem nooit verëeren met een vriendelyk gesprek?

Zoude u die wreedheid van 't meêdoogend harte kunnen?

Neen, roept gy beiden uit. Maakt hem dan zyn vertrek

Uw vriendschap minder waard'? Is hy, van u gescheiden,

Dezelfde vriend niet meer die u zo dierbaar was?

Zoude uw getrouwe ziel hem niet op reis geleiden?

Of keert de vriendschap zich aan eenen waterplas?

Aan een uitheemsch gewest? aan schaarsbezochte landen?

Ze ontziet geen noorderkoude of zuiderzonnevuur.

De wyde waereld is nog te eng voor haare banden.

Noch land noch lucht doet haar verändren van natuur.

Uw vriend heeft altoos recht u naar uw' staat te vraagen;

Met u op de oude wyze in een gesprek te treên;

Op uwe trouw gerust, u zyn verdriet te klaagen,

En raad te vorderen in ongelegenheên.

Gy zyt, schoon dit misfchien uw' last vermenigvuldigt,

Doch vriendschap kent geen' last wanneer het vrienden geld,

Een antwoord aan uw' vriend op elken brief verschuldigd;

Al schreef hy niets, zyn hand heeft u zyn trouw gemeld.

Of zoude u thans een brief, een enkle brief, verveelen

Aan hem, by wien gy eens gelukkige uren fleet?

Zoude een verschillend oord uw beider ziel verdeelen?

Kunt gy gelukkig zyn zo gy 't niet beiden weet?

Neen, neen, wie immer 't zoet der waare vriendschap kende,

Vind, schryvende aan een' vriend, in lief en leed getrouw,

Vermeerdring van geluk, vermindring van elende;

En dit, myn Vrienden, was 't, wat ik bewyzen zou.

MDCCLXVI.

T R O O S T Z A N G ,

A A N V R O U W E

HILLEGONDA JOZINA VAN EYK,

ECHTGENOOTE VAN DEN WELEDELEN GESTR. HEER

JOZUA VAN DER POORTEN.

BY HET AFSTERVEN VAN HAAREN JONGSTEN ZOON.

Gy schreit vergeefs uw vriendlyke oogen blind,
ô Hillegonde! om uw bevallig Kind.

Het zag in zynen levensmorgen

Zich weggerukt uit al het aardsch gedruis,
En kwam alreê, ter goeder uur geborgen,
Den besten Vader veilig t' huis.

Laat ons zyn lot bezadigd overweegen.

God schonk hem 't licht. Het leven is een zegen

Voor de eedle ziel, die haaren Schepper kent;
Maar zalig hy, die , vroeg van de aarde ontbonden,
Geen denkbeeld heeft van 't onheil en de elend',
Die hier ons zuchtend hart doorwonden.

't Is al geen goud dat ons in de oogen straalt;
 't Is al geen heil dat ons verbeelding maalt;
 Neen, schoon de roozen lieflyk bloeien,
 Haar frifche glans is van geringen duur:
 Zie om haar' ftam de fcherpe doornen groeien.
 Zo paart dit leven 't zoet en 't zuur.

Wat ftond uw Telg op aarde al leeds te fchroomen!
 Wat al verdriets is hy in tyds ontkomen!
 Nu zal hy niet in troosteloozen ftaat
 By 't krankbed van zyn waardige Oudren fchreien;
 Of, met den rouw in 't hart en op 't gelaat,
 Hen naar hun ftille rustplaats lefen.

Nu zal hy niet, door flag op flag verdrukt,
 Zyn Zusters uit zyne armen zien gerukt,
 Of by zyn' Broeders lykbusch treuren;
 Of in de kracht der mannelyke jeugd
 Zyn moedig hart door driften zien verfcheuren,
 En kampen om den palm der deugd.

Nu zal hy niet, door kwaalen aangegreepen,
 Door pyn verteerd, zyn leven zuchtend sleepen.
 Op 's aardryks weg, veel jaaren achterëen;
 Of zich door nyd en laster zien belaagen;
 Of in 't verblyf der wisselvalligheên
 't Verlies van have en erf beklaagen.

Van zo veel leeds, van alle rampen vry,
 Voer hy omhoog, en landde vry en bly
 In 't zalig Hof der hemellingen.

Vest uw gezicht op zyn volzalig lot.
 Hoor d' Englenrei hem juichend welkom zingen
 In 't Rykspaleis van zynen God.

Ach! zoud ge hem zyn zachte rust misgunnen?
 Ach! zou uw ziel hem weder wenschen kunnen?
 Neen, Hillegond! het moederlyke hart,
 Hoe sterk beroerd, houd 's Kinds geluk in waarde;
 Troost om zyn heil zich de akeligste smart,
 En wenscht geen Engel weêr op aarde.

Hervat den moed; verwin uw droefenis;

Zie op het Kroost dat u nog ovrig is;

Denk hoe uw rouw uw' Gaê moet treffen;

Vertroost zyn ziel: hy drooge uw traanen af.

Gy zult verheugd het heil uws Zoons beseffen

Aan de overzyde van het graf.

MDCCLXVI.

A M I N T A S.

De vroome Amintas, Doris Zoon,
Den landbouw van zyn jeugd gewoon,
En wenshend Moeders huis te schraagen,
Had, van het ryzend ochtendlicht,
Op een' der groenste lentedagen,
Tot aan den avond toe zyn' arbeid bly verricht.

Thans trad hy vrolyk stulpwaart aan,
By 't schynen van de zilvren Maan,
Die 't veld verlichtte door haar glansen;
Het koeltje deed in 't lommrig oord
De ritfelende blaadjes dansen,
En 't ruischend beekje zond zyn golfjes zingend voort.

't Geblaas der weiden zweeg in 't rond
Op 't nadren van den avondstond;
Het vee herkaauwde in veld en dalen,
Terwyl 't bekoorlyk boschmuzyk
Der liefelyke nachtegaalen
Zyn' hoogen toon verhief, en klonk van wyk tot wyk.

Amintas trad blymoedig voort,
 Door 't rollen van dien galm bekoord,
 Tot aan de ryzige eikendreeven,
 Die in den zomer Doris hut
 Eene aangename schaduw geeven,
 Waarönder 's Hemels gunst de gryze Weêuw beschut.

Hy ziet met ongeveinsde vreugd
 Dat achtbaar Voorbeeld van de deugd
 Hem by de stulpdeur zittend wachten;
 En vliegt haar tegen met zyn ziel,
 En kust haar reeds in zyn gedachten
 Wanneer hy klaar bespeurt dat ze in een sluimring viel.

Dit stuit zyn vaart. Hy vest, vol trouw,
 Zyne oogen op de braave Vrouw,
 En schynt beschroomd haar' slaap te stooren.
 „ ô Moeder! Al myn hartelust,
 (Dus doet zyn stem zich fluistrend hooren.)
 „ Hoe kalm is uw gemoed! hoe lieflyk is uw rust!

„ Gy hebt, naar uw gewoonte en wys,
 „ Den Oorsprong van ons heil ten prys
 „ Gewis uw dankbaar hart ontflooten;
 „ Den zegen en weldaadigheên
 „ Geroemd, door ons gezin genooten,
 „ En zeker ook om 't heil van uwen Zoon gebeên.

„ Gewis; ik ken uw vroom gemoed:
 „ Gewis heeft my uw beê behoed
 „ Voor tegenspoed en ongelukken.
 „ De Hemel heeft uw' wensch verhoord;
 „ Nooit voelde ik d' arbeid minder drukken;
 „ Nooit won myn vlyt meer velds, nooit spoedde ik blyder voor

„ ô Welk een zegen! welk een vreugd,
 „ Wanneer, in 't bloeien onzer jeugd,
 „ Onze Ouders ons het heilspoor wyzen!
 „ Ik zal, zo lang ik 't licht aanschouw,
 „ Naast 's Hemels gunst uw liefde pryzen,
 „ ô Moeder! en uw trouw vergelden door myn trouw”.

Zo sprak hy, en de zilvren Maan
 Zag door 't geboomte een' tedren traan
 Uit zyn bewoogen oogen vloeien.
 Hy nadert Doris, als beducht
 Dat haar de slaap te sterk mogt boeien
 By 't vallen van den daauw der vochtige avondlucht.

Hy vat haar zuchtend in zyn' arm,
 Hy kust haar koude handen warm,
 Herhaalt den lieven naam van Moeder.
 Ze ontwaakt; verheft zyne oudermin,
 En volgt blymoedig haaren Hoeder,
 Die haar trouwhartig steunt, de laage stulpdeur in.

MDCCLXVII.

Gevolgd naar 't Hoogduitsch
van den heer GESNER.

AAN MYNE VRIENDINNE,

JONGVROUWE

LUCRETIA WILHELMINA

VAN MERKEN. (*)

Godvruchte Maagd, die in dit lydend leven
Met ons het pad van kruis en ramp betreed;
Een hobblig pad, van doornen dicht omgeeven,
En van een' zwarten nacht van leed!

Lucretia! wat heugen ons al zuchten,
Wat heugen ons al traanen en geklag,
Al hartewee en doodlyke ongenuchten,
Sints u myn oog het eerst hier zag!

In hoe veel leeds zag ik u toen gedompeld!
Gy, door de elend' van de uwen afgestreên,
Zaagt door den dood in 't eind' hen overrompeld;
Hy liet van de uwen u niet één'.

(*) Men heeft geoordeeld dit vaers hier te moeten plaatsen,
om deszelfs betrekking tot het volgende vaers der Dichteresse.

In hoe veel leeds zaagt ge ons ter neêrgeflaagen!

Myn lieve Gaê door ziekte en bange smart
Verkwynd, verpynd in 't best van haare dagen;
En my van rouw verteerd in 't hart!

De Vriendschap, die, uit hemelmin gebooren,
Voor waare Deugd de zuiverste achting voed,
Myn Gade en u voorlang reeds kon bekooren,
Naast God de steun van 't vroom gemoed:

De Vriendschap floeg haar medelydende armen
Om beider hals; veréende uw beider ziel;
'k Zag God door haar u beiden steeds beschermen,
Daar uwe oprechtheid hem geviel.

Die Vriendschap heeft, sints vyfpaar bange jaaren,
Het bitterst leed van u en haar vergoed.
Zyzelf verzachtte, in weêrwil der gevaaren,
Den wrangen ramp door troostryk zoet.

T

Ach!

Ach! mogten wy nog t'faam gelukkig lyden,
 En, in het hart door eerbied teêr ontroerd,
 Aan myn Johanne onze eêlste zielkracht wyden!
 Maar ach! zy is deze aarde ontvoerd.

ô Zwaar verlies! ô onherstelbre schade
 Voor u, voor my!.. ô Akelige nacht!..
 Waar blinkt een ftraal van de Opperfte Genade?..
 Vriendin! ik moord u met myn klagt...

ô Neen: ik kniel, in 't ftof ter neêrgeboogen.
 De Alwysheid wil 't. Zy wil het? 't Is genoeg.
 Zy doe met my wat goed is in haare oogen,
 Tot ze ons hierna weêr t'faamen voeg'.

Maar, Hartvriendin van myne Hartvriendinne,
 Die, zo getrouw als ik, aan haar verkleefd,
 Uw ziel haar fchonkt in ongeveinsde minne,
 En met my by haar graf fchier sneeft!

't Mishaage u niet dat wy u onderschraagen...

Wat zeg ik? neen, dat ik myn toevlucht vind
In u, naast God, myn zwaar verlies te klaagen;
Ontzeg geen deernis aan een' Vrind!

Gy kent, Vriendin! naast my haar hooge waarde.

Gy weet wat schat ik in haar hart ontving,
In haare ziel, te goed, te groot voor de aarde,
Te zuiver voor een' sterfeling.

In haare ziel, bescheenen door de s'traalen

Van 't heilryk licht der ongeschapen Zon,
Zag ik op 't s'choonst de waare Wysheid praalen,
Wier glans zich niet verbergen kon.

Dat godlyk licht s'cheen van haar hemelsch wezen,

Straalde uit haar oog, blonk uit in al haar daên;
In elken trek was niets dan heil te leezen,
En bragt een zaligheid my aan.

't Liefdaadig oog der Allerhoogfte Goedheid
 Bescheen myn ziel door haar in volle kracht ;
 'k Eerde in haar hand de zegenryke zoetheid
 Der altoosweldoende Oppermagt.

Haar godlyk schoon was voor haarzelf verborgen.
 Zy kende zelf haar waare grootheid niet.
 Zy leefde alleen in voor myn heil te zorgen,
 En kende zelf geen zielverdriet.

Myn eerbied moest zich in myn hart verbergen ;
 Aan d' uwen was zelfs 't minste blyk ontzegd.
 Haar nedrigheid wilde ons dien zieldwang vergen,
 En deed ons hart te meerder recht.

Dit onderpand van 's Hoogsten gunst en liefde
 Had God aan my, (wat heilgift!) toebetrouwd.
 Daar ziekte en smert haar twintig jaaren griefde,
 Heeft de aarde nooit dien schat beschouwd.

Een naare drom van folterende kwaalen
 Verteerde en floopte allengs haar teêr gestel;
 Maar de eedle ziel blonk met te schooner stralen,
 En kende stoornis noch gekwel.

Haar taai geduld was nimmer afgestreedен;
 Haar lydzaamheid lagchte ons zachtmoedig aan,
 En was altoos in 's Hemels wil te vreden,
 En met myn' liefdedienst voldaan.

Bedaard van geest in de uiterste oogenblikken,
 Door Wysbegeerte en Godsdienst onderschraagd,
 Kon Bygeloof noch Dwaaling haar verschrikken,
 Noch Twyfling, die de ziel vertsaagt.

Haar laatste kus was de aêm van hemelvrede:
 'k Heb, stom van rouw, haare oogen toegekust.
 Zy zegeviert by God, op haare bede,
 Terwyl zy van haar lyden rust.

Maar ik, helaas! naar ziel en ligchaam tevens
 Door deernis, liefde, en droefheid afgemat,
 Lucretia! ik mis het heil myns levens,
 Myn Hartvriendin, myn' hoogsten schat...

Maar, hoe! Vriendin van myne dierbre Gade!
 Gy zwymt van rouw en zygt in onmagt neêr!
 Roept myn Johanne u dan, helaas! te spade?
 Wenkt ze u dan vruchtloos, keer op keer?

En ach! gy hoort haar' zachten mond niet spreekē,
 Noch ziet den wenk van haar geliefde hand.
 Helaas! zy sterft. 'k Zie u naast haar bezweeken,
 En naast myn kermend Huwlykspand.

Het eenig Kroost, my uit haar' schoot gebooren,
 Beseft zyn' ramp, deelt in myn' boezemstryd;
 Zyn manlyk hart dreigt aan myn zy' te smooren,
 Terwyl 't niet min dan 't onze lyd.

ô Halsvriendin, dit traanendal onttoogen!
Ai! zie niet om; gy hebt genoeg geleên.
Gy waart genoeg met my, uw' Vriend, bewoogen.
Hoe laag zinkt de aard' voor u beneên!

ô Naare nacht, die thans my overrompelt!
ô Aklig lot! ô naare jammerstaat!..
Wat is myn ziel in droefheid diep gedômpeld,
Nu al myn vreugd in 't stof vergaat!

Maar myn Johanne ontzeide my het klaagen.
ô Maagenrei! stuit ge ook myn' jammertoon?
Moet ik 't verlies, kunt gy myn klagt niet draagen?
Waarom het klaagen my verboôn?

Maar 't hart eischt lucht. ô Vriendschap, die de zielen,
Aan wie gy 't heil des hemels schenkt op aard'
Door voor den troon der heiligheid te knielen,
Uw trouw in nood en dood bewaart!

Hoor gy myn klagt. Laat ik u op deze aarde,
Lucretia! herroepen daar ik kerm.

Gy kent met my het best de hooge waarde
Van 't Pand, gerukt uit onzen arm.

Gy lyd zo veel, als ik, helaas! moet lyden.

Gy derft, als ik, uw' troost en hoogsten schat.
Gy dorst, als ik, uw ziel naast God haar wyden,
Haar, die zyn beeld volmaakt bezat.

Maar ach! myn stem bezwykt als uwe krachten.

Gy zucht my toe; gy smelt in droef geweest.
Myn trouwe Telg wil onze elend' verzachten,
En slaat zyne armen om ons heen.

Hy beurt u op, en wil myn traanen droogen;

In uw vernuft en deugd en hemelmin
Herkent zyn ziel een Moeder, hem onttoogen,
En eert haar in haar Zielvriendin.

En ik, aan u, zo naauw als myne Gade,
 Als gy aan haar door Vriendschap vastgesnoerd,
 Dank uw behoud aan de Opperste Genade,
 Die u deze aard' niet heeft ontvoerd.

't Voegt ons voor God en voor zyn' wil te bukken.
 Beschrei met my, tot aan myn' jongsten snik,
 Het dierbaar Pand, dat God ons wilde ontrukken.
 Verbei myn uiterst oogenblik.

Zy worde ons eens voor eeuwig weêrgegeeven!
 Dees blyde hoop, die nimmer wanklen kan,
 Doe my, Vriendin! tot uw bescherming leeven,
 En leef om uwen Jonathan.

Wie ooit ons lot beklage of moog' benyden,
 De waereld kent, in 't prangen van 't verdriet,
 De zaligheid van t'saam vernoegd te lyden
 En met elkaêr te sterven niet.

MDCCLXVIII.

N. S. VAN WINTER.

V

AAN

A A N D E N H E E R

NICOLAAS SIMON VAN WINTER.

Rampspoedig Vriend! wat klaagt ge uw bittere smarte
Aan my, helaas! die zelf versmelt van rouw,
En in het graf van 't Voorwerp uwer trouw
Myn eigen graf, myn open graf, beschouw?
Laat af, laat af; uw druk verscheurt my 't harte.

Van moed, van hoop, van levenslust beroofd;
Beroofd van 't heil, door de Almagt my gegeven,
Ten jongsten troost in myn beklaglyk leven,
Verlang ik niets dan met uw Gaê te sneeven;
Zie daar 't geluk, dat zich myn hart belooft!

ô Myn Johanne! ô Trouwste der Vriendinnen!
Zo schoon, zo wys, zo minzaam, zo bedaard;
My eindloos meer dan licht en leven waard';
Wie maalt naar eisch uw hemelsch beeld voor de aard' ?
Zy kende u niet; zy kent geen Engelinnen.

Ha

Had ze u gekend gelyk myn oog u zag;
 Gelyk uw Gade en dierbre Spruit u kenden;
 Zy noemde uw dood een toppunt van elenden,
 En zou met ons haar zuchten opwaart zenden,
 En jammeren tot haaren jongsten dag.

Thans onbewust wat fchat zy heeft verlooren,
 En hoe de trouw der waare Vriendschap werkt,
 Waant ze ons verdriet door uw geluk beperkt,
 En hoort, helaas! ons klaagen onbemerkt,
 Of dwingt ons hart den rouw voor haar te fmooren.

Getrouwe Vriend, zo naauw met haar veréënd!
 En Gy, ô Telg uit haaren Echt gesprooten!
 Wie Vriendschap binde, ons bind ze als drukgenooten.
 Ons - aller oog, met traanen overgooten,
 Beweene een' ramp, nooit naar waardy beweend.

ô Welk een nacht, na zo veel bange dagen!
 ô Welk een nacht word over ons verspreid,
 Nu zy van ons en van deze aarde fcheid!
 Daar vlucht, daar vlucht onze aardsche zaligheid,
 En geeft ons stof om eindeloos te klaagen;

Te kermen in deez' wrangen tegenspoed;
 Daar God alleen getuige is onzer trouwe;
 Getuige van den troosteloozen rouwe
 Om 't zwaar verlies der gadelooze Vrouwe;
 Ach! een verlies, in 't leven nooit vergoed.

ô Vriendenpaar, na haare dood my heilig!
 Ons - aller hart kwynt aan dezelfde wond'.
 Gy kent myn trouw, die zich aan haar verbond,
 Schoon 't hart bezweek in haaren jongsten stond;
 Gy kent dat hart: daar zyn uw klagten veilig.

Dan och! wat troost geeft u myn deerenis?
 Wie, wie van ons, nu wy Johanne derven,
 Verlangt op aard' nog langer om te zwerven?
 Ach! op haar graf te schreien en te sterven
 Is al de troost, die ons nog ovrig is!

Niet dat myn ziel haar weêr wenscht in dit leven;
 Haar, jaaren lang door lyden afgestreeën,
 't Geluk benyd van 't Ryk der zaligheên;
 Maar 't hart houd vast, en och! zy gaat alleen;
 Ach! mogten wy, met haar, ons leed ontzweeven!

Wat zoekt gy my te troosten! och! waartoe?
 Is 't niet genoeg dat wy te saamen lyden;
 Op 's Hoogsten last, ons dierbaarst Pand hem wyden;
 En door 't Geloof den hartstochtstorm bestryden,
 Van de aarde los, en 't lastig leven moê?

Is 't niet genoeg, zo de Almagt wil gehengen
 Dat in het woên van 't akeligst verdriet,
 Waardoor myn ziel zich steeds bestreeden ziet,
 Myn zwak gestel nog leven overschiet;
 Is 't niet genoeg, de traanen t' saam te mengen?

Verlaaten Paar! gy word door smart misleid.
 Denk welk een troost u voormaals was beschooren.
 Gy hebt, helaas! eene Engelin verlooren;
 Waartoe een' mensch in haare plaats verkooren?
 Ach! overweeg het merklyk onderscheid.

Maar, welk een stem! Zy zelfs roept uit den hoogen:
 „ Myn Hartvriendin! wat weent ge by myne asch?
 „ Verlaat myn graf; thans komt uw trouw te pas.
 „ vertroost myn' Gaê, die my zo dierbaar was.
 „ Zorg voor myn' Zoon; toon thans uw mededoogen”.

Indien die trouw haar ziel behaagen kan,
Dan roept God zelf; haar eifchen zyn de zyne.
Dan deinze ik niet, hoe vreemd dees ftap my fchyne.
ô Zoon van myn Johanne! wees de myne;
God fpaar' me om u, en om myn' Jonathan!

MDCCLXVIII.

A A N M Y N E N

WAARDEN ECHTGENOOT.

OP ZYNE VYFTIGSTE VERJAARING.

Geluk, geluk, myn Lief! myn Uitverkooren!
Op d' eersten dag, die vrolyk u verjaart,
Sints u myn ziel haar trouw heeft toegezworen,
Sints uwe hand wierd aan myn hand gepaard.
De Algoedheid zelf, die ons in vroeger jaaren
In 't lyden sterkte en bystond in den druk,
Heeft in het eind' het onweêr op doen klaaren,
En schenkt ons hart een ongestoord geluk;
Een heil, zo groot als ooit aan stervelingen
Te beurte viel in d' ondermaanschen stand.
Wie telt, myn Lief! wie telt de zegeningen
Van uur tot uur ontfangen van Gods hand?
Hyzelf heeft u en uw geliefde Gade
In vroeger tyd doen deelen in myn smart;
Uw beider trouw was steeds, door zyn genade,
In al myn' ramp het steunsel van myn hart.

Wan-

Wanneer de dood haar uit onze armen scheurde,
 En onze ziel door droefheid afgemat,
 Wanhoopende, om dat schriklyk onheil treurde,
 Daar elk van ons geheel verlaaten zat,
 Heeft God, God zelf, met uwe elend' bewoogen,
 U uit doen zien naar bystand in uw' rouw;
 Myn ziel bewerkt tot teder mededoogen,
 En aangezet tot dankbaarheid en trouw.
 Hy heeft ons hart onscheidbaar t' saam verbonden;
 Hyzelf ontstak ons 't heilig Echtaltaar.
 Onze eendragt steunt op onverwrikbre gronden.
 Daar liefde woont, woont God, de Zegenaar.
 Ons heil, myn Troost! ons heil is niet gescheiden;
 Als de Almagt U en uwen Zoon bewaakt;
 U beiden spaart, my zegent in U beiden,
 Dan is voortaan myn aardsch geluk volmaakt.
 Dit dorst myn hoop zich met Gods hulp voorspellen,
 Dat myne liefde en onbezweeken trouw
 Uw beider hart allengs in rust herstellen,
 En zelfs in 't eind' gelukkig maaken zou.
 Dit wenschlyk lot, ô Blydschap van myn leven!
 Heeft de Almagt, die ons - allen gadesloeg,

Op ons gebed, genadig ons gegeven;
 Zy blyve ons by; haar gunst is ons genoeg.
 Haar dierbre gunst blyv' duurzaam ons bestraalen!
 Zy veilige u uw' overigen tyd
 Voor 't hevig woên van ongeval en kwaalen!
 Ik ben voldaan als gy gelukkig zyt.
 God voeg' by dees steeds nieuwe gunstbewyzen,
 Waard' voorwerp van myn zuivre huwlyksmin!
 En doe deez' dag nog dikwerf vrolyk ryzen,
 Tot blydschap van ons vreedzaam huisgezin!
 Hy spaare u lang, zeer lang, op myn gebeden,
 En zett' de kroon der grysheid u op 't hoofd;
 Of voere ons t' faam naar 't ryk der zaligheden,
 Waar zich ons hart nog grooter heil belooft!

MDCCLXVIII.

TER GELEGENHEID
VAN HET
OPRECHTEN
DER
MAATSCHAPPY,
TOT REDDING VAN
DRENKELINGEN.

Gelukkig Land, waarin Barmhartigheid
Haar vaste wooning heeft verkooren,
En haaren bystand toegezwooren
Aan 't Menschdom dat om redding schreit!
Gelukkig Land! uw mededoogen
Verspreid haar' luister naar den hoogen,
En trekt de nimmerflumrende oogen
Der weldoende Oppermajesteit.

Van hier, van hier, verdoolde stervelingen,
 Wier wreed en onbewoogen hart,
 Gevoeleloos voor 's naasten smart,
 Nooit deelt in hun bekommelingen!
 Neen; kooft, ai, kooft, slaat uw gezicht
 Op 't geen Barmhartigheid verricht;
 Ziet haar, gesterkt door trouw en pligt,
 Den Dood zyn' veegen prooi ontwringen.

Zy, die van ouds, in 't bloeiend Nederland,
 De troost was van onnoozle Weezen,
 Der Armen krankheên hielp geneezen,
 Haar steeds ter hulp gereede hand
 Den Ouden stok heeft aangeboden,
 Den Vreemding schraagde in alle nooden,
 Ontrukt thans 't gaapend graf de Dooden
 En red hen door haar' onderstand.

Zy, zy alleen, was magtig om te ontdekken,
 Dat, als een mensch, in 't zwalpend nat,
 Gevoel en kracht verlooren had,

Men 't levensvonkje nog kon wekken:

Fluks brengt ze, uit zucht voor 't algemeen,
 Verscheiden Braaven op de been,
 Om, door hunne edelmoedigheên,
 Aan honderden ten troost te strekken.

Dees, door haar' raad en invloed aangezet,

Gevoelen zich om stryd gedreeven

Tot redding van het veege leven:

Hier geeft Barmhartigheid de wet.

Men ziet, in 't woên der doodsgevaaren,

Naar kunne, staat, noch naam, noch jaaren;

En wenscht noch raad noch goud te spaaren,

Opdat de drenkling zy gered!

De waterkant beschouwt met duizend oogen
 Hoe fluks de Deernis zich met vlyt
 Aan 't reeds verstyfde ligchaam kwyt;
 Elks hart werkt mede uit mededoogen.
 Het schreiend maagfchap fchoolt byéén,
 En zendt zyn jammerlyk geweên,
 Met aller wenschen en gebeên,
 Byna wanhoopend naar den hoogen.

De Moeder, die de hoop van haar gezin,
 In 't onmeêdoogend nat bedolven,
 Verftikt, ziet trekken uit de golven,
 Vat, door getrouwe kindermin,
 Daar allen haarer zich erbarmen,
 Het Jongske al beevende in haare armen,
 En tracht het in haar' fchoot te warmen,
 En kust de lucht de longen in.

Straks word elks hart tot deernis aangedreeven;
 Zy ziet haar teêrheid onderftut;
 Elk yvert om, haar huis ten nutt',
 Den dood met kracht te wederftreeven:
 Men flooft, men koestert, en verbind,
 Totdat men 't levensvonkje vind,
 En de eerste harteflag van 't Kind
 Herroept de Moeder mede in 't leven.

De Gade, die haar' Gade als dood befchreit,
 En in haar traanen fchynt te smooren,
 Ziet hem als uit het graf herbooren;
 Wie had zich met dat heil geveleid!
 Men hoort, op duizend blyde wyzen,
 Den opgeheven lofgalm ryzen,
 Om God, den hoogen God, te pryzen,
 En d'yver der Barmhartigheid.

Ô Braaven, die zo groots u hebt gekweeten,
 En voor al 't ftervelyk geflacht
 Een' nieuwen zegen uitgedacht!
 Nooit worde uwe eedle deugd vergeeten!
 Smaakt lang het onwaardeerbaar zoet
 Dat ongetwyfeld volgen moet
 Voor 't hart dat zucht tot weldoen voed;
 De zachte rust van 't rein geweeten!

Verleent nog lang uw hulp en onderftand
 Aan uw bedrukte medemenschen.
 De Hoogfte Magt vervulle uw wenfchen,
 En kroone uw zorg aan allen kant!
 Gy hebt uw Christendom beleeden
 Door in uws Meesters fpoor te treden;
 Volgt, volgt op 't yvrigst' lang zyn fchreden,
 Tot heil van 't omgelegene Land.

De vloeistoffe, ons ten voordeele, allerwegen
Verspreid door Neêrlands grondgebied,
Verdelg' voortaan den Landzaat niet!
De Algoedheid blyve ons steeds genegen!
Haar gunst, die voor ons welzyn pleit,
Spaare, als de schuld ten Hemel schreit,
Het volk om uw barmhartigheid!
Zo strekt ge al 't Land ten dubblen zegen.

MDCCLXIX.

B Y D O R P.

Alöude Rhyn, uit de Alpen voortgevloed,
Die, kronklend door een reeks van Landen,
Naar Batoos oude wooning spoeit,
En naam en loop verliest in Katwyks laage zanden!
Beroemde Rhyn, die Romes vroomsten Held,
Gefterkt door 't Kroost der Batavieren,
Zo dikwerf langs uw golvend veld
Zaagt op zyn trotsche vloot tot Romes glori zwieren!
Gy, die, verrukt door 't schoon Batavisch oord,
Dien grond omvangt met gunstige armen,
En Held Civilis langs uw' boord
Met Batavier en Fries de vryheid zaagt beschermen,
Toen Rome zelf, de schendster van 't Verbond,
Voor zyn getergde fierheid zwichtte;
Toen Brittenburg in vlammen stond,
En Roomburgs roode gloed uw vloeiend ryk verlichtte!
Gy, die, daarna, toen Spanjes overmoed
Den val der Vryheid had gezwooren,
Den Dwingland vliên deed voor uw' vloed,
Die 't land in zee herschiept om hem in 't nat te smooren!

Vergeet met my all' wat in vroeger tyd,

ô Gryze Rhyn ! u is weêrvaaren.

Myn zang, uw' vruchtbren boord gewyd,

Roemt thans een Landhuis, 't welk zich spiegelt in uw baaren

Heeft Plinius, aan 't Middellandsche Meir,

Zyn landjuweel 't verderf onttoogen ;

Zong Pope Twikkingham ter eer',

Dan mag ik Bydorp met geen minder recht verhoogen.

Naby den grond, waaröp 't Bataafsch Atheen

Het hoofd verheft uit groene dreeven,

Wierd, eenige eeuwen reeds geleên,

Een luchtig dorp den naam van Leyderdorp gegeven.

In deze streek, waar langs de Rhynstroom spoeit,

Een streek met vruchtbaarheid gezegend,

Waar elke wei van boter vloeit,

En ieder luchtig windje een' schat van vruchten regent ;

In deze streek, 't sieraad van Batoos dal,

Als Neêrlands Paradys gepreezen,

Vond, naast Oud Meerburgs waterval,

Het lommrig Bydorp eerst zyn' naam en plaats en wezen.

't Groet van zyn' grond Koukerk ter flinkehand ;

Ter rechte zy' 't geletterd Leyden ;

't Zie

't Ziet Hazaartswoud , zeer verre in 't land ,
Zyn' laatsten slag turf langs herbooren velden spreiden.

De zilvren Rhyn , die achter 't Landhuis snelt ,
 Doet met zyn kabbelende baaren ,

Waardoor de Does al dartlend zwelt ,
Zyn spartlend stroomgezin in 't meir van Haarlem vaaren.

Het Landhuis zelf , schoon zonder pracht gebouwd ,
 Behoeft geen keurig oog te schroomen ;

't Vertoont zich luchtig , ruim , en stout ,
Daar 't fier de kruin verheft uit zwaare lindeboomen ,
 Wier lomdrig loof 't voor zomerhitte dekt.

Het roemt met recht op ruime zaalen ,
 En alles wat tot nut verstrekt

Om zyn Bezitters op het aangenaamst te onthaalen.

De bogaard praat met keur van geurig ooft ,

Dat kiesche tongen zou bekooren ,

En , door het zonnevuur gestoofd ,

Den noesten hovenier zyn takken dwingt te schooren.

De moestuin schenkt , ter eere van den grond ,

Een ryke keur van aardgewassen ;

Het windje waait de lucht gezond ;

En 't springend vischje danst en spartelt in de plasfen.

't Ontbreekt den hof aan wandeldreeven niet,
 Waarin zich 't nest der nachtegaalen,
 Voor 's roovers woede veilig ziet
 Terwyl zy door muzyk hun vry verblyf betaalen.
 De stille rust zweeft langs de groene paên
 Van dezen schaduwryken tempel,
 En treed op palm en roozeblaên,
 Terwyl zy de onrust weert van zyn' gewyden drempel.
 ô Landgenoot! vraagt uw weetgierigheid,
 Die zich ongaarne ziet beperken:
 Wien is dit lief verblyf bereid?
 't Is Winters landverblyf, en dat van zyn Van Merken.
 Hier ziet dit Paar de schoonheid der Natuur
 In haaren ryksten luister bloeien.
 Hier doet met rusteloozen duur
 De Rhyne zyn golfjes langs hun ruime wooning vloeien.
 Hier zien zy blyde op 't verschbedaauwde veld
 De droppels flonkren op de bladen;
 Dan vind zich 't vee door rust hersteld,
 En smaakt in 't jeugdig gras verscheiden landsaladen.
 Hier word hun oog door 't lief gezicht bekoord
 Van zo veel schuiten, jagten, schepen,

Als eindloos langs des Rhynstrooms boord
Met vlugge zeilen spoên, of zich doen heenen sleepen.
 Hier zien ze op 't schoonst de zilverwitte zwaan
 Met graauwe jongen speelen, vaaren;
 Of wentelende wagenraên
De karren weg doen spoên, belaên met keur van waaren;
 Of 't moedig paard, met trappelenden voet,
 't Welk zich aan 't rytuig voelde snoeren,
 Het Hof en al der Grooten stoet,
Langs Hollands schoonsten weg, naar 's Gravenhaage voeren.
 Ô Landgenoot! misgun hen 't heillot niet
 Hen in dit lief verblyf gegeven,
 't Welk hen, na langgeleên verdriet,
Een zachte rustplaats strekt op de oevers van het leven.
 Terwyl de kryg, in Poolen uitgewoed,
 Al 't land dat hy verwonnen rekt
 Doorwandelt met bebloeden voet,
En op der Volken erf der Vorsten grenzen teekent;
 Terwyl de weelde in 't Gauler ryksbewint
 De ketens smeed ter flavernyë;
 Brittanje zich schier topzwaar vind;
En Neêrland jammert om 't verval der koopvaardyë;

Zien wy, 't gewoel der groote ſteden moê,
 Hier d'ouden gouden tyd herbooren;
 Hier lagcht de eenvoudigheid ons toe,
 Door Grooten dwaas verſmaad, door landliên wys verkooren.
 Geen krygstrompet, die roof en moord gebied,
 Stoort hier de rust, die we ondervinden;
 De weelde woont in dorpen niet;
 De koopzorg zucht hier niet op 't loeien van de winden.
 De vrolykheid lagcht hier by ſpade en ploeg.
 Hier baart geen heerschzucht achterdenken.
 Een kleine hof geeft ſchats genoeg
 Om nedrige armoede aan zyn' rykdom deel te ſchenken.
 Hier geeft ons hart de gunst der Godheid roem,
 Als wy de grootheid van haar werken
 In elken bloeiknop, elke bloem,
 Gewas, en plant, en vrucht, en kruid, en ſpruit bemerkten.
 Wanneer we, ontwaakt, by 't wyken van den nacht,
 Allengs het wolkgordyn zien ſcheuren;
 Als met een meer dan Vorstenpracht
 De gouden zon het hoofd ſchynt uit de kim te beuren;
 Als op haar komst allengs de nevel vlied,
 En 't graazend vee met vrolyke oogen

Haar' purperrooden luister ziet,
 Hoe word de ontvonkte ziel tot dankbre vreugd bewoogen!
 Dan voert de g'bed der ryzende ochtendzon,
 Die wy de blydschap zien verspreiën,
 Het hart naar aller lichten Bron.
 Dan ryst de stem der vreugde uit woud, en hof, en weien.
 Dan schynt de Rhyu met tooverenden zwier
 Zich met den glans der zon te tooien;
 Dan schynt ze, al tintlend, die rivier
 Met gouden lovertjes in 't kabblen te overstrooien.
 Dan looft het volk, al dryvend, 's Hoogsten Naam,
 En doet van godgewyde psalmen
 Niet zelden uit een schuit of praam
 Den kabbelenden Rhyu in d' ochtendstond weërgalmen.
 Nu roeit de jeugd de Bruid en Bruidegom,
 Omstuwd van blyde speelgenooten,
 Naar 's Allerhoogsten heiligdom,
 Reeds tot de plechtigheid der huwlykstrouw ontflooten.
 Dan vaart het wichtje, een vrucht van zuivre min,
 Ten doop, by Gods gewyde altaaren.
 Lief Kind! gy vaart de waereld in;
 Mogt ge op haar' stroom zo kalm als thans op dezen vaaren!

Voegt

Voegt gy, als de aard', de vreugd en rouw byëen,
 ô Rhynstroom! op uw vlotte schepen?
 Helaas! daar zeilt een lykjagt heen,
 En doet in uwen stroom de zwarte vlaggen sleepen.
 Hoe traaglyk dryft het zwaare houtvlot aan,
 En geeft verändring van vertooning!
 De floovende arbeid, ligt voldaan,
 Vind hier in 't nedrig hutje een wyl een vlotte wooning.
 Wat verder roeit, op afgepaste maat,
 De frische stoet der jongelingen
 De maagden, die, in wit gewaad,
 Door de Echo nagebauwd, den roem des Rhynstrooms zingen.
 Nu zien we een schip, met steen of turf bevracht;
 Dan een met moes, om 't volk te spyzen.
 Hier nadert ons het Prinsenjagt;
 Ginds doet het Staatenjagt zyn' grootfchen wimpel ryzen.
 Hoe trekt hun pracht alöm 't verrukt gezicht
 Van die zich op den vloed bevinden!
 Hun goud verkrygt meer glans door 't licht.
 Hoe floddrend zwiert hun vlag op 't zacht geblaas der winden
 Wat galm of zich langs al den weg verspreid?
 Wat wit schynt onder 't groen te zweeven?

De zang der zachte onnoozelheid
 Word door de lammrenkudde al blaotende aangeheven.
 Het hupplend jong blyft trouw de moeder by.
 ô Lief Geflacht van tedre dieren!
 Hier ſtaat u 't klaverſcheeren vry;
 'k Zie in den zuivren ſtroom u tegenvoetig zwieren.
 Een vreemde ſtoet van karren volgt uw ſchreên.
 'k Zie d'ezel, in 't gareel geſlaagen,
 Met traage ſtappen ſtadwaart treên,
 En teenen korven vol met breekbre waaren draagen;
 Of hoe zyn kracht een' zwaaren wagen trekt,
 Die huis en bed en reiskoets tevens
 Voor arme vreemdelingen ſtrekt,
 En al hun rykdom is op 't hobblig pad des levens.
 Wanneer de zon in 't zuidertoppunt praalt,
 Ontſchuilten we onder 't loof der boomen,
 Waardoor een vriendlyk windje dwaalt,
 Haar' gloed, die 't levensvocht te traag zou voort doen ſtroomen.
 De Dichtkunst, die, in 't opgaan onzer jeugd,
 Myn' Gade kon als my behaagen,
 Schynt in dit lief verblyf der vreugd
 Van Winters zangluſt en den mynen te onderſchraagen.

En zo fomtyds de wellekome floet
Van wyze Vrienden zich uit Leyden
Of Amsterdam naar Bydorp spoed,
Dan ziet ons leerzaam hart zich nieuw vermaak bereiden;
Dan flyten we, in een nuttig onderhoud,
Een blyde reeks van vluchtende uren,
En wenschen dat die vriendenkout
Veel langer dan den dag, den langsten dag, moog' duuren.
Nu word bespiegling door een wandeling verpoosd.
Maar allerheilrykst zyn de dagen
Waaröp wy ons beminlyk Kroost,
Of gryzen Vader zien, of andre waarde Maagen.
Dan ryst de vreugd in ons verblyf in top;
En 't lommrig Bydorp fiert zyn zaalen
Tot eer der dierbre Vrienden op,
En yvert met vermaak om hen naar eisch te onthaalen.
Nu doet de zon reeds voor 't verrukt gezicht
De bruine schaduw langer schynen
Naar maate van het daalend licht.
De vriendlyke avondstond ontrolt de nachtgordynen.
Wy zien de zon reeds schuil gaan in 't verschiet.
Het windje ligt in slaap gezonken.

De Rhyn beweegt zyn golfjes niet.
 Zyn spiegland stroomkristal doet alles dubbel pronken.
 Hoe vrolyk ziet ons oog de zilvren Maan
 Aan d'onbewolkten hemel klimmen!
 Hoe flonkert ze in de waterbaan!
 Hoe dartel speelt haar glans met schaduwen en schimmen!
 Het sterrenheir verzelt haar in haar vaart;
 En Bydorps vriendelyke luister,
 Door hun veréénigd licht bewaard,
 Vertoont bevallig zich in 't scheemerächtig duister.
 Geliefd Verblyf! mogt uw gewenschte grond
 Nog lang ons zo veel blydschap geeven!
 Mocht ik myn' Winter zo gezond
 Als vreedzaam en vernoegd in uwen kreits zien leeven!
 Dan wenscht myn hart, uit waare erkentenis,
 Dat gy in luister nooit moogt daalen.
 Hy, die, na ons, uw Landheer is,
 Behoede u voor verval, en doe u schooner praalen!
 En gy, ô Rhyn, die in uw blyde vaart
 Door keur van dryvende gezichten
 Ons hart zo veel genoegten baart!
 Blyf dit gelukkig oord door uwe gunst verpligten.

Doe Bydorps naam, ô wydberoemde Rhyn!

Op myne beê den Naneef weeten

Als wy op aard' vergeeten zyn;

En in nog blyder rust al de aarde en 't aardsch vergeeten.

MDCCLXXIII.

G R A F S C H R I F T

VOOR DEN WELEDELEN GESTRENGEN HEER

JOZUA VAN DER POORTEN.

Hier rust een eerlyk Man; der droeven Troost en Raader;

Een trouwbevonden Vriend; een teêr Gemaal en Vader;

Die, mild in overvloed, bedaard in vreugd en leed,

En nedrig by zichzêlv', wel dacht, wel sprak; wel deed;

Volleerd in weetenschap; een zuil der koopvaardyë;

En Frizoos mond en hand by de Oostermaatschappyë.

Wy aan zyne asch een' traan, zo Godvrucht u bekoort;

En zeg: Geen eeuw brengt weêr een' Van der Poorten voort.

MDCCLXXVI.

T E N V E R J A A R D A G E

V A N M Y N'

WAARDEN ECHTGENOOT.

ô **W**ellekome Dischgenooten!

ô Broeders, Zusters, die deez' dag,

Waaröp myn Winter 't licht eerst zag,

Zo gul de blydschap helpt vergrooten!

Wat heil, nu ge op deez' blyden stond

Hem toewenscht uit des harten grond:

Leef lang, ô Broeder! leef gezegend en gezond!

Komt, dierbre Kinders! komt, treed nader,

Omhelst uw blydschap en uw kroon.

Omhels uw' Vader, lieve Zoon!

Kom, lieve Dochter! kus uw' Vader.

Ontfluit uw ziel op dezen stond,

En wenscht, veréénd van hart en mond:

Leef, dierbre Vader! leef gezegend en gezond!

Wat zal, ô Waardfte van de menfchen!
Myn heil en troost in vreugd en rouw!
Uw blyde en teêrbewoogen Vrouw
U op uw heilryk jaarfeest wenfchen?
Zy fmeekt veel meer met hart dan mond
Gods gunst voor u op dezen ftond:
Leef lang, myn Hartvriend! leef gezegend en gezond!

M D C C L X X V I.

A A N

D E N H E E R

JUSTUS VAN MAURIK.

Van daar de alöude Rhyn met kabbelende baaren
Door 't luchtig Leyderdorp naar 't staatlyk Leyden streeft,
En luistert naar den zang der blyde kermisfchaaren;
Een volk dat juichend zich naar 't hooge feest begeeft,
En de echo zelf vermoeit door 't lagchen en geschater,
Het zy ze in koets of kar, te wagen of te paard,
Spanfeeren langs den weg; of dobbren over 't water
In schuitjes, door 't getal tot zinkens toe bezwaard:
Uit Leyderdorp, waarin ruim tweepaar kraamen blinken,
Waarin de bakster thans de poffertjes beslaat,
Terwyl de gasten reeds zwaar bier met fuiker drinken,
En waar de vrolykheid alöm ten reie gaat,
Word u dit boomryp ooft gulhartig toegezonden.
Versmaê de gift niet om de kleinheid der waardy;
Gy hebt voorheen dees vrucht naar uwen smaak bevonden;
Zy wierd door u geroemd; dit zet haar luister by.

Men

Men zegt dat ze oulings door de Grieken wierd gepreezen,
 Aan Bachus toegewyd, en wynpeer was genoemd;
 Dan ach! het landvolk, dat noch schryven kan noch leezen,
 En mooglyk nimmer wist hoe wyd zy was beroemd,
 Heeft haar, (hoe kan ik 't u ontdekken zonder beeven?)
 Tot spyt van Sparte, en tot Athenes ergernis,
 Zyn' eigen naam, den naam van domme Jut gegeven,
 Die tot op dezen dag haar bygebleeven is.
 De wynstok, die welëer hier welig plagt te groeien,
 Verloor fints dit geval zyn' luister in dit oord;
 Geen tuinman, hoe waanwys, weet dien haar eisch te snoeien
 Zo fel is Bachus op het landvolk nog gestoord.
 Dan of de wyngod pruilt, en of de tuinliên klaagen,
 Of ze eensgezind zyn of verdeeld zyn in hunn' wil,
 Noem deze peeren slechts naar maate ze u behaagen;
 De naam maakt in den smaak der vruchten geen verschil.
 Vergun ons dat we altoos op uwe vriendschap roemen;
 Ontfang dit ooft zo gul als 't onze hand u bied;
 Geloof dat we ongeveinsd ons steeds uw vrienden noemen;
 En schoon we op Bydorp zyn, vergeet ons echter niet.

MDCCLXXVIII.

BEURT.

B E U R T Z A N G .

TER GELEGENHEID VAN EENEN MILDEN
REGEN, NA EENE LANGDUURIGE DROOGTE,
IN DEN ZOMER VAN HET JAAR
MDCCLXXX.

REI VAN LANDLIEDEN.

EENE STEM.

Op, Jongelingen! toeft niet langer;
Begeeft u naar de Landkapel.

De wolken dryven aan, en gaan van regen zwanger.

Op, frische Landjeugd! toeft niet langer;
Smeekt 's Hemels zegen af met zang en snaarenspeel.

EENE ANDERE STEM.

Ach! vlei ons niet met hoop op regen.

Vergeefs, helaas! zo lang verwacht.

De Bron van alle heil ontzegt dit oord dien zegen,

Terwyl 't onnoozel vee door 't naar gebrek verfmacht.

De voormaals malsche klaverweiden

Zyn thans misvormd in schraale heiden;

Men vind naauw' lover meer noch kruid;

En, word door 't hongrend vee nog eenig gras gevonden

In de eertyds vette en thans tot asch verdroogde gronden,
 Het rukt het met de wortels uit.

EENE ANDERE STEM.

Ach! vlei ons niet met hoop op regen,
 De Hemel weigert ons dien zegen;
 't Onnoozel vee verfmacht van dorst,
 En schynt by nachten en by dagen
 Al loeiende ons zyn leed te klaagen;
 De melkbron is verdroogd in de eertyds volle borst.
 De runderkudde, schier bezweeken,
 Zwerft langs de velden ginds en weêr,
 En zoekt verkwikking aan de beeken;
 Vergeefs, helaas! vergeefs; 'er is geen water meer.
 Ach! vlei ons niet met hoop op regen,
 De Hemel weigert ons dien zegen.

DE EERSTE STEM.

Begeeft u naar de Landkapel;
 Op, Jongelingen! toeft niet langer;
 Schreit God om uitkomst aan met zang en snaarenspel.
 Begeeft u naar de Landkapel;
 De lucht betreft alöm, en gaat van regen zwanger.

EENE ANDERE STEM.

Hoe dikwerf hebben we ons geleid,
 En echter blyft het onheil duuren.
 Wy tellen vast de fleepende uren,
 En wachten vruchteloos de komst der vruchtbaarheid.
 Helaas! wat lot is ons beſchooren!
 De hoop des landmans gaat verlooren,
 En hy ontdekt geen einde aan 't leed dat hy beſchreit.

DE EERSTE STEM.

Schept moed, de Godheid waakt voor 't heil der ſtervelingen,
 En ziet de traanen, die gy ſtort.
 Zy, die het water uit de ſteenrots deed ontfpringen,
 Kan u aan 't prangend leed ontwringen.
 Schept moed, Gods magt is niet verkort.
 Schept moed, de Godheid waakt voor 't heil der ſtervelingen,
 En telt de traanen, die gy ſtort.

EENE ANDERE STEM.

't Geboomte, korts met ooft belaaden,
 Strooit al zyn vruchten langs den grond;
 De voormaals groene zyn misvormd in zwarte bladen;
 Het ſtof ryst dwarlende op, en dekt alöm de paden;
 Geen enkele droppel daauw verkoelt den avondſtond.

De hovenier, hoe noest en fnedig,
 Vind, schoon hy poot, het moesland ledig;
 't Verdord plantsoen bewyst zyn vlyt;
 Doch tevens dat wy vruchtloos poogen,
 Ten zy 't barmhartig Alvermogen
 Ons gunstig bysta uit den hoogen
 En regen schenk' ter rechter tyd.

DE EERSTE³ STEM.

De lucht pakt rondöm t' faam, en gaat van regen zwanger;
 Begeeft u naar de Landkapel.
 Op, Jongelingen! toeft niet langer;
 De lucht pakt rondöm t' faam, en gaat van regen zwanger;
 Smeekt 's Hemels zegen af met zang en snaarenspeel.

EENE ANDERE STEM.

De barre winter is op handen,
 Wat raad, helaas! in dezen nood?
 Het eertyds voedzaam graan kwynt op de dorre landen,
 En 't naar gebrek dreigt ons de dood.
 De barre winter is op handen,
 Wat raad, helaas! in dezen nood?

DE REI.

Men vlei' zich niet met hoop op regen,

De Hemel weigert ons dien zegen,
 En 't naar gebrek dreigt ons de dood.

DE EERSTE STEM.

Nog kan de Heer van dood en leven
 Ons onverwacht eene uitkomst geeven;
 Hy schonk aan Israël in 't manna hemelsch brood.

EENE ANDERE STEM.

Gy zoekt vergeefs ons hart te troosten;
 De ligte en wisselzieke wind
 Staat onverwrikbaar pal in 't oosten
 Als of hy in die streek zich vast gekluisterd vind;
 En zien we een luchtig wolkje zweeven,
 Dat onze hoop weêr doet herleeven,
 Helaas! 't word ons voorby gedreeven,
 En zegent ligt een ander oord.
 De heete koortsen slaan aan 't woeden,
 En dreigen grooter tegenspoeden;
 Elk uur, elk oogenblik, brengt nieuwe rampen voort.

DE REL.

Wat raad om kroost en vee te voeden?
 't Gebrek vernielt dit voormaals vruchtbaar oord.

De heete koortfen slaan aan 't woeden,
 En dreigen feller tegenspoeden;
 Elk uur, elk oogenblik, brengt grooter rampen voort.

DE EERSTE STEM.

Met God, den hoogen God, te twisten
 Betaamt geen mensch, veelmin een' Christen.
 Wat lot zyne Almagt ons bereid',
 't Past ons haar schikking nedrig te eeren;
 Zy kan de elende in vreugd verkeeren;
 Men hoope op Gods barmhartigheid.

EENE ANDERE STEM.

God waakt voor 't heil der stervelingen;
 Men volge op 't spoor waar hy ons leid.

EENE ANDERE STEM.

God is de bron der zegeningen;
 Men hoope op zyn barmhartigheid.

EENE ANDERE STEM.

Genade, ô Vader in den hoogen!
 Beschouw ons land met mededoogen!
 Schenk ons eene uitkomst in de elend'!
 Beschouw hoe 't vee zyn blaakende oogen
 Verlegen naar den hemel wend.

DE REI.

Genade, ô Vader in den hoogen!

Behoed ons door uw Alvermogen!

Stort, stort uw' zegen uit op akker, weide, en stal!

Gy kunt den hongersnood door uwe magt verhoeden;

Ons en ons hulploos kroost door uwen zegen voeden;

De koortfen stuiten in het woeden;

Door u, door u - alléén, bestaat het groot heeläl.

TWEE STEMMEN.

Zie hoe de wolken t'saamentrekken.

Wie weet wat heil Gods gunst bereid!

Zie hoe zy heinde en verr' het luchtruim overdekken.

Geloofd zy Gods barmhartigheid!

DE EERSTE STEM.

Op, Jongelingen! toeft niet langer;

Treed in de ruime Landkapel.

De dikbetrokken lucht gaat van Gods weldaên zwanger.

Op, frische Landjeugd! toeft niet langer;

Verheft Gods dierbre gunst met zang en snaarspel.

EENE ANDERE STEM.

Ik zie, ik voel de milde droppen!

Alzegenaar! uw' naam zy eer!

EENE ANDERE STEM.

Verkwik van 't ooftgeboomt' de fchierverzengde toppen,
En geef de vruchtbaarheid aan veld en akker weêr!

TWE E STEM MEN.

Daar daalt, daar daalt de langgewenschte regen!
In elken droppel daalt een zegen.
Alzegenaar! uw' naam zy eer!

TWE E ANDERE STEM MEN.

Daar daalt, daar daalt de langgewenschte regen!
Algoede God! uw onwaardeerbare zegen
Verkwikk' deze oorden meer en meer!

DE REI.

Zie in genaê 'sVolks dankbre traanen vloeien,
En d' onlangs droogen grond besproeien,
ô God! ô Vader van 't heeläl!
Uw goedheid waakt voor alle volken;
Gy zend uw' zegen uit de wolken
Tot stuiting van hun ongeval.

EENE STEM.

Nu zal zich 't weiland weêr herstellen.

EENE ANDERE STEM.

Nu zal de tengre graanhalm zwellen.

EENE ANDERE STEM.

Nu krygt geboomte en kruid weêr kracht.

EENE ANDERE STEM.

Nu zal zich mensch en vee verkwikken.

EENE ANDERE STEM.

Nu zal geen heete koorts ons kwynend hart doen ſtikken.

ALLEN TE GELYK.

Men loove in eeuwigheid Gods weldoende oppermagt!

TWEE STEM MEN.

Laat ons met faamverëende klanken

Gods onverdiende goedheid danken,

Zo lang wy leeven op deze aard'!

TWEE ANDERE STEM MEN.

't Is God, die uit de hemelzaalen

Den regen en de daauw doet daalen;

't Is God-alléén, die ons bewaart!

DE REL.

Geloofd zy de eeuwige Albehoeder;

Zyn goedheid zorgt voor all' wat leeft!

TWEE STEM MEN.

't Is God, die aan de kudden voeder,

't Is God, die 't menschdom ſpyze geeft!

TWEE ANDERE STEMMEN.

Hy zegende akkers, weide, en stallen;
Zyn voorzorg waakte voor ons-allen.

ALLEN TE GELYK.

't Is God, 't is God-alléén, die ons behouden heeft!

DE REI.

Gods goedheid waakt voor alle volken:

Hy zend zyn' zegen uit de wolken,
En stuit hun drukkend ongeval.

Gods nooitvolpreezen naam zy eeuwige eer gegeven

Door allen die op aarde leeven,

Als d' Oorsprong van elks heil, den Vader van 't heelal!

A A N M E J U F F R O U W

CORNELIA LUBLINK,

G E B O O R E N R Y D E N I U S .

Myn Hartvriendin ! uw brief, my van de Vecht geschreeven,
Is nog den zelfden dag, waaröp hy wierd besteld,
Op Bydorp aan den Rhyu my naar myn' wensch gegeven
Door onzer - aller Vriend, den braaven Lelyveld.
Ik gaf my naauwlyks tyd het zegel los te breeken,
En haakte naar bericht van u en uw' Gemaal ;
Ik hoorde uw tedre ziel in stomme lettren spreeken,
En zag uw vriendlyk hart geschilderd in uw taal.
Hoe wierd myn Echtgenoot en ik verrukt op 't hooren
Dat gy u met uw' Gade in frischen welstand vind ;
Dat Leydens vrolyk oord u beiden kon bekooren,
En boven alles dat gy beiden ons bemint !
Uw vriendschap, my zo lief, bragt my een' traan in de oogen ;
• Wy kennen uw waardy, beminnenswaardig Paar !
Waaröm zyn harten, zo gevoelig voor 't vermogen
Van tederheid en trouw, gescheiden van elkaêr ?

Wat houd u aan de Vecht, (Vriendin, verfchoon myn vraagen,

Dat gy den zilvren Rhyn om haar verlaaten kunt?

Kan ze u iets meerder biên dan blyde en ftille dagen?

Kan ze u iets geeven 't geen de Rhyn ons niet vergunt?

Verdenk my niet dat ik haar' luister wil doen daalen ;

'k Heb meer dan eens voor haar de blyde lier gefield,

Toen ik in vroeger tyd op 't Stichtfche Zydebaalen

Gewenschte dagen fleet in 't huis van Syderveld.

Doch fints het fterflot my die Vrienden heeft onttoogen,

Wier ongeveinsde deugd de fteun was van dat Oord,

Zie ik de blonde Vecht met mindergunstige oogen ,

En vind het oud geluk niet weder aan haar' boord.

't Is waar, de Vechtftroom roemt op koningklyke hoven,

Op kostbaar grotwerk en fonteinen zonder tal;

Maar gaat Natuur niet verr' de fchoonfte Kunst te boven,

En leeft en zweeft ze niet in Rhynlants welig dal?

Wie maalt u naar den eifch de woeling en vermaaken.

Van 't volk, dat hier in meer dan twintig dorpen woont;

Zyn dagen vrolyk flyt in fchaâuw van rieten daken ,

En 't leevendigst tafreel van 't waar geluk vertoont?

Zo ras de morgenzon ter kimme is uitgereezen

Verlaat de nyvre fchaar de ruimgebouwde ftulp.

Dees haasten zich naar 't land om vroeg aan 't werk te wezen;

Die spoed zich naar zyn paard, zyne oude trouwe hulp,
En spant het voor de kar om naar de Stad te ryden,

En voert een kalfje, of schaapje, of vaatje boter meê;
En peinst reeds hoe 't zyn gade en kinders zal verblyden
Wanneer hy met de winst flus keeren zal uit Steê.

Terwyl de vogeltjes hun morgenzangen zingen,

Of nestjes vormen in de digtgegroeide blaên,
En in 't bedaauwde veld de kleine schaapjes springen,

Voert ginds een jonge knaap zyns meesters rykdom aan,
Een' eindeloozen sleep van zuivelryke koeien;

Het boerenmeisje staat met de emmers al gereed;
De jongling ziet haar aan, gevoelt zyn' boezem gloeien,
Roemt in zyn hart haar vlyt, en kust haar eer zy 't weet.

Hy klaagde haar voorlang zyne eerbare minnesmarte;

Zy mint hem wederöm, al veinst zy zich geraakt;
Geen schandelyke drift befmet hun eerlyk harte;

Hy vraagt vergiffenis, fluks is de peis gemaakt.

Al 't land is vol gewoels door 't planten, ploegen, zaaien.

Hier roert de spaê den grond, daar word het hooi geveld.
De schaamle vreemding zweet en hygt vast onder 't maaien,
En wenscht dat de avond aan zyn' arbeid paalen stelt.

Dan zien wy hoe het volk , van zwaare taak ontflaagen ,
 Beschaduwd door 't geboomte , een avondpraatje houd ;
 Omringd van kindren en kindskindren en van maagen .

Hoe minzaam word de jeugd door d'ouderdom beschouwd
 De weesjes worden zelfs met open arm ontfangen ,
 Opdat hun ongeval menschlievend zy verzacht .

Zie hoe de onnoozelheid , met roozen op de wangen ,
 Onkundig van haar lot , met gitbruine oogjes lagcht .

Hier kout men van het vee , daar van den oogst der boomen ;
 Ginds van de ryke vangst te Katwyk aangebragt .

Dees meld wat prys hy voor zyn zuivel heeft bekomen ;

En Grootje Zwaarhoofd wat ze al droomde in eenen nacht
 Zy acht het zeker dat dit onraad zal beduiden .

Terwyl men dus vertelt , voorfpelt , en aandacht leent ,
 Verwydren zich allengs de blyde jonge luiden ,

En schikken zich ten dans , in eenen kring verëend .

Welk een verscheidenheid zien we overäl om Leyden ;

Van akkers , op wier bloei het bytje welig aast ;

Van beekjes , ryk in visch ; van klaverryke weiden ,

Waarin het nuttig vee tot aan den kossem graast !

Hier schenkt het moesland keur van uitgezochte spyzen ;

Daar buigt zich 't ooftgeboomt' , van vruchten overlaên .

Ginds zien wy 't hooge duin, 's Lands breedten zandmuur, ryzen;

En 't huppelend konyntje op 't kruid ter weide gaan;

Of hooren d' Oceaan de nedrige oevers schuuren.

Een labberkoeltje danst op d' ongemeeten vloed,

Terwyl de visfchers vast de pinkjes landwaart ftuuren,

En uitzien naar het strand en de eerste welkomgroet.

Ginds zien wy hoe de zee haar wentelende golven

Op onze kusten breekt, en voordeel baart of fchaê;

Nu houd zy in haar vaart en kreek en bank bedolven,

Dan laat zy 't eenzaam strand een' fchat van fchelpen na.

Of kan de landrivier uwe oogen meer behaagen;

Zie hoe het licht der zon den heldren ftroom beftraalt,

De golfjes boord met goud by fchoone zomerdagen,

Of op het fpieglend vlak de beelden dubbel maalt.

Befchouw het groot getal van fchuiten, fchepen, jagten;

Of 't zwaare houtvlot, dat langs grasryke oevers glyt.

Hier maakt men geen verfchil in dagen of in nachten;

De nyvre werkzaamheid bepaalt zich aan geen tyd.

Verlaat de Vecht, Vriendin; de Rhyn heeft ook zyn zwaanen;

Die met haar jongen zich vermaaken in zyn' fchoot;

Die hen al roeiende de waterwegen baanen,

Of dobbren op den ftroom gelyk een kleine vloot.

Waar praalt Natuur zo schoon als in dees blyde streeken?

Haar luister, niet vervalscht door vergezocht sieraad,
Is 't licht waarään de kunst haar fakkels wenscht te ontsteeken
't Bevallig Rhymland komt verbeelding best te baat.

Men zegt, en 't vind geloof by schilders en poëten,
Dat, sints de Vryheid wierd voor stroomen bloeds gekocht,
De kunsten in dit oord het liefst haare uren sleeten;

Dat Van de Velde aan 't meir hier stille waters zocht;
Dat Hondekoeters hand en Wenix kunstvermogen

Hier 't wild zo geestig maalde en 't schoongewiekt geslacht
Van Huifem en De Heem met Ruisch het oog bedroogen
Door vruchten en gebloemte in Rhymland voortgebracht;

Dat Mieris, Rembrand, en Metz u hier zyn gebooren;

Dat Berchem, Van de Velde, en Potter, en Jardyn,
Hun rundren, schaapjes, en hun geitjes hier verkooren;

En dat hier Van der Neer by heldren maaneschyn
Zyne avondstonden vormde; en Ruisdaal beekjes maalde;

Dat Rhymlands landschap lagcht op Waterlooos paneel;
En Van der Does alhier geen mindren roem behaalde

Door zyn Latynsche lier, dan zy door hun penfeel.
Wat blydschap zal 't gezicht uw' waarden Lublink baaren,
Wanneer de Schilderkunst haar zaalen openzet,

En hem haar' rykdom toont, hier fints onheugbre jaaren

Met zo veel zorg bewaard in menig kabinet!

Wat is 'er aan de Vecht dat gy niet hier zult vinden?

Nog hebt gy hier een' fchat, dien gy aldaar niet ziet;

Een' uitgezochten rei van hartelyke Vrinden.

Zo kostelyk een' fchat vind gy in Vreêland niet.

Geleerde Malnoë en zyn begaafde Looten;

Getrouwe Lelyveld en zyn geliefde Gaê;

En al den braaven floet van fchrandre kunstgenooten;

Hun aller oog, Vriendin, ziet u met droefheid na.

Verlaat de blonde Vecht; laat ze u niet langer boeien;

Geef onze beê gehoor; kom by ons aan den Rhyn;

En zo gy hier uw heil niet merklyk aan ziet groeien,

Wil ik na dezen dag geen Dichteres meer zyn.

Hoe zou dit bly besluit my en myn' Winter ftreelen!

Vaar wel; groet uw' Gemaal, uwe Ouders en uw Kind.

Duld dat wy beiden ons uw vriendschap aanbeveelen.

Uw hart minne ons zo teêr gelyk ons hart u mint.

MDCCLXXX.

A A N O N Z E N Z O O N
P I E T E R V A N W I N T E R ,
E N V R O U W E
A N N A L O U I S A V A N O R S O Y ,
G E B O O R E N V A N D E R P O O R T E N .
T E R G E L E G E N H E I D H U N N E R E C H T V E R B I N T E N I S .

Geliefde Zoon! en gy, ô Telg van onzen Vrind,
Van braaven Jozua, thans boven 't aardsch verheven!
Gy, die u op deez' dag voor 't echtältaar verbind,
En die in 's Hemels gunst veréénigd wenscht te leeven!
Ontfangt, in 't heilryk uur, 't welk, na geleeden smart,
Uw hoop herleeven doet op wenschelyke stonden,
De liefderyke groet van 't Ouderlyke hart
Met dit beschreeven blad, van Bydorp u gezonden.
Voedde onze ziel nog zucht voor de oude melody,
Wy spanden met vermaak voor u de blyde snaaren;
Dat thans een wensch voldoe; de zangtyd is voorby;
De groene mirthekroon voegt by geen gryze hairen:

Dat zy uw kruinen fiere; en 't lagchende geluk
Bestendig roozeblaên op uwe paden stroomie!

Dat de Opperzegenaar uw' echt bevry' van druk,
En dat een deugdzaam Kroost uw beider heil voltooie!

Dat zuivre huwlyksliefde u op 't volmaaktst veréén',
En in uw hart als 't vuur op Vestaas outer blaake!

Dat frisfche welstand u zyn' groei en bloei verleên',
En pynigende ziekte uw wooring niet genaake!

Dat u het sterflot niet dan spaê, zeer spade, scheê,
Om u in de eeuwigheid met hooger heil te kroonen,

En op te voeren by den heerelyken rei
Der zaalge geesten, die het hemelhof bewoonen!

Dit alles, en indien ge iets meer begeeren kunt,
Smeekt ons beminnend hart met uitgestrekt verlangen

Dat door de Algoedheid u weldaadig zy vergund.
Ach! mogt u onze beê dien zegen doen ontfangen!

Het zelfde heillot daale op uwe telgen neêr!
Vaart wel. Brengt dikwerf u deez' dag met vreugd te binnen.

Komt ras in onzen arm, en mint ons even teêr,
Geliefde Kindren! als wy beiden u beminnen.

MDCCLXXX.

A A N

DEN WELEDELEN ACHTBAAREN HEER

CORNELIS MUNTER,

RAAD IN DE VROEDSCHAP DER STAD

AMSTERDAM,

BY ZYNE VERKIEZING TOT SCHEPEN

DERZELVER STAD.

Terwyl gantsch Amsterdam zich in de keuz' verblyd
Van Burgervaders, die van vryheidliefde blaaken;
Terwyl de Burgery hen lofgezangen wyd,
En vry en veilig rust waar zulke Wachters waaken;
Is 't billyk dat uw Naam, een Naam van ouds beroemd,
Gevoerd door Mannen, die voor Stad en Staat zich kweeten,
By de achtbre Naamen van die Braaven word genoemd.
Denk nooit dat de Amstelstad de Munters kan vergeeten.
Zy toont hoe hoog ze altoos dien stam in waarde houd,
ô Munter! daar ze u thans, gelyk welëer uw' Broeder,
De weegschaal en het zwaard van 't heilig Recht betrouwt.
Zy vond nog korts in hem, thans wacht ze in u een' Hoeder.

Zo zucht tot weetenschap, zo braafheid en verstand,
 Een onbezoedeld harte, altoos tot weldoen vaardig,
 Dat wees en weduw schraagt met onbekrompen hand,
 Zo godvrucht, wars van praal, een' nedrig' Christen waardig,
 De zuivre deugden zyn, die Amstels Burgery
 Thans meer dan immer in een' Staatsman wensch te ontdekken,
 Wie heeft op haare keuze een grooter recht dan gy?
 Wie kan in 't Stadsbestier haar tot meer luister strekken?
 Myne ongeveinsde ziel zal, schoon ze u hoog waardeert,
 U door geen weidschen lof mishaaen of doen bloezen.
 Verdienste blinkt het schoonst als ze allen tooi ontbeert.
 Men siert met klatergoud geen frische zomerroozen.
 De vriendschap, die myn' Gade en my aan u verbind;
 De zucht voor 't Vaderland, die wy in u zien blaaken;
 Dat dierbaar Vaderland, zo teêr door ons bemind;
 Doen my met dubbele kracht voor u myn' heilwensch slaaken.
 Geluk dan in den rang, die aan uw stamhuis past,
 En die door uwe deugd meer luister zal verkrygen!
 De Hemel sta u by in 't draagen van dien last,
 En doe uw waardigheên met uwe jaaren slygen!
 Waak voor der Burgren recht, gelyk ge in Amstels Raad
 Voor de eer en vryheid waakt der vrygevochten landen.

Bescherm de onnoozelheid; strek haar ten toeverlaat.
Leg boosheid en geweld met moed en kracht aan banden.

Zo bloeie op nieuw in u uw luisterryk Geslacht!
Zo zal, in spyt van 't woën der wreevle nagebuuren,
Ons dierbaar Vaderland nooit zwichten voor hun magt,
Zo lang het Munters telt by zyne palinuuren!

MDCCLXXXI.

T R O O S T Z A N G,
A A N V R O U W E
MARGARETA JOHANNA MUNTER,
ECHTGENOOTE VAN DEN HOOGGEBBOREN HEER
DIDERIK JOHAN VAN HOGENDORP,
T O T H O F W E G E N.

OVER HET AFSTERVEN VAN HAAR EENIGSTE DOCHTERTJE.

De Heilvorst, die de boei des doods verbrak,
De wyste Mond, die ooit op aarde sprak,
De grootste Vriend der stervelingen,
Der Christnen Steun en Toeverlaat en Hoofd,
De groote Schenker van onschatbre zegeningen,
Heeft aan de onnoozle Jeugd het hoogste heil beloofd.

Hy heeft haar zaak weldaadig opgenomen.

Wartoe belet ge uw Kroost tot my te komen?

Wartoe doet gy hen ongelyk?

ô Israël! befef uw' heilstaat nader;

Dus sprak hy: Aan uw Kroost behoort het hemelryk;
Myn God is ook zyn God, myn Vader is zyn Vader.

Die blyde maar' verwint de wreedste smart.

ô Welk een troost voor 't ouderlyke hart!

Hun telgen zyn tot heil gebooren.

De Heiland geeft verzeekring van hun lot.

Zyn goedheid noodigt hen in 't hof der Englenchooren;

Daar groeien ze in geluk, beschermd, bemind door God.

Welk een tooneel gaat open voor onze oogen!

'k Zie hen alreê, verr' boven 's hemels boogen,

Klapwiekend vliegen om Gods troon.

'k Hoor duizenden dier jonge hemellingen

Den hoogen lof van God en zyn' gezalften Zoon,

Op nooitgehoorden toon, met tedre stemmen zingen.

Ja, zalig Choor! hef vry uw' lofzang aan;

Uw heilzon zal voortaan nooit ondergaan;

Verheug, verheug u in haar' luister.

Gy leeft en zweeft, bestraald door 't zaligst licht.

Denk nimmer aan onze aard'; zy ligt voor u in 't duister,

En is mischien een stipje, een stofje in uw gezicht.

Loof God, en hem, die u dit heil voorzeide,
En u zo jong tot deez' gelukstaat leidde.

Gy kende deze waereld niet.

Hoe schoon zy zich voor uw gezicht vertoonde,
Haar kreits strekt meerendeels de wooning van 't verdriet;
't Vermeerdert uw geluk dat gy haar kort bewoonde.

Gy kende smart noch hartewee noch pyn,

Die sloopsters van het stervend leven zyn;

Gy wist nog niets van de aardsche boosheid;

Van weelde, die de ziel door list verwart;

Van heillooze ondeugd, die zich vleit met straffeloosheid;

Noch van 't bedrukt berouw, die wreedste boezemsmart.

Of vond uw geest, in d'opgang van het leven,

Dit zwart gordyn voor u reeds opgeheven,

En was hy ras dit schouwspel moê;

Sloot gy, als wars van al dit naar gewemel;

Uw minzaame oogjes voor dees nietige aarde toe,

Om niets te aanschouwen dan de blydschap van den hemel?

Dd

Neen.

Neen. De Almagt heeft u gunstryk van uw' post,
 Uit deernis met uw zwakheid, afgelost;
 Haar goedheid veiligde u voor lyden.
 ô Wichtjes, die by God gezaligd leeft!
 Uw stooreloos geluk moet zelfs de ziel verblyden
 Die waant dat zy haar' troost in u verlooren heeft.

Hoe zwaar het valle aan 't ouderlyke harte,
 Op 't wreedst gegriefd door felle boezemsmarte,
 Het oog te luiken van zyn Kroost;
 Een vriendlyk wicht deze aard' te zien begeeven;
 Zo ras de hartstocht zwygt gevoelt de ziel den troost
 Dat zy haar dierbaar Pand verheerlykt zal zien leeven.

Zy zal zulks zien, en ligt na korten tyd.
 Bezwyk dan niet, Margrete, in dezen ftryd;
 Hervat den moed, bedrukte Moeder!
 Al eischt Gods magt uw minzaam Huwlykspand,
 Beveel het aan de gunst van zyn' getrouwen Hoeder;
 Hy leid het, u vooruit, naar 't zalig Vaderland.

M A A N I

M E J U F F R O U W

MARIA LOUIZA GRIETHUIZEN,

GEBOOREN C A R E L I U S.

Vriendin! ik heb den brief op Bydorp wel ontfangen
Door u uit Gysbrechts wal gezonden naar den Rhyn.

'k Zag uit dat vriendlyk fchrift uw hartelyk verlangen
Om spoedig in die Stad met ons heréënd te zyn.

„Keert, zegt gy, Vrienden! keert; de geele bladers vallen;
„Het graan is in de fchuur; het bloozend ooft vergaêrd;
„Het zuivelryke vee spoed blaattend naar de ftallen;
„Verlaat dan ook het land, en zoekt den warmen haard”.

Louize! uw minzaam hart zàl niet vergeefs begeeren;

Daar vriend- en maagfchap ons met liefdekoorden trekt,
Bereiden we ons, vernoegd, om weêr naar Steê te keeren,
Schoon Bydorps lief verblyf ons tot gezondheid ftrekt.

Zo gy getuigen waart van al de zegeningen

Waar dit gelukkig oord zich door begunstigd ziet,
(Vermaaken, fchaars bekend by 't gros der stedelingen,)

Gy zoud ons fchryven: „Blyft, en keert naar de Yftad niet”.

Ik zal u in dees blaên daarvan een schets vertoon.

Spreek zelf dan 't vonnis uit; zeg, of gy kiezen zoud
Om liever in den rook der drokke steên te wonen,

Dan daar het nyver volk zyn' eigen akker bouwt?

De Zomer is voorby, maar tevens ook de dagen

Waarin de zwarte lucht van donder zwanger ging.

De Herfst dreigde in 't begin ons storm en hagelvlaagen;

Thans schenkt de Octobermaand ons bly verädeming.

De wegen zyn, 't is waar, bedekt met geele bladren;

Maar 't groene loof houd vast, en lagcht ons lieflyk aan.

Men ziet de vinkjes nog in 't hoog geboomt' vergadren,

En hoort ze op tak en telg een' zachten zangtoon slaan.

Blyft, lieve vogeltjes! blyft onbelemmerd zingen;

Maar schuwt het lokäas langs de vinkebaan gespreid;

De wreedheid mogt u daar den tedren hals verwringen;

Zo lang ge op Bydorp zweeft vind ge u in veiligheid.

Het wollig schaapje heeft nog 't weiland niet begeeven;

Het veld staat ruim zo schoon als in de frische Mei.

De runderkudde zelf word daaglyks nog verdreeven,

En vind een versche voor eene afgeschooren wei;

Of zakt den Rhynstroom af in platgeboomde schuiten,

En spiegelt zich in 't nat dat om de boorden stroomt;

Of flobbert uit den vloed met langgerekte fnuiten,
 En schynt verbaasd als haar haar schynbeeld naderkoomt.
 De kraai schuilt onder 't loof, en kneutert by haar' gade,
 Als of ze zich met hem in diep gesprek bevond.
 De zeemeeuw blyft aan 't strand, en dreigt gevaar noch schade.
 De vlugge zwaluw vliegt bezadigd in het rond.
 Natuur doet zelfs alöm nog nieuwe planten groeien.
 De stam der zomerroos brengt jonge spruiten voort.
 De aurikel, de eglantier, en 't lentebloempje bloeien.
 De kamperfoeli fiert ten tweedenmaal dit oord.
 't Chineefche pronkroosje, en de malva, weidsch van bladen,
 Vertoonen de afrikaan als minder van belang.
 De gouden zonnebloem praalt nog langs Bydorps paden;
 Maar de achtbre stokroos eischt in pracht den eersten rang.
 Het vruchtgeboomte schynt bereids ons 't heil te spellen
 't Welk ons des Hemels gunst belooft in 't volgend jaar;
 Wy zien aan tak by tak den tengren bloeiknop zwellen,
 En worden reeds den stap der vruchtbaarheid gewaar.
 Het schubbig waterheir danst kringen in de stroomen,
 En schoolt voor Bydorp t' faam, hoewel 't in vryheid leeft,
 Omtrent het middagmaal, als had het waargenomen
 Dat onze hand dat uur hen eenig voedsel geeft.

De kwaakende eenden, die in 't stroomlis zich onthouên,

Genaaken op 't gezicht, en vlammen op dien schat.

De visfchen, die met smart dien vreemden stoet befchouwen

Verlaaten hunnen buit, en fchieten weg door 't nat.

Der eenden roofzucht, die de onnoozlen dwingt te wyken,

En hen met zo veel drifts van 't voedzaam brood ontzet,

Doet ons hen dikwerf by den wreevlen Brit gelyken.

Waar rooflust meester speelt geeft woest geweld de wet.

Doch hoe 't gerekt geduld de wanhoop weet te wekken,

Vertoont zich onverwacht, wanneer een ftoute visch

Des roovers vliespoot vat, hem poogt om laag te trekken,

En noodzaakt om te vliên zo ras 't hem mooglyk is.

Hoe wyd verfchilt dit van 't weldaadig mededoogen

Der kalikoetsche hen, die, vriendelyk van aart,

Een' stoet van kiekens als haar kroost heeft opgetoogen,

En met de trouwfte zorg dit jong gezin bewaart!

Gy zoud met blydschap zien hoe snel zy aan komt ftuiven,

En 't jeugdige gebroed met zachte wieken dekt,

Dat, zwart als ravens kroost, met zilverblanke kuiven,

Een tegenftrydig beeld der witte voedfter ftrekt.

Aan 's Rhyntrooms overzy', daar ge onlangs met genoeg

Het goudgeel koren zaagt, zien wy de naarstigheid

Het korts gemaaide land met bonte paarden ploegen.

De vruchtbaare akker word voor 't wintergraan bereid.

Op morgen zal ligt de eg des landmans werk voltooiën,

Wanneer 't bestemde zaad word aan den grond betrouwd.

Vaar voort, ô veldeling! gy zult niet vruchtloos strooien;

Gods zorg bewaakt al de aarde, ook 't land dat gy bebouwt.

De zilvren zwaanendrift zwemt nog langs Bydorps zoomen;

Men heeft die uit den Rbyn nog niet op 't hok gehaald.

Men heeft geen denkbeeld dat de winter vroeg zal komen,

Hoewel der jaagren stoet langs veld en duin reeds dwaalt.

De witte en purpren druif versieren nog de muuren

En trekken door haar wig den wynrank naar beneên.

Het nyver dorpsvolk pakt het boomöoft in de schuuren,

En draaft, en ryd, en vaart zo drok als ooit voorheen.

Wiens hart word niet verrukt door al den glanste aanschouwen

Waarmeê de morgenzon door dunne nevels blinkt,

Haar' blyden luister spreid op hutten en landouwen,

Als zy van 't vochtig land de zilvren droppels drinkt;

Of 't blaauwende verschiet onze oogen doet ontwyken;

Of in 't gewrocht der spinne ons Newtons prisma maalt;

Of, tot in 't zuidpunt toe, al 't hemelruim doet pryken

Met purper en rood goud, als ze in de westkim daalt!

Wiens

Wiens geest scheidt geen vermaak in al de wisselingen
 Der wolken, die de Herfst vertoont aan ons gezicht!
 Wy zien elk oogenblik tooneelveranderingen
 Door 't eindeloos verschil van schaduw en van licht.
 Het vliegend pluimgediert', de hemel, de aarde, 't water,
 't Spelt alles nog mooi weêr, en boeit ons in dit oord.
 Wy worden niet ontrust door 't woelend stadsgescher;
 En 't leven vloeit zo zacht als 't nat des Rhyntrooms voort
 Niet dat ons teder hart geen deel neemt aan de elende,
 Die 't waardig Vaderland met zo veel recht beschreit;
 Of dat we om 't Britsch geweld geen zucht ten hemel zenden,
 't Welk over 't liefst tafreel een duister floers verspreid.
 Neen, neen! Het Vaderland, de Vryheid, en de Vrede,
 Een Vrede, waardig aan den roem van dit Gewest,
 Verftrekken beurtelings het voorwerp myner bede.
 De Algoede Hemel waak' voor ons Gemeenebest!
 Maar kunt ge, ô myn Louize! u na dees schets wel vleien:
 Dat ons de schoonste Stad ooit boven 't veld behaagt;
 Te meer daar wy ook hier van dierbre Vrienden scheiden,
 Wier afzyn onze ziel aan d' Amstel zelf beklagt?
 Dan, 't ga hiermeê zo 't kan, gy ziet in weinige uren
 Uw gul verlangen naar onze overkomst voldaan.

'k Zal, hoop ik, u eerlang in Gysbrechts oude muuren
 't Geen aan myn ſchets ontbreekt in 't breede doen verſtaan.
 Daar zal uw' Echtgenoot en u beſtendig blyken
 Hoe hoog ons hart u ſchat, hoe ons uw vriendschap vleit;
 En dat myn Gade en ik u nimmer zullen wyken
 In ongeveinsde trouw en toegenegenheid.
 Daar zullen wy uw kunst ſteeds trachten aan te ſpooren.
 Zo moog' het Vaderland, dat haar zo hoog waardeert,
 Uw ſchoone melody met nieuw genoeg en hooren
 Zo vaak ons zeevolk op de Britten triomfeert!
 Slyt middlerwyl, Vriendin! geruste en blyde ſtonden
 By 't waardig Voorwerp van uw zuivre huwlyksmin.
 Myn Hartvriend blyft met my aan u en hem verbonden.
 Aanvaard zyn heuſche groete, en die van uw Vriendin.

MDCCLXXI.

A A N D E

B R I T T E N.

Buigt, buigt het trotsche hoofd, baldaadige Engelanders!
Verbergt uw schande en schaamte in uw verneêrd gebied:
Hy, die 't heelâl regeert, verplet uwe oorlogsstanders,
En duld uwe overheersching niet.

Had u de ervaarenis dit niet genoeg doen blyken?
Heugde u van Henrik niet, die Vrankryks kroon verwierf,
Wiens Telg, beroofd van zyne en de overheerde Ryken,
In yzren kluisters hulploos stierf?

Of van Elizabeth, die Schot en Ier deed beeven,
En Nederland verdrukte om schandelyk gewin;
Die, kroon en leven wars, den troon moest overgeeven
Aan 't Nakroost van haar Vyandin?

Ik rep van Stuart niet, die voor uw byl moest bukken;
 Noch zyn' verbannen Zoon, door onze hulp gered;
 Wiens snoode ondankbaarheid ons poogde te onderdrukken,
 En 't staal reeds had op 't hart gezet.

't Was God, die toen als nu voor 't veege Neêrland waakte;
 Door een verwoede pest uw wreevlig volk versloeg;
 Terwyl een felle brand uw hof en tempels blaakte,
 En 't vuur door Londens straten joeg.

Was zo veel ongeluks niet magtig u te leeren
 Dat trotsche hovaardy op 't punt staat van haar' val?
 Had ge u op nieuw geleid de waereld te overheeren?
 De wet te geeven aan 't heeläl?

o Ja! dit was uw doel. Getuige uw heilloos woeden
 In 't magtig Azië, by d' Oosterindiaan.
 Hoe veel rampzaligheên en wreede tegenspoeden
 Deed gy die Volken ondergaan!

Uw trotsheid vond vermaak in alles te doen beeven.

Wat hebt ge al Natiën van have en erf beroofd!
 Al steden uitgemoord! al koningen verdreeven,
 En door gejuich hun klagt verdoofd!

Dat tuige ons Cormandel en 't erfland der Maratten,
 Dat voormaals goudryk, thans in bloed gedompeld oord,
 Daar veldheer Aly, moê van uw onmenschlyk schatten,
 Uw moorden wreekt door wreeder moord.

De Ganges is nog rood van 't bloed door u vergooten.
 De rykdom van Bengale is nog uw grootste stut.
 Gy eischt een deel des buits, geplonderd door uw Grooten,
 En maakt u dus hunn' roof ten nutt'.

Wat oord liet ge onbezocht, wat kusten onbevaaren,
 Om, onder vriendschapsfchyn, naar hoog gezag te staan?
 Dat weet Amerika, 't welk door uw waterschaaren
 Allengs zich zag in ketens slaan.

Hebt gy dat waerelddeel uw juk niet opgedrongen
 Van Hudzons ruime baai tot Miffippies vliet?
 Wierd Florida door u Castilje niet ontwongen,
 En Kanada aan 't Fransch gebied?

Toen dacht ge u 't hoog bewint in dat Gewest beschooren;
 Toen gaaft ge Europe, naar uw' trotschen wil, de wet,
 En had de Natiën, zo vry als gy gebooren,
 Uw' voet reeds op den hals gezet.

Nog hield ge u niet voldaan. Om alles te overheeren
 Wat moeds genoeg bezat u onder 't oog te zien,
 Moest ge over d'oceaan als over de aard' regeeren,
 De woeste zee als 't land gebiën.

Dan kost gy 't fier Europe als 't oost en west beroeren;
 't Heeläl doen bukken voor uw wreede heerschappy;
 De schatten van al de aard' naar uwe havens voeren;
 Beheerfchers zyn der koopvaardy.

Fluks zend ge uw vlooten uit om alles aan te randen
 Wat vlag of zeilen voert, en zich in zee verthoont;
 Vermeestert schip by schip, en sleept ze naar uw stranden:
 Noch vriend noch vyand word verschoond.

Gy stelt een' Zeeraad aan, die 't vonnis uit zal brengen
 Wat vry, wat prys zal zyn, al naar gy 't oorbaar acht.
 Maar durft ge u vleien dat de Volken dit gehengen,
 En buigen zullen voor uw magt?

De ontzinde staatzucht spille, om in 't ontwerp te slaagen,
 Ontelbre schatten, zweet en bloed van d'onderdaan,
 En doe, naar willekeur, hem last op lasten draagen,
 En zie noch wet noch voorrecht aan.

Het langgetergd geduld is eindlyk moê van lyden:
 Het morrend Ierland eischt zyne oude vryheid weêr:
 Gy ziet u in het oost met heldenmoed bestryden,
 En 't westen werpt uw ketens neêr.

't Maakt alles zich gereed uwe overmagt te stuiten:

Castilje en Vrankryk staan uwe onderzaaten by;
Veréenen zich met hen in moedige besluiten,
Tot fnuiking van uw dwinglandy.

Verwoed dat ze allen zich tot uwen val verbinden,

En dat uw hovaardy u zo veel onheils baart,
Valt gy, uit wrevel, aan op uw getrouwste Vrinden,
Waarään ge een' wreedden kryg verklaart.

't Welvaarend Nederland, dat, sints onheugbre dagen,

Zyn bloed en rykdom u uit vriendschap heeft gewyd,
Hoewel 't zich duizendwerf door u had zien belaagen,
Ontvonkte op nieuw uw bitse nyd.

Hoe vaak, ô Albion! verbraakt gy uw verbonden,

Schoon Nederland zich steeds getrouw daarään gedroeg!
Heeft Dudley 't staatsverding niet snood genoeg geschonden?
Was Cromwels dwang niet wreed genoeg?

Betwist ge ons ook de zee? Tirannen van de golven!

Zend ge op uw' Bondgenoot uw wreede roovers uit?

Zyn wy door u gedoemd die woeste waterwolven

Te strekken tot een' ryken buit?

't Geweld verschopt het recht en rooft de onweêrbre schepen

't Verraste zeevolk, niet gelast tot tegenstand,

Ziet, snood mishandeld, zich als offers heenensleepen,

En kluistren op uw rotzig strand.

Doch 't was u niet genoeg 's Lands welvaart hier te stooren,

Ten zy ge in 't oost en west haar tevens t' onderbragt:

Alöm, trouwlooze Brit! had ge ons bederf gezworen

Door valsche list en wreede magt.

Uw boosheid laat niets los in haare ontEMBRE woede:

Dat tuige Eustatius, te jammerlyk misvormd;

De voedster, die nog korts uw broeders mildlyk voedde,

Door felle orkaanen arm gestormd.

Vernield Eufstadius! waar ooit uw naam zal leeven

Sta Rodney's wreedheid en roofgierigheid geboekt:

Zo worde uw milde gunst door 't Nageflacht verheven,

Terwyl het uw' Verdelger vloekt!

Maar gy, hoogmoedig Volk! gy, die alreede u vleide

Dat aarde en zee alöm zou knielen voor uw wet,

Is 't nog geen tyd te zien dat u de waan misleidde?

Dat hooger Magt uw magt verplet?

Kloekmoedige Aly ftryd voor de Oosterindiaanen,

En wreekt de Natiën, te lang door u geplaagd;

't Verdrukt Amerika is, daar 't uw' glans doet taanen,

Een ftar, die in ons ftelfel daagt.

Held Washington, gesterkt door Fransche Bondgenooten,

Ontrukt zyn Vaderland aan uwe dwinglandy.

Waartoe meer fchats verfpild? waartoe meer bloeds vergooten?

God fpreekt; Amerika is vry.

God spreekt, en zet alöm uw' dwaazen hoogmoed paalen:

Getuige onze oorlogsvloot, hoe klein, hoe zwak bemand:
 Hoe ligt had gy gedacht op haar te zegepraalen,
 En echter hield zy de overhand.

De Vorsten zyn, veréënd, gereed u op te komen:

Elk hunner heeft belang in 't recht der vrye zee.
 Verlaat gewillig 't geen u anders word ontnomen,
 En zoek, na zo veel oorlogs, vreê.

De Godheid, die 't heeläl tot nu in stand doet blyven,

Den hoogen hemel schiep, en d'afgrond heeft gevormd;
 Die d'aardbol in de lucht in kalmte voort doet dryven,
 Hoe fel 't ook op dien aardbol stormt:

De Godheid wederstaat uw spoorlooze onderwinding,

En hoed de waereld voor uw' duldeloozen dwang.
 Verneder u voor Haar. Keer, keer uit uw verblindung:
 Voorkom in tyds uw' ondergang.

A A N D E N

WELËDELEN GESTRENGEN HEER
M^r. ANTONY CORNELIS DE MALNOË,
GRIFFIER DER STAD LEYDEN.

Beroemde Voorspraak, aan Gerechtigheid verpand,
Die zwaard en schaalen voert, en onpartydig oordeelt
Naar 't onderzoek, gestaafd door uwe oprechte hand!
Gy, die de deugd beschermt, en de ondeugd nooit bevoordeelt,
ô Malnoë! verschoon door uw bescheidenheid
Dat myn gevoelig hart, met alle elend' bewoogen,
Om lotverzachting voor ter dood verweeznen pleit,
En om uw voorbeê smeekt uit werkzaam mededoogen.
't Gezegend Nederland, door onzer Vadren bloed
Van d'Inquisitiedwang kloekhartig vrygestreeden,
Verleende sints dien tyd, naar de inspraak van 't gemoed,
Elk vryheid van geloof by vryheid van gebeden.
De trotsche Nagebuur belagchte 't wys beleid
Der Staaten in 't geheim, daar hy zich nooit verbeeldde
Dat immer 't zachte snoer van 's Lands verdraagzaamheid
Een volk veréenen kon 't welk kerkgeschil verdeelde.

Dit is nochtans geschied, hoe ongedacht het schein.
De liefderyke wet, door Jezus voorgeschreeven,

Won yeld in aller hart: de bittere twist verdween
Toen elk zyn' Godsdienst mogt belyden en beleeven.

De vriendlyke Eendragt groeide, en 't Evangelielicht
Toonde elk de grootheid van Gods dierbre godheid nader;

En bragt den sterveling den sterfing voor 't gezicht
Als telgen uit één' stam, en kinders van één' Vader.

Nog vond zich 't Christendom door naauwer band verknocht
Men had in 't eind' geleerd, door 's Heilands liefdryk voorbeeld;

Dat hy, die ernstig God in geest en waarheid zocht,
Nooit met betaamlykheid vervolgd word of veröordeeld.

't Scheen dat de Godheid zelf met welbehaagen zag
Dat hier verdraagzaamheid ten zetel was gesteege;

Zy waakte voor ons Land, en schonk het dag aan dag,
Terwyl de kennis klom, vermeerdering van zegen.

De wyze vreemdeling, die dit Gewest bezoekt,
Staat van verwondring stom by 't uitgaan onzer kerken;

Hy ziet geen Christen, die zyn Medechristnen vloekt,
Of haatlyk' afkeer van hunn' Godsdienst doet bemerken.

De broederliefde staaft de glori van dit oord.

De grootste Vorsten, die het nut daarvan ontdekken,

Zien zich tot volging van ons voorbeeld aangespoord,
En trachten in hun land verdraagzaamheid te wekken.

De kloosterdwang verdwynt; de kerken groeien aan;
Men leert het Christendom zich onderling beminnen;

Men zingt gezangen, die de leeken zelf verstaan;
En zouden we eindigen, nu andren groots beginnen?

Neen, waarde Malnoë! dit deed onze eer te kort.

Wy hebben veel, 't is waar, maar niet genoeg bedreeven.

Een misbruik, waaröm 't oog der deugd nog traanen stort,
En dat van zieldwang hier nog ovrig schynt gebleeven,

Is oorzaak dat ik schryve, en hulp zoek' door myn klagt.
Stel, stel ze in al haar kracht aan Leydens Raad voor oogen;

Hy, die de elenden der bedrukten steeds verzacht,
Zal blyken geeven van teêrhartig mededoogen.

Hoor, op myn bede, waar dit misbruik in bestaat.

Een mensch, hoe arm hy zy, vind in zyn jongste stonden

Aan Leerär, aan Pastoor, of Rabbi, toeverlaat,
Al naar het kerkgebruik waarään hy is verbonden:

Waaröm, helaas! waaröm zo klein een gunst ontzegd
Aan hen, die openlyk hunne euveldaaden boeten,

En schandlyk sterven op de strafplaats van 't gerecht?

Ach! kan men door dien troost hun lyden niet verzoeten?

Men zegg' my niet, dat hy wien Neêrlands vierschaar doem
Wel dubbel heeft verdiend het lot aan hem beschooren;

Een booswicht is, naauw' waard' een' mensch te zyn genoemd
En doorgaans uit de hef van 't laagst gemeen gebooren.

Maar ach! is hy 't alleen, die zich te buiten gaat
Aan schennis van de wet, of schennis van 't geweeten?

Eén oogenblik van drift, één trek naar goud of staat,
Deed dikwerf liên van rang hun deugd en eer vergeeten.

Een mensch blyft altoos mensch; en kan, zo lang hy leeft
Zich voor Gods alziend oog niet vry van misdaên noemen.

Dat hy, die dag aan dag vergeeving noodig heeft,
Behoedzaam zy niet wreed zyn' medemensch te doemen.

Het heilig Recht straft nooit dan tot verbetering
Van hem, die 't misdryf pleegde, of affchrik van zyn boosheid:

Men schenk' den snoodäart, zelfs die zich het sterkst misging
In 't uiterst oogenblik een blyk van wraakeloosheid.

't Is strafs genoeg, helaas! dat hy zich schuldig kent;
Dat hem, by d'angst der dood, de wroeging dwingt te beeven.

Dat hy, na 't lyden van de smaadelykste elend',
Voor heoger Richterstoel nog rekenschap moet geeven:

Men koom', zo 't mooglyk is, zyn schriklykst onheil voor
Vergunne, is hy een Jood, hem een' Rabyn te spreekē;

Ontzegg' geen Roomschezinde een' Priester of Pastoor;
En laate om kerkgeschil geen sterfling troost ontbreeken.

Wie weet, het onderwys, genooten van de jeugd,
Komt in den jongsten stond den veegen ligt te stude;

En wekt een waar berouw, dat de englen zelfs verheugt,
Als hy God aanschreit om ontferming en genade.

Wat baat het of men hem met onderwys verëert
Dat hy, in zynen staat, als nutloos moet beschouwen?

Men leert niet stervend 't geen men nimmer heeft geleerd.
Geen overtuiging volgt dan op geground vertrouwen.

Hy luistert naar geen taal, die billyk hem verveelt,
Omdat hy van een' troost, hem liever, is verschooven;

Omdat men hem, helaas! den korten tyd ontsteelt;
Omdat hy 't geen hy hoort onmooglyk kan gelooven.

Is dit hardnekkigheid? neen; dat het dom gemeen
Dus liefdloos vonnis velle; eene eedle ziel denkt verder.

De droeve lyder had om andre hulp gebeën;
Waaröm een dwaalend schaap verftoken van zyn' herder?

Hy kent den leidsman niet waarään men hem vertrouwt,
En zorgt dat vreemde raad op nieuw hem zal doen doolen;

Men gunne aan hem den steun, dien hy zich 't nutst beschouwt.
De Godheid kent zyn hart; laat haar dat hart bevelen.

De Zaligmaaker zelf, de Vorst van 't Nieuw Verbond,
Strekke altoos ons ten baake in onze handelingen:

Hy troostte een' kruisgenoot, dien hy geloovig vond,
Doch zocht aan 't ongeloof zyn leer' niet op te dringen:

ô Neen: schoon hem een snoode op 't wreedst beleedigd had,
Men hoorde 's Heilands mond zyn dwaaling niet bestryden.

Hy bad voor hem, toen hy voor al zyn haaters bad,
En loonde bittren schimp met hartlyk medelyden.

Men volg', zo na men kan, zyn goedheid en geduld;
Verleen' boetvaardigen den troost, dien zy begeeren;

En smeek' de Godheid om vergeeving van hun schuld;
De voorbeê staat ons vry; de Hemel moet bekeeren.

Verlichte Malnoë! verbeeld u, zo gy kunt,
Hoe fel 't ons grieven zoude als op uitheemsche gronden

By 't veege krankbed ons geen trooster wierd vergund;
Ons een geloof gevergd, welks nut wy niet verstonden.

Zou 't misdaad zyn in ons als we in dien tegenspoed
Ons aan den overlast dier predikers ontwongen?

Ik rep niet van den dwang, die 't altoos vry gemoed
Doet gruwen van een leer', die 't zich vind opgedrongen.

Uw eigen stamhuis tuig' hoe wreed de zieldwang is.
Wat heeft haar razerny uw Maagen niet doen lyden!

Een uwer Vaden kwynde in 's kerkers duisternis ;
 Een ander voelde zich nog wreeder 't hart doorsnyden
 Als hy de vlammen van 't verschriklyk martelvuur,
 Dat zyne broeders moordde, een kruiskerk zag verlichten
 Waarin zyn heldenmoed, in 't hoogst gevaarlyk uur,
 De korts hervormde schar' voor 't laatst nog zocht te stichten.
 Ach! wenschen wy onszelf in dezen toestand niet,
 Laat ons dan t' allen tyd' de wyze les betrachten :
 Doe steeds aan andren 't geen gy wilt dat u geschied.
 Dit zal de elende des Natuurgenoots verzachten.
 De wyze Geestlykheid van dit beroemd Gewest,
 Getrouw in 's Heilands dienst, en ryk in Christenpligten,
 Wier yver niets bedoelt dan 's armen lyders best,
 Zal met vermaak dees daad zien tot 's mans nut verrichten.
 Men werp' my nimmer voor dat in ons Vaderland
 Door dees toegeevendheid de Godsdienst word beleedigd ;
 De menigte opgeruid, wier driftig onverstand,
 Als 't eens aan 't hollen slaat, bezwaarlyk word bevredigd.
 Ik smeek tot zulk een' prys uw hulp en voorpraak niet :
 Neen, edelmoedig Vriend! men kan dit kwaad ontduiken
 Door naar te komen 't geen betaamlykheid gebied ;
 En tevens op zyn' tyd toegeevendheid gebruiken.

Men sta van 't oogenblik dat hy verweezen is
 Den lyder alles toe wat hem tot nut kan strekken ;
 Weer' Priester noch Rabyu ; laat' hunne ervaarenis
 Hem al zyn schuld doen zien , hem aan zichzeiv' ontdekken ;
 En met hem bidden , door geen tegenstand gestuit ,
 Totdat het uur genaakt van zyn elendig sterven ;
 Totdat voor hem , helaas ! de schorre doodklok luid ;
 Dan eischt de wet des Lands dat hy dien troost moet derven.
 Ik ken de nuttigheid van 't openbaar gebed.
 'k Ben overtuigd dat dit een Leeräar moet verrichten
 Der kerk , in ons Gewest in d'eersten rang gezet ;
 Omdat men tevens 't volk en 't stervend mensch moet stichten.
 Men breng' hem dit vooräf bezadigd aan 't verstand ;
 En , zo in 't uiterst uur geen driften hem verheeren ,
 Zal hy dien Leeräar zien gelyk een' Heilgezent ,
 Wiens liefderyk gebed zyn onheil tracht te weeren.
 Dan roemt zyn dankbre ziel 's Lands mededoogendheid ;
 Dan smeekt hy , stervend , voor zyn Rechter 's Hemels zegen.
 Hy heeft zyn hart ontlast , zich tot de dood bereid ,
 En mooglyk door hun hulp genaê by God verkreegen.
 Bedenk tot hoe veel nuts dees weldaad strekken zal ;
 Niet slechts de lyder vind , in zyn benaauwde dagen ,

Daar-

Daardoor verligting van zyn deerlyk ongeval,
Maar ook zyn droeve vrouw en kinderen en maagen.
En 't volk, allengs geleerd door dit bedaard beleid,
Zal, op der Rechtren spoor, gewetensdwang verzaaken;
Dit blyk van goedheid zien met toegenegenheid,
En door barmhartigheid zich achttingwaardig maaken.
Vergeef me, ô Malnoë! dat ik uw edel hart
Door deze schets van ramp en akligheên beroerde;
Het was de deernis met des laatsten lyders smart
Die my tot dit tafreel, myns ondanks zelfs, vervoerde.
Ach! leg het, op myn bede, in Leydens Vierschaar neêr;
Beweeg der Rechtren hart, zo gy het kunt beweegen:
Zo strekk' die eedle daad uw vroome ziel tot eer;
Zo daale op u en hen Gods onwaardeerbare zegen!

MDCCLXXXIII.

V O O R D E
L E Y D S C H E W E E Z E N .

BY DEN AANVANG VAN HET JAAR

M D C C L X X V .

Liefdaadig Nederland, op wiens gewyde gronden
Geen ongelukkig mensch zich ooit verwaarloosd ziet!
Geen stad, geen volkryk dorp word in uw' kreits gevonden,
Waarin de onnoozle Wees geen troost, geen hulp geniet;
Waarin de magtelooze Kranken
In uwe gunst Gods gunst niet danken,
En waar gy d'ouderdom geen steun en bystand bied.

Laat andre Volken vry een trotscher bouwpracht toonen;
Paleizen stichten, ryk van marmer en van goud,
Opdat hun Vorsten daar als aardfche Goden wonen;
De God des hemels mint de huizen die gy bouwt.
Zyn liefde slaat uw liefde gade;
Hy kroont uw deugd door zyn genade,
En, welk een ramp u dreig', Hy waakt voor uw behoud.

En gy, Bataafsch Atheen, geleerd en vlytig Leyden,
 Waardoor de zilvren Rhyn naar 't zandig Katwyk spoeit;
 En om wiens ruimen wal de kudden welig weiden,
 Waar 't klaverryke veld van melk en boter vloeit!
 Gy, wier weldaadig mededoogen,
 Altoos met 's naasten leed bewogen,
 Toont hoe de broederliefde in uwen boezem gloeit!

Hoe schoon praat ge in den kring van uwe Nagebuuren!
 Hoe troost uw zuivre deugd, die zo veel glans verspreid,
 De Hulpeloozen, die gy huisvest in uw muuren,
 De Weezen, die uw hand met zo veel trouw geleid!
 ô Raad en Volk van 't roemryk Leyden!
 Wie kan naar eisch uw' lof verbreiden?
 Hoort, hoort dien uit den mond der dankbre Onnoozelheid.

„ Regeerders dezer Stad! Getrouwe Burgervadren!
 „ Beschermers onzer Jeugd! Geliefde Burgery!
 „ Staat aan uw Weezen toe dat ze u eerbiedig nadren,
 „ Opdat hun hart en hand uw deugd dit offer wy';
 „ Opdat zy, met veréénde klanken,
 „ Uwe onvermoeide goedheid danken,
 „ Die hen tot leden vormt van Neêrlands Maatschappy.

- „ Hoe menig teder Wicht kwynde in zyn levensmorgen,
 „ Door 't wreed gebrek begrimd, half naakt en schaarsch gevoed
 „ Terwyl der Oudren hart God aanschreide in 't verborgen;
 „ Hun trouw zich kweet in spyt van al hunn' tegenspoed
 „ En 't brood, dat vlyt en zweet vergaêrde,
 „ Uit eigen mond al weenend spaarde,
 „ En zich de elende troostte als 't Kroost slechts wierd behoed
- „ Hoe veelen onder ons, die nooit hunne Ouders zagen!
 „ Hoe menig die te kort hun voorzorg ondervond,
 „ En weinig wist, helaas! wat ramp hy moest beklagen
 „ By d'allerlaatsten kus van hunn' bestorven mond;
 „ En elk met tedre lagchjes vleide,
 „ Of om de borst der Moeder schreide,
 „ Daar zyne onnoozle wieg reeds by haar lykbus stond!
- „ Wat zyn wy niet verplicht aan uw getrouwe zorgen!
 „ Hoe edelmoedig neemt uw weldoend hart belang
 „ In Telgjes, door uw hulp voor nood en dood geborgen!
 „ Dit blykt ons jaar op jaar by onzen ommeegang;
 „ Dan toonen ons uw vriendlyke oogen
 „ Uw hartvertroostend mededoogen;
 „ Dan rolt een vroome traan u dikwerf langs den wang.

„ Ho

- „ Hoe willig zouden we u erkentenis bewyzen,
 „ Daar uwe onschatbre gunst ons als welëer verheugt,
 „ Nu wy 't herbooren jaar voor u en ons zien ryzen,
 „ En ons getroffen hart niets aêmt dan dankbre vreugd!
 „ Maar, ô Behoeders van ons leven!
 „ Wat zal, wat kan een Weesje u geeven,
 „ Dat alles wat het heeft verpligt is aan uw deugd?
- „ Gods goedertierenheid, die wy ootmoedig eeren,
 „ Zorgt voor de schepslen, die ze in wezen heeft gebragt.
 „ Het pluimloos vogeltje krygt ongevoelig veëren,
 „ En 't schaapje word verwarmd door 't groeien van zyn vacht;
 „ Daar 't Kind, dat de Ouders vroeg moet derven,
 „ Van koude en van gebrek zou sterven,
 „ Zo door meêdoogendheid zyn ramp niet wierd verzacht.
- „ Slaat God op 't hulploos Wicht dan geen ontfermende oogen?
 „ ô Ja; maar Hy verzorgt elk schepsel naar zyn' aart.
 „ Zyn wys beleid vervult der dieren onvermogen;
 „ Het zorgen voor den mensch wierd voor den mensch bewaard.
 „ Gods magt werkt in 't liefdaadig harte
 „ De deernis met der Weezen smarte,
 „ Die zo wilvaardig tot hunn' bystand zich verklaart.

„ Laat

- „ Laat onze dankbaarheid uw minzaam oog behaagen.
 „ De onzichtbre Godheid, die altoos 't heeël doorziet,
 „ Die haaren Engel zond om Hagar te onderschraagen,
 „ Verwerpt, de traanen van verlaaten Weezen niet.
 „ Beroofd van Vader en van Moeder,
 „ Is de Albehoeder hun Behoeder,
 „ Die nog zyne Englen zend ten troost in hun verdriet.
- „ Hyzelf slaat uit zyn' troon de onnoozle Kinders gade.
 „ Om hun behoud alleen wierd Ninivé gespaard.
 „ De Heiland toonde hen weldaadig zyn genade,
 „ En heeft hen erven van het hemelryk verklaard.
 „ God zal hun staamlend smeeken hooren;
 „ Hun stem zal door de wolken booren,
 „ En tuigen dag aan dag hoe teêr gy hen bewaart.
- „ Zo mooge ons treurig lot uw Kinders nimmer treffen;
 „ Zo strekken ze u altoos tot blydschap en geluk;
 „ Zo moog' hun vroom gemoed den zegen recht beseffen,
 „ Dat waardige Ouders hen vertroosten in hunn' druk.
 „ Zo ziet gy hen in deugden groeien,
 „ In welstand en in voorspoed bloeien,
 „ Altoos beveiligd voor der rampen prangend juk.

- „ Wy zullen, tot een blyk hoe hoog we uw gunst waardeeren,
 „ Ons yvrig kwyten in den post voor ons bereid;
 „ De nutte handwerkskunde in al haar takken leeren,
 „ En u uw vreugd doen zien aan onze werkzaamheid.
 „ Elk onzer zal, in ryper jaaren,
 „ Des noods noch bloed noch leven spaaren,
 „ Opdat gy vruchten maait van 't zaad door u gespreid.
- „ Zo braaf heeft zich welëer de Leydsche Wees gedraagen
 „ Toen 't Castiljaansche heir de Stad op 't uiterst bragt;
 „ Hy schroomde niet zichzelv' in Lammens schans te waagen,
 „ Die elk nog in 't geweld des trotschen vyands dacht.
 „ Al heeft de tyd zyn' naam versleeten,
 „ Zyn heldenmoed leeft onvergeeten,
 „ En strekt ten gloribaak voor laater nageslacht.
- „ Grootmoedigen! vaart voort; vaart voort voor ons te zorgen;
 „ God zorgt voor ons door u, en keurt uw' yver goed.
 „ Geen gunstbewys, hoe klein, is aan zyn oog verborgen.
 „ Hy voed den Heiland zelv' die Hulpeloozen voed.
 „ De Aartsrechter zal uw weldaên melden,
 „ En ze u in 't openbaar vergelden
 „ Wanneer de luchtbazuin de dooden ryzen doet.

- „ Dan zal het talryk heir van Weduwen en Weezen,
 „ Waaräan uw tederheid zich zo volyvrig kweet,
 „ Van Kranken, door uw zorg en artzeny geneezen,
 „ Van Drenkelingen, die uw trouw herleeven deed,
 „ Het gunstryk oog des Heilands trekken;
 „ Zyn liefde zal uw feilen dekken,
 „ Waar zyn barmhartigheid het oordeel tegentreed.
- „ En gy, ô Achtbre Raad en Burgery van Leyden!
 „ Gods goedheid zegene u en blyve u duurzaam by;
 „ Vergunne u als welëer uw' handel uit te breiden,
 „ Tot bloei der handwerkskunde en nutte weevery.
 „ Gods gunst daal' neër in Leydens veste!
 „ Gods gunst bescherm ons vry Geweste,
 „ En geev' dat ieder jaar een jaar van welvaart zy!"

Verhoor, Algoede God! verhoor der Weezen bede!
 Weer buitenlandsch geweld en binnenlandsch verraad!
 Verleen het Vaderland den Voorspoed en den Vrede!
 Bescherm den Godsdienst en de Vryheid van den Staat
 Zo moog' geen traan zyn' grond besproeien
 Dan die een dankbaar oog doet vloeien;
 Zo strekk' dit Oord de elende altoos ten toeverlaat!

W E L K O O M G R O E T E ,

AAN MYN KLEINDOCHTERTJE

LUCRETIA JOHANNA VAN WINTER.

BY HAARE GEBOORTE.

Welkoom, welkoom, teder Lootje!

Telgje van myn' Winters Spruit!

Hartediefje! Naamgenootje!

Komt gy met de bloemtjes uit?

Doet de Lente als hen u bloozen?

Groei dan met hen uur op uur;

Bloei zo lieflyk als de roozen,

Maar verwin zelfs d'eik in duur.

Groei in welstand en in krachten.

Slyt op onze onrustige aard'

Blyde dagen, kalme nachten,

Altoos door Gods gunst bewaard;

Zy geleide uw wankle schreden;

Veilige u voor rouw en pyn,

En schenke u by frische leden

De inborst van een' Serafyn!

MDCCLXXXV.

Hh 2

GRAF.

G R A F S C H R I F T,

VOOR MYNEN SCHOONBROEDER,

D E N H E E R

J A C O B M U H L.

Dees zerk dekt Jacob Muhl, de glori van zyn' Stam;
Een' Zuil der koopvaardy van 't magtig Amsterdam;
Een' waardig' Menschenvriend, met 's Naasten leed bewoogen
En, voor den hemel ryp, de onrustige aarde onttoogen.

OVERLEEDEN IN AMSTERDAM,

DEN 21 VAN HOOIMAAND.

MDCCLXXXVII.

G E D I C H T E N ,

E N

F A B E L E N ,

V A N

NICOLAAS SIMON VAN WINTER.

G E D I C H T E M

18

F A B I A M

18

NICOLAUS BILION VON WILHELM

G E D I C H T E N.

G E O R G E H E R I C K S O N

T R I O M F L I E D

V A N

D E B O R A.

DEBORA EN BARAK.

Looft de hoogste Majesteit,
Die, met recht ter wraake ontstoken,
't Leed zyns erfdeels heeft gewroken;
't Volk ontvonkte in dapperheid!
Leent me, ô Vorsten! gunstige ooren:
'k Wy aan der Vorsten Vorst myn' zang en citerfpiel;
'k Zal u, ô Koningen! den lof van God doen hooren,
Den lof des Gods van Israël.

BARAK.

Gy trad, langs Edoms veld, van Seïr opgetoogen,
ô Eeuwige Opperheer! het heir der Stammen vóór;
De wolken scheurde; de aard', de hemel werd bewoogen;
Het hoog geberg't, gesecht, strekte u een zegespoor:
Ook moest de Sinai voor uwe bliksemstraalen,
Voor u, zyn steile kruin al fiddrende onderhaalen.

D E B O R A.

Zag Anaths zoon, zag Jaël niet
 Hoe elk, op 't krygsgerucht verlegen,
 't Gewoon, het volkryk spoor verliet;
 Voor lyfsgevaar beducht, zworf langs verhoolen wegen?
 Men vlood uit dorp en landgehucht,
 Totdat ik, Debora, uit moederlyke zucht,
 't Bestier uws veegen staats, ô Israël! nam in handen.
 Verkoost gy nieuwe goôn,
 Dan zaagt gy 't oorlogsvuur uw steden straks verbranden;
 Dan stond gy, wapenloos, ten doele aan 's vyands hoon.
 Myn hart zal billyk hen verhoogen,
 Wier moed des vyands woest geweld
 Vrywillig weêrstand bood in 't bloedig oorlogsveld.
 Beveiligd Israël! verheft Gods alvermogen!

D E B O R A E N B A R A K.

Doorluchtigsten van 't kroost van Abraham,
 Die ryd op sneeuw witte ezelinnen!
 Gy, oudsten, die het recht beschermt in elken stam!
 Brengt u het krygsrumoer te binnen.
 Ja, dat door u, by put en waterwel,
 ô Wandelaars! Gods goedheid zy gepreezen;

Roemt

Roemt zyn gerechtigheid, beweezen

Aan 't overrompeld Israël.

Nu staat het heilig recht geen snood geweld te vreezen.

J A Ë L.

Hef op, hef op, ô Debora!

Zing vóór, op hoogen toon; zing ons uw zegezangen!

ô Barak! jaag uw' vyand na;

Voer uw verwonnenen in zegepraal gevangen!

D E B O R A.

Nu ziet Gods erfvolk, schier vernield,
Zyn trotsche haateren in 't stof voor zich geboogen;

Zyn' dwingeland ontzield.

Zie my door God ten top van eer verhoogen.

Gy zyt uit Ephraïm, ô Barak! opgetoogen;

Wat gingt gy Benjamin en Machirs eedlen vóór,

Daar Zebulon, op Gods bevel bewoogen,

Naar 's schryvers rol, u volgde op 't spoor!

J A Ë L.

ô Isfachar, zo trouw aan Debora verbonden!

Gy wierd, met Barak, naar het krygsdal afgezonden,

Wat dwaaze waan had u ontroerd,

Wat hield ge, ô Ruben! u by stal en schuur verhoolen?

Wierd niet uw pligt u aanbevolen ?

Waaröm had u de vrees, ô Dan ! reeds sloop gevoerd ?
 Gy bleef aan de overzy' des landstrooms diep verhoelen,
 ô Gileäd ! daar Azer , aan het strand ,
 Zich hield in zyn moerasfig land.

B A R A K.

ô Zebulon ! geen nood , geen dood kon u verfaagen !
 Gy dorst , als Naphtalie , uw leven moedig waagen.

De Vorsten rukten aan :

Daar Thanach 't golvend nat der Megiddo ziet stroomen,
 Zag 't Kanâns Koningen ten oorloge opgekomen ;

Maar roem en buit moest hen ontstaan.

De Godheid zelf streed uit den hoogen,
 Streed tegen Sifera van 's hemels sterrenboogen.

De Kizon , de oude beek , geverfd door 's vyands bloed,
 De Kizon wentelde in zyn' vloed .

Het heir , geveld door Gods vermogen.

Triomf ! 'k vertreê de Dwinglandy.

Hoe wierden , toen gevaar en schrik haar' Held vervaarden ,
 De hoeven niet verplet der afgeronnen paarden ,

Door 't vluchtend rennen der verwonnen Tiranny !

DEBORA.

Vervloekt zyn Meros ingezeten,
 Die, in uw zaak, de zaak van God vergeeten;
 Vervloekt zy hy, die u geen bystand bied,
 Van wien uw heldenrei geen onderstand geniet!

Gy zult Gods dierbaarst heil aanschouwen,
 Ô Jaël! Hebers gaê! verr' boven alle vrouwen
 In welken Israël zyn' stam gezegend ziet.

Gy hebt den vyand, mat gevlooden,
 Die water vroeg, door dorst verfmacht,
 Ververfching aangebragt;
 Hem melk en boter aangeboden.

Gy greept een' nagel, de andre hand
 Omvatte een hamer. Roem der vrouwen!
 Gy troft des vyands hoofd, gy hebt het afgehouden.
 Gy deed ons juichend heir 't geschonden lyk aanschouwen.
 Hy viel, hy lag door u verwonnen en vermand.

JAËL.

De Moeder zag reeds, vol verlangen,
 Met haar gezin ten venster uit.
 Zy riep: Waar blyft myn Zoon? waar toeft myn Heldenfpruit?
 Ik hoor 't gedaver niet van zyne wagengangen.

Een fchrandre ftaatjongkvrouw verzachtte haar verlangen:

Ook dacht zy by zichzelf: Zy deelen noch den buit.

Zou ieder man geen maagd of twee ontfangen?

Zou Sifera geen roof, by 't juichend feestgeluid,

Geen ryken roof erlangen?

DEBORA, BARAK, JAËL.

Sla, eeuwige Opperheer!

Sla dus den drom van alle uw haaters neêr.

Wie durft uw magt bepaalen?

Doe, door uw hemelkracht,

Hen, die u minnen, zegepraalen,

Zo fchoon gelyk de zon, als zy met gouden ftraalen

Verryst in volle morgenpracht.

MDCCLVII.

P S A L M L X V I I I.

GEVOLGD NAAR HET FRANSCH VAN DEN HEER
L A U G E O I S.

De Heer verschynt eerlang, en zyn geducht vermogen
Zal alles wat hem haat met schrik in 't harte slaan:
Al zyn vervolgers zullen vlieden voor zyne oogen,
Als rook verdwynen, en als wasch voor 't vuur vergaan.
Wanneer de Heer verschynt zal 't rot der boozen sneeven.
Dan zal 't rechtvaardig volk, ontroerd door zuivre vreugd',
Aan al de blydschap van hun hart zich overgeeven,
In tegenwoordigheid van hunnen God verheugd.
Zing, zing des Hoogsten lof, en roem, op blyde wyzen,
Den hoogen naam van hem, die in den hemel woont:
't Voegt u den hoogen naam van hem, die is, te pryzen.
Het voegt dat ge uwe vreugd in zyn nabyheid toont;
Voor 't alziend oog van hem, den Vader en Beschermer
Van weêuw en wees; van God, die in dit tempelchoor
Zyn vaste wooning koos; van God, den hoogst' Ontfermer,
Die een verlaaten volk een vry en veilig spoor
Naar zalige oorden wees; voor hen de felle banden
En 't yzren dwangjuk brak der wreedste flaverny;

Het

Het heir vernielde van hun trotsche dwingelanden

In 't spoor, waaröp hun waan zich veilig achtte en vry.
Wat wierd gebergte en rots, wat wierd al de aard' bewoogen,

Toen God zyn volk geleidde in 't hart der wildernis!
Geen wonder dat voor hem de hemelen zich boogen;
Voor hem, die Isrêls God en Staatsbestuurer is.

Gy deed, myn God! voor 't volk, uit allen volk verkooren,
Het manna reegen uit den hemel op hun pad;

En, daar 't aêmechtig schein in 't ongeval te smooren,
Schonkt gy hen nieuwe kracht door levenkweekend nat.

't Mogt, door uw magt gered, 't beloofde land aanschouwen,
't Geen ge u verkooren had; gy hebt in 't ryk geluk,

In 't ongestoord bezit dier welige landöuwen

Een volk bevestigd, dat te sneeven schein in druk.
Gy onderwierpt aan hen de trotschste heerschappyën,
En fnuikte volk by volk, laatdunkende op zyn magt.
Gy hebt den roof verdeeld dier ryke monarchyën,

En Isra ël gefierd met hunner haatren pracht,
Opdat ge in 't midden van uws vyands buit zoud wonen,
In schaduw van zyn' roof, in schaduw van zyn goud.
Zo lang de Heer zyn gunst uw' Vorsten zal betoonen,
Zo lang de Heer zyn' troon op u, ô Sion! bouwt,

Zal aller magt en roem ook voor uw glori wyken.

De berg, dien God verkoor, munt uit in vruchtbaarheid;

Hy zal met grooter pracht dan al de bergen pryken,

Daar hy meer overloeds dan Bazans berg verspreid.

Waaröm flaat gy zo fier, ô trotsche Bergen! de oogen

Op Sion, door den Heer zo hoog, zo dier bemind,

Dat hy zyn woonsteê daar deed ryzen naar den hoogen,

In welke hy, eeuw uit eeuw in, zyn' wellust vind?

Ja, Sion is Gods troon en is zyn tempel tevens.

Zy fluit een talryk heir in haar' geduchten wal;

De Heer is aan het hoofd; wat baat hier tegenstreevens?

De God van Sinai is Heerscher van 't heeläl.

Hy heeft zyn volk verlost uit wreede flavernyë,

En heeft het trouw beschermd voor 's vyands wreevlenhaat;

Hy vestigde onder ons zyn' troon en heerschappyë,

Ten trots van volk by volk, dat zyn gezag weêrstaat.

De Godheid zy geloofd, die ons de felle woede

Ontrukte: deze God schonk ons dees zaligheid.

Hy zag ons gunstryk aan; hy nam ons in zyn hoede;

Hy wreekte ons leed; en heeft, door zyn alwys beleid,

Ons voor al de yslykheên der naarste dood beveiligd;

Des vyands hoofd verplet, zyn haateren vertreên,

Door wie zyn hoog gezag gehoond wierd en ontheiligd.

Toen sprak hy : 'k Zal myn volk den Nyl met blyde schreên
Verlaaten doen; 'k zal hen door 't spoor der zee doen trekken.

Toen trad ge , ô Israël! in uwer haatren bloed ;
Het dierenheir deed dit tot drank voor zich verstreken ,

En 't heeft zich greetig met uws vyands vleesch gevoed.
Uw volk zag u aan 't spits zyns heirs den weg bereiden ;

Het trök met u , hunn' God , myn' God , het erfland in.
Het zag der zangren rei hunne opperhoofden leiden ,

Door 't juichend maagdenchoor omringd , met blyden zin ;
Rechtäarte Telgen van der Stammen vroomen Vader !

't Voegt u uw dankbaarheid , met plegtig feestgebaar
Uw' God te toonen. Treê , ô Benjamin! treê nader :

Dat zich uw blydschap huwe aan die van Judaas schaar ;
't Zal die van Zabulon en Naphtalie vergrooten.

Ontdek ten onzen nutte , ô God ! alömme uw magt ,
En handhaaf ons in 't heil dat wy van u genooten !

De Vorsten zullen dan , verwonderd door de pracht
Uws tempels , u eerlang in Sion hulde bieden.

Gy zult den dwaazen drom , die afgoôn vormt en eert ,
Door uw' gerechten toorn voor uw gezicht doen vlieden ;

En volk by volk zal door uw gramfchap zyn verneêrd

Die voor verächt metaal of aardfche goôn zich buigen.

Dan zal Asfyriën, door eerbied aangedaan,

En Ethiopiën u zyn ontzag betuigen.

Bidt God, bidt onzen God, ô aardfche Magten! aan.

Geeft eer, verheerlykt hem, die eeuwig in den hemel

Zyn' troon vest, de aard' verbaast door zyn geduchte ftem,
En zyne magt betoont aan 't ondermaansch gewemel.

Geeft eer aan Jacobs God; verheft, verheerlykt hem
Voor al de wonderdaën aan Israël beweezen;

Voor al de blyken van zyn glori, van zyn magt.

ô God! uw trouw is groot; die zy altoos gepreezen

Van 't volk, dat u zyn fterkte en hoop en toevlucht acht.

MDCCLXIX.

D E

JORDAANSTROOM,

DOOR WONDEREN VERHEERLYKT.

'k **W**il myn' dichtlust niet bedwingen;

'k Hef een' blyden stroomzang aan:

'k Wy myn dichtbespiegelingen

Aan den heiligen Jordaan.

Kan ons de Oudheid naauwlyks melden

d' Oorsprong van uw' naam en bron,

Vreugd der Palestynsche velden!

'k Zing niet hoe de Libanon,

Hoe de hooge cederboomen

Zich, met nimmerdorrend groen,

Spieglen in uw zilvren stroomen.

'k Zing niet hoe 't u lust, in 't spoën,

Ruime meiren door te waaden;

Hoe gy Sarons dal besproeit,

Ryk van palm en roozebladen,

Daar de wynstok welig groeit;

Hoe wy 't sap der vette olyven,

Als 't gebergt' van oly zwelt,

Op uw stroomkristal zien dryven
 Als een' honigvloed op 't veld.
 'k Zing niet hoe gy, moê van 't vlieten,
 't Lieflykbruischend watervat
 Altoos vreedzaam uit blyft gieten
 In het Aspaltitiesch nat.
 Maar ik roem uw zeldzaamheden,
 Wondren aan uw' stroom geschied.
 't Oorlogswêe hebbe u bestreeden;
 't Krenkt in 't minste uw glori niet.
 Uw kristallen golven reezen
 Tot een' diamanten wal.
 Hoe moest gy gehoorzaam wezen,
 Toen de Schepper van 't heelâl
 't Heir van zespaar legerfchaaren
 En zyn godlyk heiligdom
 Bragt door de opgemuurde baaren,
 Op 't gelcî der wolkkolom!
 Ja, het plegtig vreugdeteeken
 Heft zich uit uw' blanken vliet;
 De opgerechte steenen spreekten.
 Bruisichend nat! verniel ze niet.

Voor Elias mantelflagen

Scheidde zich uw stroom van één,
Eer men hem, op 's hemels wagen,
Zag ter starren binnentreên.

Ja, hetzelfde wonderteeken

Leidde Eliza 't stroomnat door;

Gy, voor zynen voet geweeken,

Baande hem een effen spoor.

Maar al hooger klom uw luister;

Zelfs de Pharpar, de Abana,

Zyn by u in glori duister,

Wyl gy Naman kwaamt te staê,

Die, melaatsch en vol elende,

Twyfelmoedig in u trad,

Maar Gods oppermagt erkende

In uw heilzaam wonderbad.

't Yzer zelfs moest boven komen,

Ryzende op een vlottend hout.

Maar, Sieraad en Puik der stroomen!

Gy hebt grooter eer beschouwd,

Die veel hooger is in waarde

Dan dees reeks van wonderdaên:

't Schoon

't Schoonst dat immer blonk op de aarde
Zaagt gy aan uw' oever staan.

'k Zie een' drom van blyde schaaren
Langs uw boorden uitgebreid;

'k Hoor den Dooper hen verklaaren
't Heilpad, dat tot God geleid.

'k Zie, met diepe eerbiedigheden,
Elk, door waar berouw genoopt,
In uw kabblend water treden,
Door Joannes ingedoopt.

Maar wat doet den Godstolk schroomen?

Hoe! hy schynt door vrees verzet?

Jezus, tot zyn' doop gekomen,

Zegt: „ Volbreng aan my uw wet.”

Maar de Boetgezant, verflaagen,

Weigert hem, en zegt: „ Komt gy,
„ Gy, om 't heilig doopsel vraagen?

„ Dierbre Heiland! doop, doop my.”

Jezus spreekt, en zet zyn treden

Stroomwaart: „ Ik vervul, laat af,

„ Alle Gods gerechtigheden,

„ Die hy my ten uitvoer gaf.”

Welk een' nastraal zien wy glimmen!

Even als wanneer de zon

Duikt in bloozende avondkimmen,

En nog blinkt in beek en bron.

Baad ge, ô Stroom! de schoonste leden

Vry van de allerminste smet?

Neen; de roem der heiligheden

Word door water niet genet.

Neen. Maar hoe! wat heldre glansfen

Zien wy daalen van omhoog?

Oopnen zich de azuuren transfen?

Scheurt de ruime hemelboog?

Komt een Duifje neêrgevloogen

In deez' gadeloozen gloed?

All' de Serafynen oogen,

Vol verwondring, op den vloed.

Hoor de hemelstem gewaagen

Uit Gods gloriryken troon:

„Deze is al myn welbehaagen;

„Hooft hem, volgt hem, 't is myn Zoon.”

Had ik Cherubynen pennen

'k Dekte my voor 't heilig licht;

Is 't wel veilig God te kennen
 Met een schemerend gezicht?
 Want de Vader scheurt de wolken
 En getuigt van zynen Zoon,
 Daar de Geest, voor 't oog der volken,
 Daalt uit Gods genadetroon.
 Maar de Aartsheiland, opgesteegen,
 Praalt met meerder majesteit;
 En men geeft hem allerwegen
 Lof, en eer, en heerlykheid.
 Dus zal hy eerlang in luister,
 Vry van stryd en doodsgeweld,
 Ryzen uit het aklig duister,
 Als een zegevierend Held.
 Deze Zon, die nooit zal daalen,
 Klimt welhaast ten middagtrans,
 Spreid zo verr' haar heldre stralen
 Als de zon haar' gouden glans.
 Dus zyt gy de Roem der stroomen,
 ô Doorluchtige Jordaan!
 Gy hebt tyd noch nyd te schroomen;
 Nimmer zal uw lof vergaan.

L O F Z A N G

O P

CHRISTUS HEMELVAART.

GEVOLGD NAAR HET FRANSCH KERKGEZANG.

Sla, Christenschaar! sla 't oog naar 's hemels daken;
Der Vorsten Vorst ryst gloriryk omhoog,
Om thans de vrucht van zyn' triomf te smaaken.
Hoe schoon blinkt ons die zegepraal in 't oog!
Hy vaart omhoog, door eene wolk gedraagen,
Daar 't alles ons zyn waare grootheid meld.
Hy boeit de hel aan zynen zegewagen;
Den wreedten dood heeft hy aan band gekneld.
Het Englenheir omringt zyn koets, by 't ryzen;
Het meld alöm zyn gloriryke daên;
't Vervult de lucht met blyde hemelwyzen;
't Heft, rei aan rei, den hoogften lofzang aan.
ô Godspaleis! ontfluit uw gouden zaalen;
ô Hemel! scheur; ontfang uw' Koning weêr;
Zie hem op helle en waereld zegepraalen;
Ontfang Gods Zoon, zyn' Vaders lust, uw' Heer.

Ge ontfangt in hem, in Jezus, onzen Broeder;

De Voorspraak, 't Hoofd, den Bruidegom der Kerk;
Ons-aller Hoop, ons-aller Zielbehoeder.

Wat eer voor ons! wat godlyk liefdemerk!
Hy steeg, vol vreugd, om plaats voor ons te maaken,
Zyn' Vaders huis, den hoogen hemel in,
Van waar zyn geest ons harte reeds doet blaaken,
Als 't waard' gevolg van zyne menschenmin.

Men streev' hem na, door heilige drift gedreeven;
De nietige aarde ontzinke ons hart en oog!
De Heiland zelf wenkt ons naar 't eeuwig leven.

Ons edelst goed is weggelegd omhoog.
Hy daalt eerlang in gadeloozen luister,
Opdat hy zelf als Rechter vonnis vell',
Wanneer zyn magt ontsluit en graf en kluister;
Zyn laatste zege ons uit het stof herstell'!

MDCCLXIX.

•
K E N S C H E T S E

V A N E E N E N

R E C H T G E Ä A R T E N

L E E R Ä A R .

Ik poog, verr' van myn pen te scherpen,
Alleen de zachte schets te ontwerpen
Van een' rechtärten Boetgezant,
Die, naar des Heilands godlyk voorbeeld,
De waereld door zyn deugd veröordeelt;
En rustig Jezus kruisvaan plant.

Dees Christen, die, gelyk een lelie
Haar' geur, den geur van 't Evangelie
Tot 's Naasten nut alöm verspreid,
Daar 't heilig vuur van 's Hoogsten liefde
Hem de ongeveinsde ziel doorgriefde,
Bedoelt alleen Gods heerlykheid.

Geen waereld kan zyn hart bekooren
 Door eerbewyzen, door treffooren;
 Zyn geest zweeft, boven zon en maan,
 Op vlugge Serafynen veêren,
 Aanschouwt de heerlykheid des Heeren,
 En licht ons met haar' weêrglans aan.

Hy, die met God gemeenzaam handelt,
 Terwyl hy hier ootmoedig wandelt,
 Door Gods genade altoos geleid;
 Hy volgt den grooten Hemelkoning
 In kribbe en stal en laage wooning,
 En eert hem in zyn nedrigheid.

Moet hy het reukältaar ontsteeken,
 Moet hy den Albestierer smeeken,
 Hy zend geen nutteloos verhaal,
 Maar woorden, die, vol kracht en leven,
 De ontvonkte zielen aandacht geeven,
 Als wierook naar de hemelzaal.

Moet hy het godlyk Woord verklaaren,
 Hy myd verwaande kerkgebaaren,
 En wufte taal, en woordenpracht;
 Maar schuwt niet min, de grootfte zaaken
 Door wantaal tot een' spot te maaken.
 Geleerdheid geeft zyn rede kracht.

Hy wil geen hemelprofeetsyën
 Door spitse vindingen ontwyën;
 Hy wil de werking van Gods geest
 Niet, dwaas, naar zyn begrip bepaalen,
 Of hoe de hemeltroost moet daalen
 In 't hart, dat 's Hoogften oordeel vreest.

Hy durft gerust hen zalig keuren,
 Die, arm van geest, weemoedig treuren,
 En heilbegeerig zyn van hart;
 Die, nooit wraakgierig, 's vyands schelden
 Altoos met zegening vergelden,
 Getrouw aan God in vreugd en smart.

In weldoen altoos overvloedig,
 Is hy røndborstig en zachtmoedig;
 Het lust hem, min de vloekbazuin
 Op Ebals barren top te steeken,
 Dan zegeningen uit te spreken
 Op Gerizims bedaauwde kruin.

Hy houd de deugd in eere en achting,
 En predikt reine pligtbetrachting;
 De boom word aan de vrucht gekend.
 Die vrucht, de vreugd der saamenleeving,
 Is 't rechte merk der schuldvergeeving,
 En houd de ziel naar God gewend.

Geen hitte of koude doet het waaken
 Op d' aanvertrouwden post hem staaken;
 Hy buigt zyn schouders onder 't kruis.
 Hy mint de zielen, hem bevolen;
 En, ziet hy eenig schaapje doolen,
 Hy zoekt het op, en brengt het t' huis.

Ziet hy zyn' trouwen dienst waardeeren,
Zich boven zyn verwachting eeren,
Geen hovaardy vervult zyn hart;
Of ziet hy zich versmaad, beloogen,
Hy slaat op God geloovige oogen,
Zyn' Toeverlaat in leed en smart.

Hy wil geen medeftervelingen,
Door zyn gezag, bepaalend dwingen,
Maar leert hen Jezus leere en kruis.
Hy vind, ondanks verschil van meening,
Met godgezinden hartsverëening,
Als Broeders van zyns Vaders huis.

Zyn brandend hart, nooit onverschillig,
Maakt hem ten dienst' van God gewillig,
Door wakkre zelfsverloochening.
Hy heeft zyn' wil en welbehaagen
Den wil der Godheid opgedraagen,
Van wien hy last en lust ontving.

Dreigt, by het woeden van de volken,
 Een storm van oorlogsônweêrwolken
 Zyn kooi en kudde neêr te slaan;
 Hy wil ze in nood noch dood begeeven,
 Ja bied veelêer zyn dierbaar leven
 Den bloeddorst tot een offer aan.

Word hy door rampspoed neêrgeboogen,
 De wondre bystand uit den hoogen,
 Opdat hy nooit verzuchte of kwyn',
 Gods geest, door onweêrstaanbre werking,
 Vormt, door zyn milde heilversterking,
 Hem tot een' aardfchen Serafyn.

Stryd hy in 't aanzien van zyn' Koning,
 Na de overwinning volgt de krooning.
 Hoe heerlyk blinkt van verr' de prys!
 Hoe glansryk ftaat op gouden hairen
 De krans van onverwelkbre blaêren
 En roozen uit het Paradys!

Verkondiger der blydste boodfchap!
Sieraad van 't reinste bondgenootfchap!
Getrouwe Leidsman van Gods volk!
Wie zou, met hart en ziel en zinnen,
Naar uw waardy u niet beminnen!
Wie eert u niet als Hemeltolk!

MDCCL.

G O D S
H E I L R Y K E
N A B Y H E I D.

Treê, ô Christen! uwen Vader
In geloof en liefde nader.

Wy hem uw ontvonkt gemoed
Die u, door zyn Alvermogen,
Aan der zonden dienst onttoogen
En genadig heeft behoed.

Kweek, om 't lot der aardsche dingen,
Nimmer dwaaze twyfelingen

Over 's Hoogften wys beleid.
Wat zou ooit zyn magt vermindren?
Leeven niet altoos Gods kindren
In zyn tegenwoordigheid?

Zou hy, aan wiens alziende oogen
 't Minste ftip niet word onttoogen,

Zou hy u niet gadeslaan?

Ja, hy fchenkt zyn' gunstelingen

De allerbeste zegeningen

Op hunne enge hemelbaan.

Volg, als Christus meêgenooten,
 Met Gods balzem overgooten,

Jezus na in 't Priesterfchap;

Daar hy, als Profeet en Koning,

U verhief in zyne krooning

Tot den hoogften gloritrap.

Leef, aan zynen dienst geheiligd,

Door zyn' goeden geest beveiligd,

Leef op deze onrustige aard'

In het ongekreukt vertrouwen

Dat gy hem eens zult aanschouwen

Daar hy plaats voor u bewaart.

Word, ô Christen! u gegeven
 In het zaligst licht te leven,
 Dat op u zyn' luister spreid;
 Dek geen weêrglans van die stralen;
 Dat zy altoos u doen praalen
 In de reinste heiligheid.

Waak bestendig aan den drempel
 Van den hoogen hemeltempel,
 Tot u de ingang word verleend;
 Om, in 't heilryk hof der hoven,
 God en zynen Zoon te looven,
 Met der zaalgen choor verëend.

Treê dan, Christen! uwen Vader
 In geloof en liefde nader.
 Roem des Hoogsten wys beleid.
 Wat zou ooit zyn magt verhindren?
 Leeven niet altoos Gods kindren
 In zyn tegenwoordigheid?

MDCCXLIX.

TER ZILVEREN BRUILOFTE
VAN MYNE WAARDE OUDEREN,
PIETER VAN WINTER,
E N
ELIZABETH VAN LEEUWAARDEN.

ZYNDE TE GELYK DE 53te VERJAARING
VAN MYNEN WAARDEN VADER.

Uw schoonheid kon myn ziel ontvonken,
ô Dichtkunst, hemelsch van gelaat!
Maar hebt gy me immer gunst geschonken,
Vergun my dat ik uw sieraad,
De nimmerdorrende lauwrieren,
Schakeer' met palm en mirtheblaên,
Om met dat loof de kruin te fieren
Van hen, die my het naast bestaan.
Myne Ouders zien van 's hemels transen
Hun driemaalwelkom zilvren feest
Bestraald met de aangenaamste glansen.
Dat dierbaar heil verrukt myn' geest.
ô Vader! welk een dag van zegen!
Dees dag groette u in 't levenslicht;

Dees dag, vervolgens u genegen,
 Zag 't echtaltaar voor u gesticht.
 Dit is de schoonste van uw dagen,
 Wyl onze Moeder hart en hand
 Daarop aan u heeft opgedraagen,
 En gy aan haar u hebt verpand.
 Dit dubbel heil noopt my tot zingen.
 Myn Vader! 'k roem uw nyvre vlyt,
 Uw zorg en trouwe handelingen,
 Der koopmanschap ten nutt' gewyd.
 Oprechtheid is aan God en menschen
 In alle tyden aangenaam;
 Wie immer beider gunst mogt wenschen,
 De Hemel schonk ze aan u te saam'.
 Ik moet, (niets kan myn' yver dwingen,) ~~...~~
 ô Moeder! weiden in uw' lof.
 Geen vleizucht deed my immer zingen.
 Uw liefde geeft my ryke stof.
 Geen goud kan 't Moeders hart opweegen;
 Die teêrheid is 't daar 't all' voor zwicht..
 Dat is der Kindren grootste zegen,
 En maakt hen op het duurst verpligt.

Dit perst de traanen my uit de oogen ;
Ai! neem het voor erkentenis !
Heb ik het eerst uw borst gezoogen ,
Denk dat myn zucht de krachtigste is.
Dat vuur bezielt ook alle uw Looten ,
Die allen in hunne eerste jeugd
Het zelfde heil als ik genooten ;
Elk roemt u als zyn hoogste vreugd.
Hoe loflyk is uw huisbestieren ,
Uw yver en uw kloek beleid!
Dorst ik myn drift den teugel vieren ,
Ik prees uw deugd en minzaamheid.
Gy wyst, myne Ouders! ons de klippen
In de altydholle waereldzee ;
Wat koers ons voegt om die te ontglippen ,
Te spoeden naar behouden reê.
Kon ik de snaaren vlugger roeren ,
Hoe lieflyk klonk thans myn gedicht!
Kon ik een kunsttafreel volvoeren ,
'k Maalde op den voorgrond en in 't licht
De Trouw , op eenen troon verheven ,
Gekleed in hagelwit gewaad ,

Daar zy, door tedre zucht gedreeven,
 U wenkt met een vernoegd gelaat;
 Terwyl we u beiden zien verzellen,
 Door de Eendragt, die, vervreemd van nyd,
 Haar' boezem nooit door haat voelt zwellen,
 En knaaging kent noch bitfche fpyt;
 Door Liefde, die verknochte harten
 Doet blaaken in een zuivre vlam,
 Nooit uitgedoofd door ramp of fmarten
 Nadat zy haaren oorsprong nam;
 Door Vrede, die haar lievelingen
 Geleid langs zachte roozepaên,
 Daar zy vol zielvernoeging zingen,
 Belommerd van olyveblaên.
 'k Zou aan uwe andre zy' vertoonen
 Godvruchtigheid, die nimmer veinst,
 En 's Hemels gunst beneên kan troonen,
 Die gunst, waar 's menfchen gunst voor deinst;
 Milddaadigheid, met recht gepreezen
 Als medelydend met elks leed;
 En Nedrigheid, zo heusch van wezen
 Als zedig van gemoed en klead.

Zy zouden u eenstemmig roemen;
 De Trouw, op dees getuigenis,
 U zeegeen en welzalig noemen,
 Naar 's Hemels heilbeloftenis.
 Ik zou met hen de Godheid looven,
 Terwyl het offer wierd bereid,
 Welks vlam zich heffen zou naar boven,
 Ontstoken door de Dankbaarheid.
 De Hoop zou juichend opwaart vaaren
 Met wierookgeuren van gebeên;
 Waarään Geloof haar' wensch zou paaren;
 Zy trekt Gods zegen naar beneên.
 Dan zaagt ge u met geluk beschenken
 Zo groot als ooit de Algoedheid zend:
 Een' schat, door mot noch roest te krenken;
 Een' schat, best by 't bezit gekend.
 Maar zacht! ik moet myn' geest bedwingen;
 Verschoon my: 'k ben van 't spoor gedwaald;
 Uw deugd heeft dees bespiegelingen
 Myn zangster uit den mond gehaald.
 Al 't Maagschap is verrukt, bewoogen.
 Elk stort de teêrste wenschen uit.

ô Wenschen! dringt door 's hemels boogen,
 Ten nutt' van Bruidegom en Bruid!

Zo daal' Gods onwaardeerbare zegen
 En dierbre gunst, jaar uit jaar in,

Gelyk een vruchtbre zomerregen,
 Op hen en op hun huisgezin!

Zo mooge uw vrede en welstand bloeien,
 ô Ouders, aan ons hart zo waard'!

Zo ziet ge uw Kroost in voorspoed groeien,
 En u tot hun geluk gespaard!

De gouden trouwkroon fiere uw hairen,
 Hoe zeldzaam deze zegen zy;

En zett', na vyf en twintig jaaren,
 Deez' dag nog grooter luister by!

En als we uw byzyn moeten derven,
 (Ach! mogt zulks niet dan spaê geschien!)

Doe u Gods gunst een' staat verwerven
 Reeds door 't Geloof vooruit gezien:

Smaakt dan, in hooger stand verheven,
 Het heil door Jezus u bereid;

En draagt in 't hemelsch eeuwig leven
 De gloriekroon der zaligheid.

OP MYNE
VIER EN TWINTIGSTE
VERJAARIN G.

ô Liefdebron! ô Levensäder!
Myn Toeverlaat! myn God! myn Vader!
Ik wy aan u myn maatgedicht.
Een hemeldrift, een englenyver
Spant op deez' dag de snaaren styver;
Dag, die my 't eerst begroette in 't licht.

Sier met uw' gloed vry de ochtendklimmen,
ô Dag, die 't hoogste heil zag klimmen!
Op u wierd 's Levens Vorst gebaard
Ten troost van 't volk, door hem verkooren.
Ach! deelde ik ook, op u gebooren,
In dezen zegen voor al de aard'!

Mogt ik door Jezus voorbeeld leeren
 In lief en leed de Godheid te eeren;
 Volyvrig naar haar gunst te staan;
 Haar een geheiligd hart te bieden;
 Het zielverleidend kwaad te vlieden
 Op 's levens hobbelige paên!

'k Herdenk, (waar is de tyd vervaaren!)
 Een reeks van tweemaal twaalef jaaren.
 ô Kindsheid, die zo ras verdween!
 Wat waaren uwe onnoozle dagen
 Welëer myn streelendst welbehaagen!
 Zy rolden ongevoelig heen.

ô Opperöorzaak van myn wezen!
 Gy ziet wat worden zal nadezen;
 Gy kent het lot dat my verwacht.
 Uw gunst bescheen my met haar straalen
 Eer ik op aard' mogt ademhaalen,
 En toen ik wierd in 't licht gebragt.

Uw liefde gaf myn zwakheid krachten;
 Zy leerde my uw wet betrachten;
 Zy toonde gunstryk my myn' pligt,
 Om uit de golven der gebreken
 Het hoofd vrymoedig op te steeken,
 Gemoedigd door haar troostryk licht.

Wat vuur bezielt my onder 't zingen!
 'k Zie nog de bron van zegen springen,
 Die, van myn tedre jeugd af aan,
 In 's levens barre zandwoestynen,
 Waar menigwerf de deugd moet kwynen,
 My altoos toevloeiide op myn paên.

Wat zal, wat kan ik u vergelden?
 Ik moet, ik wil 't met schaamte melden,
 ô God! ik ben dit heil onwaard'.
 Ik kan niets doen dan nedrig danken;
 En roem, met stamelende klanken
 Uw gunst, die my ontzetting baart.

Uw voorzorg blyv' my duurzaam hoeden
In voorspoed en in tegenspoeden!

Al 't ondermaansche is wankelbaar.

Versterk in my altoos 't verlangen

Om eens het zalig lot te ontfangen,

Dat zich bepaalt aan dag noch jaar!

MDCCLII.

AAN JONGKVROUWE
JOHANNA MUHL.
TER 51ste VERJAARINGE VAN HAARE MOEDER,
MEJUFFROUWE
AGATHA MARIA SENA,
WEDUWE VAN DEN HEER
JACOB MUHL.

Hartvriendin! wat klank, wat zwier
Zal ik aan myn vaerzen geeven?

'k Span de snaaren van myn lier,
Wyl uwe achtbre Moeder 't leven
Eertyds op deez' dag ontging;
Sterk myn' geest, terwyl ik zing.

Meld my, hoe ze u in uw jeugd
Heeft gekweekt met trouwe zorgen;
Hoe ze u tot de zuivre deugd
Leidde in uwen levensmorgen;
En de kweekschool van 't verstand
U ontfloot met eigen hand.

Hoe zy 't Vaderloos gezin
 Steeds haar liefde deed bemerken;
 't Welk zy door haar kindermin
 Dekte als met getrouwe vlerken:
 Deelt me, ô vleuglen! op myn beê,
 Deelt my ook uw schaduw meê!

Meld me, ô Schoone! hoe haar hart
 Aan de oprechtheid is geheiligd;
 Hoe zy tegen leed en smart
 Zuchtende Armoê trouw beveiligt;
 En de Deugd, die eenzaam treurt,
 Hulp en achting waardig keurt.

Hoe haar godgezind gemoed
 Steeds zyn vroomheid elk doet blyken;
 Hoe noch voor- noch tegenspoed
 Haar van 't enge pad doet wyken;
 Hoe zy, door Gods geest bestraald,
 Aan zyn' wil haar' wensch bepaalt.

Maar ik durfde u te onbedacht,
 Myn Johanne! om bystand smeeken.
 't Staat, myn Lief! wel in uw magt
 Zangdrift in myn borst te ontsteeken;
 Doch de loffpraak word me ontzeid
 Door uw Moeders zedigheid.

'k Wensch dan, (wierd dees heilwensch waar!)
 Dat des Hemels ryke zegen
 Haar besproeie jaar op jaar
 Als een zoele zomerregen.
 Ongeval noch ramp noch kruis
 Stoor' den voorspoed van haar huis!

God, altoos den zynen goed,
 Doe haar in zyn liefde leeven;
 Zy de troost van haar gemoed!
 Nooit moet' haar die troost begeeven!
 De ongeschapen Bron van 't Licht
 Sterk', vervrolyk' haar gezicht!

Maar, ô Hartöntvonkster! Gy,
Dierbre Hoop van myn verlangen!
Staat een tweede wensch my vry?
Gun my u als Bruid te ontfangen!
Hieröp juich ik, bly te moê,
Dus, met u, uw Moeder toe:

Hartvriendin van 't wys Beleid!
Trouwe Volgster van de Reden!
Voorbeeld van Godvruchtigheid!
Voedster van de reinste Zeden!
Edel Pronkjuweel der Deugd!
Blyf altoos ons - aller vreugd!

MDCCXLIII.

A A N
MYNE HARTVRIENDINNE,
JONGKVROUWE
J O H A N N A M U H L.
BY ONZE ECHTVERËENIGING.

Indien myn tedre Poëzy
Het lot der duurzaamheid mag erven,
Sta 't haar, ô Hartöntvonkster! vry
Uw' lieven Naam te hoên voor 't sterven;
Zy geeft uw deugd, uw weêrmin lof;
Nooit had zy aangenaamer stof.

Wie laakt haar drift? zou zy nu niet
Het dichtvuur in myn borst ontsteeken,
Daar, zelfs in 't bangste minverdriet,
Haar gunst op 't hoogst my is gebleeken?
Zy heeft myn' droeven geest versterkt,
Getroost, en tot geduld bewerkt.

Befchouw, myn Engel! welk een vreugd
 Haar nu bezielt en speelt in de oogen,
 Terwyl de ftond haar nog verheugt
 Dat gy, door zuivre gunst bewoogen,
 Haar 't eerst beftaalde met het licht
 Van uw hartroovend kuisch gezicht.

Hoe minzam ftrooide uw blanke hand
 De lauwerblaadjes, 't letterlover,
 Door Moeders vindingryk verftand
 Vergaderd, toen myn Dichtftuk over!
 Zulk groen, gemengd met mirtheblaên,
 Zal fchooner om uw lokken ftaan.

Zy fiert, verrukt, daarmede uw hoofd.
 Zy zingt, en fpant de fnaaren ftyver.
 Ô Vreugd, die alle vreugd verdooft!
 Zy juicht, zichzelve ontrukkt door yver,
 Daar gy uw hart en rechtehand,
 Ô Halsvriendinne! aan my verpand.

Gy weet, myn zuivre liefde sproot
Uit achting voor uw reine zeden;

En, word een vriend gekend in nood,
In zwakheid, ziekte, en tegenheden,
Dees borst besluit voor u een hart
Dat ramp en ongevallen tart.

Nu is myn ziel in u verheugd;
Ik lees uw weêrmin in uwe oogen.

'k Deel in uw heil, gy in myn vreugd.
Lof, lof zy 't eeuwig Alvermogen!

Nu ryst, nu klimt uit de oosterbron
Myn langgewenschte huwlykszon.

ô Zalig, driemaal zalig uur!

Wy zyn dan voor elkaêr gebooren,
Myn Schoone! Ik roem Gods albestuur,
't Geen ons dit heillot heeft beschooren,
Triomf! Triomf! ik overwin.
De Hemel boog uw ziel en zin.

Nu legt Gods Tolk, myn Boezemvrind,
 Verheugd, met zegenende handen,
 Den Echknoop, die ons lieflyk bind.
 Hy doet het heilig reukwerk branden.
 Ô Vlam!.. Maar 'k zie, geen minder gloed
 Blaakt onzer Maagen bly gemoed.

Hoe glansryk blinkt het heiligdom!
 Hoe! mint de Godheid ons dus teder?
 Myn Levenslust! Johanna! kom,
 Kniel, kniel met my eerbiedig neder;
 Dat ik myn dankbaarheid betuig,
 Myn stem verheff' by 't feestgejuich.

'k Erken het, Eeuwige Opperheer!
 Ô Liefdebron! ô Levensäder!
 Uw heil besproeit ons heinde en veer.
 Duld dat ik u ootmoedig nader';
 En met myn dierbre Wedergaê
 Naar uwen troon myne oogen sla!

Uw voorzorg heeft van uur tot uur
Onze onbezorgde jeugd gezegend.

We ontmoetten wel nu zoet, dan zuur;
Maar 't is ons all' ten nutt' bejegend.

Nu treden we in de huwlykspaên,
Om hand aan hand die op te gaan.

Dus spoeden wy, vernoegd te moê,
Ons lot, 't zy voor- 't zy onspoed, tegen.

'k Vertrouw, ô Vader! 't all' u toe.

Doch, kan het zyn, schenk ons uw' zegen;
Beziel altoos met hemelmin

Myn hart, en 't hart van myn Vriendin!

Maar, welk een onverwachte glans!
Wat gloed! Hoe schemeren myne oogen!

Daar opent zich de azuuren trans:
De Huwlyksmin, met ons bewoogen,
Daalt neder met een bly gelaat,
Opdat ze ons sterk' door wyzen raad.

„ Gy, zegt ze, die voor 't echtältaar
 „ Beloofst u naar myn wet te draagen,
 „ 'k Wy u myn gunst, ô jeugdig Paar!
 „ Ik, die, in 's aardryks vroegste dagen,
 „ Het oudste en schoonste trouwverbond
 „ Stichtte op den Paradysfchen grond.

„ Hoort, Echtelingen! dan myn' raad.
 „ Vlied Hoogmoed, weert zyn vleieryë;
 „ Schrikt voor den Twist; schuw de Eigenbaat.
 „ Dat de Afgunst dan uw rust benyë,
 „ Vergeefs is 't, hoe veel kracht zy spilt,
 „ De Wysheid dekt u met haar schild.

„ Doch zult ge u steeds gelukkig zien,
 „ Gy moet de Deugd uw' eerbied toonen;
 „ De waare Godvrucht hulde biën;
 „ De Vrede en de Eendragt tot u troonen:
 „ Dan torscht de Vergenoeging 't kruis;
 „ Dan sterkt Standvastigheid uw huis.

„ Dan word door my, zo Vruchtbaarheid
 „ U haaren zegen doet weêrvaaren,
 „ Uw jongskens 't nestje toebereid
 „ In 't heiligdom, by Gods altaaren.
 „ Dan leeft ge altoos den Opperheer
 „ Tot glori, my tot vreugd en eer.”

Hier zwygt zy, en ontwykt ons oog.
 Hoor ik een' zang van Serafynen,
 En stygt zy op dien galm omhoog?..
 Maar 'k zie de Speelnoots ons verschynen.
 Johanna! 'k lei, met blyden zin,
 Al juichende u ter feestzaale in.

Hier kusen ons, door blydschap stom,
 Met vreugdetraanen op de wangen,
 De Maagen driemaal wellekom.
 'k Hoor hoe der Moedren orgelzangen,
 (Zo Ouderlyke wensch ooit baat,)
 Ons zegen spellen in deez' staat.

Myn ziel, verrukt door 't lief geluid,
 Word door haar' zang zichzelve onttoogen.
 Ik leef voor u, voor u, myn Bruid!
 Bestraal my met uw vriendlyke oogen;
 Zo worde altoos dees reine gloed
 Door onderlinge min gevoed.

MDCCLXIV.

T R A A N E N,

OVER MYNE MOEDER,

ELIZABETH VAN LEEUWAARDEN.

Hoe! zou de doffe rouwcimbaal
Myn' dichtgeest thans tot droeve taal,
Tot klaag- tot lykzang kunnen dwingen?
Hoe! zou myn treurig kunstmuzyk
Myn Moeder naar der dooden wyk,
Ten donkren grave kunnen zingen?

Neen, neen. 'k Zie, in de ziel ontroerd,
Myn dierbre Moeder, ons ontvoerd,
Myn oog, myn schreiend oog ontweeken.
De bittere droefheid fluit myn' mond.
Helaas! 'k zag, in den bangsten stond,
Haar' mond, haar' wyzen mond verbleeken.

Ik zie het dierbaar hartebloed,
 Dat my gekweekt heeft en gevoed,
 Dat eerlyk bloed gestuit in 't vloeien;
 Is 't wonder dat myn zwoegend hart,
 Getroffen door de felste smart,
 Myn bloed in de aders traag doet spoeien?

ô Moeder! moet myn droef gezicht
 Uw lieflyk levensmiddaglicht
 Zien' zinken in een zee van traanen?
 Al 't huis barst in een' rouwkreet uit
 Terwyl ge uw minzaame oogen fluit;
 Hoe kan ik my van schreien spaanen!

ô Neen, 'k weêrhou myn traanen niet;
 't Is 't eenigst dat my overschiet,
 Daar wy uw droevige uitvaart vieren;
 Schreit dan, myne oogen! weent, ja weent:
 Uw traanen kunnen 't koud gebeent'
 Meer dan cypres en lykkrans sieren.

ô Dood, voor waardig Kroost zo straf!
 Al dwingt gy ons aan 't aklig graf
 Het dierbaar overschot te schenken.
 Van haar, die my het leven schonk,
 Nooit zal die naare graffpelonk,
 Nooit zult gy myne liefde krenken.

'k Herdenk altoos met dankbaarheid
 Haar tedre zorg, haar wys beleid,
 Haar zuivre deugd en reine zeden;
 Hoe ge ons, godvruchte Elizabeth!
 Langs 't enge pad, naar 's Hoogsten wet;
 Hoe heilig ge ons zyt vóórgetreeden.

En gy, myn Vader! wien de dood
 Ontrooft de waardigste Echtgenoot',
 De vreugd, den wellust van uw leven;
 Sla, in Gods wil getroost, uw oog
 Naar 't Hof, waarin zy leeft, omhoog;
 Zie daar u in uw Gaê verheven.

Myn dichtkunst, door al 't leed vermoeid,
 Kust, daar myn oog van traanen vloeit,
 Voor 't laatst het Moederlyk gebeente;
 Zy zucht ten hemel keer op keer,
 Besterft, en zygt in 't einde neêr
 In onmagt, op het grafgesteente.

MDCCXLVI.

AAN MYNE ECHTGENOOTE
J O H A N N A M U H L.

BY HAARE 30te VERJAARING.

Kan op het kronklend waereldspoor,
Op 't kruispad van uw lydend leven,
De Dichtkunst u verkwikking geeven,
Haar troostzang vergt van u gehoor.
Zy slaat thans heilverwachtende oogen,
Op 't voorbeeld van uw hemelmin,
Met u, myn dierbre Hartvriendin,
ô Kruisheldinne! naar den hoogen.
Voorzienigheid bestiert deze aard'
Door duizende veranderingen,
En duizend beurtverwisselingen,
Haar goddelyke wysheid waard';
Wie zou aan de Almagt paalen zetten?
De vroome ziel, Gods onderdaan,
Ziet zyn bestier met eerbied aan,
En eert die schikkingen als wetten.

Zo stemt uw godgetrouw gemoed
 In 's Hoogsten wil en welbehaagen,
 En keurt, in voorspoed en in plaagen,
 Den weg, dien hy u inleid, goed.
 Ik zag uw jaarzon, door wier straaLEN
 Myn hart een' blik van vreugd geniet,
 Nog kort, beneveld door verdriet,
 In eene zee van traanen daalen,
 Als of zy eeuwig schuil zou gaan;
 Doch God, wiens gunst wy beiden pryzen,
 Doet haar dit uur met glans herryzen,
 En voert my stof tot blydschap aan.
 Zo wisfen guure en kalme dagen.
 Zo volgt de vreugd op rouw en pyn.
 Na regen zien wy zonneshyn.
 Wie overwint zal lauwrē draagen.
 Men geeve in krankheid, smart of dood,
 De hoop op de Almagt nooit verlooren;
 Een nedrig hart kan God bekooren;
 Geen ramp is voor zyn hulp te groot.
 Men dringe, al woed het leed verbolgen,
 Niet stout in Gods geheimenis;

Hy weet wat goed , wat beter is.
 't Voegt ons zyn leiding ftil te volgen.
 Wat lot ons treft , of treffen zal,
 Men leer' het als een Christen draagen,
 Zich van Gods fchikking nooit beklagen;
 Want niets gefchied hier by geval.
 Dus word het waare heil gebooren.
 Zo word , tot ons geluk , Gods kracht
 In onze zwakheid zelfs volbragt.

Hy heeft den zynen hulp gezwooren.

Deze Evangelifpecery ,
 Die onlangs myn meêwaarig harte
 Een' balzem ftrekte in leed en fmarte,
 Schenkt u myn tedre Poëzy.

Johanna ! zy verzachte uw lyden !

Geeft God thans kalmte in leed en pyn ,

Laat ons ootmoedig dankbaar zyn ;

Laat ons ons in elkaêr verblyden.

'k Omhels u , daar myn wensch gelukt ,

Myn Reisgenootę op 't pad ten leven !

U , aan myn liefde weêrgegeeven ;

U , op myn bede 't graf ontrukkt.

O P D E
S C H I L D E R K U N S T,
VAN MEJUFFROUWE
R A C H E L R U I S C H,
W E D U W E V A N D E N H E E R
J U R I A A N P O O L.
A A N H U N N E N Z O O N , D E N H E E R
F R E D E R I K R U I S C H P O O L.

Naar welk een oord wend ik myn schreên?
Waar voert ge, ô nyvre Pool! ons heen?
ô Fredrik! welk een' hof, wat vruchten, welke bloemen
Ontdekt myn oog hier in het rond?
Gewis, dees schoone streek, nooit naar waardy te roemen,
Is een gewyde grond.

't Nieuwsgierig oog poogt, onbepaald,
Daar myn leergierige yver dwaalt,
Al 't zielverrukkend schoon met éénen wenk te ontdekken.
Maar myne ontvonkte Poëzy
Brenkt met een' blyden lagch, om mynen geest te wekken.
Dien druiftros my naby.

Hoe vrolyk spreid, om zoeten buit,
 Die Honigby de wickjes uit,
 En zuigt het eêlste vocht der schoonste Muscadellen,
 Gerypt in zoele zomerlucht!
 Hoe dringt schier kerne en sap door 't floers der dunne schellen!
 Wie zag ooit schooner vrucht!

Hoe minzaam streelt het speelend licht
 Door rank en bladen ons gezicht!
 Dat dorre blaadje zelfs verjeugdigt de andre kleuren.
 Vervult die gloeiende Granaat
 Hier niet de dunne lucht met aangename geuren,
 Zo frisch als zyn gelaat?

De Perzik noodigt onze hand.
 Gewis greep zweevende Athalant'
 Zulk een bekoorlyk ooft met haar sneeuw witte vingren.
 Ai! zie dat Wormpje, langs dat blad,
 Zich, leevendig en vlug, in duizend bogtjes slingren,
 Op 't ongelyke pad.

'k Zie bloozende adertjes dat groen,

Dit takje de Abricoosjes voên.

Op roode Pruimen stremt een nectardaauw tot dropjes.

De schoone Oranje praat zo eêl

Met bloemen als met vrucht; het loof pronkt aan de topjes

Met vrolyklagchend geel.

De Poolfche tarw, wiens biezen kleed

Zyn plooiën uitstrekt wyd en breed,

Toont aan 't opmerkend oog een' schat van zeldzaamheden,

In dorren stromk, in voedzaam [zaad',

In dun en buigzaam stroo, met vezels [doorgesneeden,

Zo teder als een draad.

'k Zie Miertjes hunnen lust voldoen

Aan Ananasfen en Meloen.

Hoe ryst de grootfche Tulp, omringd van Angelieren!

De Kamperfoelie lagcht ons aan.

De Latrix groeit en bloeit met leevendige zwieren,

Geplaatst naast de Afrikaan.

Maar welk een heldre regenboog
 Van frifche kleuren trekt ons oog?
 Dees gaarde is grootsch gefierd met verschbedaauwde Roozen,
 Met zilvren dropjes mild bespat.
 Hoe zien wy 't rood der Roos by 't wit der Leli bloozen!
 Hoe fchoon is bloem en blad!

Peöniroosjes, breed van kruin,
 En Stokroos, de eer van hof en tuin,
 En 't nederig gelaat der eedle Pasfiebloemen;
 De Hyacinth, de Anemia,
 Doen beurtelings, om ftryd, ons haare fchoonheid roemen
 Als zonder wedergaê.

Maar hoe! Bedriegt my myn gehoor,
 Of zingt hier 't zachtgevederd choor?
 Het vliegt, en springt, en speelt, belommerd van de bladen.
 ô Zangers, die, met fchel geluid,
 Het luistergraag gehoor verkwikt, nooit kunt verzaaden,
 Wanneer gy zingt of fluit!

't Is billyk dat ge u hier onthoud,
 En nestjes voor uw jongskens bouwt;
 Zo schenk' hunne orgelkeel ons tooverende klanken!
 Gy moogt de milde Vruchtbaarheid
 Voor 't wonderbaar begin dier tedre Wezens danken,
 Waaröp ge u koestrend spreid.

Maar ach! wat rampspoed rand u aan?
 Liet hier 't Geweld zyn' voetstap staan?
 Is zelfs de Onnoozelheid hier voor geen roofzucht veilig?
 De Hagedis vernielt het nest.
 Men wreek' die schennis. Pool! het recht is by u heilig...
 Hoe straffe ik 't ondier best?

Men wreek'!.. Maar hoe! gy stuit myn hand.
 „ My streelt, (dus spreekt ge,) uw misverstand;
 Myn Moeders kunstpenfeel heeft u verrast, bedroogen.
 't Is Rachels hand, die, daar zy zweeft
 In hof, en vrucht, en bloem, uw kunstbeminnende oogen
 Verrukt, betooverd heeft.”

Wat vreugd! Daar treed die Kunstvorstin'
 Haar schilderzaal, haar' lusthof in,
 Door ouderdom gekroond met achtbre zilvren hairen.

ô Rachel! schrandre Bloemgodin!
 ô Braave Ruisch! wiens roem kan de uwe ooit evenaaren?
 Die leeft eeuw uit, eeuw in.

Gy maalde, ontvonkt door kunstryk vuur,
 De groote wondren der Natuur;
 Gy volgde uw' Vaders spoor naar 't choor der weetenschappen
 Die, in de ontleedkunde uitgeleerd,
 Het choor der eer beklom langs steile gloritrappen,
 Waar 't all' zyn wysheid eert.

Gy, gy vertoont ons 't sterfelyk deel
 Van vrucht en bloem door uw penseel.
 Wat gaat de kunstkracht verr' van sterfelyke menschen!
 Zo wyst ge ons, in de tedre blaên,
 Die uw begaafde hand beveiligt voor verslenschen,
 Het Opperwezen aan.

God zelf, die, naar zyn' wyzen raad,
 Gebloemte en vrucht herschept uit zaad,
 Herplante u, na deez' stand, in 't zalig Hof der hoven,
 Opdat uw schoone glans volgroeï!
 Zo moet ge, in hooger stand, ô Ruisch! uw' Schepper looven
 In onverwelkbren bloei!

ô Kunstvriend, die, uit kinderpligt,
 Haar noemt de vreugd van uw gezicht!
 Lang moet ze, ô Pool! uw liefde en tedre zucht ervaaren!
 Zo blyve uw deugd en trouw en vlyt,
 Met haar' beroemden Naam, op 't klinken myner snaaren,
 Het Nageslacht gewyd!

MDCCLXIX.

C T P R E S S E N L O O F,

VOOR MEJUFFROUW

R A C H E L R U I S C H,

WEDUWE VAN DEN HEER

J U R I A A N P O O L.

Treur, treur, beroemde Schilderzaal!
Daar Rachels kunst zo menigmaal
Door keur van vrucht en kruid en bloemen
My van verwondring stom deed staan!
Betooverende Hof, wien 't keurigst oog moet roemen!
Wat onweêr grimt u aan?

Zien wy den dood romdöm u zweeven?
Zyn nadering doet alles beeven.
ô Ruisch! zou, in deez' veegen stond,
Zyn zeis uw lustpriëel verderven!
Och! 't is op u gemunt, gy word door hem gewond.
Helaas! ik zie u sterven.

Zyn woede treft u onverwacht,
 Terwyl uw Kroost zyn' pligt betracht,
 U schraagt met teêrômhelzende armen;
 Gy zwymt, in weêrwil hunner trouw,
 Daar zuivre vriendschap schreit, de reine deugden kermen,
 En alles smelt in rouw.

Ach! waaröm zyn uw zilvren hairen,
 Gelyk uw frisfche lauwerblaêren,
 Niet tegen 't doodsgeweld bewaard?
 Ach! waaröm kost gy, als uw verven,
 Waardoor gy bloemen teelt van onverwelkbren aart,
 Geen langer duur verwerven?

Hoe zal de liefelyke Lent,
 Wanneer Natuur haar wederzend,
 Uw dood aan al haar bloemtjes klaagen!
 De milde Herfst zal, als hy keert,
 Voor u naar de eêlste vrucht van hof noch boomgaard vraagen,
 Nu hy uw kunst ontbeert.

De Wynmaand, die, op blyde klanken,
 Den druiftros fnyd van tengre ranken,
 Opdat de kuip van fappen zwell',
 Zal fchreien by haar nektarfchaalen,
 Dewyl uw fikfche hand haar fchoone muscadel
 Voortaan niet af zal maalen.

Natuur zag, om uw kunst verheugd,
 Door uw penfeel des aardryks jeugd
 In vrucht en bloem zo fchoon herleeven,
 Als of de bloei van 't Paradys
 Aan 't fierlyk veldgewas op nieuw waar' weêrgegeeven;
 En juichte uw kunst ten pryz'.

Nu ftaat zy door uw dood verflaagen,
 Naardien ze, in barre winterdagen,
 By u herleefde in 't lagchend groen;
 Zy doet de heuvels, bosfchen, weien,
 Van veldfieraên ontbloot, min om het sneeuwfaizoen
 Dan om uw fterflot fchreien.

De Winter, voor myn wenschen doof,
 Gunt my gebloemt' noch jeugdig loof
 Om thans uw graftombe op te tooien.
 't Voldoe dan dat myn Poëzy
 Uw rustplaats met cypres en tym durve overstrooien,
 En u deez' lykzang wy'!

Maar, braave en kunstgeleerde Vrouwe!
 Zou ik, in d' algemeenen rouwe,
 Het oog slechts op uw doodbus slaan?
 ô Neen. Uw godgeheiligd leven
 Bied myn bespiegeling een eedler voorwerp aan,
 Heeft u meer glans gegeven.

ô Puiktelg van den stam van Ruisch!
 De roozen, die naby het kruis
 Aan scherpgepitste doornen groeien,
 Bepurperd door des Heilands bloed,
 Terwyl ze in hemelliefde uw god vruchtdeeden gloeien,
 Verkwikten uw gemoed.

De fchoone vrucht, wier wondre werking
 De ziel verftrekt tot heilverfterking,
 Het leven aanbrengt uit de dood;
 De dierbre vrucht van 's Heilands lyden,
 Dat allerhoogfte nut voor d'allerhoogften nood,
 Kon meest uw hart verblyden.

Hoe rustig hieft gy 't hoofd omhoog,
 Dat in geen voor- of rampspoed boog,
 Getroost naar 's Hemels wil te leeven.
 Uw ouderdom ftrekte u een kroon,
 Op 't enge pad der deugd door de Almagt u gegeven;
 Wat ftond die krans u fchoon!

Nu moogt gy, by de heilzonftaalén,
 In fchaduw van den wynftok praalen,
 Die u den waaren nektar bied,
 Den nektar, die in 't Hof der hoven
 De reinfte blydfchap kweekt, onftoorbaar voor 't verdriet
 U fterkt om God te looven.

Hebt gy des Scheppers wondre magt,
 Die bloem en vrucht heeft voortgebracht,
 Hier klaar gezien met sterflyke oogen;
 Nu word, ô Ruisch! uw schrandre geest
 In 't hemelsch Paradys gewis zichzelv' onttoogen.
 Vier, vier daar eeuwig feest!

MDCCL.

O P D E A F B E E L D I N G

VAN JONGKVROUWE

LUCRETIA WILHELMINA
 VAN MERKEN.

De Zangeres, die 't Y, die Neêrland kan bekooren,
 De Deugd en Wysheid streelt door haaren citerzwier;
 Lucretia, bezield door beider godlyk vier,
 Strekt, Dichtkunst! in uw' rei, de luister uwer chooren.
 Eer, in Van Merkens spruit, het vindingryk verstand
 Van schranderen Van Baarle en godgewyden Brand.

MDCCLIII.

O P H E T
E E U W G E T Y D E
V A N H E T
D I A C O N I E W E E S H U I S
D E R H E R V O R M D E G E M E E N T E T E A M S T E R D A M .

De Deugd zie zich een'zucht door't schreiend Weesje ontwringen,
Barmhartigheid gevoel' zich treffen door zyn' nood;
My lust het nu, omringd van Weezen, bly te zingen,
Ja, door hun groot getal word zelfs myn vreugd vergroot.
Niet dat myn dichtgeest juicht daar Staatzucht, met haar vaanen,
De Steden plondren durft op't klinken der trompet;
Daar zy de Vaders velt, de Moeders smoort in traanen,
En, dreigende, den dolk op 't hart der Weezen zet;
Niet dat myn Poëzy by bange lykmisbaaren,
Daar 't jonge Weesje weent, zyn tedre handjes wringt,
En vraagt: Waar zyn, helaas! myne ouders heengevaaren?
Haar citerfnaaren stelt, by droeven vrolyk zingt;
Neen. Mededoogendheid, gesprooten uit Gods liefde,
En die een vast verblyf zich stichtte aan Amfels vloed,
Nadat zy 't eerlyk hart der vroome burgren griefde,
Wekt mynen zanglust op, kweekt vreugd in myn gemoed.

Zy heeft hier, fints eene eeuw, op 't teêrst, met open armen,
 Het ouderlooze kroost ontfangen en gekust;
 De traanen afgedroogd; gestild in 't angstig kermen;
 En 't, veilig voor gevaar, in zachten slaap gefust:
 Hier heeft zy, fints eene eeuw, het schraal gebrek verdreeven;
 De graage jeugd gespysd; het naakte wicht gekleed:
 Hier heeft ze aan 't jong gezin het pad naar 't eeuwig leven,
 En 't spoor der vlyt getoond; haar schatten mild besteed.
 Dit Eeuwfeest vieren wy, verrukt en opgetoogen:
 Zou 't ons niet juichen doen, daar 't Gode zelv' behaagt,
 Die Weêuw en Weezen mint als de appels zyner oogen;
 Den liefelyken naam van Man en Vader draagt?
 Daar 's aardryks Heiland ook zyn zegenryke handen
 De tedre Wichtjes reikt, en drukt hen die op 't hoofd;
 Hen tot een leerbeeld stelt aan de edelste verstanden;
 Hen 't hemelsch koningryk verördent en belooft?
 Hef u, ô Godsgesticht! als waart ge een schoone tempel,
 (U deert geen honderd jaar,) thans moedig uit den vloed.
 'k Betreê met blyden zin en onbeschroomd den drempel,
 Daar Mededoogendheid ons minnelyk ontmoet.
 Wat feest! ô Schoon gezicht! Wat zaal is ons ontflooten!
 Ik zie der Weezen rei eenvoudig, mild onthaald!

Wie, wie zag ooit een' kring verheugder dischgenooten?

Waar heeft ooit reiner vreugd van elks gelaat gestraald?

Zag ooit de onnoozelheid zich blyder onderschraagen?

Zag rampspoed ooit zyn leed milddaadiger verzacht?

Zag de armoede ooit haar' last met meerder liefde draagen?

Waar rees gewenschter licht uit doodelyker nacht?

Zie hier een' wakkren stoet van Vadren blyken geeven

Van onvermoeide zorg en trouwe kindermin.

Zie ginds een' eedlen rei van nyvre Moedren streeven,

Gelyk een klokken zweeft rondöm haar lief gezin.

ô Braave Zielen! wie, wie zou uw deugd niet roemen,

Daar ge aan der Armen dienst uw' tyd, uzelv' verbind!

ô Weesjes! 'k hoorde u ook myn Maagen Vader noemen;

Wat hebt ge uit myn geslacht een Tabitha bemind!

Het heugt me, onnoozle Schaare! ik zal noch kan't vergeeten

Hoe gy myn tedre jeugd ontroerd hebt en gestreeld:

'k Had, aan dees Moeders hand, my van haar' last gekweeten

En uwen tedren mond verkwikking toegedeeld;

Gy zaagt my vriendlyk aan, en, dankbaar opgetoogen,

Greep gy myn kindfche hand; die wierd door u gekust;

Toen perste uw dankbaarheid de traanen my uit de oogen;

Ge ontftaakt me in 't hart een vuur, dat nimmer word gebluscht

Laat my, liefwaardig Kroost! u op deez' feestdag noopen...

Maar 'k merk dat ge uwen pligt reeds leevendig beseft.
 Gewis, dus moogt ge altoos op 's Hemels bystand hoopen,
 Terwyl uw lot en staat het Mededoogen treft.
 Zy doet u, onbescroomd, tot 's Hoogsten liefde nadren;
 Ze ontsluit voor u elks hart; ze ontsluit voor u elks schat;
 Zy trekt op u het oog van Amstels Burgervadren;
 Dat waakt voor u zo wel als voor het heil der Stad;
 Zy legt de Liefde uw' last godsdienstig op de schoudren;
 Haar invloed maak' dien last, hoe zwaar ook van gewigt,
 Hen, die de plaats bekleên van uw verstorven oudren,
 Op nieuweene Eeuw, kan 't zyn, door eendragt zacht en ligt!
 De Alzegenaar doe Stad en Land in welvaart groeien!
 Hun welvaart zy altoos de bron van uw geluk,
 Die ge u, eeuw uit eeuw in, verkwiklyk toe zie vloeien,
 Terwyl de zon des heils u koestere in uw' druk!
 Dat thans uw lofgejuich ten hemel zy gezonden.
 Die galm vervull' dit huis, en ryz' naar 't hoogste choor!
 Hoe heerlyk klinkt Gods lof uit zo veel honderd monden!
 Dit heilig feestgejuich rolt zelfs den hemel door.

Den 15den van Wintermaand.

MDCCLVII.

TER ECHTVEREËNIGING

VAN DEN HEER

M^r. NICOLAAS TER BRUGGEN,

EN JONGKVROUWE

J O H A N N A C O V Y N.

Indien het heil van uwe kindsche dagen,

Johanna! u nog heugt,

Dan heugt u ook de zucht, my toegedraagen

In 't opgaan myner jeugd.

De zuivre zucht, het hart uws wyzen Vaders,

(Helaas! wy derven 't nu!)

De gantsche ziel myns Vriends, myns trouwen Raaders,

Genoot ik, nevens u.

Mogt gy Covyn, dien Godstolk, Vader noemen?

(Gy roemt daaröp met recht,)

Hy heeft tot my, (mag ook myn leerzucht roemen?)

Wel eens, myn zoon, gezegd.

Mogt ge uit zyn' mond de stem der Wysheid hooren,

Zo liefelyk, zo zoet;

Zyne

Zyne englentong , die Godvrucht kon bekooren,
 Ontvonkte ook myn gemoed.

Hy, die ons minde als de appels zyner oogen,
 Heeft ons geluk betracht.

Laak , laak dan niet, dat ik u, opgetoogen,
 Als eene zuster acht.

Uw lentejeugd, de rypheid myner jaaren,
 Stuit die betrekking niet;

Myn Poëzy vlecht roozen om uw hairen
 Nu Liefde u mirthen bied.

U, jongste Telg, die, uit Covyn gesprooten,
 Uw' ftam tot eer verftrekt;

U, 't overfchot van zyne dierbre Looten,
 Die myne erkentnis wekt;

U, die, welëer, met kinderlyke zinnen,
 My vriendschap hebt betoond;

U, die wy zien Ter Bruggen wederminnen,
 Wiens trouw gy thans bekroont;

Ter Bruggen, die, met onvermoeide ftappen,
 Trad, langs het letterspoor,

Naar 't heiligdom der eedle Weetenschappen,
 Naar 't waare glorichoor.

Myn dankbaarheid is tot haar' pligt wilvaardig.

Keurt gy uw' Vaders Vrind,

Zyn' Boezemvrind, nog uwe Vriendschap waardig?

Ja, 'k weet dat gy hem mint.

Het kan uw hart, uw teder harte streelen

Dat ik, met bly gelaat,

Durf in uw lot en 's Bruigoms zege deelen;

U zinge in d'echtenstaat.

Nooit praat een Maagd met luisterryker glansfen

Dan als zy 't spoor der min,

In 't harte ontroerd, gesierd met mirthekransfen,

Treed met haar' minnaar in;

Dan als zy durft de tedre schoudren buigen

Naar 't heilig huwlyksjuk;

Haar zuivre ziel een neiging durft betuigen,

De bron van ons geluk.

Hoe! schept dat woord een beemd van frische roozen

U op het aangezicht?

Zaagt ge ooit het oost, Ter Bruggen! schooner bloozen

By 't ryzend morgenlicht?

Wat spellen u dees minnelyke straalen

Een' aangenaamen dag,

Waaröp gy vry en vrolyk aêm zult haalen,
 Bevryd van mingeklag!
 Uw blydschap wekt de blydschap uwer Maagen.
 Uw Moeder kust uw Bruid,
 Haar' Broeders Telg, uw' lust, uw welbehaagen,
 Nu als haare eigen Spruit.
 Uw Vader voelt zyn kinderliefde ontbranden,
 In uw geluk te vreên;
 Die Godstolk smeekt, met opgeheven handen,
 Gods gunst voor u beneên.
 Is 't ondermaansch den zaalgen niet geflooten,
 Dan moet dit bly gezicht
 De blydschap van myn' Boezemvriend vergrooten
 In 't eeuwig zalig licht.
 Ter Bruggen! juich om 't heil, u thans beschooren.
 Gesprooten uit één' Stam,
 Kon uwe deugd Johannaas deugd bekooren;
 Haar deugd ontvonkte uw vlam.
 Zou zich de deugd niet aan de deugd verbinden?
 Zy bind onwrikbaar vast.
 Dus zult gy u elkandren waardig vinden,
 Getrouw in lust en last.

Dus moet Gods gunst op uwen Echt beklyven!
 Geniet de zachtste rust
 In 't lieflyk groen der huwlyksvredeölyven,
 Door d'Overvloed gekust!
 Verstrek het Recht, waarään ge u hebt geheiligd,
 Een' trouwen Toeverlaat!
 De onnoozelheid blyv', door uw zorg, beveiligd
 Voor zelfbelang en haat!
 Zie, minzaam Paar! uw' stamboom welig bloeien!
 De Algoedheid schenke u kroost
 Waardoor ge uw heil ziet met uw jaaren groeien!
 Leef, leef in God getroost.
 Dan zal nooit rouw noch vreugd uw zielrust krenken!
 Wat my de Alwysheid zend',
 De Vriendschap zal myn blaakend hart u schenken,
 Tot aan myn levensënd'.

MDCCLVII.

A A N M Y N' Z O O N,
PIETER VAN WINTER.

BY ZYNE VEERTIENDE VERJAARING.

Heeft myne Poëzy, in uw geluk verheugd,
U by uw zesde jaar reeds aangespoord tot deugd;
Nu, daar gy veertien telt dier blyverloopen jaaren,
Noopt ze u met dubbele vreugd, door 't klinken haarer snaaren,
Tot dankërkentenis voor uw gezegend lot,
En pligtbetrachting aan uwe Oudren en aan God.
Ach! mogt ze u, daar ze u nood naar haaren raad te hooren,
Niet min door 't onderwys dan door haar' zang bekooren!
'k Erken dat 's Hemels gunst uw' geest niet heeft misdeeld
Van nutte vatbaarheid; en dat ge u voelt gestreeld
Wanneer myn liefde en pligt u leiden, om, by trappen,
Het schoon der kunsten en den glans der wetenschappen
Te ontdekken; dit gezicht noope uwen lust steeds aan
Om yvrig op den weg der kennis voort te gaan.
Gy zaagt reeds door Geschied- en Aardrykskunde u toonen
All' wat 'er ooit gebeurde op 't rond dat wy bewoonen;

Zyn kreitsen , afgeperkt voor volk en huisgezin.
 De schoone Teekenkunst leid u haar kunstzaal in.
 Geen letterschat van Brit of Gal is u geslooten.
 Germanje zal in 't kort uw kundigheid vergrooten.
 De Wiskunst bied eerlang haare oefenschool u aan.
 De kennis der Natuur zal u verbaasd doen staan.
 Wat zal de Koopvaardy, ontfluit ze u haar kantooren,
 U al geheims doen zien, al wonders u doen hooren!
 Dus word u 't spoor gebaad, dus bied men u de hand,
 Myn Zoon! opdat gy eens, met opgeklaard verstand,
 (Het zy in 's Hemels gunst!) moogt tot een' stand geraaken
 Waarin gy proeven kunt hoe zoet de kruimen smaaken
 Gewonnen door vernuft, met deugd en eer en vlyt.
 't Is schoon wanneer de jeugd van haaren pligt zich kwyt,
 Der Oudren zucht erkent, der Maagen liefde en achting
 Zich altoos waardig maakt door waare deugdbetrachting.
 Erken vooräl Gods zorg, die gy zo mild genoot,
 In uwer Moeders zorg; gesprooten uit den schoot
 Der reine huwlyksmin, laagt gy de deugd in de armen,
 Die by uw wiegje waakte, en, vaardig zich te ontfermen,
 Uw schreiende oogjes look met haar getrouwe hand;
 Die uwe jeugd bestierde, en 't ryzende verstand

Op 't minnelykst bescheen door de aangenaamste stralen
 Waarmeê de Godheid ooit een reine ziel deed praalen.
 Al dekt een wolk van druk dien hemelwaarden glans
 Voor 't oog der waereld, gy, geplaatst aan nader trans,
 Naast my in enger kring omtrent dat licht beslooten,
 Hebt in dat licht met my Gods troostrykst licht genoeten.
 De kindsheid frisch ontgroeid, bereikt gy thans een' trap
 Van ryper overleg, den stand der jonglingschap.
 Uw jeugdig leven kon myn kinderliefde wekken,
 Zou ik, myn eenig Kroost! myn hand u nu onttrekken,
 Daar ge u, op 't levensspoor, door distels van verdriet
 Gedreigd, door schaadlyk ooft alöm genoodigd ziet?
 ô Neen: het zelfde hart, dat, by uw komst in 't leven,
 U, vuurig smeekende, aan den Hemel heeft gegeven;
 Dezelfde hand, die u langs 't hobblig levenspad
 Tot hiertoe heeft geleid, uw tedre hand gevat;
 Die hand, dat hart, myn Zoon! is tot uw' bystand vaardig;
 Maak, zo ge uw' Vader mint, maak die u altoos waardig.
 Toon steeds een' wederschynd van dien gewyden gloed,
 Het godlyk liefdevuur, myn Kind! in uw gemoed,
 En poog, op 's Ouders spoor, by 't klimmen uwer dagen,
 Eene altoosdankbre ziel de Godheid op te draagen.

Daarin bestaat alleen, het zy ons rampspoed drukk',
 Het zy ons voorspoed streele, ons waar en hoogst geluk.
 Het oog omhoog te slaan op aller dingen ader,
 God lief te hebben als den liefderyksten Vader,
 Tot hem te nadren langs het kruispad van zyn' Zoon,
 Ootmoedig, heilig, steeds te knielen voor zyn' troon,
 Is 't heuglyk voorrecht van een' hemelminnend' Christen.
 Mogt geen verleiding ooit dat voorrecht u betwisten,
 Myn Zoon! Ach! ken uzelv'. De bittre bron van smart
 Welt uit de neigingen van ons verdorven hart;
 Maar als dat harte door Gods invloed is geheiligd,
 Is 't, in wat aanval, voor gevaar en val beveiligd.
 't Verstand, hoe teêr, ziet dan al 's aardryks ydelheid;
 Het oordeel word, hoe jong, door geen en schyn misleid;
 De wil volgt, overreed, betaamlykheid en reden.
 Die invloed daal', myn Kind! op uwe en myn gebeden,
 U heilryk in 't gemoed! Zo strekke uw vroome jeugd
 De blydschap myner ziel; uw leven al myn vreugd.
 De deugd der Kindren doet der Oudren deugd best blyken.
 De luisterrykfte roem moet voor die glori wyken.

MDCCLIX.

TER

TER GEDACHTENISSE

VAN JONGKVROUWE

WILHELMINA VAN MERKEN.

Gy triomfeert, ô vroomme Kruisheldinne!
ô Wilhelmine! en uw Lucretia,
Uw Zuster, schreit, en ziet, door tedre minne
In 't harte ontroerd, u in uw' opvaart na!
Zy zucht: haar hart, aan 't uwe op 't naauwst verbonden,
Verheugt zich wel dat gy, na 't aardsch verdriet,
't Gewenscht verblyf der blydschap hebt gevonden;
Maar ach! het zucht nu 't zich verlaaten ziet.
Zoud gy die zucht, haar tedre neiging!doemen,
Nu gy in 't einde uw' zielwensch ziet vervuld?
Neen, eedle Ziel! gy kost die nooit volroemen.
Haar liefde was zo groot als uw geduld,
Uw liefde was zo groot als haare ontferming.
By uwe vlucht naar 't hooge heiligdom
Zocht gy voor haar by Vriendschap nog bescherming;
Gy zaagt naar haar, gy zaagt naar my nog om.

Ontfnel uw fnart! ontwyk dit dal van traanen!

Gy leed en ftreed, ontfang in 't eind' de kroon!
Het englendom zal u den ingang baanen

Naar 't hof der rust, naar 's Hoogften gloritroon.
Lucretia! Gods wil is wys en heilig.

De Aartsheiland trad op 't kruispad rustig vóór:
Dat enge pad, hoe moeielyk, is veilig;

't Bragt Wilhelmine in 't eeuwigjuichend choor.
Dat doornig fpoor betrad ge een reeks van jaaren.

Zo 't iemand zag, ik zag uw kloeke fchreên,
Door God gefterkt, niet wanklen in gevaaren,
U onverzet in 't woên der tegenheên.

De dood ontrukte u, in uw' braaven Vader,

Een' boezemvriend, naast God uw' toeverlaat:
Joeg u die flag een' fchrik door harte en ader,

Uw moed hield ftand; Gods wysheid gaf u raad.
Uw Moeder fnelde, al juichend', naar den hoogen;

Liet, afgeleefd, aan de aarde een luttel ftof:
Ik zag haar kroost verbaasd en opgetoogen:

't Vloog, in den geest, haar na in 't hemelhof.
'k Zag toen met u uw lieve Wilhelmyne,

Die driepaar jaar aan 't krankbed lag geboeid,

In God getroost, ondanks het woën der pyne,
 Van hemelvuur aan 't blaaken, ja doorgloeid.
 Het akligst wee der gadelooze elende,
 Waardoor zy wierd gefolterd en verteerd,
 Scheen krachtloos; 't schein dat zy geen onheil kende;
 Thans kent zy 't niet. Wat heil! zy triomfeert.
 Zy triomfeert. Spaar, spaar dan uwe traanen.
 De Heiland loont en kroont, in haar, de deugd.
 Geen wolk van druk kan ooit haar heil doen taanen.
 Uw vroome ziel verheug' zich in haar vreugd.
 Haar vlug verstand, haar hemelreine zeden,
 Haar nedrigheid, haar zelfsverloochening,
 Haar lydzaamheid, door 't leed nooit afgestreedен,
 Verrukten staêg uw zielbespiegeling:
 Zie haar geduld bekroond met heillauwrieren;
 Haar van het kruis verheven tot den troon;
 Haar nedrigheid het hoogste Godsfeest vierен;
 Haar' stillen geest versierd met de eerekroon.
 Sla 't oog omhoog, Lucretia! treê nader:
 Het Heilgeloof toont aan uw' grooten geest,
 In 't zalig ryk, uw Zuster, Moeder, Vader,
 Die, met uw Moei, daar eindloos gaan te feest.

Het toont... Maar hoe! wat maakt myn ziel bewoogen?

Ach! welk een stem klinkt, zuchtend', my in 't oor?

Myn Gade roept, ontroerd en opgetoogen:

„ Gy gaat my dan , ô Drukgenoot! vóór!

„ Gy gaat my vóór! Een reeks van bange jaaren

„ Toont my nog 't eind' van myne kruisbaan niet.

„ Ik zwerf nog om op 's levens woeste baaren,

„ En gy vergeet, behouden, uw verdriet”.

Lucretia! myn dierbre Halsvriendinne

Ziet u, ziet my met weenende oogen aan.

Uw vroome ziel, door deugd en hemelminne

Aan haar verknocht, is met haar lot begaan.

Uw liefde, uw trouw, uw troost doe haar bedaaren.

Hoe menigwerf zongt gy het leed gedwee!

Wat dierbaar heil kan waare vriendschap baaren!

Zy deelt op aarde ons hemelblydschap meê.

MDCCLX.

OP HET

A F S T E R V E N

VAN MYNE ZUSTER

ELISABETH VAN WINTER.

Zoud ge op Gods liefdewenk het ondermaansch begeeven,

En ons gevoelig hart, zo vast aan u verknocht,

Niet met u voeren naar 't Paleis van 't zalig leven?

Ja, lieve Elifabeth! 't verzelt u op dien togt.

Gy, onder 't zelfde hart, in d'eigen schoot gedraagen

Van haar, die ook, naast God, myn levensoorsprong was;

Van haar, myn hoogste vreugd in 't opgaan myner dagen;

Gy, Moeders naamgenootte, ontsnelt ons, och! te ras.

Te ras! Waar is de tyd, uw kindsche tyd, vervloogen,

Toen gy, op Moeders arm, uwe armtjes my ontfloot,

Door lagchjes 't hart me ontroofde, en my met vriendlyke oogen,

Met duizend minzaamheên, uw lieve lipjes bood?

Waar is uw frische jeugd, toen ge, op der Oudren voorbeeld,

Door hunne hand geleid, het spoor der deugd betrad;

Door Gods genaë bestraald, nooit by uzelf veröordeeld,
 De hoogste blydschap vond op 't enge hemelpad?
 't Verteerend koortsvuur deed den bloei uws levens kwynen,
 Uw Godvrucht blonk nochtans door alle nevels heen;
 Gy zaagt gerust en stil uw' laatsten stond verschynen,
 Door knaaging niet ontroerd, en door geen vrees bestreên.
 Uw gryze Vader bood u vriendlyk hart en handen,
 U, die zyn' liefdedienst erkende naar waardy;
 Gy zaagt uw Broeders tot uw hulp in yver branden;
 De Zusterlyke trouw stond onvermoeid u by.
 Maar moest voorheen de zon van Moeders leven daalen,
 Ter grafkim zinken uit haar' gloriryksten trans;
 Wy zien ook de uwe pas in schoonen luister praalen,
 Of zy gaat yllings schuil met een' getaanden glans.
 De dag, vóór dertig jaar, de dag van uw geboorte,
 Die, by uw komst op aarde, uw schreien heeft gehoord,
 Stond op te ryzen uit de bloozende oosterpoorte,
 Wanneer uw jongste snik wierd in uw borst gesmoord.
 Volgde op uw eerst geschrei een rasvergangklyk leven,
 Een eeuwig leven volgt op uwen laatsten zucht.
 Schoon liefde op ons gelaat den rouw van 't hart doet zweeven
 Nog zien we, in God getroost, u na in hooger lucht.

Uw koud gebeente rust by uw Godvruchte Maagen,
 Totdat de Algoedheid ons, by 't Serafyngeschal,
 Wanneer de morgenstond der heilëeuw op zal daagen,
 Door 's grooten Goëls komst op nieuw verëenen zal.

MDCCLXI.

OP DE AFBEELDING
 VAN MYNEN SCHOONBROEDER,
 DEN HEER

J A C O B M U H L.

De fiksche Teekenkunst, door Vriendschap aangespoord,
 Door Dankbaarheid genoopt, had Muhl gemaald naar 't leven;
 De Wysheid wierd door 't beeld van haaren Zoon bekoord:
 't Worde in myn' Vriendenrei, riep Koopvaardy, verheven!
 De Deugd, die 't reeds een plaats had in haar choor bereid,
 Schreef niets by 't kunsttafreel, dan, Edelmoedigheid.

MDCCLXIII.

AAN MYNE HARTVRIENDINNE,

JONGKVROUWE

LUCRETIA WILHELMINA
VAN MERKEN.

BY ONZE ECHTVERËENIGING.

ô **H**alsvriendin! ô Blydschap van myn leven!

Duld dat uw Vriend, uw Hartvriend, teêr ontroerd,
Verheugd, verbaasd om 't heil aan hem gegeven,
U welkom kusse, als aan zyn ziel gesnoerd.

Lucretia! de lieflykste aller banden,

Het zachtste snoer maakt ons thans lotgemeen;
De liefde huwt de harten en de handen,

De Vriendschap smelt de zielen zelfs inéén.

Die had uw ziel, die had myn ziel gemengeld

Met de eêlste ziel, die 't ondermaansche ooit zag;
Sla 't oog omhoog, zie haar by God verëngeld;

Zy ziet uw trouw, en troost ons met een' lagch.

Zy ziet uw trouw, die over haaren Gade

Zich teêr ontfermt, haar afzyn hem vergoed;

Aan haare Telg op 't heilrykst komt te stade,
 En beider druk door 't grootst geluk verzoet.
 Des Hoogsten hand, die de enge levenspaden
 Voor ons zo dicht met doornen had bespreid,
 Bestrooit die thans met zachte roozebladen.
 Wie weet wat rust de Algoedheid ons bereid!
 ô Liefdepand van 't weldoend Opperwezen,
 Alleen, naast God, de Toevlucht van uw' Vrind!
 Is zyn geluk tot zulk een' top gereezen,
 Dat ge, op zyn bede, uzelve aan hem verbind!
 Hoe! slaat ge op my uwe altoosminzaame oogen,
 Daar gy me uw kuifche en kiesche ziel verpand!
 De Godheid zelfs heeft u gewis bewoogen;
 Ge aanvaard myn hart, ge aanvaard myn rechtehand.
 Ge aanvaard een hart, dat uwe onfschatbre waarde
 Naar waarde kent; het kent uw reine deugd;
 Uw godvrucht, daar zich minzaamheid meê paarde,
 Uw vlug vernuft, verëend met gulle vreugd;
 Ge aanvaard een hand, die, tot uw' bystand vaardig,
 Zyn trouw u bied, beproefd in tegenspoed.
 Ge aanvaard een ziel, die, uwer niet onwaardig,
 Eerbiedig u de oprechtste hulde doet.

Beminlyk Beeld van de allerhoogste Goedheid!

Uw lieve ziel is voor myn ziel 't heeläl.

Uw reine ziel kust in myn ziel de zoetheid

Waarmeê Gods vreê hierna ons kussen zal.

Wat kalmte volgt op de akligste onweêrvlaagen!

Wat dageraad ryst uit den naarsten nacht!

Wat zuivre vreugd straalt van 't gelaat der Maagen,

Terwyl myn Telg van blydschap schreiend lagcht!

ô Hemel, die door wondren ons beveiligt!

Volmaaktste Bron der hoogste zaligheid!

Ons dankbaar hart blyve u altoos geheiligt,

U, die deez' troost, dit heillot ons bereid!

Mogt onze hulde uw heilig oog behaagen,

Daar onze ziel alleen op u betrouwt!

Uw goede hand wille onze krachten schraagen!

De waare trouw verduurt de proef als 't goud.

Doe ons te saam' nog lang gelukkig leeven!

Behaagt het u, ons, van uw gunst bewust,

Na zo veel heils nog ééne gunst te geeven;

Leid op één' tyd ons in uw hemelrust!

Den 26sten van Herfstmaand.

MDCCLXVIII.

A A N

ONZEN WAARDEN VADER,
PIETER VAN WINTER.

BY ZYNE TACHTIGSTE VERJAARING.

„ Kom, Geliefde Weêrhelft! kom ;
„ Span aan myne zy' de snaaren
„ Op het Vaderlyk verjaaren.
„ Kroon 's Mans hoogen ouderdom.
„ Help my 's Hemels goedheid pryzen,
„ Die deez' dag zo bly doet ryzen”.

Zou uw aangenaame toon,
Halsvriendin! myn' geest niet wekken?
Kan iets meer tot blydschap strekken.
Aan het harte van een' zoon
Dan dat huwlyksmin de snaaren
Spant op 't Vaderlyk verjaaren?

„ Nu

„ Nu al 't huis deez' hoogtyd viert,
 „ Lust het my met u te zingen
 „ Hoe na tachtig zonnekringen
 „ Hem de kroon der grysheid fiert;
 „ Door des Hemels dierbren zegen
 „ Op den weg der deugd verkreegen”.

Van deez' levensëindpaal ziet
 Hy op de afgelegde wegen;
 Dankt voor 't goed' daaröp verkreegen,
 Dankt voor 't geen hy nog geniet;
 En erkent met hart en oogen
 't Wys bestier van 't Alvermogen.

„ Met wat onvermoeide vlyt
 „ Paarde hy de nyvre zorgen
 „ Van den morgen tot den morgen,
 „ 't Huisgezin ten nutt' gewyd;
 „ Daar Gods goedheid hem geleidde,
 „ En een' effen weg bereidde”.

Met wat vroomheid, met wat vreugd
 Kwam zyn liefde 't Kroost te itade;
 En, gesterkt door Gods genade,
 Leidde hy, langs 't pad der deugd,
 Zyn beminde Huwlykspanden
 Hemelwaart met eigen handen!

„ De eigen trouw, met recht geroemd,
 „ Die hy toonde aan zyne Looten,
 „ Toont hy ook hunne Echtgenooten,
 „ Die zyn liefde Dochters noemt;
 „ Die, met hart en ziel en zinnen,
 „ Hem als haaren Vader minnen.”

Met wat blydschap, met wat troost
 Ziet hy zich van al zyn Maagen
 Liefde en achting toegedraagen;
 En myn' Zoon, myn eenig Kroost,
 Door zyn teêrheid opgetoogen,
 Vrolyk hem in d'arm gevloogen!

„ Mogt die teêrgeliefde Zoon,
 „ My, ô Blydschap van myn leven!
 „ Door uw trouw tot Telg gegeven;
 „ Mogt die Paerel aan myn kroon
 „ Vaders braaven naam bewaaren,
 „ En in deugd hem evenaaren!”

God verhoor' die liefdebeê,
 Dierbre Toevlucht van myn harte!
 Vader leev', bevryd van smarte!

Vader leeve in vreugd en vreê!
 Mogt het 's Hoogften gunst behaagen
 Lang zyn krachten te onderschraagen!

„ Mogt zyn Godgewyde ziel,
 „ Die zyn tydgenooten stichtte,
 „ Die ons als een heilstar lichtte,
 „ En haar' Scheppers oog geviel,
 „ Lang de zegeningen smaaken
 „ Die haar hier reeds zalig maaken!”

Mogt een hooger zaligheid
By zyn' opvaart hem bestraalen!
„ Mogt hy met de heilkroon praalen;
„ Aan de Godvrucht toegezeid;
„ En by God, zyn' Vader, leeven,
„ Met de Kindren, hem gegeven!”

MDCCLXIX.

L. W. V. M.

N. S. V. W.

B E U R T Z A N G,
BY DE ECHTVERBINDTENIS
VAN ONZEN ZOON,
PIETER VAN WINTER,
MET JONGKVROUWE
JOZINA VAN MAURIK.

De Lente keert, en doet de beemden baaden
In frisfchen daauw, daar 't licht in speelt.
Zy strootit, nu ze aan al 't groen nieuw leven mededeelt,
Met onbekrompen hand haar roozen langs de paden,
Daar 't woud met orgelzang haar streelt.

De Lente keert, en leert de jonge zinnen,
Die zy door haaren invloed leid,
Het wenschelyk geluk der blyde eenstemmigheid,
En noopt de zuivre ziel tot ongeveinsd beminnen,
Terwyl zy palm en mirthen spreid.

De Lente keert, door gunst van 't Alvermogen;

En 't hart van myn' geliefden Zoon

Volgt bly haar zachte wet en buigt voor haar geboôn,

Nu hy Jozinaas ziel tot weêrmin heeft bewoogen,

Opdat haar trouw zyn trouw beloon'.

De Lente keert, de zangtyd is herbooren.

Myn Zielvriendin! myn Troost op aard'!

Gy hebt als eigen Kroost myn eenig Kroost aanvaard;

De Spruit van uw Vriendin ten Zoon door u verkooren;

Zyn heil is onzen beurtzang waard'.

„ De blydschap zingt in bosfchen en landouwen

„ Hoe zuivre liefde alöm verwint;

„ En zou ik op uw spoor, myn uitverkooren Vrind!

„ Daar ik ons eenig Kroost ter goeder uur zie trouwen,

„ 't Geluk niet roemen van myn Kind?

„ Myn blydschap zingt, en roemt zyn deugdzaam harte;

„ Dat al 't Geslacht tot achting wekt;

„ Dat, naast uw tederheid, myn hoogste vreugd verstrekt;

„ Dat mededoogend deelt in aller braaven smarte,
 „ En zich met schyn noch valscheid dekt.

„ Myn blydschap zingt hoe hy uw trouwe zorgen,
 „ Beweezen aan zyn tedre jeugd,
 „ Door zucht tot weetenschap, gepaard met zuivre deugd,
 „ Beäntwoord tot uw' roem, in zynen levensmorgen,
 „ En 't vaderlyke hart verheugt.

„ Myn blydschap zingt hoe hy, door reine zeden
 „ Voor onbedachte drift behoed,
 „ Jozinaas zuivre ziel bekoorde door zyn' gloed;
 „ Tot zich haar zedig hart in 't eind' liet overreeden.
 „ De deugd behaagt aan 't vroom gemoed.”

De Lente spreid langs veld en dreeven
 Een nieuw en aangenaam fieraad.
 De jeugd, de Lente van het leven,
 Verfiert Jozinaas gul gelaat.
 Maar de uiterlyke aanvalligheden,
 Gepaard met welgevormde leden,

Schoon door haar' Minnaar hoog gevierd,
 Verleenden haar nog minder voordeel
 Dan zedigheit en deugd en oordeel;
 De schoonheid, die haar ziel verfiert.

„ Zo aart de Bruid naar haaren Vader,
 „ Wiens naam met eerbied word gedacht.
 „ Zo komt ze allengs de deugden nader
 „ Van 't Paar, dat haar heeft opgebracht;
 „ Dat vroeg haar wanklend wiegje dekte,
 „ En haare jeugd voor ouders strekte.
 „ Zo paaren zich, deez' blyden stond,
 „ Met Winters en Van Mauriks naamen,
 „ De deugd van tweepaar Stammen saamen
 „ Door een gelukkig Trouwverbond.”

Herleeven de Ouders in de Kinders,
 Hoe naauw is dan hun heil verknocht!
 Wat treft der Oudren hart al hartewee en hinders
 Als 't ongelukkig word in 't zeedloos Kroost bezocht!

Wat strekt der Oudren ziel en zinnen
 Op aard' tot wenschelyker vreugd,
 Dan dat zy 't waardig Kroost, dat zy zo teder minnen,
 Hun schreden volgen zien op 't spoor der zuivre deugd!

Een dubbel heil, een dubbel leven
 Smaakt Kroost, smaakt Ouder in dit lot.
 't Zy de Ouders vroeg of spaê dit ondermaansch begeeven,
 Hun deugdzzaam Kroost is steeds het dierbaar Kroost van God.

Streeft dus, langs 's aardryks kronkelwegen,
 Myn waarde Kinders! moedig voort.
 Een onbesmet gemoed, het zy men 't vloeke of zegen',
 Ziet zyn gewenschte rust door lief noch leed gestoord.

Wat lot op aarde u moog' gebeuren,
 't Zy onspoed dreige, of voorspoed streel',
 Dees baart geen woeste vreugd, die doet niet hooploos treure
 Een ziel, die 't eeuwig heil beschouwt als 't beste deel,
 Bewaart een zachte kalmte op Rampspoeds doornepaden,
 En slaapt nooit zorgeloos op Weeldes roozebladen.

„ Dit heil word door de trouw vergroot.
„ De min verdubbelt, door haar krachten,
„ Het wenschelyk geluk van eenen Echtgenoot,
„ En helpt zyn ongeval door haaren troost verzachten.

„ Wanneer het hart oprecht bemint,
„ Dan lagcht de blydschap op den drempel;
„ Dan zyn, in lief en leed, de zielen éénsgezind;
„ Daar zuivre liefde heerscht sticht God zichzely' een' tempel.

„ De kalmte huist in 't rein gemoed.
„ De oprechtheid houd het hart ontslooten.
„ Gezelligheid en deugd en vreugd en overvloed
„ Verstrekken 't jeugdig paar tot huis- en feestgenooten.

„ De twist en tweedragt schuwen 't oord
„ Dat trouw ter wooning heeft verkooren.
„ De vreê brengt dag aan dag hier schooner vruchten voort,
„ En elke morgenfond ziet nieuw vermaak gebooren.

„ De vriendschap kroont met meer dan goud

- „ De harten, door haar' band gebonden,
 „ Daar elk des andren heil het hoogste in waarde houdt,
 „ En 't bly vertrouwen door geen argwaan word geschonden,
 „ Myn waarde Kinders! smaakt dit heillot jaar op jaar,
 „ En roemt met ons de gunst van God, den Zegenaar.”

Albehoeder! schenk uw' zegen
 Aan dit heilryk Echtverbond!
 Effen voor dit Paar de wegen
 Op des aardryks distelgrond!
 Doe hun Huis in voorspoed bloeien
 Door Van Winters koopbeleid!
 Doe hunn' Stam in telgen groeien
 Door Jozinaas vruchtbaarheid!

- „ Bron van troost en zaligheden!
 „ Kroon dit heilryk Echtbegin!
 „ Hoor elks wenschen, elks gebeden;
 „ Geef dat eendragt, vrede en min
 „ Hen verzellen op hun wegen
 „ Tot hunn' levensävondstond!

„ Albehoeder! schenk uw' zegen
 „ Aan dit heilryk Echtverbond!”

Eeuwige Almagt! rek hun jaaren!
 Laat ze leeven tot uwe eer!
 Weer alle onheil en gevaaren!
 Dat geen rouw hunne echtvreugd deer’!
 Sterk hun deugden, sterk hun zeden!
 Druk hen 't nut der Godvrucht in!
 Bron van troost en zaligheden!
 Kroon dit heilryk Echtbegin!

„ Kroon de hoop van vier Geslachten,
 „ Die u roemen in hun lot;
 „ Die uw' verdren zegen wachten!
 „ Wees ook hunner Kindren God!
 „ Daar ze uw goedheid overweegen,
 „ Smeeken ze uit één hart, één' mond:
 „ Albehoeder! schenk uw' zegen
 „ Aan dit heilryk Echtverbond!

*N. S. V. W.
 L. W. V. M.*

AAN MYNE ECHTGENOOTE,
LUCRETIA WILHELMINA
VAN MERKEN.

BY HAARE VYFTIGSTE VERJAARING.

De dag, die aan uw vriendlyke oogen
Voor 't eerst het levenslicht ontfloot,
Blinkt weêr, myn Lief! aan 's hemels boogen,
En houd uw' Halsvriend opgetoogen.

Wat heil zo groot!

God schonk uw reine ziel een leven
Dat, midden in dit traanendal,
Naar 't eeuwig ryk van vreugd zal streeven;
En, hier reeds in zichzelf verheven,

Nooit einden zal.

De Schepper van de zonnestraalen
Schiep in uw' geest een' straal van 't licht
Dat nimmer taanen zal noch daalen;
Om door uw oog zyn beeld te maalen

In myn gezicht.

Aan u, ô Leven van myn leven!
 Is al myn heil en vreugd bepaald.
 Wat rust of onrust de aard' moog' geeven,
 Myn ziel is kalm en opgeheven,
 Door u bestraald.

Al maakt de tederste aller banden,
 Lucretia! ons lotgemeen,
 De ziel, door eedler vuur aan 't branden,
 Smelt, zonder snoer of onderpanden,
 Zich vry in één.

Gods vrede kust haar tot versterking;
 Zy smaakt, van haar geluk bewust,
 Verëend in wezen en in werking,
 Steeds, zonder krenking of beperking,
 Volmaakte rust.

ô Dierbaar Wezen van myn Wezen,
 My meêr dan licht en leven waard!
 Zie dikwerf dezen dag verreezen.
 Ons heil braveert, God zy gepreezen,
 Den tyd en de aard'.

MDCCLXXI.

Y y 3

BY-

B Y S C H R I F T,
VOOR DE AFBEELDING VAN
DEN WELÉDELEN GESTRENGEN HEER,
M: ANTHONY CORNELIS DE MALNOË
GRIFFIER DER STAD LETDEN.

Toen Noordkerk door den dood den Amstel was ontroofd
Besloot Gerechtigheid die wyze Voorspraak te eeren:
Zy had haar heiligdom 's Mans Beeldtenis beloofd.
Een onbekende ramp deed haar dien Schat ontbeeren.
De Rhyn, opdat die schaê vergoed wierde op haar beê,
Heeft haar het Beeld beloofd van zyn' De Malnoë.
MDCCXCI.

NAVOLGING EENER GEDACHTE
VAN EEN' ARABIESCH' DICHTER.

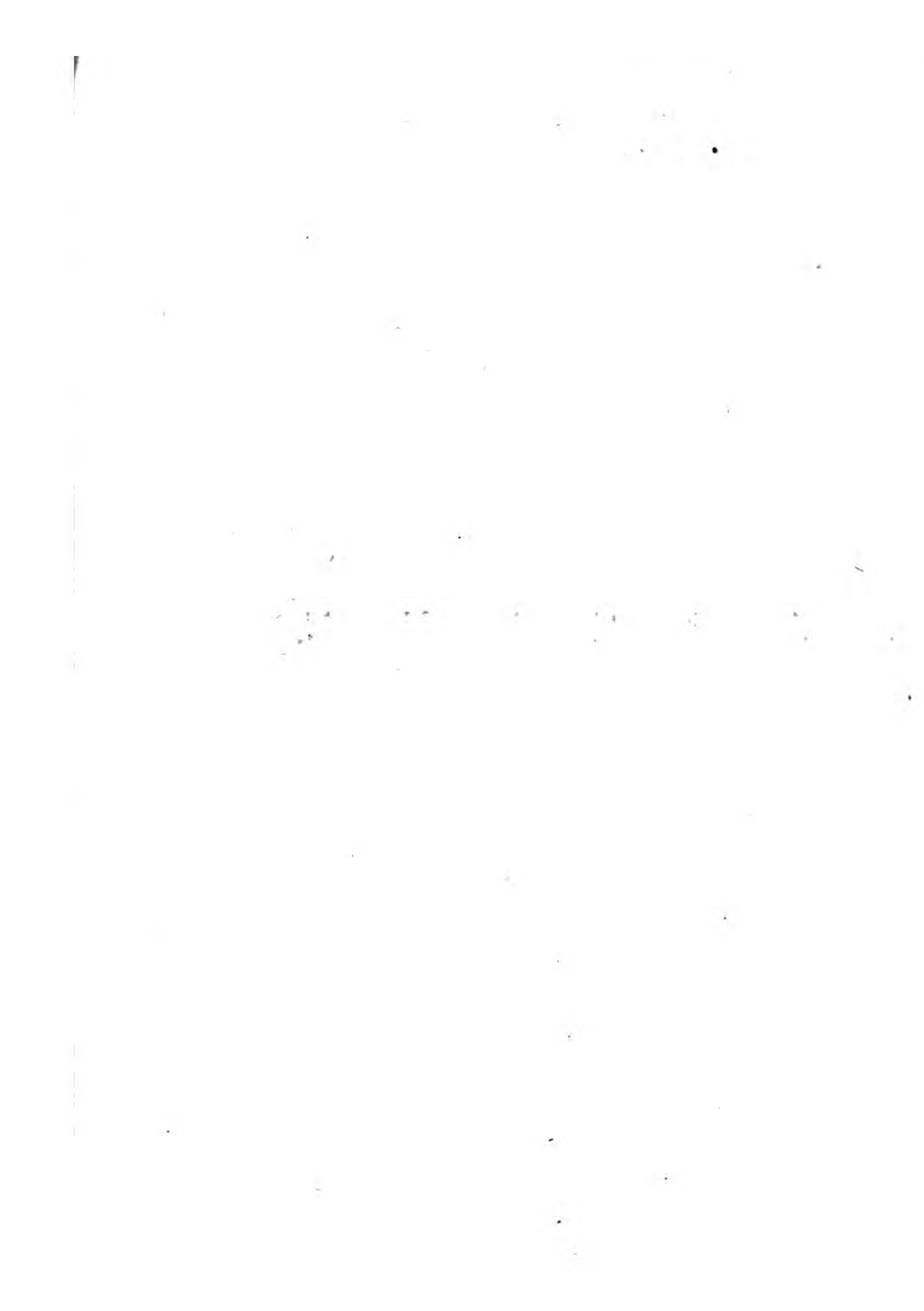
Gy schreide , ô Sterfling! toen gy 't eerst op aard' verscheen
Toen al uw Maagschap lagchte op uwe komst in 't leven;
Zorg dat gy, als de dood u de aarde doet begeeven,
Kunt lagchen op uw beurt, terwyl uw Maagschap weent.

*

*

*

F A B E L E N.

D E B O K.

Men was gewoon in zekren Staat
Den ingelegerden foldaat
Om 't jaar drie vier uit de eene in de andre Stad te zenden.
De dag daartoe was vastgesteld.
Het oorlogsvolk vertrok, zo voet- als ruiterbenden,
En liet meer kindren na dan geld;
Ten minsten zo 't gerucht vertelt.
Dan 't zy met deze zaak zo 't zy;
Een bende fluksche ruitery,
Waaräan in onze buurt de nachtrust was beschooren,
Genaakte met een' fieren tred.
Men kon nog naauw' trompet en keteltrommen hooren;
Of al het dorp wierd straks in rep en roer gezet.
Elk moest de gasten zien, aan zyne zorg bevolen.
Geen landman bleef 'er by den ploeg;
Geen grootje by haar wiel; geen kinders in de schoolen;
De meisjes kwamen tyds genoeg.
In 't kort, het krygsmuzyk schein vreugd in elk te wekken.
Men zag de ruiters fiks te paard,
Met uitgetoogen zwaard,

De lange dorpbrug overtrekken.

Op 't nadren van het kryggeluid

Liep alles, zelfs de koeien, uit.

Een groote zwarte bok, spierwit van sik en pooten,

Scheen door't gezicht verrukt, en blaatte, en nam een' sprong

Waarmeê hy door de kykers drong,

En op het ruitervolk rechtstreeks kwam toegeschooten.

Genaderd by den commandant,

Bleef hy een oogenblik staan staaren,

Als of hy overlegde in 't bokkige verstand

Of hy de paarden niet zou kunnen evenaaren.

Hy springt tot driemaal om en om,

En plaatst zich naast den ruiterdrom,

En steekt zyne ooren op, en meet met kunst zyn schreden.

Al waar' hy door Pikeur geleerd,

En in de ryschool gedresfeerd,

Hy had niet fierder kunnen treden.

Elk, die zyn trotsche houding zag,

Borst uit in schaterend gelagch;

En riep: Ai! zie den Bok; hy schynt een paard geworden.

Hoe fier steekt hy de hoorens op!

Zyne oogen glinstren in zyn' kop.

Loop, loop, riep Teunis Jans, het is de bok van Jorden.

Wie tegen zyn verstand of staat

Zich ergens dwaas tracht in te dringen,

Zal straks, zelfs door zyn momgewaad,

Te meerder elk tot lagchen dwingen.

Hoe sterk hy ieders oogen trok,

Hy was de bok en blyft de bok.

D E R O T T E N.

Al 't huis was in rumoer: door rotten overvallen,

Was elk op 't vreemd gezicht dier beesten zwaar ontfteld.

Men riep: Sla dood, sla dood! maar niemand van hun-allen

Had daartoe moeds genoeg. Juist toen verfcheen een Held,

Die voor geen monsters, hoe verfchriklyk, fcheen te fchroomen.

Een bezem, riep hy. Zo, laat nu de rotten komen.

't Was, fnaphaan by den voet. Hy ftond gelyk een rots.

Waar kan men Herkules aan kennen? aan zyn knots.

* * *

K E E S E N K R Y N .

Kees Klaasfen en Kryn Jans, in 't zelfde dorp gebooren,
En t' faam als broeders opgevoed,
Verkeerden, schoon zich elk een huisvrouw had verkooren,
Gestadig op den ouden voet.
Kryn, die zes dochters had verkreegen,
Wierd eindlyk vader van een' zoon,
En roemde op jongen Louw als op zyn' grootsten zegen,
De beste paerel aan zyn kroon.
Kees Klaasfen, minder ryk in kinders dan in koeien,
Had slechts een dochter uit zyn trouw,
Genaamd Marytje, naar zyn vrouw;
De vriendschap scheen haar hart aan 't kroost van Kryn te boeien
Doch aan de meisjes meest, en minst aan jongen Louw.
Marytje vond hem dom, en te onbesuisd in 't stoeien.
De meisjes waaren 't eens, en Louw, hoe zeer ontsteld,
Had van haar gunst geen troost te hoopen;
Zyn vonnis was of wierd geveld;
Des moest hy by de jongens loopen.
Nu voegde hy zich by de maats,
En gravejaste, trots den besten;

Was de eerste by de baan, en kaatste met den lesten;

Ontzien van al zyn kameraads.

Louw vond vermaak in 't schaatsenryden.

Maar ach! op zekren dag dat hy een wak wou myden,

Viel hy door 't sneeuwys heen, door 't breeken van zyn schaats.

Elk roept: Help! help! Och, help Louw Krynen:

Louw Krynen ligt in 't ys, en tot den hals in 't nat!

De boeren schieten toe, by heel- en halfdozynen;

Dees heeft een' haak of leêr, en die een touw gevat;

Maar, komende aan den rand, staat elk om 't zeerst verflaagen.

Kryn, toegeschooten op 't geluid,

Plukt vruchtloos zich de hairen uit;

Geen mensch zo stout die zich durft waagen.

Op al het huilen en geschal

Vliegt Kees, verlegen, uit zyn' stal,

En roept: Wat is 'er gaans? gy doet myn bloed schier stremmen.

Och, buurman! roept Kryn Jans, beschouw,

Myn' Louw, myn' zeun, myn' armen Louw!

Och! ik bedurven man! Och! had ik kunnen zwemmen!

Kees zet terstond zyn' emmer neêr.

Kom, zegt hy, 'k zel je niet begeeven.

Ras, jongens! reikt me een' haak of leêr;

Daar leven is is hoop; daar hoop is is nog leven.

Sta! word je dol? roept kromme Gys...

Hy is reeds by den knaap, die, moede en afgemarteld,

Nog om 't behoud van 't leven spartelt.

Kom, Louwtje! roept hy, geef bewys

Dat je als een man je weet te weeren.

Hy slaat den haak hem in de kleêren;

Steekt hem de ladder toe, en haalt hem fluks op 't ys.

't Gejuich gaat op aan alle kanten

Van ouders, zusters, bloedverwanten:

Hy is gered! Hy leeft! Wat onverwacht geluk!

Wel, Kees, dat 's wel geklaard, dat is een heldenstuk!

Kryn riep: Hoe zal ik 't je ooit vergelden!

Och! zulke vrienden vind men zelden.

Kom, kom, zegt Kees, zwyg stil, en help den knaap naar bed

En drink eens t' saamen om, zo word de zorg verzet.

Kryn prees nadezen dag Kees meer dan ooit te vooren.

Dan sprak hy van den man; dan van de hupsche vrouw;

Dan van de dochter, die een' Keuning zou bekooren,

Ja, hem verëeren door haar trouw.

Door al dat roemen, al dat pryzen,

Gevoelde Louw zyn liefde ryzen;

Hy dacht steeds aan Marytje in peinzende eenzaamheid;
En ging in 't eind' zyn min aan beî zyne ouders klaagen.
Wel nou, wel nou, zei Kryn, dat kan niet kwalyk slaagen;
'k Zal Keesbuur uit jouw' naam gaan vraagen om de meid.

Hy deed na weinig tyds zyn' vriend den voorflag hooren,
Die Kees ten hoogsten scheen te stooren.

Loop, Buurman, riep hy uit, loop, gryp niet naar de maan.
Zou ik jouw' zeun myn dochter geeven?

Ik heb één kind, jy hebt 'er zeven.

Loop hoeplen met je' Louw; de zaak is afgedaan.

Kryn, die dien smaad niet kon verduuren,

Vertelde fints aan al de buuren

Dat hy in Kees zich had vergist.

Hy was een grootfche gek, daar niemand meê kon spreekken;
En, wat zyn wyf betrof, die had nog meer gebreken.

De dochter was zo, zo; men wist wel wat men wist.

Dus hield hy aan met gal te braaken;

En wist het eindlyk zo te maaken,

Dat Kees uit spyt het dorp verliet,

Waar hy zo trouw zich had gekweeten.

De grootfste weldaad word vergeeten,

Den kleinften hoon vergeet men niet.

* * *

DE HOND EN DE KEMEL.

Een Karavaan, die, uit de morgenlanden,
Door woesteny en dorre zanden,
Naar 's Nylstrooms boord een ryke vracht
Van koopmanschappen overbragt,
Vond, onderweg, by herdersknaapen
Eene aangenaame pleisterplaats.
Zy sliepen, weêrzyds groote maats,
Zo onbekommerd als hun kemels en hun schaapen.
De slimme en trouwe herdershond
Had tegen wolf en roofzieke Arabieren
Gewaakt, en zag in d'ochtendstond
De breede ruggen laên der dienstbre kemeldieren.
Hy sprak, vergramd door dit gezicht,
Aldus een' kemel aan: Myn vriend, acht gy 't uw pligt
Om naar der menschen welbehaagen
De zwaarste lasten verr', te draagen;
En niet alleen hen slaafsch ten dienst te staan,
Maar zelfs gekniêld den last te laên?
Ja, sprak het lydzaam dier, ik kan my daarnaar voegen;
Myne ouders deden 't ook; 't vooröuderlyk geslacht

Heeft willig deze taak volbragt :

Geduld is deugd , geduld geeft ftil genoeg.

De hond , door deze taal geftoord ,

Viel fluks hem in de reên. Hoe kan dit mooglyk wezen ?

Is alle kregelheid dan in uw hart gefmoord ?

Leeft gy alleen dan om te vreezen ?

Gy zyt der menfchen flAAF; ik ben der menfchen vriend.

'k Maak my noodzaaklyk door myn' yver.

Zy worden wél door my gediend.

Maar , zo een onverftandig dryver

My fart en tergt , laat ik myn tanden zien.

Men acht my minder knecht dan makker.

Kom ; kom ; vat eindlyk vuur , word wakker.

Hoe! weêr geduld , geduld , en met geboogen kniên ?

Welân. Laat u vry alles vergen ;

Laat u mishandlen , hoonen , tergen ;

Zie dus uzelf niet alleen

Maar al uw nageflacht metêen

In 't onherftelbaarst wee bedolven.

Heeft u de weerloosheid , Lafhartige , bekoord ?

Ga , ga op dezen voet vry voort ,

En maak u tot een fchaap , dan vreeten u de wolven.

D E G A N Z E N .

De Herfst, by 't korten van de dagen,
Beval 't gevogelte uit het noord
Te wyken naar een warmer oord,
En 't jong geslacht vond in dien last behaagen,
Door reislust ligt te sterk bekoord.

Twee Ganzen zagen zich met talryk kroost gezegend.

Het ouderpaar riep al 't gezin byéén,

En sprak: Wie weet wat ons bejegt!

Het reizen heeft zyn zwaarigheên.

De zee en winden zyn gevaarlyk.

Gy zyt nog jong, uw kracht is nog gering;

En 't vaste Land, geloof ons waarlyk,

Is nog gevaarelyker ding.

't Krielt daar van wezens, die zichzelven menschen noemen.

Hun list of hun geweld brengt all' wat leeft ter dood,

Terwyl zy op hun wreedheid roemen

Als de een den ander op ons lyk ter maaltyd nood.

't Aanloklykst oord, doorsneên met heldre stroomen,

Is juist de woonplaats van 't verraad,

Waarâan het moeilyk valt te ontkomen

Wanneer men zorgeloos zich derwaart troonen laat
 Door ganzen, listige verleeters,
 En omgekochte vleiers.

Houd u by ons, en by elkaër;
 En, hoort ge een' sterken slag, vlucht yllings op ons voorbeeld.

Al wie zich blootstelt aan 't gevaar,
 Zy tot het scheiden van zyne oudren straks veröordeeld.

De verre reis ging spoedig aan.
 Men rustte in hoog geboomte of op vervallen toren.

Het vruchtbaar veld gaf spys; 't schein all' voor wind te gaan,
 Tot een der jongen zich onächtzaam liet bekooren

Door d'oogverleidelyken tooi
 En 't lommer van een vogelkooi.

Tien duizend tegen één het doodsgevaar ontkomen,
 Wierd door het ouderpaar 't ontstelde jong vernomen;

Het viel, half dood van angst, terstond
 Voor hunne voeten op den grond.

Het vonnis werd geveld; men doemde 't fluks tot scheiden.

't Moedwillig kwaad verdiende straf;

En de ouders wezen 't fors, in weêrwil van zyn schreien,

Tot twee-, tot driewerf van zich af.

Ach! riep 't verlegen jong, waar zal ik heenen zwerven?

'k Erken myn schuld, ze is waarlyk groot.
Laat me op dit veld niet hulploos sterven.
Vergeef me een wanbedryf, dat uit bekooring sproot.
De Ganzen, door dees klagt bewoogen,
Beschouwden hem met mededoogen;
Zy hadden steeds hun kroost bemind.
Wy zyn ook jong geweest, sprak de eene tegen d'ander':
Hy zal nu wyzer zyn; de ervaarenis maakt schrander.
Zy scholden 't misdryf kwyt, en bleeven by elkander.
Het ouderlyke hart hangt altoos over 't kind.

DE KLOKHEN NEN.

Een trouwe Klokken lag, getroost
En vrolyk, met haar piepend kroost,
Dat dag aan dag in krachten won,
Zich zacht te koestren in de zon;
Zy floeg somtyds een waakend oog
Uit zorg voor onraad naar omhoog,
En vond een wykplaats voor gevaar
In 't hol van wilg of hazelaar.
Haar Zuster zworf, altoos beducht,
Dan hier dan ginds; zag naar de lucht,
En langs het veld, en naar de flook,
En schreeuwde steeds: 't Gevaar is groot!
Myn Kinders! bergt u! 'k sterf van schrik.
De dood dreigt u elk oogenblik.
Eene andre Zuster, gul en bly,
Een hartje zonder zorg, liep vry
En onbekommerd overäl,
En dacht om ramp noch ongeval.
De zon had ze allen uitgelokt.
Terwyl elks kinderliefde klokt,

Verneemen ze onverwacht een vlucht
Van roofgevogelte in de lucht.
Elk waarfchouwt fluks haar kleine fchaar',
En fchreeuwt: Komt hier; gevaar, gevaar!
Het kroost der trouwe Klokken let
Op Moeders ftem, en word gered.
't Gezin der andre, aan deze klagt
Gewoon, gaf op geen roepen acht.
Maar nimmer viel aan 't laatst Gezin
Gehoorzaamheid of voorzorg in.
Zy ftrekten, onder 't klaaggeluid
Der Moedren, 't roofgediert' ten buit;
Die 't beiden door den fellen fchrik
Bestorven op het oogenblik.
De trouwe Moeder, toen 't gevaar
Verdween, fprak tot haar kleine fchaar':
Myn Kroost! hy, die te veel voorziet,
Sterft van bekomring en verdriet;
En ziet men nimmer iets vooruit,
Dan ftrekt men ras 't geweld ten buit.

D E N A C H T E G A A L

E N

D E K O E K K O E K.

Het licht der Lentezonneſtraalen

Speelde in een' avondſtond langs heuvelen en dalen ,

En lokte al 't voglenheir tot vrolyk mingeluid

En tooverende zangen uit.

De lucht was vol van vliegende orgels ;

't Roerde alles bekken, tongen, gorgels ;

De nachtegaal floeg mooglyk nooit zo ſchoon,

En zong den boventoon.

Die klonk al 't pluimgeſlacht in de ooren,

En kon zo ſterk elks ziel bekooren

Dat ieder zweeg, en, met verwondering,

Den zwier der klanken ving.

De koekkoek ſlechts had geen gedachten

Dat hy naar vordering moest trachten,

En ſchreeuwde, ſchor en lang,

Zyn' ouden koekkoekzang.

Het jeugdig kroost van de Orfeus onzer wouden

Kon eindlyk op dit wangeluid

Van

Van ongeduld zich niet weêrhouden,

En borst in deze woorden uit:

ô Moeder! hoe kan 't mooglyk wezen

Dat van dit dom geschreeuw hem lang de walg niet steekt?

Iets korts en zaaklyks word gepreezen.

't Is nog, was 't antwoord, als voordezen;

Hy spreekt gemeenlyk 't meest wien 't meest aan stof ontbreekt.

A D R I A A N.

Toen Adriaan tot jaaren was gekomen

Dat hy, als erfgenaam, bezitter wierd van 't goed

Welëer voor hem gespaard door ouders en door oomen,

Sloeg hy aan al dien overvloed

Op 't oogenblik zyn rappe handen,

En stelde paal noch maat aan kwisten en verpanden.

Elk riep: Hy heeft een' schat. Een vriend zyns vaders sprak

Hy eet zyn' haver uit den zak.

HET GOUDVINKJE.

Een jeugdig goudvinkje, uit het nest
Geligt, en in een kooi beslooten,
Vergat allengs zyn wilde nooten;
En deed, leergierig, steeds zyn best
Om 't kunstig fluitje na te kweelen;
En trof in 't kort zo fiks den toon
Dat ieder uitriep: Dit is schoon!
Dit is een vogeltje om te steelen!
Het zangertje was niet te koop;
Doch Rykäarts bod kreeg groot vermogen;
De vogel, tegen goud gewoogen,
Voldeed in 't eind' zyn' wensch en hoop.
Genoodzaakt om voor weinig dagen
Of weeken uit de stad te gaan,
Beval hy hooglyk 't goudvinkje aan
Zyn' trouwen knecht, om zorg te draagen
Dat noch gebrek noch ongeval
Het schaaden mogt of overkomen;
Dit wierd nauwkeurig waargenomen;
De kunstenaar ging boven all'.

Hoe groot, hoe hevig was 't verlangen
Van Rykäart naar het zacht gefluit
En tooverächtig kunstgeluid
Van zielbekoorende orgelzangen!

Maar welk een wonderbaare wyz'
Klonk hem op 't onverwachtst in de ooren!
De zanger had zyn kunst verlooren,
Geplaatst by koddenaar en zys.
De droefheid was niet uit te spreken.

ô Bittere ramp! wat ongeluk!

Wat hinkt men ligtlyk aan gebreken!
Wie by de kreuplen woont leert mank gaan zonder kruk.

DE LEEUWRIK, DE KOEKKOEK, EN DE NACHTEGAAL.

De vlugge Leeuwrik, opgetoogen
Door 't hartverkwikkend licht in 't vrolyk Lentfaizoen,
Was uit het jongöntsprooten groen
Klapwiekend naar omhoog gevloogen,
En deed het ruim der heldre lucht,
Zo ras de morgenzon in 't oost begon te daagen,
Van zyn muzyk gewaagen
By zyne steile vlucht.
't Gepluimde zangchoor stemde vaardig
Dat hy een groote zanger was,
En d'eerprys boven allen waardig.
De Leeuwrik daalde in 't einde, en daalde slechts in 't gras.
Verdienschte maakt toch geen vertooning;
Van trotsheid onbewust
Gaf hem zyn nederige wooning
De liefelykste rust.
De Koekkoek, nydig op 't aanschouwen
Van 't wezendlyk geluk van zyn' natuurgenoot,
Sprak: Waaröm zou myn zang u ook niet onderhouên?
Ik heb een schoone stem, al is myn kunst niet groot;

Ze is sterker dan 't gedruis van winden en van watren;
 Ik roep niet slechts, maar 'k lagch met opgesperden bek.
 Ja, sprak de Nachtegaal, gy kunt al kluchtig schatren;
 De sterkste lagcher is gewis de grootste gek.

M A T Y S E N C A T R Y N.

Matys, die, vry wat droog van lever,
 Ze doorgaans nat hield met genever,
 Kreeg, by 't gestadig kraantjelek,
 In zak en geldbeurs groot gebrek.
 Catryn, van 't goed geluk verlaaten,
 Had haar zesthalven en ducaaten,
 Door pracht en praal en pronkery,
 Verkwist aan sierfels en kleedy.
 Elk dacht zyn' hoogsten wensch te vinden
 By 't huwlyk van zyn' welbeminden;
 Maar beider reekning was glad fout;
 De honger had den dorst getrouwd.

* * *

DE DOFFER EN DE DUIF.

Een woudduif, prachtig in de veëren,
Een doffer, deftig van gelaat,
Was, om zyne afkomst en zichzelven niet te ontëeren,
Gehuwlykt naar zyn' stand en staat.
Een duifje vol bevalligheden,
Zo fier van houding als een duif van aanzien voegt,
Had eindlyk, op zyn minnebeden,
Hem, naar zyn wenschen, vergenoegd.
Zy vonden in elkaër behaagen.
En eene lange reeks van veertien blyde dagen
Was zo gelukkig omgegaan
Met complimenten, buigen, korren,
Dat elk, door blydschap aangedaan,
Geen enkel oogenblik gedacht had om te knorren.
Zy roemden dat hun liefdevlam
Tot glori strekte van hunn' stam,
Wiens aadlyke oudheid, verr' te zoeken,
Gevonden wierd in zang noch boeken.
'k Ben op de Veluw, sprak de Duif,
'k Ben op de Veluw hooggebooren

In Jonker Windvangs duiventoren.

Zwyg riep de Doffer, zwyg, of 'k vlieg u in de kuif:

Vermeetle! durft ge uw stamhuis noemen?

Verdient die afkomst dat gebrom?

Ik kan op hooger adel roemen.

'k Zag 't licht tot Utrecht op den dom;

En daal in rechte lyn van 't duifje dat voordezen

Op 't hoog gebergt' van Ararat

Door Noach als bodin der vreê wierd uitgeleezen,

En wederkeerde in de ark met een olyvenblad;

Op zulk een glori kan men boogen.

Dit, sprak de schoone Gade, is zekerlyk een logen.

Een logen! riep de Doffer uit.

En 't eene woord volgde op het ander;

In 't kort, zy scheidten van elkander.

Verheugd om dit verhaast besluit

Waande elk den besten weg te hebben uitgekoozen;

En roemde dus, als wel en wys bedacht,

Een daad, die hen van rouw en schaamte moest doen blooz

Hoe menig een is zot die zich verstandig acht!

D E B A R O N N E T.

De Baronnet van Hoogezanden,
Om schatten van de goê fortuin
Getrokken naar de warme landen,
Verkreeg ze ras, 't zy recht of schuin.
Hy voerde binnen weinig jaaren
Dien buit naar zyn geboortesteê;
Maar 't geen hy spoedig wist te gaëren
Verzonk noch rasfer in de zee.
Hy, die, zo trots gelyk een Koning,
Dacht op zyn Maagschap neêr te zien,
Verscheen met sobere vertooning;
Zyn Broeder moest hem bystand biên.
Dees, aan een lieve Gaê verbonden,
Had door zyn noeste werkzaamheid
En spaarzaamheid het spoor gevonden
Dat tot geluk en rust geleid.
De Jonker sprak: 'k Vind u gezegend,
En ik keer arm van 't warm gewest!

Fortuin, was 't antwoord, heeft steeds dronken u bejegend:
By kleine strootjes bouwt het vogeltje zyn nest.

D E Z E U G.

Een Zeug, met jongen mild gezegend,
Zag door de veepest schuur en stal
Met ramp op ramp gestaêg bejegend.

De Landman schreide om 't ongeval.
Zyn huisgezin, bedrukt, aan 't kwynen,
Verloor zyn vreugd met d'overvloed;
Het wierd, daar 't de armoê zag verschynen,
Slechts ruw gekleed en schaars gevoed.

De bron van welvaart, diep begraven

En opgedroogd, ontzeide aan elk
De nutte zegen zyner gaaven,

En aan de trog de karnemelk.

De droeve Zeug viel aan het klaagen,

En zag haar jongen om zich staan.

De domme jeugd floeg straks aan 't vraagen:

Wat gingen ons de koeien aan?

Wat kan des Landmans schade ons deeren,

ô Moeder! dat gy weenen zoud?

Gy zult, dus sprak zy, 't spoedig leeren:

Als 't op 't gebergte sneeuwt is 't in de dalen koud.

DE LYSTER EN DE VOS.

De Lyster, die, in 't Herfstsaizoen,
De roode bezie, door het groen
Van 't spadedorrend loof, zag speelen,
Had, door 't bekoorlyk' ooft verrast,
Dat hem in 't oog te sterk bleef streelen,
Met lust en graagte toegetast.

De strik, voor zyn gezicht verborgen,
Gaf hem noch achterdocht noch zorgen.
Voor geen bedrog of list vervaard,
Vond hy zich onverhoeds gevangen;
En 't kostte een veder uit zyn' staart,
Eer hy zyn vryheid kon erlangen.

Door 't eigen ooft op nieuw bekoord,
Door d'eigen snoeplust aangespoord,
Ging hy de plaats op nieuw beloeren.
Hy zag den strik; doch zo gesteld
Dat hy zyn' toeleg uit dorst voeren;
Maar ook op nieuw zich vond bekneld.

Een Vosje, dat, vóór weinig dagen,
 Hem in 't ontkomen had zien slaagen,
 Begroette hem met deze taal:
 Gy hebt u roekeloos verhangen;
 Een goede Vos laat nooit tweemaal
 In d'eigen strik zich schandlyk vangen.

W A R R E N A R.

De Keizer van de Maan besloot een gracht te graaven,
 Om 't nat te loozen van een uitgestrekt moeras.

Maar, om door 't geld van de aard' zyn groots ontwerp te staaven

Bood hy een' intrest aan waarvan geen voorbeeld was.

De leening, pas bekend, was aanstonds ingeschreeven.

Men vroeg aan Warrenar, die ryklyk had gegeven,

Wat hem daartoe bewoog? Men heeft niet flechts my 't land

Maar, sprak hy, zelfs den damp van 't nieuw kanaal verpanc

DE WEE SJONGEN.

Een jeugdig Knaapje, door den dood
Beroofd van vader en van moeder,
Genoot, door gunst van d'Albehoeder,
Zyn kleeding en zyn daaglyks brood,
Zo wel als duizend andre weezen,
Uit gaaven van de maatschappy,
Wier mededoogendheid aan 't Y
Als 't loflykst voorbeeld word gepreezen.
Zyn yvrige arbeid had zyn' baas
Zo wel behaagd, dat dees hem loonde,
En zyn genoeg hem betoonde.
Zes stuivers en een stuk met kaas
Ontfing de Knaap met blyde handen.
Al eetend komende op den dam,
Waar hy eene Appelvrouw vernam,
Deed straks het ooft hem watertanden.
Een soort van applen was zeer groot.
Zy waaren schoon, maar slechts van buiten,
De Koopvrouw zocht zyn keus te stuiten
Eer zy nog de onderhandling sloot:

Gy zult ze inwendig rot bevinden ;

Die andre foort is klein, maar goed ;

Dit maakt dat zy meer gelden moet ;

Laat my die in uw schootsvel binden.

Neen, riep de Knaap, dit 's grooter hoop,

En in den prys kan 't byster scheelen.

Ik moet, dus sprak de Vrouw, dees les u mededeelen :

Men doet aan flechte waar nooit eenen goeden koop.

G E R R I T.

Bejaarde Gerrit, die min geld dan graagte had ;

Die min verdienste dan inschiklykheid bezat ;

En in de wandeling Panlikker was geheeten ;

Wierd Haarlems Provenier, en had den kost voor 't eeten.

In negen maanden tyds had hy zich dik gevret.

Elk stond hiervan verbaasd, en hy wel in 't byzonder ;

Elk riep: En dat zo ras! Een Vriend zei: Is dit wonder?

Een zwyn is, welgemest, in zo veel weeken vet.

D E H O N D J E S.

Vyf wachtsche Hondjes van de buurt,
Omtrent op d'eigen tyd gebooren,
Die dikwerf aan het dorp hun stemmen deden hooren,
't Geen menig zieke had bezuurd,
Vermaakten zich van jongs af t'faamen;
En deelden gul elkander meê
Van 't geen ze ontvingen, of half rechts half links bekwaamen,
En leefden dus in vriendschap en in vreê.
Doch ieder in 't vervolg, aan huis of werf verbonden,
Had minder tyd. Men stemde om op een' zekren dag
Te faamen te eeten als zy konden;
Elk zou wat geeven, want men teerde in geen gelag.
Elk gaarde en spaarde wat, naar zyne omstandigheden;
En, of men veel of weinig bragt,
Men at te faamen, wel te vreden:
Maar dikwerf wierd naar een' der vrienden lang gewacht.
Nu was 't: Verschoon me, ik was in huis geflooten.
: Dan: 'k Leerde dansen op het klinken van de veêl.
Dan: 'k Speelde paardje met de kleine huisgenooten.
Dan: Welk een mingeluk viel my daar juist ten deel!

Dan : Door de haast vergat ik 't eeten.

Hy bragt hoe langs hoe minder meê;
En eindlyk had hy 't gantsch vergeeten,
Maar was tot schransen altoos reê.

Men wierd het wachten moede, en moê van 't altoos geeven.

De maaltyd was gedaan: toen kwam baron of lord.

Hoor, wierd hem lagchend toegedreeven,
Hy, die te spade komt, vind slechts een been op 't bord.

DE RECHTSGELEERDE.

Een jong Student, die, in de rechten,
Na jaaren blokkens, was volleerd,
En met de kap gepromoveerd,
Vond zich gehard voor Themis eer te vechten;
En vroeg zyn' vriend, in welk een stad
Men de oudste Rechtsgeleerden had?
'k Ben fluks 'er in, zo ras die mondjes zwygen;
Hun dood... Och! sprak zyn Vriend, 't is zeer verkeerd gedach
Wie naar eens anders lepel wacht
Zal van den bry zeer weinig krygen.

K E E S E N H U I B .

By 't avondpraatje van de buurt,
Vroeg Kees aan Huib, die , korts geleeden ,
Weêr was in 't echtgareel getreeden :

Wie hebt gy 't liefst, of Tryn of Guurt?
Wel, Kees, ik wil 't aan u verblyven,
Zei Huib, wie my het liefst moet zyn.

Myn Tryn was een der beste wyven:

Zy was goedhartig; och! myn Tryn!
Zy wist zeer zelden tyd te gisfen ;
In alles kwam ze altoos te laat;
Dit deed my vaak de koffy misfen ,

En 't bed was 's avonds niet in staat.
Zy stond op eetenstyd verlegen ,

Want nimmer was de kost gereed.
De preêker sprak op 't volk den zegen ,
En vaagde van zyn wangen 't zweet,
Als zy de kerkdeur in kwam treden.

Zy was bedaard , ging altoos zacht.
Als 't brood moest gaar zyn, ging zy 't kneeden;
En deed haar dagwerk by den nacht.

Myn

Myn Guurt is een der beste wyven:

Zy is goedhartig; ja, myn Guurt

Zal op haar' tyd nooit achterblyven,

Wyl ze eer 't nog dag is schrobt en schuurt.

Het zand kan ze in een uurtje strooien.

In een kwartier is 't bed in staat.

Haar' halsdoek kan zy yllings plooiën,

En weet van best noch slecht gewaad.

Ze is nooit op eetenstyd verlegen;

Een' dag vooräf is 't al gereed.

De preêker zoekt nog allerwegen

Wat text door hem zal zyn ontleed,

Als zy reeds voor de kerk komt treden.

Zy vliegt altyd, gaat nimmer zacht;

En 't brood is gaar, als zy 't moest kneeden.

Zy werkt altoos by dag en nacht.

Wel, Kees, 'k wil 't nu aan u verblyven

Wie 't meest verdient te zyn bemind.

Kees lagchte, en sprak: 't Zyn raare wyven;

Gy hebt een kreupel paard verwisfeld voor een blind.

* * *

DE BOERENKNAAP.

Een Boerenknaap, die by de koeien
Zyn lyf en leden uit zag groeien,
Was rap ter been en vlug van hand,
Maar juist niet snedig van verstand.
Hy was zorgvuldig schaapendryver;
Ook paste hy met vlyt en yver
De zwynen en de hoenders op,
En vulde braaf hunn' buik en krop.
Hy wist geen stroef gelaat te toonen;
De vreugd stond op zyn bolle koonen.
Hy vloog, wanneer men 't hem beval,
Dan in de schuur, dan uit de stal.
De Landheer had naby de wooning
Een huizing, deftig van vertooning,
Van waar zyn Gaê van tyd tot tyd
Het oog viel op 's knechts zorg en vlyt.
Kom, laten wy zyn' yver kweeken,
En hem in 't leverypak steeken;
Wie weet hoe prompt hy dienen kan!
Dus sprak de Landvrouw tot haar' Man,

D d d

Die,

Die , weigrig een - en andermaalen,
Zich eindelyk liet overhaalen.

Wat was de bolle jongen bly!

Geen heerschap was zo ryk als hy.

Hy poogde oprecht , schoon onbedreeven ,

Genoegen aen zyn volk te geeven ,

Doch 't liep fomtyds al vry wat schuin.

Hy liet de kippen door den tuin ;

De paarden , want de stal bleef open ,

Door moestuin en door bogaard loopen.

Men nam hem mede naar de stad.

Hy liep getrouw door droog en nat ,

Zo vlug gelyk een driftig jaager.

Hy ging om kreeften by den slaager ;

Vroeg mostert in een minglenskan ;

Gaf pruiken aan den karreman ;

Een' zak te wasfen by d'aptheker ;

Een' hoed te schuiren by den bleeker ;

Vroeg eiren by den barrebier ;

En oesters by den kruidenier.

Hy bragt een kalfsrib by den pakker ;

Een muts te styven by den bakker ;

Een keurslyf by den metselaar ;

En warde 't alles door elkaër.

Dit duurde kort. Mevrouw, aan 't klaagen,

Moest ras hem weër naar buiten jaagen.

'k Heb, sprak haar Man, 't u wel voorzegd :

Doet hy, die links is, ooit iets recht ?

J O R D E N.

Myn Wyf is jong, en ryk, en mooi ;

Maar ze is ook norsch en knors, en houd veel van den tooi,

Zei Jorden tot zyn' Vriend : Ik moet gestadig kyven

Indien 't wat zal in orde blyven.

Dees sprak : 'k Beklaag uw ongeval ;

Maar waant gy dat dit helpen zal ?

Neen, goede Man ; naar ik zou meenen,

Is 't vruchteloos den tyd gespild :

Hoe meer ge, ô Jorden ! d'uië schilt,

Hoe meer die u doet weenen.

• • •

DE GRASMAAJER.

Een Naber, die met feis en handen
Voor weinig daalders Hollandsch geld
Om 't gras te maaien van de landen
Des zomers herwaart overfnelt,
Was, om den schat door hem verkreegen
En naauw' gespaard, op 't hoogst verblyd;
En overlei vast onderwegen
Hoe 't best het loon van zweet en vlyt
In landeryën aan te leggen,
Of wel aan zwynen in het kot,
Of iets den Landgraaf toe te zeggen
Op intrest, doch van 't overschot.
Zyn huisgezin zag, vol verlangen,
Naar zyn te rug komst daaglyks uit.
Zyn Wyf dacht vrolyk hem te ontfangen;
De Zoon dacht aan zyns Vaders buit.
Hy naakt van stap tot stap zyn wooning.
Hy komt. Elk roept: Wees welkom! hé!
Hoe staat het leven? Als een Koning,
Was 't antwoord; en elk schreeuwt: Hozé!

Men

Men word verheugd door vreugd te aanschouwen.

De vreugd der Vrouw had hem verkwikt.

Zyn Zoon stond op het punt van trouwen,

En had zyn Bruid braaf opgeschikt.

't Goudstof was tot een muts gegeven;

Een zilvren tuig, een gouden ring,

Een zyden doek gaf zwier en leven

Aan 't Meisje, dat dit all' ontving

Omdat zy ja had leeren zeggen.

Maar ach! 't sieraad, waarmee zy pralt,

Men kan de waarheid niet weêrleggen,

't Sieraad, helaas! was niet betaald.

Men zat den Bruïgom in de veêren;

Een koopman ziet graag Hollandsch geld.

De Jongling trouwde, en zelfs met eeren.

De Vader slechts was wat ontfeld.

Zyn zuurgewonnen schyven vloogen.

Men zei: Waaröm u dus bezwaard?

De Zoon, by lieden van vermogen,

Verkwist het geen de Vader spaart.

* * *

DE AAP, DE HOND, EN DE KAT.

Een Aap en Hond, die in de keuken
Den kok nooit hielden voor hunn' grootsten bestemaat,
Gevoelden op 't gezicht van eenig warm gebrad
Hun graage maagen hevig jeuken.
De kans was schoon, men was alleen;
Maar 't kostje stond te vuur; hoe 't uit den pot te krygen?
Men sprak haast af: De buit zy algemeen;
En, bovenäl was 't, zwygen, zwygen.
Tot dus verr' ging het goed. De Hond, die 't greetigst was,
Beet in het stuk om 't op te trekken;
Maar brandde zich terstond, en wist zelfs niet hoe ras
Hy 't los zou laten, om van smart te trekkebekken.
Het Aapje dacht: Hy had veel meer verstand;
Hy zou het zeer veel beter maaken.
Hy scheurde 't uit den pot; maar door het aan te raaken
Had hy zyn' poot erbarmelyk gebrand.
De Kat, op hun getjank in 't einde toegeschooten,
Vroeg flinks: Wat is 'er gaans? hoe! brand gy beken pooten?
Gy hebt gewis niet wel gevoeld;
De brok is nu althans bekoeld.

Men

Men zag den kok van' verr'. De Kat riep: Waar geschoolen?

Als ons begeerlykheid doet doolen,

Dan komt één ongeluk voorzeker nooit alléén.

Dus spreekend', beet ze in'tvleesch, en vloog'er fluks meê heen.

D E A C T E U R.

Een groot Acteur, die door zyn kunst en gaaven

Alöude Helden, Vorsten, Graaven,

Herleeven deed op 't schouwtooneel;

Was blyde als hem een rol gelukkig viel ten deel

Waarin hy moest den minnaar speelen;

Dan wist hy aller hart te steelen.

Dus dacht hy, stout op zyne tederheên,

Een ryke Dame te overreên

Om vriendlyk hem haar gunst te toonen,

En met een huwlyk hem te loonen.

Maar ach! hy liep een blaauwe schein.

Zy sprak, toen deze en die daarvan de reden vraagden:

Hy vryt sint Urzel niet alleen,

Maar tevens al den stoet van ellefduizend maagden.

DE KAT, EN DE MUIS.

Een fluksche Kater, in de Maart,
Verliet het hoekje van den haard,
En vloog den tuinmuur op, en yllings naar de buuren.
Hy had van verr' de stem gehoord
Van haar, die lang hem had bekoord.
Hy wachtte vol verlangst, en zat zich blind te tuuren;
En kreeg, by 't laate schemerlicht,
Haar eindlyk in 't gezicht.
De drift gaf vleugels aan zyn voeten;
Doch ongelukkig haakte een poot
In een' gespreiden strik, die, door het worstlen, wroeten,
En trekken, des te sterker floot.
De schoone zag het van het plat,
En koos terstond het haazenpad.
Ontsteld, vermoeid, en afgestreedен
Door 't onöntkoomlyk doodsgevaar,
Wierd hy een jonge Muis gewaar,
Die, siddrende uit haar hol getreedен,
Het deerlyk ongeluk van haaren vyand zag.
Ach! riep hy: Ach! uw medelyden,

Lief

Lief Muisje! kan alléén my van den dood bevryden,
Dien ik volstrekt verwacht by 't nadren van den dag.

Ik kan my uit den strik niet rukken;
Ach! knaag dien met uw tandjes stukken.

Het Muisje maakte zwaarigheid.

Maar, na lang bidden, smeeken, zweeren,
Dat hy die trouwe hulp met wederhulp zou eeren,

Wierd op zyn' eed hem bystand toegezeid:

Het was beloofd, en wierd gedaan.

Wat was de blydschap groot! ô Redster van myn leven!

Myn trouw, zo lang ik leef, zal nimmer u begeeven;

Zie, zie my vry altoos als uw' Beschermmer aan.

Dit was zyn eerste woord. De Muis kreeg voor haar hollen

De lekkre beetjes, aan de keukenmeid ontstolen,

En zag de dankbre Kat, volyvrig, dag en nacht,

Tot weering van geweld en loosheid op de wacht.

Dit had een jaar geduurd. De Lente keerde weder;

En, met het schoon saizoen, de min.

De fluksche Kater sprak: Vriendin,

Wat is de liefde zoet; wat uit ze zich niet teder!

Ja, sprak de Muis, de liefde is schoon;

Maar ge uit doorgaans uw min juist op geen fraaien toon.

ô Zotste Muis van alle muizen!

Was yllings 't antwoord: Zou ik laf

Van u, van u my zien verguizen?

Ontfang terftond uw welverdiende straf.

't Ontftelde Muisje riep: Ach! wil het my vergeeven;

Ik ben de Redfter van uw leven,

Die zich op uw belofte en op uw' eed verliet!

Zwyg, zwyg, dus fprak de Kat: gy zoud de fpreuk niet weeten

De grootfte weldaad word vergeeten,

Den kleinften hoon vergeet men niet.

D E A A P E N.

Een akker, in de morgenlanden,
Stond mild begroeid met rystgewas.
Dus was een ryklyke oogst voorhanden,
Wyl 't graan gerypt was op zyn pas.
Het bosch, ter wederzy' gelegen,
Wierd door twee Natiën bewoond;
De een was bestendig de andre tegen.
Men had elkandren haat betoond,
Zo als het voegt aan nagebuuren
Die beiden vlammen op den buit;
Dus kon de vreê niet lang meer duuren.
Men riep weêrzyds den oogsttyd uit.
Een stok was 't wederzydsche wapen
Tot dekking van de fouragiers.
Beroemd Geslacht van strydbaare Aapen!
Al maakt uw vyand veel getiers,
Zyt niet verbaasd, toont u kloekmoedig;
Dus sprak een achtbaar Opperhoofd.
Zorgt voor den kost: hoe overvloedig
Word u, na 't stryden, winst beloofd!
Men viel, begeerig, aan 't vergaêren,
En tevens in een scherp gevecht;

En de een zat de ander in de hairen.

Maar, eer de ftryd nog was beflecht,
Lag reeds het veld bezaaid met dooden;

En andren hinkten, lam geklopt;

Hier wierd geftreeден, daar gevlooden;

Hier 't fpoor gebaand, en daar 't geftopt.

Een achtbaare Oude, grys van hairen,

Zag met verdriet dit onverftand.

Beleid en moed te faam te paaren

Staat elk niet evenwel ter hand.

Hy ftapte met bedaarde fchreden

In 't midden van den fellen ftryd;

En fpak hen aan met deze reden:

Wel hoe! wel hoe! is 't nog geen tyd
Van al dit vechten af te laaten?

Als ge allen fpartelt in uw bloed,

Wien zal de heerlyke oogst dan baaten?

Waaröm gevochten? de overvloed

Is groot, en kan voor allen ftrekken;

Tast, tast flechts toe, en elk is ryk.

Men riep, verbaasd door dit te ontdekken:

Waarachtig, 't Oudje heeft gelyk!

DE TORTELDUIFJES EN DE PAAUW.

Twee Tortelduifjes, lotgenooten,
Vermaakten zich, nadat hun trouwknop was geflooten,
In al het zoet van 's levens zaligheên;
En goed en spoed was by hen in 't gemeen.
Zy waaren altoos by elkander
En de een vond nimmer iets of deelde 't mede aan d'ander;
Zy zorgden met verëende kracht
Voor 't welzyn van hun jong geslacht.
De fiere Paauw, vol zelfbehaagen,
Zag nooit naar wyf of kinders om.
Hy poogde, gierig, voor zichzelv' maar zorg te draagen,
En at aan 't geen hy vond zich altoos dik en stom.
Het Duijfe zag dit alle dagen;
Zy zag het met verwondering,
En ondernam haar' Gaê daarvan de reên te vraagen.
Hy sprak: In onzen Staat, hoe nedrig, hoe gering,
Geniet men d'allergrootsten zegen:
In vergenoegd te zyn is ryk te zyn gelegen.
De gulzigäart, gelyk de vrek,
Haakt steeds naar meer, en lyd altoos gebrek.

* * *

DE KAT EN DE HOND.

Een jonge Kat en jonge Hond
Vermaakten zich in de oefeningen
Van bootsenmaaken, loopen, springen,
En roemden te gelyk en als uit eenen mond,
Dat de een het afwon van den ander;
En twistten yvrig met elkander
Wie of de kunst het best verstond.
Een klein verschil geeft aan de woorden leven.
De vlugge Hond verweet de Kat
Dat zy hem niet voorby kon zweeven;
En dees dat hy te kyken zat
Als hy haar in een' boom zag naar de hoogte streeven.
Geen vogel is als ik zo snel;
Dus voer zy pogchend voort: By voorbeeld,
Gy ziet in 't hoogst des booms dien kleinen vogel wel?
Ik heb hem tot den dood veröordeeld.
Prys is hy. Kom, en vlieg my na.
De Kat vloog in den boom: straks ging de vogel scheeren;
Het Poesje grynsbekte, en de Hond riep uit: Ja, ja!
Gy slacht de vledermuis, gy vliegt, maar zonder veêren.

* * *

D E E I K E N B O O M.

Een magtige Eikenboom, in 't woud,
Had jaaren lang een aantal van zyn looten,
Gezond en welig opgeschooten,
Rondöm zich heen beschouwd.

Zyne oude kruin van tienmaal negen jaaren
Vertoonde zich nog ryk van blaêren,
Maar in het hartje van den stam
Was reeds de veêr van 't leven stam.
't Viel voor het kroost zeer ligt te spellen,
Daar hy reeds sterk begon te hellen,
Dat hy, tot aller rouw,
Haast vallen zou.

Teêrhartige Oudermin kan nimmer dit beschouwen
Dan met een knaagend zielverdriet.
Men dorst zyn vrees en droefheid niet
Aan d'ouden Stam ontvouwen.
De eerwaardige Eik bespeurde ras elks druk;
En vroeg en weêrvroeg naar de reden.
Men sprak van 't nadrend ongeluk.

Het antwoord was: Wat maakt ge al zwaarigheden!

'k Ben

'k Ben als voor zestig jaar; myn kruin is even groen;

Myn jaaren zullen 't nog niet doen.

Men ziet de lucht inmiddels dik betrekken.

Een sterke wind giert uit de wolken aan.

De boom kan 't onweêr niet weêrstaan.

Hy kraakt; hy buigt; men kermt. Wat mag u vrees verwekken?

Roept hy, al vallende, uit: Myn Kroost, 'k loop geen gevaar;

Een Eikenboom groeit honderd jaar.

DE HOND, HET SCHAAP, DE VOS, EN DE MUIS.

Een Hond en Schaap, twee lotgenooten,
Die met Blanchard in zyne vlucht
Een' reistogt deden in de lucht;

En door hun zeldzaam lot de nieuwlykheid vergrootten
Van all' wat hond en schaap en van hun maagschap was,
Voldeeden aller wensch, om 't wonder wedervaaren
Eens netjes te verklaaren.

De vriendelyke Hond beschreef den toefstel ras;
Den luchtbol, 't schuitje, en voorts, hoe hoog hy, opgesteegen,
Noch veld, noch bosch, noch berg ontdekken kon beneên;
Maar tevens 't groot gevaar op dezen togt geleên;

En hoe Blanchard en hy, tot in de ziel verlegen,

Niet anders dachten dan aan gruis

Weêr neêr te komen, verr' van huis.

't Onnoozel Schaap voldeed niet minder

Gulhartig elks nieuwsgierigheid.

Ik dacht op al die reis om angst, gevaar, noch hinder.

Ik dacht, Blanchard heeft veel beleid,

En zal, daar hy zyn' hals durft waagen,

Wel zorg ook voor den mynen draagen.

Hy wierp my uit het hoogst der lucht
Eensklaps uit zynen luchtbol neder.

Een parachut vertraagde val en vlucht;

En ik, ik kwam heelshoofds en heelsbeens veilig neder.

Maar 't zeldzaamst is, dat op een' tyd

Dat ik met onzen Hond des hoeders traage treden

Gedienstig volgde, een Vos ons deed een scherp verwyf

Van domheid en van zorgloosheden.

Zie toe, dus sprak hy, zie met wien ge uzelfen scheept;

Daar is geen spotten met de Grooten;

Men word door hunne gunst in groot gevaar gesleept,

En in te wisfer val gestooten.

Een Muisje had dit aangehoord,

Terwyl 't in 't jeugdig gras aandachtig zat verschoolen;

Een goede vóórgang doet niet doolen,

Dus sprak het; en, zo 't u bekoort,

Zal 'k iets merkwaardigs u ontvouwen,

Dat nooit gebeurde, en dat gy nimmer zult aanschouwen:

Leer, leer voorzichtigheid; 't zal nooit gebetren dat

Een Muisje nestlen zal in de ooren van een Kat.

* * *

HET BELLENBLAAZEN.

'k **A**anschouwde korts de gulle vreugd
Der kinderlyke jeugd.

Zy schoolden, moede elkaër te graazen,
Rondöm een kom met schuimend nat.

Kom, Krisje, riep Reinier, wy moeten bellen blaazen.

Elk had terstond een pyp gevat.

Zy bliezen yvrig, keer om keer.

Hier viel een bel op de aarde neêr;

Daar ging 'er een omhoog; en die uit aller oogen.

De Dienstboôn raakten op de been;

Zy deelden in de vrolykheên,

En bliezen als de jeugd de bellen naar den hoogen.

Een oud Tuinier, die in de stad

Den gantschen dag geärbeid had,

Kwam met zyn Vrouw voorby, en hielp de vreugd volmaaken.

Dat kunstje kon ik ook welëer,

Dus sprak hy tot zyn floof: laat ons geen troef verzaaken;

Kom, Grootje, zet je' mandje neêr.

't Was zo gezeid, en zo gedaan.

Zy bliezen als de rest de bellen uit de pypen.

Het juichen en 't gelagch laat naauwlyks zich begrypen.

Myn Vader zag het peinzende aan.

Ik bad hem 't geen hy dacht aan my te doen verstaan.

Hy sprak: Ik zal 't u gul vertellen:

Zo blaast al 't menschdom waterbellen.

B L A D W Y Z E R.

De waare Geluksbedeeling. - - - - - Bl. 5.

B R I E V E N.

<i>Salóme, Dochter van Zedekías, Koning van Juda, aan Daniël, den Profeet.</i> - - - - -	25.
<i>Matheüs Stuart, Grave van Lennox, aan zyne Echtgenootte, Margaretha Douglas.</i> - - - - -	58.
<i>Aan het Volk, gevolgd naar het Fransch van den Heer M. Thomas.</i> - - - - -	70.
<i>Aan Emilia</i> - - - - -	79.

N A G E L A A T E N G E D I C H T E N.

<i>Vergenoeging.</i> - - - - -	89.
<i>Ter verjaaring van myne waarde Vriendinne, Mejuffrouw Johanna Muhl, Echtgenootte van den Heer Nicolaas Simon van Winter.</i> - - - - -	92.
<i>Op de Afbeelding van den beroemden Heer, Mr. Harmanus Noordkerk.</i> - - - - -	95.
<i>Op de Afbeelding van den Heer Nicolaas Simon van Winter.</i>	95.
<i>Aan den Heer Justus van Maurik, ter gelegenheid der zilveren bruilofte van den welédelen gestrengen Heer Jozua van der Poorten, en Vrouwe Hillegonda Jozina van Eyk.</i> -	96.
<i>Danköffer, aan den Heer Jan Bisfchop, by het beschouwen van zyn kunstkabinet.</i> - - - - -	101.
<i>Op myne drie en veertigste verjaaring.</i> - - - - -	104.
<i>Amsterdam.</i> - - - - -	108.

B L A D W Y Z E R.

<i>Het onderscheid tusfchen Zyn en Leeven, aan den Heer N. N. op zyn' verjaardag.</i>	Bl. 122.
<i>Aan den welëdelen gestrengen Heer Jozua van der Poorten, en den Heer Justus van Maurik.</i>	131.
<i>Troostzang, aan Vrouwe Hillegonda Jozina van Eyk, Echtgenootte van den welëdelen gestrengen Heer Jozua van der Poorten, by het affterven van haaren jongsten Zoon.</i>	136.
<i>Amintas.</i>	140.
<i>Aan myne vriendinne, Jongkvrouwe Lucretia Wilhelmina van Merken.</i>	144.
<i>Aan den Heer N. S. van Winter.</i>	154.
<i>Aan mynen waarden Echtgenoot, op zyne vyftigste verjaaring.</i>	159.
<i>Ter gelegenheid van het oprichten der Maatschappy tot redding van Drenkelingen.</i>	162.
<i>Bydorp.</i>	169.
<i>Graffchrift voor den welëdelen gestrengen Heer Jozua van der Poorten.</i>	180.
<i>Ten verjaardage van myn' waarden Echtgenoot.</i>	181.
<i>Aan den Heer Justus van Maurik.</i>	183.
<i>Beurtzang, ter gelegenheid van eeten milden Regen, na eene langduurige Droogte, in den Zomer van het jaar 1780.</i>	185.
<i>Aan Mejuffrouw Cornelia Lublink, gebooren Rydenius.</i>	195.
<i>Aan onzen Zoon, Pieter van Winter, en Vrouwe Anna Louiza van Orzoy, gebooren Van der Poorten, ter gelegenheid hunner Echtverbintenis.</i>	202.
<i>Aan den welëdelen achtbaaren Heer Cornelis Munter, Raad in</i>	

B L A D W Y Z E R.

<i>de Vroedschap der Stād Amsterdam, by zyne verkiezing tot Schepen derzelve Stad.</i>	- - - -	Bl. 204.
<i>Troostzang aan Vrouwe Margareta Johanna Munter, Echtgenootte van den hooggebooren Heer Diderik Johan van Hogendorp tot Hofwegen, over het afsterven van haar eenigste Dochtertje.</i>	- - - -	207.
<i>Aan Mejuffrouw Maria Louiza Griethuizen, gebooren Carelius.</i>		211.
<i>Aan de Britten.</i>	- - - -	218.
<i>Aan den welēdelen gestrengen Heer Mr. Antony Cornelis de Malnoë, Griffier der Stad Leyden.</i>	- -	227.
<i>Voor de Leydsche Weezen, by den aanvang van het jaar 1785.</i>		236.
<i>Welkoomgroete aan myn Kleindochtertje, Lucretia Johanna van Winter, by haare geboorte.</i>	- - - -	243.
<i>Graffschrift voor mynen Schoonbroeder, den Heer Jacob Muhl.</i>	-	244.

G E D I C H T E N.

<i>Triomf Lied van Debora.</i>	- - - -	249.
<i>Psaln LXVIII.</i>	- - - -	255.
<i>De Jordaanstroom, door wonderen verheerlykt.</i>	- -	260.
<i>Lofzang op Christus hemelvaart.</i>	- - - -	266.
<i>Kenschetse van eenen rechtgeēarten Leeraar.</i>	- - - -	268.
<i>Gods heikryke nabyheid.</i>	- - - -	275.
<i>Ter zilveren Bruilofte van myne waarde Ouderen, Pieter van Winter en Elizabeth van Leeuwaarden.</i>	- - - -	278.
<i>Op myne vier en twintigste verjaaring.</i>	- - - -	284.
<i>Aan Jongkvrouwe Johanna Muhl, ter 51ste verjaaring van haare</i>		<i>Moe-</i>

B L A D W T Z E R.

<i>Moeder, Mejuffrouw Agatha Maria Sena, Weduwe van den Heer Jacob Muhl.</i>	- - - - -	Bl. 288.
<i>Aan myne Hartvriendinne, Jongkvrouwe Johanna Muhl, by onze Echtvereeniging.</i>	- - - - -	292.
<i>Traanen over myne Moeder, Elizabeth van Leeuwaarden.</i>	- - - - -	300.
<i>Aan myne Echtgenoot, Johanna Muhl, by haare 30ste verjaaring.</i>	- - - - -	304.
<i>Op de Schilderkunst van Mejuffrouw Rachel Ruisch, Weduwe van den Heer Juriaan Pool.</i>	- - - - -	307.
<i>Cypresfenloof, voor Mejuffrouw Rachel Ruisch, Weduwe van den Heer Juriaan Pool.</i>	- - - - -	314.
<i>Op de Afbeelding van Jongkvrouwe Lucretia Wilhelmina van Merken.</i>	- - - - -	319.
<i>Op het Eeuwgetyde van het Diakonie Weeshuis der hervormde Gemeente te Amsterdam.</i>	- - - - -	320.
<i>Ter Echtvereeniging van den Heer Mr. Nicolaas ter Bruggen, en Jongkvrouwe Johanna Covyn.</i>	- - - - -	324.
<i>Aan myn' Zoon, Pieter van Winter, by zyne veertiende verjaaring.</i>	- - - - -	329.
<i>Ter Gedachtenisfe van Jongkvrouwe Wilhelmina van Merken.</i>	- - - - -	333.
<i>Op het afsterven van myne Zuster, Elifabeth van Winter.</i>	- - - - -	337.
<i>Op de Afbeelding van mynen Schoonbroeder, den Heer Jacob Muhl.</i>	- - - - -	339.
<i>Aan myne Hartvriendinne, Jongkvrouwe Lucretia Wilhelmina van Merken, by onze Echtvereeniging.</i>	- - - - -	340.
<i>Aan onzen waarden Vader, Pieter van Winter, by zyne 80ste verjaaring.</i>	- - - - -	343.
<i>Beurtzang, by de Echtverbindtenis van onzen Zoon, Pieter van Winter, met Jongkvrouwe Jozina van Maurik.</i>	- - - - -	348.
<i>Aan myne Echtgenoot Lucretia Wilhelmina van Merken, by haare vyftigste verjaaring.</i>	- - - - -	356.

B L A D W Y Z E R.

Byschrift, voor de Afbeelding van den welëdelen gestr. Heer, Mr.
Anthony Cornelis de Malnoë, Griffier der Stad Leyden. Bl. 358.
Navolging eener Gedachte van een' Arabisch' Dichter. 358.

F A B E L E N.

<i>De Bok.</i>	-	-	-	-	-	-	-	361.
<i>De Rotten.</i>	-	-	-	-	-	-	-	363.
<i>Kees en Kryn.</i>	-	-	-	-	-	-	-	364.
<i>De Hond en de Kemel.</i>	-	-	-	-	-	-	-	368.
<i>De Ganzen.</i>	-	-	-	-	-	-	-	370.
<i>De Klokhennen.</i>	-	-	-	-	-	-	-	373.
<i>De Nachtegaal en de Koekkoek.</i>	-	-	-	-	-	-	-	375.
<i>Adriaan.</i>	-	-	-	-	-	-	-	376.
<i>Het Goudvinkje.</i>	-	-	-	-	-	-	-	377.
<i>De Leeuwrik, de Koekkoek en de Nachtegaal.</i>	-	-	-	-	-	-	-	379.
<i>Matys en Catryn.</i>	-	-	-	-	-	-	-	380.
<i>De Doffer en de Duif.</i>	-	-	-	-	-	-	-	381.
<i>De Baronnet.</i>	-	-	-	-	-	-	-	383.
<i>De Zeug.</i>	-	-	-	-	-	-	-	384.
<i>De Lyster en de Vos.</i>	-	-	-	-	-	-	-	385.
<i>Warrenar.</i>	-	-	-	-	-	-	-	386.
<i>De Weesjongen.</i>	-	-	-	-	-	-	-	387.
<i>Gerrit.</i>	-	-	-	-	-	-	-	388.
<i>De Hondjes.</i>	-	-	-	-	-	-	-	389.
<i>De Rechtsgeleerde.</i>	-	-	-	-	-	-	-	390.
<i>Kees en Huib.</i>	-	-	-	-	-	-	-	391.

B L A D W T Z E R.

<i>De Boerenknaap.</i>	-	-	-	-	-	-	-	<i>Bl.</i> 393.
<i>Jorden.</i>	-	-	-	-	-	-	-	395.
<i>De Grasmaaijer.</i>	-	-	-	-	-	-	-	396.
<i>De Aap, de Hond, en de Kat.</i>	-	-	-	-	-	-	-	398.
<i>De Acteur.</i>	-	-	-	-	-	-	-	399.
<i>De Kat en de Muis.</i>	-	-	-	-	-	-	-	400.
<i>De Aapen.</i>	-	-	-	-	-	-	-	403.
<i>De Tortelduifjes en de Paauw.</i>	-	-	-	-	-	-	-	405.
<i>De Kat en de Hond.</i>	-	-	-	-	-	-	-	406.
<i>De Eikenboom.</i>	-	-	-	-	-	-	-	407.
<i>De Hond, het Schaap, de Vos, en de Muis.</i>	-	-	-	-	-	-	-	409.
<i>Het Bellenblaazen.</i>	-	-	-	-	-	-	-	411.

* * *

M I S S T E L L I N G E N.

Pag.	31	Regel	14	staat: den dood . . . moet zyn: de dood.
—	32	—	22	— blonk — klonk.
—	33	—	9	— de dood . . . — den dood.
—	98	—	13	— lieven . . . — lieve.
—	193	—	9	— de daauw . . . — den daauw.
—	249	—	11	— fcheurde . . . — fcheurden.
—	293	—	7	— minzam . . . — minzaam.

* * *

